www.e-rara.ch

Fasciculus temporum

Rolevinck, Werner

In prioratu rubeimontis, [1481]

Zentralbibliothek Solothurn

Shelf Mark: ZBS Rar I 182

Persistent Link: https://doi.org/10.3931/e-rara-89915

Natus est circa hec tempora dominus noster de virgina pura. Novo ordine.

www.e-rara.ch
Die Plattform e-rara.ch macht die in Schweizer Bibliotheken vorhandenen Drucke online verfügbar. Das Spektrum reicht von Büchern über Karten bis zu illustrierten Materialien – von den Anfängen des Buchdrucks bis ins 20. Jahrhundert.

e-rara.ch provides online access to rare books available in Swiss libraries. The holdings extend from books and maps to illustrated material – from the beginnings of printing to the 20th century.

e-rara.ch met en ligne des reproductions numériques d'imprimés conservés dans les bibliothèques de Suisse. L'éventail va des livres aux documents iconographiques en passant par les cartes – des débuts de l'imprimerie jusqu'au 20e siècle.

e-rara.ch mette a disposizione in rete le edizioni antiche conservate nelle biblioteche svizzere. La collezione comprende libri, carte geografiche e materiale illustrato che risalgono agli inizi della tipografia fino ad arrivare al XX secolo.

Nutzungsbedingungen Dieses Digitalisat kann kostenfrei heruntergeladen werden. Die Lizenzierungsart und die Nutzungsbedingungen sind individuell zu jedem Dokument in den Titelinformationen angegeben. Für weitere Informationen siehe auch [Link]

Terms of Use This digital copy can be downloaded free of charge. The type of licensing and the terms of use are indicated in the title information for each document individually. For further information please refer to the terms of use on [Link]

Conditions d'utilisation Ce document numérique peut être téléchargé gratuitement. Son statut juridique et ses conditions d'utilisation sont précisés dans sa notice détaillée. Pour de plus amples informations, voir [Link]

Condizioni di utilizzo Questo documento può essere scaricato gratuitamente. Il tipo di licenza e le condizioni di utilizzo sono indicate nella notizia bibliografica del singolo documento. Per ulteriori informazioni vedi anche [Link]

Visual Library

Roma in flore. et nūerati sunt ciues eius. et descripti. nonagesies trecenta milia et octuaginta milia.

Valerius maxim⁹ fuit hoc tpe. vir maxime fame.

Nōnulli reges in honorem hui⁹ cesaris augusti ciuitates condebant. quas cesareas appellarūt. sicut in mauritania et in palestina. et augusta in almania. que vsq; nunc vrbes clarissime sunt. Et multi reges ex regnis suis venerūt. vt ei obsequerentur.

Era christianoꝝ principalissima. oim eraꝝ notissima celeberrimaq;. ipe est anu⁹ octauiani. lij. olimpiadis centesimenonagesime tertie. et sc'd'm bedaꝝ annus mundi. v⁹ cxcix. completus. vñ. versus. Vnū tolle datū. ad milia quinq; ducentis. Nascenti dño. beda dat a ptholomeo. Item. Ante xpm duo centū minus vno. milia quinq;. Et hic tanq̄ pbabilior modus ab ecclesia seruatur. q̄ est magis vulgatus. Sunt et alij diuersi modi supputationū. quidaꝝ breuiores vt hebreoꝝ. quidaꝝ longiores vt methodij et alioꝝ. de quibus imensus est labor de singulis tractare. vtilitas vero modica. Vide singula locis suis.

Natus est circa hec tpa dñs noster de virgine pura. nouo ordine. sc'd'm ꝓphetica ꝓmissa. Et hec ē plenitudo tpis de quo apostol⁹ dicit. quando misit deus filiū suū in munduꝝ. Ob hoc incipit hic sexta etas mundi. cuius finem solus deus nouit. Et dicit augustinus q̄ hec etas dicitur senectus. que sepe extenditur vltra oēs precedentes etates. quia pleriq; hoim viuūt vsq; ad. cxx. ānos aut vltra. Et notū est q̄ sexagenarios senes vocamus. vnde fatuū est velle determinare quotidiitatē eius. Plures enī hoc attemptarūt. q̄ oēs fuere decepti. sicut probat doctor sanctus.

Procuratores iudee.

Iste archelaꝝ fuit filius herodis. et ꝓcurauit. ānis. ix. sub quo dñs redijt ex egipto. Hic ꝓter eius ferocitatē a iudeis accusatus. relegatus est in viēnam gallie vrbeꝝ.

archelaus — Componi⁹ — Marcus

Hic loco archelai substitutus ē

Sub isto moritur salome soror herodis.

De principatu romano sic dicit cicero in libro de officijs. Certum est fuisse aliquod tempus. quo sine regibus viuebatur. At postq̃ iure gentiũ possessiones ceperũt diuidi. non alia de causa reges sunt instituti. nisi iusticie fruende. Nam cũ in initio premeretur multitudo. ab his qui maiores opes habebãt ad vnũ aliquez virũ confugiebant virtute prestantem. qui ꝓhiberet iniuriari tenuiores. equitatez constituendo. summos cum infimis pari iure pertingeret. Cumqz adhuc regnantibus regibus. debiliores nõnunq̃ opprimerent. leges constitui placuit. que adiudicanduz non odio aut gracia ducerentur. sed tales inopi quales potenti prestarent aures. Quo fit. vt leges non solum populum. sed regem quoqz obligare sciamus. At si regem contẽpnere leges. capere bona subditoꝝ. violare virgines. stuprare matronas. et cetera illicita facere videamus. nõne illo submisso alius sublimabitur. qui et bene gubernare. et legibus nouit obtemperare.

Ymperatores

Tyberij priuignij. ãnis. xxiij

hic fuit octaui ani adoptione filij. vir magnarum virtutũ. et pius pater in subiectos sibi. Aiebat nanqz quibusdaz principibus qui cupiebant graua re plebem. Boni pastoris est tondere pecus. non deconiare. Item cũ suaderent sibi vt baliuos mutaret. dixit. Vidi quendaz muscas egri vulneribus insidentes fugare. quẽ eger increpauit. dicens. Quoniam venture sunt sitibuude vt fugant. Iste tantũ quia plene sunt locũ occupabant. Quasi dice/

Anno mundi. — v M ccxi.

Ihesus xp̃s ãnoꝝ xij. in tẽplo doctores audit.

Anno xp̃i. — xij.

Anni xp̃i per hanc lineam continuantur.

Nota q̃ nichil repitur de infantia saluatoris ⁊ operibus eius vsqz ad baptismũ iohãuis apud euangelistas. nisi q̃ tuodennis remansit in hierusalez audiens doctores ⁊c. hoc aũt quod dicitur. et erat subditus eis. tanq̃ granũ salutare multipliciter teritur a doctoribus et deuotis personis. vsqz hodie conantibus persuadere que fuerit conuersatio xp̃i in illis. xxiij. ãnis. Ille aũt liber qui de infantia saluatoris intitulat̃. quia iaz diu inter apocripha deputatus est nil auctoritatis affert. nec verisimile est q̃ talia diuina opera. et gloriosa miracula puerilitER inter pueros fecerit. qui vix tpe debito. ad huiusmodi facienda potuit eciã a matre sua bẽdicta inclinari. et similiter apostolis ⁊c. Dixit eni. Nondum venit hora mea ⁊c. et. Non suz missus nisi ad oues que perierãt. domꝰ israhel ⁊c. Igitur omnibus credere. et nulli credere. eque vitiosum est.

Procuratores iudee

ãnius rufus

Sub hoc moritur augustus.

Valerius gracchus

Iste palaz vendidit sacerdotiuz. Qui pꝰ dedit. ille obtinuit. Et sic plures in breui fuerũt.

ret. Consultius est vt locupletes teneamus. q̃ illis amotis. denuo tenues ditare cogamur. O magnũ prudentissimi viri consiliuz. Taliter enī quidaz fraudulenti solent insidiari principib⁹. vt scilicz cõmunez popluz contra eos ꝓuocent. Quo facto. sciunt quoniã necessariꝰ sunt eis. cogentes deinceps eosdem scilicet tam principes q̃ populum sicut volunt. ac suis astucijs magis magisqz inuoluentes. Maxima prudentia principum est. vt se taliter agant. ne plebib⁹ exosi fiant. omnesqz contrariuz suadentes abijcere statim debent. vt famam suam dilatent. q̃ cõmunitatez diligant. hoc tam paganoꝝ. q̃ sanctissimoꝝ viroꝝ consilium semp fuit. Exempla sunt quotidiana ꝛc. Hic eciã tyberi⁹ bene de xpo sentire cepit. et eum pro deo coluit ꝛc. Dicunt quidaz q̃ tandez crudelis factus sit contra potẽtes. Si hoc verũ est. quis scit quo iuditio actũ fuerit. Magnũ vtiqz pietatis argumentũ fuit. q̃ subiectis et pauperibus semp gratiosus extitit. pacem eciã habuit cunctis diebus suis. Omnes xpi. ac xpianoꝝ cõtradictores. sine omni miseratione deleuit. et pilatũ exilio damnauit. Moritur tandez cũ ingenti gaudio multoꝝ. sed peior eo successit. Vixit ãnis. lxxviij. et imperauit ãnis. xxiij.

Iohãnes baptista sanctissim⁹ ab herode decollatur. qui arguit eũ de adulterio. Ille fuit herodes antipa. tetrarcha galilee. Qui ꝓter hoc crimẽ ꝛ tpaliter et eternaliter est punitus. cũ herodiade ꝛc.

Super oia bone ihesu amabilez te michi reddit calix quez bibisti. ait Bernhard⁹.

p⁹ ccxxix.

dane baptizatus est.

xxx.

p⁹ ccxxxij.

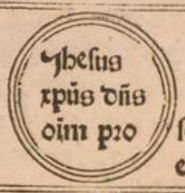

seruis moritur. ãnoꝝ. xxxiij. et. iij. mensium.

xxxiij.

Circa hec tpa grande spectaculuz mũdo innotuit. a seculis non auditũ. Reuelatio aperta beatissime trinitatis. Pater in voce. filius in carne. spiritus scũs in specie colũbe. Et hic vngitur nobis xpus verus saluator in lege ꝓmissus. qui est via. veritas. et vita. et preter quez non est salus. Iam hic texit historia triũ annoꝝ. doctrine ipsius fructifere. cũ miracnlis plurimis et gloriosis. qualia nunq̃ visa sunt.

In anno. xxxiiij. xpi multa mirabilia facta fuerũt. Naz ipo die passionis ei⁹. terra tremuit. petre scisse sunt. sol obscuratus ẽ. monumẽta apta sunt. ꝛc. Die pasce dñs resurrexit cũ multis. Deinde post dies. xl. gloriose in celuz ascendit cũ p̃da magna ꝛc. In die penthecostes venit spus scũs sup apostolos ꝛc. Et hec oia nostre salutis eterne sunt sacramẽta. in quibus deuote mentes quotidianaz inueniunt refectionem. Beatus qui versat in his. quoniã fructuz pcipiet sempiternum.

pōti⁹ pilat⁹

Sub hoc iohãnes baptista cepit predicare. et dominus passus ẽ. quez ipe ob timorẽ cesaris iniuste damnauit ad mortez crucis. Et ideo post miserabiliter perijt seipm occidendo. De funere aũt huius mirabilia narrant.

ancta mater ecclesia cōpat̃ ciuitati. de q̃ glōsa dcā sunt. vt dī in psal. lxxxvi. Quid glōsi ea
esse poterit. quā glificauit tota simul btā trinitas. quā defendit dīna maiestas. quā illustrat
diuina claritas. quā regit diuina bonitas. cuius caput xpūs ihesus. verus ds ⁊ homo. cuius
ciues oēs electi sunt. cuius ministri angeli illi beatissimi spūs. excubātes supra muros ei die ac nocte
Hec est quā edificauit vnigenitus dei super firmaz petraz. nec porte inferi p̄ualebunt aduersus eam.
Hec est syon illa dilecta cui portas diligit dñs. super oia tabernacula iacob. Hec est sponsa illa in
maculata. non habens maculaz neqz rugaz. quā nō vili clenodio. sed pretioso sanguie subarrauit dñs
Hec est mater pulchre dilectiōis et agnitiōis et sce spei. que filios generat in eternū regnaturos. hāc
p̄nunciauerūt patriarche. hāc p̄dixerūt ꝓphete. hāc simul oīs illa veteris testamēti laboriosa seruilisqz
obseruantia. dominā recognoscit. Et quid vltra. Celum. terra. mareqz cū omnib que in eis sunt. nōne
huic famulantur misterio. Igitur gloriosa dicta sunt de te ciuitas dei. Beata tu hierusalez. quis simi
lis tui. que saluaris in dño. Negabūt te inimici tui. et tu eorū colla calcabis. Pro patribus tuis nasce
tur tibi filij. nec deficies in sempiterna secula. Benedic dñe fortitudini ei. et opa manuū eius suscipe.
Percute dorsa inimicorū eius. et qui oderint eaz non consurgant. Audi dñe vocē eius. et ad populum
suū introduc eā. Deus virtutū conuertere. respice de celo. vide. et visita vineaz istaz. et perfice eā quaz
plantauit dextera tua. Fiat manus tua super virū dextere eius. et super filiuz hominis quē confirma
sti tibi ihesum xpm dñm nostrū. qui tecū viuit ⁊ regnat in vnitate spūs sancti deus. in omnia secula be
nedictus. Amen.

Ihesus xpistus verus deus ⁊ verus homo. vnica ꝓles intemerate ac perpetue virginis marie. secun
dum humanitatez descendens de semine abrahe. p lineaz regalez et sacerdotalez. sponsus vnic et ca
put immediatū sancte vniuersalis ecclesie. rex regū et dñs dñantiuz. eternus pontifex. et iudex viuorū et
mortuorū. xxxiij. annis. et mensibus. iij. peregrinari dignatus est in hac lachrimarū valle. docens p̄mū
opere viaz vite. post eciam verbo vt euangelista testatur. Cum aūt esset ānorū. xxx. a summo p̄re oīm
deo baptizatus iam in iordanis fluuio. vnctus fuit nobis in primū ac summū pontificē ac episcopum
aiarū nostrarū per spiritū sanctū. qui corporali specie tanq̄ columba in ipm descendens. testioniuz sibi
perhibuit. quoniaz ipse est vere saluator mūdi iuxt̃ vaticiniū besaie ꝓphete sancti. Hic elegit discipulos
lxxij. quos misit ante faciē suā. in oēm ciuitatez et locū quo erat ipe venturus. dans eis potestatem sa
nandi infirmos et omnes languores ꝛc. et. xij. apostolos quos misit in orbez vniuersuz ad predicādum
euangelium. Nec amplius q̄ hos duos ordines inter discipulos dñi esse cognouim. quorū formā nūc
in ecclesia tenent presbiteri et episcopi. Nam apostolis succedunt epi. et. lxxij. discipulis presbiteri. qui
bus duobus ordinibus tota ecclesia est cōmissa tanq̄ hierarchis. vt patet in decreto damasi pape. ⁊
habetur. lxvij. di. c. Cor episcopi. Tandez pius dñs ꝓ grege suo mortuus acerbissima passione cōsum
matus. omniū martyrū caput. et ipe martyr. Postq̄ aūt a mortuis resurrexit. in celum ascendit. et spi
ritum sanctū misit. Et tūc primū cultus xpiani nominis incepit. qui ad finem vsqz durabit.

Christus ihesus in ꝓphetis ꝓmissus. sedm̄ veritatē fidei nostre est verus deus. et verus homo. Quā ve
ritatez ex testimonijs sacre scripture cogimur concedere. Similiter sedm̄ eandez veritatē concedimur.
q̄ xpūs fuit natus de muliere. passus. mortuus. et sepultus. Que quidez oia de deo concedim fuisse
vera. non tamē in quantū deus. seu sedm̄ naturaz diuinā. sed sedm̄ naturaz assumptaz scilicz humanā.
Sic tamen predicta de deo dicūtur sedm̄ veram fidem. vt in nullo deroget diuine perfectioni. apud
eum qui sacra testimonia recte scrutatur. et sanam habet rationez.

Johānes scripsit in asia greco sermōe. In principio erat verbū. et verbū erat ꝛc.

Lucas scripsit in grecia sermone greco. Fuit in diebus herodis regis iudee ꝛc

Ego sum lux mūdi. q̃ seqũtur me ñ ābulat in tenebris ꝛc. Ego sum q̃ testimoniū phibeo de me ipo. ⁊ testimoniū phibet de me pr̃. Ego sum pastor bonus. ⁊ cognosco meas. ⁊ cognoscūt me mee. Ego sum via. veritas ⁊ vita. nemo venit ad pr̃em nisi p me. Ego sum vitis vera ꝛc.

Ego rogaui p te petre vt nō deficiat fides tua. et tu aliquādo conuersus confirma fratres tuos. Qui maior est in vobis. fiat sicut minor. Ego aūt in medio vestrū sum sicut qui ministrat. Videte ne seducamini. Multi enim venient in nomine meo dicentes. quia ego sum. Nolite ergo ire post eos. In patientia vestra possidebitis animas vestras. et cetera.

Amen amen dico vobis. celum ⁊ terra transibūt. verba aūt mea non transibūt. Qui crediderit ⁊ baptizatus fuerit saluus erit. Qui vero non crediderit cōdemnabitur. Quod vobis dico. omnib⁹ dico. Vigilate. nescitis enim quādo dōs veniet ꝛc. Sol contenebrabit. et luna non dabit splendorem suū. Et tunc videbūt filiū hōis venientē in nubibus celi ꝛc.

Ecce ego mitto vos sicut oues in medio luporum. estote ergo prudentes sicut serpentes ꝛc. Nolite timere eos qui occidunt corpus. aiam aūt ñ possunt occidere. Sed potiꝰ timete. q̃ potest et aiam et corpus perdere in gehenna. Omis q̃ confitebit me coram hominib⁹. confitebor ꝛc.

Marcus scripsit in italia. sermōe tamē greco. Initium euāgelij ihesu xpi

Matheus scripsit in iudea hebraice. Liber generationis ihesu xpi filij dauid

Petrus	Credo in deũ patrẽ oipotẽtẽz creatorẽz celi ⁊ terre.	Hieremias.ij.Prez vocabis me.⁊ pus me ingredi ñ cessabis.Exodi.xx Non habebis dos alienos coram me.Hesaie.xlv.Ego dñs ⁊ ñ ẽ alter.creãs tenebras ⁊ fac.lucẽ.Psal.cxiij.Deus aũt nr̃ i celo oia ⁊c.
Andreas.	Et i ihesuz xpm filiũ eius vnicũ dñm nostrum.	Abacuc vltio.Ego aũt i dño gaudebo.⁊ exul.in do ihũ meo. Psal.ij. Dñs dixit ad me filius meus es tu.ego hodie te.Jobis.iiij.Ego ⁊ pr̃ vnũ sumus.Colo.i.Qui ẽ imago pr̃is invisi.di.ps.Verbo dñi celi fir
Johãnes.	Qui conceptus ẽ de spũ scõ.natus ex maria virgie.	Hesaias.vij.Ecce virgo cõcipiet ⁊ pa.fi.⁊ vo.no eius ẽmanuel.Hieremie.xxij.Mulier circũdabit viũ.Galath.iiij. Misit ds filiũ suũ factũ ex muliere.Ezechiel.xliiij.Porta hec clausa erit ⁊ ñ apiet.⁊ vir ⁊c.
Jacobus.	Passus sub põtio pilato. crucifixus. mortuus.⁊ sepultus	zacharias.ij.Aspiciẽt ad me quẽ crucifixerũt.⁊ plangẽt ⁊c.Esaie.liij.Tã q̃ ouis ad occisiõez ductus.Vere languores nr̃os ipe portauit ⁊c. Et .i.petri.Christus semel passus ẽ p nobis.iustus p iniustis.
Thomas.	Descẽdit ad inferna.tertia die resurrexit a mortuis.	Osee.xiij.Ero mors tua o mors ⁊c.In die tertia suscitabit ⁊c.ps.xv.Nec dabis scm̃ tuũ videre corruptiõez. Ephe.iiij.Descẽdit p̃mo in inferiores partes terre.Ro.vi.Christus resurgẽs ex mortuis iã nõ mo ⁊c
Jacobus.	Ascendit ad celos sedet ad dexteraz di pr̃is oipotẽtis.	Amos.xi.Edificat in celo ascẽsiõez suã.dñs nomẽ illi. Psal.lxvij.Iter facite ei q̃ ascẽdit sup occasuz.Et ibidez.Ascẽdit in altũ capti.duxit captiuitatez.Michee.ij.Ascendit iter pandens aũ eos.
Philippus	Inde venturus est iudicare viuos et mortuos.	Malachias.iij.Ascendaz ad vos in iudicio ⁊ ero testis velox.Psal.xcv Judicabit orbez terre i eqtate.et popu.in veritate sua.Job.xix.Fugite a facie gladij.qm̃ vltor iniqtatis ẽ gladius.et scitote esse iudiciũ
Bartholo	Credo in spiritum sanctum.	Jobel.ij.Effundaz de spũ meo sup oẽz carnẽ.Job.xxvi. Spũs eius ornauit celos.Sapie.i.Spũs dñi repleuit orbez terraz ⁊c. Psal.cxl. Spũs tuus bonus deducet me in terrã rectaz.
Matheus	Sanctam ecclesiam catholicam	Dauid ps.xxxv.Confitebor tibi in ecclesia magna.Sophonie.iij.Invocabũt nomẽ dñi.⁊ seruiẽt ei hũero vno.Mathei.xviij. Si peccauerit in te frater tuus dic ecclie.Qd si ecclesiã nõ audierit ⁊c.
Symon	Sanctoz cõmunionẽ. remissionez peccatorum.	Micheas.vij.Deponet oẽs iniqtates nr̃as.⁊ jjciet in pfunduz maris oia ⁊c.Psal.cxviij.Particeps ego suz oim timẽtiũ te.et custo ⁊c. Ezechielis.xviij. Viuo ego dicit dñs.nolo mortẽ pecca ⁊c.
Judas.	Carnis resurrectionem.	Ezechiel.xxxvij.Aperiã tumulos vr̃os.⁊ educã vos de sepulchris vr̃is. Job.xix.Innouissimo die de terra resurrecturus suz.⁊ in carne mea videbo dm̃ sal.Phil.iij.Reformabit corpus hũilitatis nr̃e.confi ⁊c.
Mathias	Et vitam eternam. Amen.	Daniel.xij.Multi de his q̃ dormiũt in pul.ter.eui.alij in vitã ⁊c.Psal lxi.Tu reddes vnicuiqz iuxt ⁊c.Mathei.vij.Ibũt hi in suppliciũ eternũ.iusti aũt ⁊c.et.ij.Chor.v.Domũ habemus nõ manufactã ⁊c.

ccc

Hiſtoria actuũ apoſtolorũ hic texitur.
Spiritus ſanctus venit ſuper apoſtolos. in linguis igneis.
Et hic oritur cultus xpiani nominis. ſcilicet in die penthecoſtes. ſecũdum ſanctũ auguſtinũ.
Stephanus lapidatur. et pthomartyr inclytus domino conſecratur.
Saulus pſternit. et paulus egregius pdicator erigitur. qui abundantius omnib⁹ laborauit.
Philo diſertiſſim⁹ cui⁹ libri inter eccleſiaſticos computant. clarus habetur. natione iudeus.

Imperatores — Gai⁹ gallicula. anno. iij. m. iij. — Iſte gaius nepos tiberij erat ſcdm carnẽ. ſed nõ moribꝰ. qr totus puerſus fuit et tyrãnus. O ait vtinã populus romanus vnã ceruicẽ haberet. Conqueſtus ẽ ſepe. qꝰ ſua tpa pacifica fuerũt. et bella libenter habuiſſet. occaſiones eciã queſiuit. Tandez a ſuis occiditur. conſilio ſenatorũ cũ magno gaudio vniuerſorũ. Et ſenatus reſtituere nitebatur regimẽ ſicut ante fuit. ſed non preualuit.

Beatiſſim⁹ petrus gloriosus aplus xpi ihesu. pfuit eccleſie catholice ſcdm hieronimũ ãnis. xxxvij. ſcdm bedaz. xxxix. Tenuit nanqz pontificatũ in partib⁹ oriẽtis ãnis. v. ſcdm hieronimũ. ſed ſcdm bedaz. xij. Deinde antiochiã veniẽs ſedit ibi ãnis. xij. docẽs populũ viã veritatis. ⁊ ſimonẽ magũ fugauit. Inſu p pdicauit diſpſis ex circũciſione fidelib⁹ q̃ erãt i põtho. galatia. capadotia. aſia. bithimia. q̃b⁹ po/ ✠

v⁹ ccxxxiij.

Petrus. primus papa. — Iudeus. — Hec ẽ ſeries romanorũ pontificũ. p quã fit ſupputatio ãnorũ ſubſequẽtiũ cui⁹ principalis era ẽ ipa xpi bñdicta natiuitas. cõcurrẽtib⁹ nichilominꝰ ãnis mũdi. vt patet aptiſſime in his duab⁹ lineis. cũ figuris nũerorũ annotatis.

xxxiiij.

/✠ ſtea de roma tanq̃ p cũ cõuerſis direxit. eplãz. pmaz Audiẽs aũt ſymonẽ magũ romanos delu dere. zelo fidei romã adijt ãno q̃rto claudij. Cũqz ibidez verbũ dĩ pdicaret. ⁊ ſymõis maleſitia detegit ⁊ multos ad fidez cõuertit. Diſcipulos eciã p diũſas puitias miſit. p quos xpiana fides glõſe dilatata ẽ. Euãgeliũ marci tanq̃ ex ore ſuo ſcriptũ approbãs fidelib⁹ tradidit. Ieiuniũ q̃dragesimale in ſtituit aũ paſcha. ⁊ aũ natale dñi. iij. ebdomedas. ⁊ q̃rtã impfectã venerari ab omni populo xpiano in memoriã pmi ⁊ ſecũdi aduẽt⁹. Tãdez p⁹ plura ſcitatis inſignia cũ iaz in rõana ſede ãnis. xxv. mẽſib⁹ vij. dieb⁹. viij. ſediſſet. mryo coronat a nerone. Alia ei⁹ opa pluria ac miracula ſtupẽda vide i actib⁹ aplõrũ. ⁊ in libro clemẽtis. et in hiſtoriis taz ſcolaſtica q̃ eccleſiaſtica bede q̃ aliis.
Paulus aplus egregi⁹ pdicator. raptu ſublimis. q̃ euãgeliũ nõ ab hoie neqz p hoiez didicit. ſz p reuelationẽz ihesu xpi. cũ eſſz ferme ãnorũ. xxvij. vel circa atrociter cepit eccleſiaz pſequi zelo iudaico. ſz mox a dño correptus imutat. et fact⁹ ẽ de lupo agn⁹. de pſecutore fideliſſim⁹ pdicator. Anno aũt. xiiij. cõuerſiõis ſue aplãtuz cũ barnaba ſuſcepit a ſpũ ſcõ in gẽtib⁹. vt dr actuũ. xiij. Anno. xxvij. veit in hieruſalez vbi capit. actuũ. xxi. Anno. xxx. romã veit. actuũ. vltimo. Anno. xxxviij. vel circa cũ btõ petro a nerone martyriũ paſſus ẽ. Hic inter ſcõs tã in altitudie cõtemplatiõis. q̃ in feruore actiõis progatiuã obtinuit. qr vltra oẽs viatores clari⁹ dm vidit ⁊ archana verba audiuit. q̃ nõ licz hoi loq̃. ⁊ tanq̃ totũ mundu zeniſſz ſollicitabat oẽz hoiez introducere in regnũ celorũ. Quis ſic cucurrit. q̃s ſic laborauit grecis euãgeliũ exponẽs. Quis ſic afflict⁹. pcuſſus. piculis infinitis excoct⁹. Quis ſic gloriari poterit vt dicat. Plus oib⁹ laboraui. ⁊ in ſapia mũdana. ⁊ cõſilijs hui⁹ ſeculi. ſalua omni iuſtitia et fide. Quis ſic emũcuit. vt eciã ãpliſſimo ſenatui mirãda contulerit. Eius laudes. iohãnes chriſoſtomus deſcribit.

Jacobus maior apostolus martyrio coronat.ab herode agrippa.et petrus incarceratur. vt patet actuū.xij.Corpus aūt beati iacobi miraculose transferī in galitiā hispanie.et ibi est sedes patriarchalis post facta.quasi a sinistris respectu rome.
Helena regina abigenorū cōuersa ad fidez. sustentauit pauperes xpi fideles in hierusalez tempore famis.sub claudio.

Petronilla filia sancti petri.virgo sacra fuit.
Pudentiana virgo
Praxedis virgo.sorores thiti et nouati.

Impatores — Claudius ānis.xiiij men.vij. —

Seneca stoycus clarus habetur.
Iste claudius magister neronis.a quo post coactus ē seipm occidere.
inconstans animo fuit.et totus obliuiosus et gulosus.Bellandi occasionē libenter habuisset.sed tamē pax pugnauit.et facile quosdaz paucos hostes supauit. Tandez cū.xxxv.senatores occidisset.cū.ccc. equitibus.p minimis causis veneno mortuus est.

Peisius satyricus.
Juuenalis satyricus.
Lucan poeta.patruus senece.
Ouidius poeta.

Assumptio marie virginis gloriose.matris dei.facta est.xij.ānis post ascensionez dñi xpi.scdm hieronymū.

Anno mundi. v cc xliij.

Pape.

Anno xpisti. xliiij.

De psecutiōib ecclesie ē diligēter aduertēduz.q sicut in ātiquo testamēto inimic hūani generis sp electos multiplitib machinatiōib psecut ē.ita imo multo āplius in nouo hoc ē tpe gre. qñ iaz cognitio et cult veri dei.in toto orbe terraz radiare cepat.Et pmo p gladiū.sicut pz in psecutiōe stephani ⊼ iacobi ac aliorz inūerabiliū.in quo exercebatur ecclie pacia.Secūdo p falsaz doctrinā. et hoc multipliciter.pmo p falsos iudeos q̄ sunt sinagoga sathane.vt pz in disputatiōe petri.stephani. et pauli ⊼c. q̄ oēs clare informauerī simplices q ibūs ē xps.in lege pmissus cōtra friuolas assertiōes puersorz iudeorz.et hec vsqz in finē durabit.et tpe antixpi grauissima erit. Tertio p magos ⊼ incantatores.Tidens nanqz ātiqu hostis.q p xpi nois diuulgatiōez cult suus abolēdus essz. impleuit vasa iniqtatis sue.q̄ p magicā artē rudes deciperēt.ne in xpm crederēt. cū et ipi se p aliqb magnis se iactarēt. q̄si filij di essent.in signis ⊼ pdigijs mendacib.vt pz in simōe mago. mendro.aroes ⊼ arsaxat ⊼c.Quato per falsos xpianos superbie spū tumētes.q instigante inimico plures hereses seniarūt.vt pz in hebione cherinto ⊼c.Et q̄d plura. Dicit btūs bernhard.q tot iste mundus cōiurauit contra xpm.Et augustin.Qui nō habuit persecutiōez nō ē xpian.Omia ergo fidez impugnāt. sz firmū fundamētum ei stabile pseuerat. habēs signaculū hoc. Nouit dñs qui sunt ei. Nec esset aliquo mō possibile. q fidei sacm inter tot insidiatores sic floruisset. nisi cultores ei diuina maiestas pteriss.diuina sapia illuiasset.diuina bōitas fouiss.iuxta xpi pmissionē firmissimā q̄ cū eisdez semper fuit.et in finez perseuerat
Hinc hilarius ait.Proprez esse solet ecclesie.vt tūc vincat cū lediī.tunc intelligat cū arguitur.tūc secura sit cū deseritur.tunc obtincat cū superata videtur.

Prima pscutio ecclie fit rome iussu neronis. in qua beatissimi principes xpiani populi scz petrus et paulus martyrio coronati sunt cũ alijs plurimis.

Refert seneca de nerone q̃ erat naturaliter ab infantia sp clemẽtissimꝰ. et ita gratiosus q̃ nemo vnq̃ populo romano gratior fuit ita q̃ in obliuionez venerũt ceteri pncipes ꝓpter fauoris magnitudinẽ Verũ potestas multos ꝓbissimos. fecit atrocissimos.

Prodigia plura terruerũt iudeos añ excidiũ hierusalez. Vide mirabilia in ecclialstica historia.

Nero. annis. xiij. ẽn. vij.

Beatissimꝰ xpi euãgelista marcus mrio coronat ãno neronis pmo vt dicit philo cõtẽporaneus eiꝰ apud alexãdriã egipti. vbi epũs erat cõstitutus a beato petro. sepultus ibidez miraculis claruit. et successit ei amanus vir sanctus.

Iste nero oim hoim sceleratissimꝰ fuit adeo vt nomẽ eiꝰ vsqz hodie ꝓ aliquo pessimo poni soleat. ⁊ qz cõtra optimã xpi legez pmã suscitauit pscutionẽ. merito antixpi figuraz tenuisse describitur. Tandez a senatu hostis ꝓnũtiatus cũ turpissime fugeret seipm occidit, et letata est roma quasi victoriã obtinuissz contra aliquẽ pessimũ inimicũ. cultioribusqz vestibus se induentes epulati sunt.

Symon magus multas supstitiões rome exercuit. et qz simile applaudit suo simili. ideo pessimꝰ nero spreto cõsilio senece viri doctissimi hũc pestiferũ sibi sotiauit. Tandez vterqz post infinita scelera in baratrũ dãpnationis eterne turpissima morte descendit.

vꝰ cclijj. vꝰ cclxiij.

Petrus supato symone mago ⁊ infeliciter mortuo iussu neronis crucifixꝰ ẽ. ⁊ in vaticano sepultus vltimo neronis anno.

liiij. lxiiij.

Pax illa vniuersalis totius orbis quã romani habuerũt ꝓ ãnos ferme. lxx. perpaucis bellis exceptis ac paruis. circa hec tpa ꝓter seuitiã neronis turbata est. et ꝓuicie q̃daz recesserũt ab obedientia romanoꝝ. qz fidem xpi persequi ceperant. Iudea et hierusalez grauissimis persecutionibus ⁊ intestinis bellis attrita est ꝓter peccatũ illud maximũ quod in filiũ dei cõmiserũt. Et circa hec tpa eciã in foribꝰ tẽpli ipso festo paschali. xxxꝰ. necati sunt ⁊ cõtinue durauit dissensio donec penitus deleti sunt. Barrabam eni pecierũt. et nõ ihesum mitẽ et hũilez.

Hij oes discipuli. s. petri mrizati sub nerone tirãno. ⁊ multi alij quoꝝ noia sunt in libro vite

Martialis epũs lemoniacen.	Sauinianus epũs zenofi	Potentianꝰ	Altinus
Flauius cõsul qui ⁊ clemẽs epũs meten. patruus clementis.	Serotinus	Eodaldus	Menniꝰ epũs catalanũ.
	Euchariꝰ epũs treuerẽn	Simisiꝰ epũs suessesz	Titus epũs creten.
	Tecla discipula pauli	Trophinꝰ epũs arelatũ	Onesimꝰ epũs ephesi.
Domitianus subdyaconꝰ, a beato menio a morte suscitatus.	Crescens epũs galatẽn	Vitalis mr.	Felix martir.
	Nazarius	Processus	Prothasius
	Celsus	Martinianus	Gerualius
Epaforas epũs coloseñ.	Torpes mr.	Felix mr.	Constantia mr.

Iacobus minor apostolus ac hierosolioꝝ epũs a iudeis occidit ãno. vi. neronis. Paulus gloriosus apostolus cũ beato petro eodez tẽpore. sz nõ eodez loco capite plectus ẽ ad aquas salinas. in via hostiensi.

Iste vespasianus mediocris parentele obscureq; natus. sp gloriose triūphauit. Nam sub claudio et nerone quocūq; mittebat laude digna patrabat. Tricesies et bis cū hostib⁹ cōflixit. Periclitāte aūt republica ꝓpter discordiā ꝑcedentiū. impator licz inuitus est creatus. et redijt trāq̄llitas ꝓstina. Pax insuper in toto orbe ꝓnūtiata iuxta tpa octauiani ꝓpter q̄ in inmēsuz respublica creuit. Morit tandez ꝓfluuio ventris stando. Aiebat eni. Stātem decet imperatorez a terris recedere. Eius virtutes multe sunt diligēter conscripte

Imperatores

Belba. Ocho. Uitelli⁹. Isti. iij. in diuersis ꝓuintijs impare cupiētes. in vno āno sese interfecerunt

Uespasianus. ā. ix. m̄ x. d. xij

hierusalem destruit āno secūdo vespasiani a tito filio ei⁹. interfectis. xi. centū milib⁹. venditisq; .lxxx. milibus iudeoꝝ. Et extūc defecit regnū iudeoꝝ. nec cōsurget ante tempus antixp̄i. De hac horrēda strage mira legūtur. vide iosephum. Nota q̄ ꝓpter hāc vltionē legittime factaz dicūt doctores q̄ in toto mūdo xp̄s pacē tribuit. sicut in natiuitate fecit. Josephus historiographoꝝ nomiatissim⁹. clar⁹ hētur natiōe iude⁹. Uleꝝ libri ei⁹ in multis locis vitio scriptoꝝ ac longitudie tpm corrupti sunt. Apollinaris scūs m̄r occisus ē rauenne vbi epūs a beato petro missus fuit. Et nota q̄ nec vespasian⁹ nec tit⁹ q̄cq̄ cōtra ecclias fieri iussert. sz aliq̄ iudices inferiores pseq̄bant fideles ꝑtextu ꝓꝝ mādatoꝝ

Anno mundi. v^Mcclxxiij.

Pape

Italic⁹ m̄r Linus. ānis. x. m̄ .iij. d. xiij.

Anno xp̄i. lxxiiij.

Sanctissim⁹ papa linus tante pfectionis fuit vt ecclesiasticaꝝ rerū dispensationē ecias adhuc beato petro viuēte meruerit dispensator ab eodez constitui. hic statuit vt mulier velato capite ecclias intraret. tandem martyrio coronatus sepultus est in vaticano iuxta magistrū suū ac patrez beatū petrum

Thomas qui parthos in sortē accepit martyrizatur in india oim orientalium apostolus.

Andreas qui et sichiam accepit in sortē in achaia martyrizatur.

Matheus qui ethiopes sortitus fuerat in ethiopia

Symon z iudas m̄rizati sunt in regionib⁹ pfidis.

Bartholomeus qui indiaz accepit in sortez postq̄ ꝑdicauit lycaonie antiq̄orib⁹ in albano vrbe maioris armenie martyrizatus est.

Titus dyacon⁹ pauli discipul⁹ apud paphū q̄euit.

Euodius ep̄s anthiochie. ibidē est martyrizatus.

Syleas apud macedoniaz martyrizatus est.

Scotica gens oritur ex pictis et hyberis in albania que est pars anglie

Lucas discipulus pauli. in bithinia migrauit ad dominum.

Philippus per sichiaz. xx. ānis p̄dicans ierapoli quieuit in domino. sed in passionali dicit q̄ fuerit crucifixus. Solus ipse et iohānes euangelista non sunt martyrizati Ceteri vero cm̄es occisi fuerunt.

Mathias in iudea vel egipto coronat. De tpe et loco z modo martyrij eius diuerse sunt sentētie.

Barnabas coapostolus pauli. cipris occisus est

Persecuio secūda ecclesie fit rome iussu domitiani et pax vniuersalis totius orbis item p ipius seuitiaz turbata ē. et multe nationes se romanis opposuerī innumerabilesqz fideles mrio coronati sunt. Vide historiā cornelij taciti.

Iste domitianꝰ filius vespasiani ⁊ frater titi. ꝓmo q̄dez clemēs fuit ⁊ multa rome cōstruxit. scz pantheon ⁊c. sz mox defecit ⁊ crudelissimꝰ fcūs ē ac supbissimꝰ. ita vt tanq̄ ōs coli vellet. senatores quosdā interfecit. in xpianos secūdā psecutiōez suscitauit. Tandez omnibus odiosus. in palatio a suis occisus est. ⁊ cum dedecore sepultus.

Titus filiꝰ vespasiani ā. iij — Domitianus. ānis. xiiij — Nerua. anno. i.

Iste titus fuit mire benignitatis et triūphator maximꝰ. supra moduz largꝰ. toto corde suis se inimicis crebro recōciliauit.. patrē suū virtutibꝰ supās delicie hūani generis dici meruit. Mira dispēsatio supni rectoris. nūc optimꝰ nūc pessimꝰ. nūc parcus nūc ꝓdigꝰ. nūc sic nūc aliter institutꝰ ad regni gubernacula ꝓuehit. Quis abissiz tantoz iudicioz scrutari p̄ualet. Moriit titus āno tertio. ⁊ tantꝰ luctꝰ in vrbe fuit. vt morituros eos p̄iter putares.

Meander samarites supbissimꝰ nigromāticus. simonis magi discipulꝰ xp̄m negauit. ⁊ seip̄m saluatorē mūdo destiatū asseruit. incredibilia figmēta cōposuit. ⁊ multos nō p̄destiatos decepit cū q̄bꝰ ⁊ ipe periit. Vide historiā ecclesiasticā li. iij.

vꝰ cclxxxiij.

Romanus. — mr̄ Cletus. annis. xi. — ex p̄ie emiliano. m. i. d. xi.

lxxxiiij.

Iste cletus p̄uus inueitur scripsisse in suis lris. Salutē et apostolicā bēdictionem. Ordīauit presbīos xxi in romana vrbe mēse decēbri. pegriatiōes ad sctos approbauit. dicēs q̄ validior est ad salutē sancti petri visitatio. q̄ duoz ānoz ieiunīū. Excōmūicauit insup qui huiusmodi visitationes impediūt aut dissuadent. Tandez mrio coronat sub domitiano. vi. helēdas may. sepultus in vaticano.

Heresis nicolaytaz q̄ indifferenter vxoribꝰ vtunt dicētes oia debere esse cōmūia inter xpianos.
Cherintus heresiarcha surrexit turpulosus ac libidinosus totus a quo dicta est heresis cheritiana. hic dicit legalia esse seruanda.
Hebion heresiarcha a quo hebiones heretici dicti sunt. qui dicūt xp̄m p̄uz hoiez fuisse. ⁊ pauluz apostataz legis ⁊c.
Maria magdalena et soror eius. Martha
Martella eius pedissequa
Lazarus eaz frater eps marsilieñ.
Maximꝰ eps aqueñ. hic viaticū dedit magdalene.
Hij migrauerūt ad dominū in partibus marsilie
Julianus qui et simon leprosus. epūs cenomañ
Juliaꝰ alius qui vtrūqz parentē nesciꝰ occidit.
Aristarcus et p̄iscus martires.
Paulꝰ eps narbonñ. Satninus eps tholosañ
Martialis eps zachdoñ Georgius eps bellaceñ
Austregisilꝰ eps luturieñ. Cātianꝰ eps thuroñ.
Hyreneus epūs lugdunensis.
Ferruntius epūs befunctioneñ.
Eutropius epūs aurisitaneñ.
Fronto epūs petragoniceñ.
Dyonisius eps parisieñ. Eutopiꝰ eps aq̄tañ.
Hij venerādissimi p̄ies sortiti sunt regiōes frantie a domino omnes sancti.

Marcus agrippa pfectus vrbis psas deuicit. et ob hoc pãtheos extructũ ẽ id ẽ templuz oim deoz iussu sibille. ipe eciã agrippinã supra renũ cõpleuit. q ãtea fuit ab agrippa cõdita. hec est colonia sedm quosdaz

Traianꝰ ãnis. xix. d. xv.

Jmpaotres

Jste nerua senex adoptauit traianũ in filiũ. primoqz edicto oia forefcã doiciani retractauit.

Jste traianꝰ optimꝰ dꝰ fuisse inter oes augustos. hoc solũ i eo culpat q zelo falsoz deoz xpi fidẽ extiguere nisus ẽ arbitrãs se in hoc obseqz pstare deo. Dicit qdez q ñ p se sz p suos fideles pseqbat. Forte hoc ad tẽpꝰ ver fuit. qz cõstat q aliqñ ipemz iussit quosdã tormtari ꝛ occidi. Jnfine mitigauit edictũ vt ñ occideret. nisi casu iueirent aut se offerret. sz pazz hoc pfuit. qz invida plebs p huꝰ mũdi nichil artata fuit. Eius laudes p nichilo ducere nisi btus gregꝰ. eiꝰ pietate cõmotꝰ lacrimas fudisz ꝛ eũ ab inferno liberasz. An aũt saluatꝰ sit vsqz hodie dubiosuz ẽ. et grãdis altricatio doctoz De hoc cẽ diuerse reuelacões deuotazz psonazz reperunt q oes qs ego vidi hoc intẽdũt q ñ velit dñs aliud nisi vt cuz tioze salutẽ nraz operemur. ꝛ de huꝰ modi curiosis qstioibꝰ qeti simus. eo q nõ sine causa hec ꝛ similia ecclíaz suã vult latere.

Jste idez traianꝰ apud agrippinã gallie insignia imperij inuitus sumpsit. germaniaz restituit. oriẽtales puitias. babiloiaz. seleutiã. extremaqz indie secũdꝰ post alexãdrũ pdomuit ꝛc. Jn oibus his a eo pius pmãsit vt oibꝰ gratus. nulli existerz grauis quod de paucis legit ꝛc. hec insignia sunt vere ꝛ ñ ficte nobilitatis. Jta sz vixit vt iperio digissimꝰ hẽret. ita pncipatũ fugit qi nullꝰ foret ineptior

Anno mundi. vꝰ ccxciij.

Pape Romanus

mr Clemens primus.

de regione celiomõte. ex pte faustino. ãnis. ix. m. ij. d. x.

Anno xpi. xciiij.

Sanctus clemẽs primũ a beato petro vt dicitur ordinatus fuit sibi successor sed pter periculum voluit ante se beatũ linũ et cletũ pontificari. ne videlicet hoc exemplo plati substituerent sibi quos vellent. hic fecit gesta martiz p regiones cõscribi. Similiter ꝛ ipse multos libros edidit. Statuit eciã vt cathedra episcopalis in eminẽtiori loco poneret. et q baptizatus p ut citiꝰ poterit cõfirmet. Tandez martyrizatur sub traiano submersus in mari. et de eius funere mira scripta sunt. Corpus eius tempore nicolai primi reptum fuit ꝛ rome trãslatum.

Dyonisius annoz. xc. ariopagita venerabilis pater. lumen orbis martyrio coronat in gallia cuz eleutherio et rustico vbi missi fuerũt a beato clemente.

Eutropius epus zancteñ. martir.

Sanctinꝰ epus meldeñ. cũ ãthonio a morte suscitato discipulus dyonisij.

Jonius atheniẽñ. presbiter et martyr discipulus dyonisij.

Carãnus martyr carnotensiũ pdicator discipulus petri.

Symon. cleophe filiꝰ. frater iude. epus hierosolioz. xxx. ãnorum crucifixus est martyr domini gloriosus.

Thaurinns episcopus eboracensis. et Gangericus eius frater episcopus cameracẽsis. discipulus beati dyonisij.

Johãnes euãgelista adductꝰ iussu domiciani ab epheso romã cũ sacrificare nollet pdolis ponit in doleũ feruẽtis olei sed cũ nil lesiois sensisset relegatꝰ ẽ in pathmos insulaz ibiqz apocalipsim scripsit. rediens aũt ephesum tempore traiani in pace quieuit.

Regulus eps arelateñ. Eugeniꝰ tholetañ. Euthices mr.

Persecutio tertia ecclie a traiano exercet. in qua pempti fuerūt infiniti. Tādez cohibita fuit interuentu plinij secūdi. sz non totaliter.

Judei deuastāt pūtias multas. et q̄si amētes incredibili motu sub vno tpe p diuersas mūdi partes exarserūt. nulli parcentes. ciuitates plures deseruere. nec ti ꝓualuerūt vt regnū adipiscerent. qz ꝓ p traianū. secūdo p adrianū deleti sunt. Sic xp̄s vtrobiqz vidicat. Nunq̄ enī romani inpune perseceuti sunt. ecclias. sed nec vnq̄ honore aut emolimēto caruerūt quotienscūqz fideles honorauere. De hoc plenius vide orosium.

Thimotheus ep̄s ephesiorū discipulus pauli martyrizatur.

Plutarcus nobilissimus philosophorū claret. mgr traiani cui epistolas optimā scripsit

Ignatius doctor gloriosus episcopus ātiochie discipulus iohānis martyrio coronat nobilissimo

Focas martyr passus est vltimo tpe traiani. cui spiritu ꝓphetico dixit. Traiane pge ad vlerioris aqisi loca· et ad p̄pata tibi tormēta festia vbi nocte ppetua a seuo exurēdus es incendio. triduo hac in luce versaberis. quo emerso caligo te mortis excipiet. nec enī inultus innocētiū sanguis diutius esse potest. a traianus die tertia expirauit ventris ꝓfluuio.

obiit cor scissum i se aureis lris hoc dulce nomē ihesus inuētū ē habuisse descriptū Ait enī in epstolis suis. Amor meus crucifixus. Beatā virginē in carne vidit. eiqz epistolas scripsit in q̄bus sic hētur. xp̄isfere marie a. Et illa dulciter rūdit scribēs Ignatio dilecto cōdiscipulo. hūilis ācilla xp̄i. Gaudia ad te a.

Anno cccliij.

Grecus — mr Anacletus. an. ix. m. ij. d. x.

Grecus — mr Euaristus. a. x. m. vij d. ij.

ciiij.

Iste anacletus beatissimus fideles monuit per epistolas vt presbiteri pre omnibus honorarent. dicēs q̄ deo sacrifiātes non debeant vexari sed supportari atqz ab omnibus venerari. Et presbiteri qui sacrificant testes secum habeant. et maxime episcopi vt domino ꝓfecte sacrificare ꝓbentur. Item statuit vt clericus nec barbam nec comas nutriat. Ipse memorias beati petri cōstruxit. Ordinauit etiam vij. diaconos cardinales in vrbe. Item q̄ epūs a tribus debeat episcopis consecrari. Item q̄ ordinatio clericorum palam celebretur. Tandem. xij anno traiani martyrio coronatur sepultus in vaticano apud corpus beati petri.

Iste euaristus sanctus martir statuit vt episcopus a plebeis non accuset. et septem diaconos ordinauit vt assisterēt episcopo predicanti. ꝓter honorem verbi dei ne ab emulis detraheretur episcopo q̄ falsa predicauerit. Item q̄ cōiuges publice sponsent a parentibus et a sacerdote solēniter benedicant. Tandez martyrizatur anno. iij. adriani sepultus apud corpus sancti petri.

Domicilla. martir.
Eufrosina martir.
Theodora martir.
Sulpicius martir.
Seruilianus martir.

Plinius secūdus orator et phūs multa scripsit. Mitigauit etiam traianū vt retractaret sententias latas cōtra xp̄ianos scribēs ei q̄ nichil mali facerent sz virtutibus insistentes xp̄m tanq̄ deum ante lucem surgentes laudarent.

Iste adrianꝰ in multis cõmedat xpianis satis gracíosus extitit. quosdã tñ nolẽtes sacrificare puniri iussit ⁊ occidi. vniuersalis q̃ſi fuit in omni scia. pacẽ oi tpe habuit. pz patrie dictus ẽ. leges multas cõdidit. phibuit eciã ne xpiani sine pcessu iudiciali dãpnarent. hierusalez fundit destruxit. et post reinstaurauit. oino phibẽs ne iudei intromitterent sz xpiani. inuitus ad impiũ venit sz optime rexit hierusalem restaurat p adrianũ ⁊ noie eiꝰ helia vocata fuit. Et amplificata fuit. ita vt locus passiois esset intra muros qui pus extra fuit. Et hec ẽ tertia restauratio. qz ter destructa fuit scilicz a caldeis tempore zedechie ab anthiocho. tempore machabeoꝝ. et a tito tempore vespasiani.

Adrianꝰ. helius. ãnis. xxi.

Impatores.

Cũqz senatus obsecraret vt filiũ cesarẽ appellaret. sufficere inqt debet vt ego inuitus regnauerim cũ nõ merear. pncipatus eni nõ debet sanguini sz meritis. et inutiliter regnat q̃ rex nascit et nõ meret. Exercẽdi pus sunt virtutibꝰ qui regnare debẽt. ⁊ cũ in eis pfecerit adeo vt pbent illos virtutibꝰ añcedere quos debẽt honoribꝰ anteire inuitati ascendãt. et se ciuiũ suoꝝ votis nõ subtrahãt. Secũdus phũs in filetio deget. et ad interrogata adriani scripto respondit.

Eustachius alio noie placidus. et theospita eiꝰ vxor ⁊ duo filij eiꝰ agapitus et theobites. quoꝝ miri actꝰ legũtur circa hec tpa fuerũt. q̃ oẽs iussu adriani glorioso mrio coronati sunt.

Aristides phũs apologeticũ p xpianis fecit. quẽ videns traianꝰ placatus est.

Anno mundi. vMcccxiij. vM cccxxiij.

Pape

Romanꝰ ex pze mar. Alexãder pꝰ. ã. viij de regiõe alexãdro m. v. d. ij.

Romanꝰ mar. Sixtus. pꝰ. ã. x. m de rgiõe viola ta. ex pastore pzem. iij. d. xxi.

Anno xpi. cxiiij. cxxiiij.

Iste alexander maiorez partez senatoruz vrbis cõuertit ad dñm. hic statuit aq̃ bñdictã cũ sale aspgi in domibus fideliũ. vt de cõse. di. iij. aquã. In canone addidit memoriã passionis. scz Qui pdie q̃ pateret ꝛc. Item vt vinũ sit mixtũ cũ aqua in calice ꝓpter repsentandã vnionez xpi et ecclesie. de cõse. di. ij. c. i. et vt oblatio fieret ex azimo in modica quãtitate. Tandez mrizat sub adriano cuz multis quos ad fidez cõuerterat. sepultus in via nuntana. Postea trãslatus fuit ad ecclesiã sancte sabine.

Iste sixtus statuit vt diceret. Scũs scũs scũs ꝛc. Et q̃ misteria sacrata ñ tãgerent nisi a ministris. de cõ. di. i in sancta. Itez vt corpale ñ fiat ex serico sz ex purissimo lino cõtexto ⁊ non tincto. Et vt mulier sacra vasa altaris ⁊ pallas ñ tãgerz Itez vt q̃cũqz eps vocatꝰ ad sedẽ apostolicam rediens ad ecclesiã suã ñ suscipetur nisi cũ lris apostolicis. Itez vt missa ñ nisi sup altare celebret. Ipe eciã misit pegrinũ epm genere romanũ cũ alijs fidelibꝰ in galliam.

Taudez martyrio coronat ex portaz dñe quo vadis. sepultus in vaticano.

Quirinus martir tribunꝰ
Theodolus mr ⁊ diaconꝰ.
Euẽtius mr ⁊ presbiter.
Quadratus eps athenien. discipulus apostoloꝝ.
hermes pfectus vrbis martir.

Aquila genere pontícus orator floret qui secundus interpres mosayce legis fuit. Primo eniz fuerunt lxx. de hebrayco in grecũ transferẽtes. secũdo iste de greco in latinũ pmꝰ interpres fuit.

Galienꝰ medicus. pgame oriūdus interpres ypocratis reme claret.

Ptolomeus rex mirabilis in mathematicis oim astronimorū pcipuus plus addidit q̃ ante se inuentū repperit ⁊ plura scripsit. Cerdo hereticus hic fuit mgr̃ mardonis

Iste anthoniꝰ gener adriani fuit ⁊ filiꝰ adoptiuꝰ vir vtiqz peritissimꝰ ⁊ natura benignꝰ. q̃ nō facile in vno hoie repit. Prudētia pcellētes cōmūiter nō sunt excellēter benigni ⁊ trāquilli ex natura pcipue. Et ecōtra excellēter benigni sunt cōmūiter minꝰ industrij. Vir aūt iste in vtrisq; excellēter dotatꝰ fuit. Ob hoc multe puicie q̃ ab alijs impatoribꝰ recesserūt. sub isto volūtarie redibāt. qz vere pr̃ patrie fuit. Omibus carus. nullis acerbꝰ. fidelibꝰ clemētissimꝰ erat. Vnde ⁊ piꝰ dictꝰ est. ⁊ ab eo seqntes impatores appellati sunt pij. Ait eni Malo scipionis exēplo vnū ciuē sznare. q̃ mille hostes occidere Qd ãt aliq̃ mres sub eo coronati sunt nō ex suo sz pōr mādato pcessit. Tāta siq̃dez crudelitate acree ptātes inuidā plebē cōmouerī vt nec summi impatores possent eā sedare ad plenū Ita exosuz fuit xpianū nomē apd ydolatras ⁊ maxie apd pōtifices ⁊ sacerdotes tēplor q̃ pncipes ⁊ populū puocabāt aduersus eosdē xpi fideles qz videt q̃ stat ⁊ q̃stꝰ diminuebat quotidie ⁊ ad cōtemptū essz veturus tātus fastus eor. qz xpiani dicebāt q̃ indifferēter oēs dij demones essent a q̃bus tota simul cōmūitas spabat tpalez simul ⁊ eternā felicitatē. Et ideo nō minr q̃ eciā pacato pncipe adhuc inferiores pseqrent xpianos tanq̃ blasphemos.

Anthoniꝰ pius ānis .xxij.

Maria martir et virgo.

vm cccxliij.

mr̃ Thelesphorus.ā. Romānꝰ ex anachorita .ix.m.iij.d.xxij

Grecꝰ mr̃ Ignius. an.iiij.m̃ philosopho de athenis pre iij.d.viij.

cxliiij.

Iste thelesphorus statuit cātari hymnū āgelicū. scz gloria in excelsis. ⁊ euāgeliū ante sacrificiū. et in natali domi cātari tres missas ꝓter multas causas ⁊c. Itez q̃ clerici ieiunare debent p viij. ebdomedas plenas. qz sicut debet esse discreta vita clericor sic ⁊ ieiuniū. Eciaz statuit vt nullus missaz ante terciā pſumat canere. Tandez mārtyrio coronat sepultus apud sanctū petrū in vaticano.

Iste ignius clerꝰ cōposuit gradusqz distinxit. ⁊ vt patrinꝰ ⁊ patrina infantē suscīperet i baptisimo cōfirmatione ⁊ cathecisimo. Scripsit eciā vnā epistolaz generalez oibꝰ fidelibꝰ de vno et trino deo Itez q̃ nullus eps metropolitanꝰ excepto romano pontifice audeat suffraganeū suū cōdēpnare nisi causa in cōcilio puiciali suor epor fuerit vētilata. Tādez mrio coronat sepultus in ecclesia sancti petri.

Decez milia martyr crucifixi sunt in armenia i mōte maxio arath quorū festū celebre colit. x. kalendꝰ iulij cū magna deuocōe ⁊c. qz multa obtinuerūt cultoribus suis a domino.

Martion hereticus quē policarpus dixit esse primogenitum diaboli.

Valentinianꝰ hereticus dixit xpm celeste corpus attulisse.

Peregrinꝰ eps autissodorēsis mr̃.

Serapia martyr ⁊ virgo.

Sabina martyr ⁊ nobilis vidua.

Fides.

Spes.

Caritas.

Pompeius trogus natione hispanꝰ historias totꝰ orbis a nino vsqz ab octauianū deduxit

Thaurus nobilissimꝰ phūs athenis claruit. hic ait. In publico mos populi. i puato nature ius gētiū q̃ seruet.

Justinꝰ phūs discipulꝰ cū Sophia nobile matrona matre earꝰ mrio coronate sunt.

pōpei libros eiꝰ abbreuiauit. hic eciaz libꝰ de xpiana religione edidit quē anthonio tradidit. ⁊ benignū xpianis fecit

Persecutio quarta fit iussu anthonij veri inqua innumerabiles vtriusq; sexꝰ coronati sunt. sz nõ inpune. lues eni magna. i. pestilẽcia secuta est p totaz ytaliã ⁊ reliquas puicias. bella terremotꝰ. inundationes fluminũ. agmen locustarꝝ ⁊c. Item exercitus romanꝰ vbiqz cõsumptus est.

Bellum marcomãnicũ vt dicit orosius grauissimũ fuit. qz barbare nationes exercitũ rudez romanorꝝ in giro circũdederãt sz militibꝰ q̃busdã xpianis clamãtibꝰ xpe adiuua nos. ilico fulgura terruerũt barbaros ita vt fugerẽt. ob hoc xpi nomen celebre factũ fuit. et impator nõ sibi. sz xpo victoriã tribuit. et sentenciã mitigauit.

Marcus anthonius verus.
Lucius aurelius cõmodus
annis. xix

Impatores

Isti duo imperiũ sumpserũt pꝰ anthoniũ piũ. ⁊ extẽ bini impare ceperũt sz lucio mortuo anthonꝰ solus imperiũ tenuit. qui bonꝰ ⁊ victoriosus fuisse describit nisi hoc q̃ xpianis q̃rtã psecutionẽ iussit inferri. Dicit q̃ tãte seueritatis ⁊ cõstãcie fuit q̃ ad nullz euẽtum vnq̃ vultum mutauerit. siue ex letiçia siue ex merore eciã duz adhuc puer essz Tante fuit hũanitatis vt q̃dam vice cũ iã exhausto erario nil haberet q̃ militibꝰ darz nulli volẽs esse molestus. magis elegit vasa aurea ⁊ ornamẽta vxoris et aliã suppellectilez vendere. q̃ senatum vel puinçias p̃grauare. Sed victoria habita ⁊ illa recupauit. et puinciis tributa relaxauit.

Papias iohãnis auditor ierapolitanꝰ eps claruit. Fecit libꝝ explanacõnũ sznonũ domini.

Anno mundi. vm cccliij.

Pape

mr
Pius pri
mꝰ. ãnis

ytalicus de ciuitate aq̃leia ex pre rufino.
ix. mẽ. iiij. d. xxi.

Anno xpi. cliiij.

Hic statuit penã cõtra negligẽcias q̃ accidere possunt circa sanguinẽ xpi vt pz de cõ. di. ij. c. si p nez. Itẽ q̃ festũ pasche sp in domico die celebret. Itẽ q̃ heretic̃ veniẽs de iudeorꝝ heresi recipi debeat ⁊ baptizari. Hic fecit ordinationes quiqz. ⁊ tãdez mrio coronat̃ sepultus apud sanctũ petrũ in vaticano.

Policarpus eps ephesinꝰ iohãnis apostoli discipulus romã venit. ⁊ plures ab heretica labe reuocauit. Magnus labor scorꝝ ⁊ ingens tristicia tũc erat. quãdo foris materialis gladius. intus serpẽtinũ virus erroris ecclesiã corrupit. Et hec duplex psecutio diu turauit Si quãdoqz cessauit gladius. hereticorꝝ tamẽ pfidia magis ac magis inualescebat et multiplicabatur. Tandem idem vir sanctus martirio coronatus fuit sub anthonio vero cũ aliis. xij. ex philadelphia.

Hermes doctor fidei plura scripsit. cui angelus domini apparuit dicens q̃ pascha dominica die celebrari debeat. postea martyrizatur.

Iustinꝰ philosophus ad fidẽ cõuersus multa scripsit contra hereticos et martirio coronatur.

Iustus eps viẽnensis mrizatus est.

Fotinus lugdunẽsis eps cũ multis aliis coronatur.

Alexander medicꝰ ⁊ pticus puer mres

Felicitas cum. vij. filijs passa est mirabile spectaculũ sic oliz. vij. machabei cũ matre.

Pontianus gloriosus martir.

Flocellꝰ puer mr. Siminicus puer mr.

Nouatus cum aliis. xxij.

Praxedis orone fusa quieuit in domino. post longissimos labores.

Victor miles et Cerena vxor eius mrtes
Concordius subdyaconus martir.
Marcellus martir.
Valerianus martir.
Egesippus q libros fecit de historijs apostolorum et mrtm vsqz ad tempus suū
Attalus de pgamo fundamentū ecclesie martir.

Catafrige heretici exorti sunt de frigia. qui dicunt se solum modo habere spiritū sanctū. nec apostolis nec alijs datum
Montanus prisca et maximilla autores eorum fuerunt.
Theophilus eps antiochie.
Apollinaris ierapolitanus eps.
Narcissus priarcha iherosolionum
Dyonisius eps corinthiorum
Philippus eps trecensis

Protbus q iacinctus de qbus mirabilis hēt historia

Cōmodus Aurelius cū lucio annis.xiij. anthonio

Gazius martir.
Blandina sanctissima mulier passa est

Tertullianus affricanus in ecclesia insignis habetur.

Iste cōmodus filius anthonij veri totus infamis. et lubricus fuit. et adeo incōmodus vt inimicus hūani generis diceretur. Interfecit ꝓplurimos senatores et maxime quos animaduertit nobiltate industriaqz excellere
Tante fuit supbie atqz iactantie vt sepe leonis pellem induens ostenderet se esse regē hominū sicut leo bestiarum. Verū vbi splendet constancia martyrum. tedet amplius de carnalitate hominū mundanorum sermonem texere.

Prima pax ecclesie data est. sed non diu stetit.

vsq cccl.xiij. vsq cccl.xiij.

mr Anicetus ānis.ix. sirus ex pre iohāne de vico mirea mēsibus.iij. d.iiij.

mr Sother ānis.ix. Cāpanus ex pre cōcordio de ciuitate fundana mē.iij. d.xxi

clxiiij clxxiiij.

Iste anicetus plures canones edidit. qui in decretis in diuersis locis habent. sicut et alionum scōrum primū sanguinē suū p testamēto dederūt. nō obhoc sancti canones dicti sunt. qr pmū ab apostolis. deinde a mribus q doctoribus sanctis quales pene omnes plati in pmitiua ecclesia fuerunt. et a sacris cōsilijs cōstituti sunt. nec hūana adinuētione sz sancti spūs vnctiōe ac iussu dictati sunt. Et qui temerarie eos rep̄hendit. in spūm sanctū blasphemare phibetur. vt in.c. violatores.xxv.q.prima.
Multa statuit iste sanctus de statu eporum ac cōsecracione Tandem martirio coronatus sub anthonio sepultus in via appia in cimiterio sancti calixti.

Iste statuit vt monacha velum portaret. sz pallas sacras non tangeret. nec incensum poneret in ecclesia. Et qr multa pericula solebant circa matrimoniū cōtingere. ideo cōstituit ꝓ legittima nō habeat vxor. nisi per sacerdotem fuerit benedicta q a parētibus solemniter tradita. et a panimphis custodita. Tā dem post sanctā vitam sanctiore morte migrauit ad dominū coronatus mrio. q sepelierūt eum fideles in vaticano in ecclesia sancti petri. et cessauit epatus diebus.xxij.

Theodocion tercius diuine legis interpres.

Nota hic diligenter ꝓ scdm sacros doctores imperiū sepius cōtra ecclesiā fortiter egit sed nunq̄ prudenter. Unde cū simul tota cohors sapientū dicat. Nobile vincēdi genus esse paciēciam. Patet ꝓ ecclesia p paciam nobiliter sibi impiū subegit. hoc siquidem tpe impatores dixerūt Nolumus vt pcipiatur nobis. cū nos vniuersis pcipe habeamus. doctiores omibus hoibus soli romani pdicamur. Po-

Quinta pſecutio eccleſie fit iuſſu ſeueri quā ilico diuina vltio ſub
secuta eſt ꝓter ciuilia bella in quibus romani nimis attriti fuerūt.

Hæc tea ſine gladio aut fuſte cū longaniter ſuſtineret eccleſia ad hoc deuentū eſt. vt maieſtas romani imperij ſollemniter ac hūiliter pfiteret. q̄ impiales leges non dedignarent ſacris canonibus obedire. hec eſt mutacio dextere excelſi. Igit vicere ſi vis. diſce pati. Signū pfecte prudētie eſt inprudentez ac inſufficiētez ſe eſtimare. Ipſa enī tpaliū rerū cōtinua mutabilitas omnē hūanaz ꝓuidenciā deridere ſolet.

Alexander narciſci ſucceſſor mgri origenis.

Clemēs alexandrinus philoſophus.

Imperatores.

Panthenus ſtoycus affricanus hiſtoricus.

heliꝰ pti nax. men Seuerus	ſibus. vi ānis. xviij.	

Iſte helius vir grandeuus inuitus accepit principatū. nunq̄ accepit munera. nunq̄ ad vlciſcēdū ſeductus eſt. Sexto mēſe interemptus eſt a iulio ābiente impiū. ſed nō pfecit. quia ſicut fecit ſic factū eſt ei a ſeuero.

Iſte ſeuerus genere affer. deſtitutū impiuz adeptus tria ciuilia bella cōfecit. primū nanqz iulianū inuaſorez impij expugnādo occidit rome. ſecūdo cōtra piceni um. tercio in gallia cōtra albinū ſociū iuliani cū multo vtriuſqz partis ſanguie bellauit et vicit. hic natura ſeuus multis ſp bellis laceſſitus fortiſſime quidez rēpublicā ſed laborioſe rexit. Parthos q̄

Symachus quartus diuine legis interpres.

Anno mundi.	vm cccl xxxiij.	vm cccxciij.

Pape.	mr Eleutherius. ā. xv.	de oppido nicopoli. Grecus ex pie habūdo m. vi. d. vi	Afer ex	mr Victor p m. ā. x.	pie felice. m. ij. d. xij

Anno xpi.	clxxxiiij.	cxciiij.

Iſte eleutherius iuxta ordiatiōz aplōꝝ conſtituit vt nulla eſca vſualis repudiaret a xpianis q̄ raci onabilis eſſz q̄ hūana. Itez q̄ nullus a ſuo gradu deijceretur niſi ꝓus accuſatus cōuiceret. exēplo dni qui iudaz accuſatū nō ſuſtinuit. q̄ quicq̄d interim inter apoſtolos egit ꝓ dignitate miſterij ratū permāſit Itez vt abſente eo cui causa vētilat ſentēcia nullatenus pferatur. Miſit eciā legatos lucio rege britonū qui eū cuz populo ſuo baptiſauerūt. Tandez martyrio coronatus ſepelit in vaticano apud ſanctū petrum

Iſte victor ꝓter diſſenſionē de termio paſchali celebrauit cōciliū in alexandria paleſtine cui ipe interfuit. q̄ narciſſus. q̄ theophilus. et hyreneus q̄c. viri ſancti. Ubi ſtatutū eſt q̄ ſp domico die paſcha celebrari debet obſeruata luna. xiiij. aplis vſqz ad xxi. q̄ tātus vel circa eſt ſaltus lune et poſtea redit. hoc aūt factuz eſt ne iudaizare videat eccleſia. Plures tūc epi aſie q̄ oriētis cuz iudeis paſcha celebrabāt. Item ſtatuit q̄ exigēte neceſſitate. vbiqz q̄ i omni aqua naturali poſſit cōferri baptiſma. Tandez mrio coronat. ſepultus apud ſantū petrū in vaticano.

Leonides pr origenis ꝓ xpo decollat q̄ martyr efficit. Et origenes tūc xvij ānoꝝ ſe cū pie martyrio obtulit. ſed pia matris fraude impeditus totū patrimoniū pdidit. eo q̄ xpianꝰ eſſet q̄c. Ipſe autē docendo ſcolares grāmaticā. matrē. vij fratres. ſecum de precio paſcebat.

Anglia que quondaz britania dicta eſt ad fidez cōuertit ſoleniter. rege lucio primū baptiſato. deinde ſubiectus populus eiꝰ exēplo fidei colla ſubmiſit pacifice Fuganꝰ q̄ damianꝰ quos eleutheriꝰ papa miſit primo illic pdicauerūt

Heu heu vbi mãsit ãtiquoꝝ romanoꝝ tanta ꝓbitas. strẽnuitas. legalitas. ac inconpabilis ꝓudentia et honestas. Siq̃dez hoc tpe impium ad manus stultoꝝ deuenit.
Nota q̃ stultus si se stultũ putat adhuc aliquid de lumie naturalis intelligentie habet. Sed si sapientẽ estimat. tunc cõpleta est stultitia eiꝰ. nec erudiri potest sed sapiẽtes psequit. similesq̃z sibi sociat.

Anthoniꝰ caracalla ãnis. vij.

Iste anthonius patre aspior vixit. libidinis in patientissimꝰ fuit ita vt nouercã suã ducerz in vxorẽ. papinianũ iurisconsultum ⁊ doctrine legalis thesauꝝ occidit. Et sic fecit factum est ei. quia ab hostibꝰ circũuentus occisus ẽ pessimꝰ ipe cũ gaudio multoꝝ. Nota q̃ hic mos stultoꝝ sp fuit. si potẽtes sunt sapiẽtes psequunt quibus sublatis. necesse ẽ vt ipi quoq̃z pereant. Solus eni intelligẽs gubernacula possi-
-bassianꝰ filiꝰ seueri debit. vt dicit ꝓuerbioꝝ. i.

arabes. adiebinos iudeos et samaritas supauit. et multa toto orbe romano imperio recupauit. In studijs ciuilibus et phia clarus fuit. Quitaz psecutionez in xpianos suscitãs multa infortunia passus est. In britani apost grauia plia firmissimã vallem muniuit. cxxxij. passuũ cũ turribus crebris. et a mari vsq̃z ad mare pduxit.. ibiq̃z apud eboracũ oppiduz morbo obijt.

Hyreneus lugdumeñ. eps cũ magna multitudie cleri ⁊ populi mrio coronatur.
Audetius subdyaconus discipulus policarpi martyrizat.

vm cccciij.

Romanꝰ mr zepherinꝰ ã. ix. mvi. ex pie habũdo. d. x.

vm ccccxiij.

Romanꝰ mr Calixtus. pmꝰ. ã. v. ex pie/ m. ij. d. x. /io dimetr

cciiij.

Iste zepherinus statuit vt oes xpiani. xij. ãnoꝝ in die pasche sacramẽtũ eucharistie accipe debeãt in publico. ⁊ oia vasa altaris vel vitrea vel stannea essent ñ lignea. sicut antiq̃tus fiebat cõsecratio pciosi sanguis in ligneis vasis. Vñ crescẽte tpe subcreuit ⁊ decus ecclesie. qr vitrea post ꝓhibita sunt. vt patet de cõ. di. i. c. vasa. Et multa alia statuit salubria. Tãdem mrio coronat sepultus in pace xpi.

ccxiiij

Iste calixtus inter cetera q̃ fecit bona cimiteriũ in via appia extruxit. vbi mrm milia sepulta sunt. Hoc iã dz cimiteriũ beati calixti. Item statuit iciunia q̃tuor tpm obseruari. Ipse fecit ecclesiã btẽ marie trans tiberim. Ipe celibatuz vniuersis sacerdotibꝰ indixit. Tandez martyrio coronat sepults in cimiterio suo.

Vlpianus iurislegalis cõsultus maximꝰ vt patet in corpore iuris ciuilis per totum.

Arthemonis hereticus. dicit xpm esse purũ hoiez. et absq̃z deo plures habuit ⁊c. qui hãc heresim tenuerunt.

Origenes doctor egregiꝰ ac scitate vite incõpabilis clarissimꝰ hẽtur i ecclia di De hoc pene sp extrema repiꝰ scripta. q̃dã dicũt eũ optimũ q̃dã pessimũ fuisse Supra mod̃ mix ẽ q̃ viri grauissime autoritatis ac scissime vite ita cõtradictorie de ipo scripsert. Vide in hist. ecc. li. vi. ⁊ alibi. ⁊c. Cõcordiã sup his repire ñ potui. An aũt sit saluatꝰ an ñ dño cognitũ relinq̃mꝰ. ⁊c. Grãdis laborithus a diuersis tertit de samsone. salomone. traiano. et isto origene ã videz saluati sint an ñ q̃ qr sine piculo nesciũt nec eẽ ecclia certificata ẽ de his dño totaliter cõmitẽda sunt.

Iste alexander habuit matrē xpianaz noie mameas cū q̄ origenē presbīm audire curauit. hic fuit virtuosissim⁹ et rēpublicā salubriter gubernauit cōsilio vlpiani vsus q̄ fuit legalis scie p̄nceps xersen regē psan maxio bello oppssit. et corpus scti thome apostoli. iussit trās ferri de india ad siriā q sic venit ad edissaz ciuitatē abagari in qua litera scripta habebat de manu saluatoris. Tandē eciā iste alexāder tumultu militari occidit apud maguntiacum.

Sexta psecutio ecclie facta ē iussu maximini. sz ū euasit ipunit⁹ q: statiz interfectus fuit postq̄ pseq̄ xpianos cepat hec p̄cipue cōtra platos et clerꝰ fuit.

Simpdacoes.

Macrin⁹ Anthoni⁹ Aurelius — anno. i. annis. iij. — Alexāder mamee. ānis. xiij. — Maximinus. ānis. xiij.

Iste macrin⁹ cum filio suo diadumeno inuasit imperiū q militari tumultu occiditur.

Iste anthonius obscenissime vixit. et ideo cum matre occisus fuit tumultu militum sicut q macrinus.

Quita editio reperta est hoc tempore in iericho cui⁹ autor ignoratur q ideo dicitur cōmuniter vulgata.

Cecilia martir. Tiburtius. mr̄. Valerian⁹ mr̄. Felix martir. Palmatius cum vxore et omni familia Barbara. Lutianus mr̄ Ciricus mar. Julita martir Mertina mar. Priuatus ma.

Iste maximinus nulla senatus voluntate imperator factus. tandez deuictis parthis q germanis ab exercitu tercō anno occidit.

Anno mundi. — vm cccc xxiij. — vm cccc xxxiij.

Pape — Roman⁹ mar. Urban⁹. p⁹. ā. viij m. xi. d. xxi. — Roman⁹ mr̄ Pōtian⁹ an. v. m. .ij. diij — Grecus mr̄ Antheros an. iij. m. .i. d. xi.

Anno xpi. — ccxxiiij. — ccxxxiiij.

Iste vrban⁹ genere nobilis ab infantia xpianus multos ad fidem conuertit. Omnia sacrata misteria fecit argentea vel aurea vel stānea. Tandem martirio coronatur sepultus cum sancta cecilia q̄. Predia cepit ecclesia possidere tempore hui⁹. de q̄ bus clericis et notarijs sumptus deputabat. qui gesta martiz conscripserunt. Antea viuebant more apostolico qui in actibus apostolez scribitur.

Iste pontianus vt dicit statuit vt p'almi dic noctuqz per cmes ecclesias cantarent et vt ante celebratione missē sacerdos confteor q̄ p̄ermitteret. hic in exilium missus in insulaz sardinie ibidez martyrio coronat Sanctus fabianus corpus eius reduxit romam. et sepeliuit in cimiterio sancti calixti.

Anelinus mr̄. Astorius mr̄. Maximus mr̄ Calopedi⁹ mr̄

Iste antheros constituit q episcopi de sede in sedem possent trāsferr. et vt gesta martiz conscriberentur. Tandez martirio coronat. et sepelitur in cimiterio sancti calixti.

Nota q in quibusdā historijs habetur q ciriacus successit pontiano. immediate et papatum dimisit. vt cum virginibus martyrio coronaret. sed ratio temporis hoc non permittit. vt patet in legenda vndecim milium virginum.

Iste gordianus ad huc puer deuictis partis a suis fraude occisus est.

Iste philipp⁹.xxiiij ab augusto impator creat⁹ ē ⁊ filiū suū philippū cōsortē regni fecit ābo xpiani fuerūt. ⁊ pm⁹ oīm ipatorū xpianoꝝ hic caput ē. ⁊ p⁹ tertiū ānū imperij sui ad gloriā xpi celebrauit cū ingētib⁹ ludis millesimū ānuꝝ vrbis cōdite. Tanō fraude decij occiditur.

Septima psecutio ecclie scā ē iussu decij acerba nimis. sed ñ diuina. qr sicut cōtigit porib⁹ sic isti. qr statim occisus fuit.

Gordianus. ānis .vi. — Philippus. ānis. vij. xpristianus — Detius. annis. .iij.

Mirū spectaculuꝝ circa hec tpa fuit videre de duplici genere mrm. scꝝ xpi et demonū. Martyres xpi fuerūt scti pape et alij plati cuꝝ fidelib⁹ suis subditis. qui p xpiana republica in fide sctā trucidabant. Martyres dyaboli fuerūt impatores et ceteri pncipes cū militib⁹ suis. q̄ p republica ⁊ demonū cultura se et suos interficiebant. vt regnare possent. Par pena. sꝝ dispar causa. Non miꝝ esse debet q̄ xps hꝝ mres. sꝝ valde mirū ē q̄ dyabolus hꝝ mres. Tlen mres dyaboli ⁊ mūdi quotidie inueniūtur. ⁊ in magno

Iste detius tot⁹ tyrān⁹ inuasit imperiū. interfectis duob⁹ philippis dñis suis. et sicut fecit factū est ei. qr cū filio suo occisus est.

v⁹ ccccxliij.

Romanus — mar. Fabian⁹ ānis. xiij. — ex pie fabiano m. xi. d. xi

Scisma pmū in ecclesia dei fuit circa hec tpa. quia nouatus cōtra corneliuꝝ tenuit se p papa licet non esset.

ccxliiij.

Hic sanctissim⁹ fabian⁹ cū defūcto papa cū ceteris fidelib⁹ expectaret futuri pape electionem. subito colūba candida super caput ei⁹ descēdit dicens. Rome epūs ordiaberis. Ob hoc statim electus fuit. hic statuit vt crisma singulis ānis in cena dñi cōsecret. vt pꝝ de cōdi. iij. c. lris. Ipse eciā diuisit regiones dyaconis q̄ gesta mrm integre colligerent. Tandem post multa q̄ sctissime gessit mryo coronat sub decio. sepult⁹ in cimiterio calixti. cui⁹ festū agit. xx. febr.

Agatha virgo ⁊ martir
Septem dormiētes.
Abdon ⁊ sennen mres.
Antholia virgo ⁊ mr.
Victoria virgo et mr.
Moyses pbiter ⁊ mar.
Maxim⁹ pbr ⁊ mr
Proxim⁹ presbr ⁊ mar
Nicostrat⁹ dya. ⁊ mr.
Serapion martir.

Appolonia vir. ⁊ mr.
Alexāder eps hierosolimoꝝ martir.

Affrican⁹ iulius floruit in scripturis ecclīasticis noiatissim⁹.
Dyonisi⁹ alexādrinoꝝ eps discipulus origenis multa scripta reliquit.

Triphon puer q̄ demones expellebat in nicea passus est.

Porphiri⁹ phūs q̄ scripsit prabilia maxi⁹ hostis fidei stolide cōtra veritatē catholicā latrauit. cui⁹ vesaniā. sancti doctores cōpescuerūt nec vltra pfecit. nec intellexit de quibus affirmauit.

Cipanus gloriosus doctor ⁊ epūs carthagineñ. clarus habet et post martyrio coronatur.

Nouatus presbiter ecclesie romane ambiens episcopatum fact⁹ est hereticus. lapsis spem venie denegando. Conciliuꝝ aūt. lx. episcopoꝝ contra eū tpe decij fuit congregatū. in quo dampnatus est.

Iste gallus cum volusiano ciuile belluz molientes cōtra emilianuz interfecti sunt. Et emilian⁹ tertio mense occiditur.

Iste valerian⁹ ꝓmū satis bellicosus fuit ⁊ victoriosus. ſz post q̄ xp̄ianos pſequi cepat statim capt⁹ fuit a rege pſax ⁊ in viliſſima ſeruitute apud eū cōſenuit. Ob hoc territ⁹ galien⁹ pacez eccleſiis reſtituit Sed q: nō plene vindicauit xp̄ianoꝝ ſanguinē pluribus bellis attritus fuit romanoꝝ exercitus. Tandē pi⁹ dñs non dimiſit rēpublicā oino pe riclitari. q: multi tyrāni ilico fuerūt interſecti ⁊ pſpitas rediit inſperata. Vide orosium.

Imperatores.

Gallus. cum Volusiano. ānis. ij.

Valerianus galien⁹ an. xv

Ⲭ nūero. xp̄i āt nō ſic. Quot hodie ꝑ mūdi pōpa. carnis. delicijs. terrenis diuicijs libēter agonizant. et tandem nemie cogēte voluntarie ſuccūbūt. ſz xp̄s neminē p̄cepit vt fideles occideret. licet ad breue tempus hoc fieri pmiſerit. Vide quomodo nō eſt gloriandū mr̄ibus noſtris. quaſi aliq̄d dignū geſſerūt ꝑ eterna gloria. qū ſic omni tp̄e videm⁹ decertaſſe vanos ꝑ infamia falſa. vt ptz ꝑ auguſtinum de ciuitate dei. li. v. Vide pulchra ibi ⁊c.

Priſcus mar. Malchus mr̄. Marinus mr̄. Fructuoſus martir.
Patritius mr̄. Protbus mar. Jacinctus mar. Eugenia mr̄ Claudia mr̄.

Anno mundi. v^m^ ccccliij.

Papae

mr̄ Cornelius an. iij. m̄.

Roman⁹ ij. d. x.

mr̄ Lutius. an. iij. m̄.

Roman⁹ iij. d. iij.

mr̄ Stephanus. p̄m⁹

Roman⁹ ā. iij. m̄. ij

mr̄ Sixt⁹. ij ā. ij. m̄. ix

Roman⁹ d. vi.

Anno xp̄i. cclliij.

Iste cornelius celebre nomen ſctitatis habet. ⁊ ſup morbum caducū ſingulariter accepit poteſtatem a domino obic corpora ſctōꝝ petri et pauli leuauit ⁊ honorificentius repoſuit in locis decentibus cū beata lucina ⁊c Tandez cuz multis alijs martyrio coronat. Ipſe ſanxiuit vt ſacerdotes ꝑ certa cauſa iurare poſſent ſi vellent.

Iste lutius ſtatuit vt duo preſbīi et iij diaconi ſp cū epō ſint. et ſequantur eū in omni loco. ꝓpter teſtimoniuz ꝓbitatis. licz cōſcie ſecuritas ſufficerz ſibi ꝑ ſua ſalute. tū ꝓpter maliuolos oēz epūz habere bonū nomē apud eos qui foris ſunt vt patz de cō di. i. Jubemus Tandē martyrio coronat ſub valeriano.

Iste ſtephanus ſtatuit ne aliquis veſtibus ſacris preter q̄ ad cultum dei vtat vt patet de con. di. i. Teſtimēta ⁊c. Tandez martyrio coronatur iu celebratiōe miſſe quia templum martis oratione ſubuertit.

Iste ſixtus fuit pater ſpūalis ſancti laurencij. et ſtatuit q̄ miſſa ſup altare fieret q̄ antea nō fiebat. Tandez martyrio coronatur. cuz alijs pluribus ſub galieno. q̄ alieno nomine ditiū detius. ſecūduz vincentiū et alios. Et hec eſt perior poſitio vt patet in legenda. ſ. laurentij.

xl. mr̄es rome. ccc in affrica. Et alij infiniti occiſſi ſunt.

Euſebius martir
Habūdus mar.

Cesarius diacon⁹ mr.
Julianus martir.
Concordia mar.
Cirilla filia decij.

Quirinus martir
cclxij. martires rome.
Abacuc martir
Leontius cōſularis.
Felix martir
Hyreneus mar.
Tropiba vxor decij

Laurētius mr̄
Feliciſſim⁹ mr̄.
Agapitus martir.
Romanus mar.
Ypolitus martir.

Octaua psecutio facta ē iussu valeriani. ꝓpter quā grauissime plagati sunt romani Naz ēni snb detio cōmuis pestilētia fuit in oibus mūdi partibus quocūqz edicta nepharia dispsa fuerāt. Sed hec vltio grauior totū romanū impiuz corrupit. quousqz ne dum factores sed etiā cōsentiētes tāto facinori deleren̄t. Naz vndiqz bella surrexerūt ꝛc. Et datia trās danubiū imppetuū auferēt. Et videt esse ꝑma diminutio romani imperij que nō fuit recuperata.

Nona psecutio ecclie fit iussu aureliani in q̄ multi passi fuerūt. Fulmē quoqz de celo cadens ire diuie signū ꝓncipē terruit. et ad reuocādaz sentētiā monuit. sed qz noluit. ideo statim perijt.

Claudius. q̄ntillius. ā.ij.d.viij

Aurelianus. an.v. men.vi.

Tacitus m̄ vi. Florianus. m̄.iij

Iste claudius gothos nobilissime triūphauit. q̄ iaz p.xv ānos illiricuz macedoniamqz vastarūt. et ideo statuam aureā meruit. et morbo interijt.

Sabellius heretic. negat xp̄m filium dei esse.

Iste aurelianus ꝑmo xp̄ianis benignus fuit. q̄re vbiqz gloriose triumphauit p̄cipue cōtra gothos. sz prauoz consilio deceptus cū xp̄ianos seuissime pseqretur nunq̄ post bonum diez habuit. et statim occisus est.

Iste tacitus bonus. fuit sed parū regnauit occisus in pontho.

Iste florianus nō fuit imperator. sed orte cesar eciam occisus in tharso.

vs cccclxiij. vs cccclxxiij.

Grecus

mr̄ Dyonisius ꝑ. an .ij.m.xij.

Romanus

mr̄ Felix. ꝑ an.ij.m.x

mr̄ Euthitianus an. viij

Tuscus. m.x.d.iiij.

cclxiiij. cclxxiiij.

Iste dyonisius distixit parochias. mādans q̄ pastores contenti esse debent termis suis. Cimiteria cōstruxit in vrbe ꝓpter p̄ñias ꝛ baptismata. vt ptz xiij. q.i Ecclias. Tandez mrio coronat̄ sepultus in pace xp̄i.

Iste felix statuit supra memorias mrm missas celebrari. Item festū dedicationis ecclie singulis annis statuit agi. tandez martyrio coronatur sepultus in ecclesia sua ꝛc.

Iste euthitianus sanctissimus ac deuotissimus per diuersa loca. cccxliiij. martyres sepeliuit manu sua. hic statuit vt fruges sup altare et fabe benediceren̄tur. Tandem martyrio coronatur sepultus in cimiterio calixti.

Marcus cōfessor sedm̄ q̄sdaz historias ponit in linea papay ꝛ q̄ p̄ felicē tenuit sedez ānis. viij. hic solus euasit mriuz inter tot cōtinuas psecutiōes. sepult. in ecclia sua in media roma. sz damasus et vincēti ꝛ martin uō faciunt mentionē eius.

Manicheoz heresis impijssima et grossissima exoritur a quodā manes parso. barbaro moribus ꝛc. hic ponit duo ꝓncipia. Victor Victorinus.

Colūba virgo ꝛ mr̄. Theodora Leonilla Cornelius Cipanus

Quirinus martir. Symphorianus Agapitus. Priscus Paulus ꝑm. heremita claret virtutibus.

Patroculus. xlviij martires cccxlij. martires. Maurus.

Maria egiptiaca q̄ peccatrix fuit mirabilez p̄ñiaz egit in deserto per ānos. xlvij. hoc tpe fuit. vel sedm̄ alios anno dñi. ccclxxx. Vitaz eius scripsit abbas zozimas. et hoc magis videtur.

Decima pſecutio eccle fit iuſſu dyo
cleciani ⁊ maximiani q̃ oibus p̃cedentib⁹ grauior fuit. ⁊. x. ānis durauit. In tantũ ſeruebat. vt in. xxx
diebus. xx⁹. coronarent. eccleſias et ſacris libris cõbuſtis.

Iſte dyocletianus obſcure nat⁹ ſupbiſſim⁹ fuit plurima bella cõfecit. maximia-
nũ ꝓmo ceſarẽ deinde auguſtũ fecit ꝓter neceſſitatẽ bellorũ
⁊ galeriũ ⁊ cõſtãtiũ ceſares. tandem p multas ſanguis effuſio
nẽ reſtituto regno iuxtermios ꝓces
ãbo purpurã de-
poſuerũt vt iunio-
res ſubſtituerent. et ipſi in ꝑuato otio cõſenecſcerẽt Tandem dyocletian⁹ veneno obijt.

Iſte probus victorioſus fuit multa bella cõfecit. bonoſus et p
culus apud agrippinas interfecit. Iſte
autẽ a militib⁹ apud fir
miũ occiſus eſt.

Imparatores. — Probus ānis. v. men. iiij. — Car⁹. cũ fi. carino ⁊ nũeria-no — Diocleci an⁹. Max imian⁹.

Iſte carus bellus cũ pthis geſſit. ⁊ p⁹ fulmie percuſſus interijt.

Concilium anthiocbenũ contra paulus ſamoſe-anus hereticũ. in quo dãp natus idem fuit et epiſcopatu ꝑuatus.	Claudianus Papias Alexander Felitianus iiij. coronati	Dioſcorus Babillus Longinus Sẽpronianus Marcellian⁹	Serapion Carpoforus Bereon Victor Urſus	Mauritius dux exercitus thebeie legionis cũ eadem legione coronatus ẽ apud ſedunum.

Anno mundi. v⁹ cccclxxxiij.

Pape — mr̃ Gaius. an. x. mẽ — iiij. d. xi — mr̃ Marcelli n⁹. annis — Roman⁹ viij. m̃. ij. d. xiiij.

Anno xpi. cclxxxiiij.

Iſte gaius cõſtituit vt nemo epos vel ali os clericos apud iudicem secu larẽ audeat accuſare. et q̃ pa ganus vel hereticus xpianum accuſare nõ poſſit vel notã in famatiõis ei inferre. Item q̃ gradatim qui dign⁹ ẽ ad ordines aſcẽdat vt ſcz primo ſit hoſtiarius. deinde lector. exor ciſta. accolitus. ſubdyaconus. dyaconus. demũ preſbi. obic fugiens pſecutionem in criptis habitando. Tandẽ martyrio coronatur ſub dyocletiano. eiꝰ feſtũ agit. x. kalend̃ may.

Iſte marcellin⁹ ob ſeuitiã pſecutionis conpre hẽſus tria grana thuris in ſa crifitiũ ydolis inpoſuit. ſz po-ſtea publice penituit. et capi tales ſentẽtiã p fide ſuſcepit. Corpus aũt eius inſepultum xxx. dieb⁹ iacuit ꝓter timo-rem anathematis. ſz poſtea iuſſu ſancti petri a marcello humatũ eſt iuxta pedes eius Eius feſtũ agit. xvi. ianuarij.

Caſtorius cũ exore xxx⁹. martiꝰ	Petrus Juliana	Eraſmus Criſtina	Sebaſtianus. Ciriacus Euſemia Criſantus Nicoſtratus	Criſogonus Felix Hylaria Daria zoe vxor nicoſtra.
Baſilius cũ. xiij.	Leontius	Theophilus	Claudius Maurus Orontius Marcus Tranquillinus Tiburtius Victorianus Caſtulus Mennas Dorotheus Bonifatius	Jaſon Dyodorus Martianus Policarpus Cromatius Vincentius Simphorian⁹ Ceſarius Nobilis Gorgonius Pelagia meretrix cõuertit p abbatẽ veronem.

Georgius.
Pancracius.
Blasius.
Primus.
Felicianꝰ.
Albanus.
Titus.
Modestus.

Pax ecclie reddita ē p cōstantinū et intantū firmata vt q̄cūqz lederet xp̄ianū p̄uireť. ⁊ hec reuera ē mirabilis mutatio dextere excelsi. iuxt illud psalmi. Filia babilonis misera. btūs q̄ re. ti. retribu ⁊c. Templa eciaz ydolorꝫ ipso iubēte clausa sunt ⁊ phibita sacrifitia. iuxt illud ysaie ꝓphete. Dij q̄ ñ fecerūt celum ⁊ terrā. peant de terra. Incredibile eni fuit hoc suspicari q̄ vnq̄ būanū genꝰ ab hoc error posset absolui. in quo a diebꝰ nini regis assirioꝝ vsqz ad hec tpa. p ānos. ij M ccc. erat miserabiliter implicatū. vex digitus dei ē hoc. ⁊ magna misericordia eiꝰ. nō hoīs meritū.

Galeriꝰ. Constātiꝰ annis. ij. = Constantinꝰ magnꝰ ā. xiij.

Crescentia.
Anastasia.
Donatianꝰ
Rogatianꝰ
Cosmas
Damianꝰ
Quintinꝰ.
Titalis.
Agricola.

Iste constantinꝰ impator gloriosissimꝰ celebre nom̄ reliq̄t. in bellis victoriosus. in gubernanda republica prudens. in negocijs fidei imcōpabiliter deuotus. Eiꝰ pietas et scitas ex multis scōꝝ libris adeo emicat q̄ indubie inter scōs ānūerādꝰ ē. Greci dicūt eū in fine vite sue mōchū effectū. ⁊ eusebiꝰ et orosiꝰ ⁊ alij diligenter eius facta descripserūt.

Isti duo pacifice diuiserūt sibi impiū. sz nō diu vixerūt. ⁊ grandis altricatio. et similia bella postea orīunť. q̄ oia sub cōstātio q̄euerūt. Aliq̄ eē cesares tūc creati fuerūt q̄ xp̄ianos maxie pseq̄bāt quoꝝ maxēciꝰ vnꝰ fuit.

Panthaleon
Katherina
Margaretha
Lucia virgo
Agnes
Cristoferus
Simpliciꝰ

vM ccccxciij.

vM diij.

Romanꝰ mr. Marcellꝰ pmꝰ ā. v. d. xij. — Grecus mr. Eusebius an. ij. m. — Afer vi. d. viij — mr. Melchiades an. iij — Romanꝰ Siluester ānis. xxiij m. x. d xxi

ccxciiij.

ccciiij.

Iste marcellus magnā habuit cū maxentio altricationē dicens. Boni p̄ncipis ē ecclias cōtritas repare. et dei sacerdotes honorare. vt patz. xcvi. di. Itez statuit q̄ cōcilium generale nō possit celebrari sine auctoritate pape. vt patz. xvij. di. c. synoduz Itez elegit. xv. cardinales in vrbe ꝓpter sepulturas et baptisinū ⁊c. Tandem post longā custodiam iumentorum in custodiam publica reclusus moritur tyrannide maxiani. sepultus in cimiterio p̄riscille via salaria.

In anglia pene tota fides extincta est hoc tempore a maxiano. Similiter ⁊ treueris a rictiomaro.

Iste eusebius ex layco in papā assumptꝰ ē. fuit eni medicus. q̄ sepe factū constat tpibꝰ anteriorib̄. hic statuit vt laycus suū epūm accusare nō possit. nisi a fide exorbitaret. vt. ij. q. vij. c. Laycos ⁊c. tandez mīyo coronat sub maxentio ⁊c

Iste melchiades statuit q̄ die dñico ⁊ feria q̄nta nullo mō deberet ieiuniū obszuari ꝓter reuerēciā dñi. vel q̄ illos dies pagani q̄i sacrū ieiuniū celebrabāt. de cō. di. iij. c. ieiuniū. Tādez mīio coronat sic omēs p̄decessores sui.
Et nota q̄ hic ē vltimꝰ martyꝝ a sancto petro xxxiij. in ordine pontificū romanorꝝ q̄ oēs sagniez fuderūt p testamento scō Et tē laudabile fuit secūdum gregoriū episcopatum appetere.

Iste siluester gloriosus cōfessor xp̄i multipliciter ecclias decorauit. taz in scripturis q̄ in miraculis admirabilis fuit. decreta multa constituit. heresesdāpnauit. cardinales ordinauit.. p̄imon iuz beati petri sez regnuz ytalie cuz tota vrbe a constantino susce pit. ⁊ ad cultū ecclie cōuertit. helenam cū iudeis baptizauit. ⁊ alia infinita scō fine con summauit.

Anthonius abbas scissim⁹.pocēs in ope et sꝛmone.clarissim⁹ vniuer/
so orbi habetur. Pafnucius discipulus eiusdem scti anthonij.Et
alij sancti heremite et monachi in desertis locis hoc tpe claruerunt.

Eusebi⁹ cesaree palestine eps.in dinis scripturis studiosissim⁹ fuit
Sozimas abbas q̄ mariā egiptiacā reppit.tñ q̄daz libꝛi dicūt q̄ fue
rūt ambo tpe valentiniani.

Helena regina mater cōstantini mulier
scā.et admirāde deuotionis ⁊ actiuitatis crucē xpi reppit.lxxij.colle/

Cometa apparuit āte mor/tem constantini. Unde dicit Macro.q̄ mors cōstātini de/nūciata est p stellaz crinitam inusitate magnitudis quā gre ci cometā vocāt. Sequūtur /

Imperatores

gia fundauit.totūqz statū ecclie incōpabili feruore glorificauit.

Constantia filia cōstantini magni.virgo scā cū multis alijs in scō ꝓposito
dño seruiuit.Hec leprosa fuit sicut pater ei⁹.sed meritis beate agnetis mūdata fuit.

Nicolaus epūs mirec ciuitatis.sanctus per oia et venerabilis habetur.

Athanasius epūs alexādrin⁹.doctor gloriosus ⁊ cōstātissim⁹ cōfessor edidit simbolū.Quicūqz vult ⁊c

Patricius epūs egipcion.qui oculuz in persecutione amisit.

Arrius hereticus
pessim⁹ tot⁹ ypocrita asserit trinitatē psonaꝝ.sz vnitatē eēntie negat.sup̄ mod̄ista hēsis afflixit ecclias

Siluester papa anteq̄ alia cōcilia celebrarent cōuocauit.cclxxij.epōs. ⁊ castim
⁊ alios hereticos cōdempnauit.et plura constituit decreta.

Anno mūdi. v⁹ dxiij. v⁹ dxxiij

De possessionib⁹ ecclie q̄s plati circa hec tpa hīe incepert grādis altcacio sepe inter doctores fuit.q̄
busdā dicētib⁹ q̄ iustū ⁊ vtile essz vt ecclia i tpalib⁹ abūdarz ⁊ hōrez terrenū hīet.alijs ecōtra q̄ non.
nec mīn.Quicq̄d eni ecclia facit vel dīc aut hz.signū ē cui cōtradicit.Elegit diu i pauptate ⁊ penuria
viuere.signū ē cui cōtradr.Suscepit deide gratis oblata tpalia.signū ē cui cōtradr.Sz si diligēter ad
utim⁹ tē apte inueim⁹.q̄ dñs hoc p̄dixit ⁊ p̄misit elcis suis.scz q̄ eēnt recepturi agros cū psecucōibus

Anno xpi. cccxiiij. cccxxiiij.

vt pz mar.x.⁊ dicēte.b.petro ecce duo gladij hic.dñs rndit. sufficit.Ubi.b.bern.scribēs ad eugeniū
papā.dīc q̄ vtrūqz gladiū xpi ordiacōe papa suscepit.alioq̄n nō dixissz.sufficit.sz nimis ē.Gladiū spūa
lez p seipm.scsaré siue materiale p alios regit scz p psonas laycales.Scūs aūt tho.tale format rōz et
dictaie iuris naturalis ⁊ dini.Exquo tota xpiana vita ordiat p̄ncipalī ad finē spūalez ⁊ ñ tpalē.ideo
summ⁹ pōtifex q̄ ē vicari⁹ xpi i terris cui cōmissa ē huiusmōi ordiacō dz habē plenā ptātē p̄cipiēdi xpi
fidelib⁹ p cōsecucōe hui⁹ finis tanq̄ architector. q: ei ad quē ptinz vltimi cura finis subdi debent illi
ad quos ptinz cura añcedēciū finiū ⁊ ei⁹ impio dirigi Qui dz eni vti armis impat fabro q̄lia debeat
facere arma.Et q: finis iste ē dignissim⁹ scz cōsecutio celestis glorie.iō sacerdotiū ecclie ē sublimi⁹ cui
cūqz ptāti terrene.q̄re ecclia dī sem regale sacerdotiū. cui oēs reges xpiani populi oportz ēe subiectos
sic ipi dño ihesu xpo a quo hoc regale sacerdotiū deriuat.Tāto siquid ē regimē sublimi⁹.q̄nto ad finē
altiorē ordiat.Tñ pz q̄ i lege xpi rges dñt sacēdotib⁹ eē subiecti.q̄re mirabilī dina puidētia fem ē.vt
in romana vrbe quā ds puiderat xpiani sacerdocij p̄ncipalez sedez futurā hic mos paulatim inolesce
ret.vt ciuitatis rectores sacerdotib⁹ subderēt.Sz si xpiana religio p̄ncipaliter eēt in ciuita ꝓpter tplia
cōquirēda.tūc reges essent p̄ponēdi sacerdotib⁹ sic oliz fiebat in veteri lege.et in paganismo. vbi tot⁹
cultus diuinoꝝ tendebat ad illū finē.vt tpalib⁹ bonis ditarent.Hec thomas.Sancta brigitta libro
quarto. capitulo.lxxvi. scribit q̄ beata virgo maria hec verba sibi dixerit. in quadam reuelatione
Ecclesia dei p̄mis temporibus pauper erat in tpalibus voluntarie. ꝓcessu vero tpis vt amici dei fer
uētiores ⁊ expeditiores essent ad p̄dicād verbū dī.⁊ vt scirēt q̄ nō diuitie male sunt sz abusus eaꝝ

Persecutio.xi.ecclie fit iussu cõstancij arriani.in qua grãdi turbine fides subuersa fuit. multi mrio coronati.multi exilio dãpnati.⁊ xpiani sup altaria mactabant. sic pdixit scus anthonius

Isti tres fratres fuerẽt filij cõstãtini magni/sz nichil paterne virtutis in eis fuit. ꝓpropter taz status reipublice ꝙ ecclie valde turbatus fuit. regnũ em diuiserẽt ⁊ ciuilia bella gesserũt inquibus cõstantinus ⁊ cõstans perierũt.et sic totũ regnũ cõstantio puenit.qui arriana hereti deprauatus catholicos pseqtur et multa bella surgũt ita vt nullaz deinceps qetem haberet. Tandez in opinata morte preuentus infeliciter obijt.

Cõstãtin⁹ Cõstãtuis Cõstans· annis.xxiiij. Hibernia cõuertit ad fidem per quãdaz ancillaz captiuaz.

Symeon archiepus zeleutie mrizatur in perside. .xvi⁹. mrm.et alij infiniti passi sunt.

Synodus.i. Nicena vniuersalis.ccc. xviij.epoꝝ

Ista sacrosca synodus pma de qtuor quaꝝ auctoritas est sicut.iiij. euãgeliorꝝ iussu siluestri et cõstantini cõgregata fuit in Nicea ciuitate bithinie.in qua fuerunt cccxviij. epi catholici viri scissimi miraculis gloriosi.q oes vnanimi cõsensu arrium eciã ibidez pũtem et cõtũacez dãpnarũt.et symboluz ediderũt.et fidez exponentes plurima statuerũt.vt patet.xvi.di.c.Sexta synodus.

Donatiste heretici oriũt in affrica sic dicti a quodaz donato. Dicũt ecclesiaz tmmodo i affrica mãsisse apd se.et rebaptizabãt catholicos. Diu durauit.

ꝙ dxxxiij.	ꝙ dxliij.
Roman⁹ Marcus. an.ij.mẽ viij.d.xx	Roman⁹ Julius ã nis.xi.m. ij.d.viij.
cccxxxiiij.	cccxliiij.

Iste marcus cõstituit vt simbolum publice in ecclia cãtareẽ ⁊c. Item ꝙ epus hostieñ.papaz cõsecrarz ⁊ pallio vteretur.

Alexander epus alexandrin⁹ notabilissim⁹ in cõcilio niceno.

Iste iulius multas psecutiões sustinuit a constantio arriano.⁊ per.x.ãnos sustinuit exiliũ.tãdez mortuo cõstantio ad sedem suaz redijt ⁊ duas basilicas extruxit. Tandez btã morte potitus sepelitur in cimiterio calopodij.

Amos pr.iij⁹. monachoꝝ .ccl.clerici cũ alijs monachis et sacratis virgib⁹ ab arrianis interfecti sũt.

Ytez alius Amon.

Pachonius vir clarissim⁹ pr inũerabiliũ monachoꝝ ⁊ moialiũ qui indifferẽter oes recepit iuxꝝ regulaz ab angelo sibi datã·in egypto fuit·

Maxim⁹ epus treuereñ. magnus cõfessor.

Ideo sub siluestro et alijs bona tpalia ecclie data sunt q viri sci lõgo tpe ad necessitatẽ suam solaz et amicorũz dei.⁊ pauperꝝ sustẽtatiõez dispensabãt . Ergo tales scito amicos dei q cõtentantẽ de dispositiõe dei.et ipe videt eos.Hec illa. Dicũt qdaz ꝙ neduz tpalez sustentaciõez necessariũ fuit ecclisticos hẽre sz etiaz tpalez iurisdictionẽ ad cõpescẽdaz iniquã audatiã volentiũ bona ecclisastica suis vsibus appropare.nec decuit vt platus ptãte spuali pditus.ptãtez cui imperet ab alio mẽdicet sed ꝓpraz eam possideat.Hec oia firmissime pbant ex legẽdis et dictis scoꝝ patꝝ. q tpalia dñia ⁊ possessiões terrenas latissimas iuste habuerũt.Quis eni audeat dicere ꝙ tot sancti pũtifices viri vtiqz summe pfectiõis ⁊ frature.miraculis gloriosi.q oia tpalia arbitrabãtur vt stercora.quoꝝ doctria fulget ecclia sicẽ sol ⁊ lũa.quoꝝ scripta suos lectores sci spus igne accẽdũt.quoꝝ plures ꝓpam vitaz pro defen-

Persecutio.xij. ecclie fit iussu iuliani pessimi apostate. qui sanguinē xpianoꝝ ydolis vouit sz nō inpūe. qz dīnitꝰ occisus fuit per mercuriū scm martirez iubente btā virgie. Eunomiꝰ corpe heretic⁹ ⁊ aia leprosus. a quo eunomiana hēsis dicit xpm nō natura sz grā similē pri Macedonius hereticus negat spūm scm eqlem pri ⁊ filio. heresis magna. Lana de celo pluit. Flavianus et Deodatus. obij choros psalletiū in duas partes diuiserūt. ⁊ vigilias ad sepulchra martiꝝ instituerunt. Grādo maxia interfecit boies ⁊ iumēta apud cōstantiopolim.

Paulinus eps treuerēn.
Hilarion et Donatus mr

Julianꝰ. āno.i. men.viij — Jouinianus men sibꝰ.viij. — Valentinianꝰ. ānis.xi.

Impatores
Paulus simplex discipulus anthonij q merito obie cito ad pfectionē venit. Iste iulianus pmo xpianꝰ. demū monachus. tūc magus. deinde apostata. tandez cesar et dolo augustus fuit. totaliter fidez nitebat destruere. Jouinianꝰ iste catholicus et bonus fuit. sed parū regnauit. Iste valentinianus deuotus totaliter fuit et in fide stabilis. dīna ordiatīōe ad impiuz puenit. qz eū sub iuliano maluit tribunatū amittere ⁊ exiliū ppeti. q fidem abnegare. ideo retribuēte xpisto meruit ad imperiū sublimari. sp victoriosus fuit Saxones ⁊ burgūdiones vicit.

Victorinus Donatus gramaticus mgr hieronimi. Macharij duo Juliana mar. Johānes ⁊ paulus mres.

Anno mundi. vM dliij.

Pape — Liberius ānis.xvi. m.vij.d. — Romanꝰ iij.

Scisma.ij. ecclie inter liberiū ⁊ felicē euenit pter arrianos. quibus fauebat liberius. ⁊ ideo tā q hereticus a catholicis deiectus fuit et felix in papam assumptus.

Anno xpi. ccclliij.

Iste liberius pmo catholicus. feruide contra arrianos pcessit ob hoc cōstancius arrianꝰ eū in exiliū misit. et clerus de cōsensu eiusdez liberij felicem pbiter in papā ordinauit. q amplius arrianos expugnauit in tantū vt arriani ipi cōstantiū rogarent vt liberius restitueret tanq eis magis fauorabilis. ⁊ sic liberiꝰ reuocatus fuit ⁊ felix deiectus. sz qz liberius arrianis fauebat idez felix cū catholicis eū admonitū et cōtūace tanq hereticū de ecclia eiecerūt. Et tūc scisma factū fuit et pscutio magna fideliuz. Et nota q pmū romana ecclia circa hec tpa infamē papā habuit. qz omnes antecessores huiꝰ liberij fuerunt sancti et exemplares vt supra patet per annos. ccc. l. ⁊c.

Justina impatrix arriana secrete tpe viri sui sed post ⁊c. impia vxor pissimi valentiniani impatoris multū post pseqtur catholicos et pcipue ambrosium.

Didimꝰ cecus ab infantia diuinitus factus est doctor magnus et episcopus alexandrinus.

Gregoriꝰ nazanzenꝰ doctor egregius in oppido nazāzeno eps vel cōstantinopolitaū.

Bordianus et epimachus ⁊ alij multi martires.

Rufinꝰ pbr multa scripsit ⁊ historiā ecclīastic. trāstulit

Basilius magnꝰ cōfessor ⁊ epus cesarien. claruit.

Quiriacus eps ⁊ mr. Gallicanus martir.

✠ sione libertatis ecclīastice tradiderūt martyrio coronati. qs inq audeat dicere tales ac tātos taz multos sic delirasse vt huiusmōi tpalia cōtra iusticiā ac dei volūtatē detinuissent. An nō pociꝰ vsqz hodie cōtradictores eoꝝ formidabili vidimꝰ morte cōsumatos. iuꝝ qd inpcatꝰ fuit eis cōstāciꝰ qū paginaz ipialis testamti pis maibꝰ sup venerāduz corpꝰ. b. petri posuit. di. xcvi. cōstāciꝰ. Quis vnq ✠

Hieronymus p̄sbiter ⁊ cardinalis incepit clarescere in ecclesia dei. de dalmatia oriūdus. sp̄ecissime vite fuit. hereticoꝝ malleus. ac totius xp̄iane veritatis solidissimū fundamētum. doctor p̄ncipalis. nō solus latinis atqz grecis veꝝ etiā hebraicis lr̄is eruditus fuit. Priamꝰ quidā nobilis de seie troianoꝝ q̄ in lūbardie ptibꝰ venerat. rebellauit cōtra impium sz mox interfectꝰ ab exercitu romanoꝝ fuit. Sed filij eiꝰ fugiētes regnū frantie inchoart inuitis romanis. ⁊ coloniā extruxerī et ibidez vt coloni habitare ceperūt. Marcomirus filiꝰ p̄dicti p̄ami fuit dux eoꝝ. sz pharamūdus filius eiꝰ fuit p̄mus rex frātie. Colonia aūt aū hec tpa dicebat agrippina.

Valēs cū gratiano ⁊ valēti/niano ānis. iiij.

Gratianꝰ cū valēti niano an .vi.

Burgundi fiunt xp̄iani.

Iste valens frater fuit valētiniani ⁊ cuz eo diu regnauit. sz timore eius cōceptā trufaz exercere nequaq̄ ausus fuit. sz eo mortuo cū solus regnaret catholicos pseq̄t. et monachos ad militandū reuocauit. tandem post multa infortūia impia morte perijt. tū cū aliquali p̄nia.

Iste gratianus videns rempubicaz pene iaz desolatā. theodosium cesarē fecit qui vbiqz victor existens multa restitnit. tandez p̄ maximū tirānū dolo occidit. ⁊ ille nō lōge pꝰ iuste a theodosio morte puitus ē.

Synodus. ij Cōstantiopolitana vniuersalis .cl.

/cpoꝝ cōtra macedoniū hereticum.

vꝰ dlxiij.

vꝰ dlxxiij.

ij Felix mr̄ an. i. m̄. i Romanꝰ d. ij.

Damasus annis xviij. mē. Hispanꝰ ij. d. x.

ccclxiiij.

ccclxxiiij.

Iste felix vir scūs cōstanciū augustū hereticū declarās de papatu eijcit ⁊ tandē capitis abscisione martir xp̄i consecratur.

Iste damasus gloriosus confessor multa laude digna patrauit. a diutꝰ floridissimoꝝ virorꝝ studijs quoꝝ grandis nūerus tpe suo claruit. choros cātanciū ordinauit in ecclia. gloria p̄ii ⁊c. post singulos psalmos dicere iussit rogatu beati hieronymi. In versibꝰ dictandis excellentissimus fuit. plurimaqz scripta reliq̄t et p̄recipue historiā papaꝝ ⁊ martyꝝ. Cōciliū etiaz. ij. vniuersale id est cōstātiopolitanū cōtra macedoniū celebrare fecit. Eius festum agitur. xi. decembris.

Tēpe istiꝰ damasi pape vastas illas egipcias solitudies. hactenusqz diffusas. q̄s p̄pter sitim et sterilitatē piculosissimāqz serpentū abūdantiaz cōuersatio hūana nō nouerat habitatio monacoꝝ cōpleuit. scz arsisiꝰ. perichius. pemenes. pastor. zozimas. marina. eufrosina. ioseph. syrus. agathon achillis. gelasius. arsenius. lutius Et alij innūerabiles quoꝝ ē digna memoria.

Ambrosius romanꝰ doctor p̄ncipalis mittit a valētiniano ad mediolanū. et statim in ep̄m ditus eligit vt ipe testat in libro de officijs. Rapimur de tribūalibꝰ ad infulas. cogimur simul disce/re ⁊ docere.

Alerius vir sanctus et mire pacie. romo claruit.

Martinus epūs thuroneū. claruit in gallia vir admirande scitatis. de pānonia oriūdus extitit.

Iohānes heremita scissimꝰ. q̄ theodosio triūphum p̄dixit.

✠ temerator nisi peituissz hāc maledictōz euasit. Reuera possumꝰ adducere illud gamaalielis actuū v. Si a deo ē. nō poteritis dissoluere ⁊c. Tāta siq̄dez p̄ huiꝰ mūdi potētes piter ⁊ sapiētes facta ✠

Augustinus carthagineñ. de affrica rethor maxim⁹. et in omni phia ac poetria incõpabilis. insup oñe scibile pd vnq̃ phi repire potuerũt in iuuẽtute sine magna difficultate adept⁹. circa hec tpa ad mediolanũ mittit. vbi statim a beato ambrosio cõuertitur. et in xpi noie postposita manicheor heresi baptizatur. hic creuit in doctorez ecclie pcipuũ. et hereticor malleũ valentissimũ. non longe post in epm yponensez sublimatus totaz ecclia suam fonte doctrinam per ãnos. liij. abundantissime irrigauit.

Ista theodosius imense religiositatis extitit. xpo et ecclie fidelissim⁹. ideo in oibus adiutus ẽ a dño miraculis etiã aptis. hostes supans. sibi ⁊ om

catholic⁹ Theodosi⁹. an. xi.

Impatores

nib⁹ pncipibus ostẽdit q̃ntũ valz ad victoriã obtinẽdã oro devota cũ lacrimis. Ab inũeris barbaris circũdat⁹ xpm supplr invocãs gloriosus victor nõ suis maibus sz diuinis triũphauit auxiliis. Naz tela q̃ hostes cõtra eũ miserãt retrorsuz acta in ipos atrociter reuertebant. Qd videntes barbari pauore nimio pstrati sese xpianissimo pncipi subdidere. vñ ⁊ poeta claudian⁹ licz pagan⁹ hoc idez testat dicẽs. O nimiũ dilecte deo tibi militat ether. Et cõiurati veniũt ad classica vẽti. Quaz hũiliter se habuit in correptiõe ambrosij patz in legẽda eiusdez. Vide augustinũ li. vltio de ciui. di. Et quõ ydola subuerti cũ tẽplis iussit. ⁊ quõ iobãnez heremitã cõsuluit ⁊c. et quõ flagrabat magis bñfacier li caritati q̃ dñandi cupiditate. Morit tandez bene disposita republica quaz desolatã inuenit. Primo stabularius fuit sz pter virtutes pmotus est.

Anno mundi. vm dlxxxiij.

Pape

Siricius an. xv. m xi. d. xxv.

Roman⁹

Anno xpi. ccclxxxiiij.

Iste siricius statuit. vt de ipsa secta manicheorũ nul⁹ reciperet. nisi cum tali pacto q̃ in monasteriũ retruderet ibiq̃z pñiaz ageret cũctis diebus. ⁊ in fine vite tantũ modo viaticũ sumeret. Oñes etiaz illi⁹ secte quos repit exilio dãpnauit.

Priscillian⁹ eps hispanie cadit in heresim pessimã inde heresis priscillina.

Athanarius rex gothor p̃ seqtur xpianos in terra sua. vbi multi mrio coronati sunt

Firmin⁹ eps ambianeñ.

Honoratus et sabinus ibidez oes sancti cõfessores.

Placella vxor theodosij de paupib⁹ maximaz curã habuit q̃bus suis maibus offitiosissime seruiuit.

Marcellus eps appanie mr

Paula vidua sciissima ⁊ filia eius eustochiũ virgo claruerunt. quarũ btus hyeronim⁹ sepi⁹ memit. vitãq̃z paule dignis laudibus cõscripsit.

Theophilus epus alexandrie.

Seruacius tungrorũz epus. qui dicit fuisse cognatus xpi floret.

Seuerinus epus coloniẽñ. magne autoritatis ⁊ sanctitatis fuit.

Legim⁹ cõtra primoniũ ecclie pene i oib⁹ finib⁹ toti⁹ xpianitatis vt nequaq̃ credibile sit q̃ hũano mõ potuiss̃ insult⁹ huiusmodi tolerasse. siue aliq̃d recupasse p⁹ tã crebras despatasq̃z spoliatões. sz q̃ de celo dimicatũ est cõtra eos ideo vt fumus pierũt vniuersi hostes ecclie. vsq̃z in pñs. Vbi cõstãcie arrian⁹. iulian⁹ apostata. valẽs. batanari⁹. bailaric⁹. gãseric⁹. honoric⁹. attila. seuo. totila. theoderic⁹. cõstãti⁹ iij⁹ ⁊ q̃nt⁹. leo iij⁹ ⁊ iiij⁹. heiric⁹ iij⁹ ⁊ iiij. frederic⁹ p̃m⁹ ⁊ ij. ottho iiij. lodouic⁹ q̃rt⁹. ⁊ ceteri pre sumptores cũ suis cõplicib⁹. q̃ q̃i hora vna ecclia p̃uare nitebãt aut suffocare. nũq̃d p̃ualuerũt. Ecce

Roma capitur a gothis et incēdit. et fit illa famosa altricatio inter paganos et fideles. qz pagani cū magna blasphemia nitebant fidez extiguere. ⁊ culturā dōz reassumere sz nō pualuerī. qz balaricꝰ rex gothoz met xpiauꝰ fuit. ⁊ pepcit oibus cōfugientibꝰ ad sacra. et sic cōfusa fuit ipietas paganoz eo q̄ nō potuerūt pbare diffortuniū euenisse ex eo q̄ roma abiecissz ydolatriā et fidez recepissz. De hoc augustinꝰ in libris de ciuitate dei. et orosius habūdanter tractant.

Patricius magnꝰ pz. hibernoz aplūs. circa hec tpa in hibernia veneraī. cū suis sororibus angeli sepe colloquio fruitur.

Claudius poeta rome

Archadiꝰ cū honorio o. an. xiij

Iste archadius puer adhuc fuit qñ pater eiꝰ defunctꝰ fuerat. et qui dem satis bonꝰ fuit. sed plures aduersitates cū fratre suo honorio ppessus est. qz multa picula ⁊ tirāni de gētibus barbaricis. scithis gothis. wandalis. ⁊ hunis surrexerūt. q̄ multas pnitias depopulati sunt. et nisi xpi gratia singulariter xpi fidelibus principibus succurrisset. totaliter perijssent.

Macezel comes archadij meritis scōz quos secū duxit. exēplo theodosij cū. ym. pterruit hostiuz. lxx. milia. scō etiā ābrosio sibi in visiōe apparēte ⁊c. sz pꝰ elatus scōs viros cepit psequi. ⁊ ecclias temerare ausus est. et statim occidit. pbauitqz in se vno. ad vtrūqz sp diuinū vigilare iudiciū. qñ et cū superauit adiutus. et cū cōtempsit occisus est. De hoc sunt infinita exēpla. eciā hodie.

Sanctus heraclides qui scripsit vitaspatrū. ad lausuz epm.

Prudenciꝰ poeta xpianus ym dxciij.

Romanꝰ pmꝰ Anastasiꝰ an. iij. di xxvi.

cccxciiij.

Iste anastasius statuit q̄ cū sanctū euāgeliū legerē oēs stare deberēt. ⁊ qui caret aliquo mēbro nō deberet fieri clericus. ohic fecit fieri vnā basilicā pre scolas martini.

Pelagius hereticus. et scelestinus ⁊ iulianus epūs. a quibꝰ pessima heresis pelagiana. dicit hoiez sine gīa. posse mereri. ⁊ baptismuz et orones ecclie irritas esse ⁊c. Augustinus multum cōtra eam laborauit.

✠ hodie floret cultus dei cū gloria. et illi si pniaz nō egerūt. apud inferos cōtremiscūt. Sed nunquid humana virtute id actum credimꝰ. Minime. Igit si ds p nobis. qs cōtra nos. Ecce regnat fides scā videntibꝰ et inuidētibus inimicis dentibꝰ suis fremētibꝰ ⁊ tabescētibꝰ. Nil cōtra manū oipotētis valentibꝰ. iuxꝰ pphias psalmiste dicētis. Dixit dñs dño meo sede a dextris meis. Donec ponam inimicos tuos sca. pe. tuoz. Et itez. Sepe expūgnauerūt me a iuuētute mea. eteni nō potuerī michi ⁊c. Et qz grādia mala cōtigerūt aliqū pter huiusmodi disputaciōes. suggerētibus quibusdaz impijs in aures pncipū. q̄ ecclastici frena dñia licite ū possiderēt. ideo aplica sedes inhibuit ne āmodo fiant. neqz vlli liceat deinceps in dubiū reuocare. qd tantis scissimoz viroz doctrinis ⁊ exēplis cōstat roboratū. Aduertant sensati pncipes q̄ eis vtile sit et salubre. post tot ānoz curricula ac varios rerū euētus. vbi nullus vnq̄ pspatus est. Neqz sibi pmittāt incōsulte posse imutare. quod spū sancto durante statutū est. ac tot patronos et celoz inspectores pfidentes iam habet.

Cronica sancti bieronimi finit hic circa ānos dñi. ccclxxx.

Constãtinꝰ comes honorij mirabili felicitate in breui multos tirãnos et barbaros ꝓstrauit xpi adiutorio suffultus. Et nota ꝙ sicut dicit beatus hieronymꝰ. Romani inpncipio erãt fortissimi. sic in fine debilissimi. nam ad ꝓpulsandum hostes necesse est quottidie barbaros cõuocare.

Iste honorius clemẽtissimꝰ fuit. Cũq; diceret ei cur rebelles nõ occiderz. ait. Ultiaz esset michi possibile ad vitaz mortuos reuocare Et ob piaz fidem quã in xpo habuit multos tirãnos obtinuit sine sangnis effusione. ⁊ periculosa illa tpa paulatiz sub eo ꝗeuerũt. Et hic finit historia pauli orosij presbiteri. qui hoc tẽpore claruit.

Reliquie .s. stephani ꝓthomris hoc tpe inueniunt in hierusalem.

Impatores honorij filij theodosij. cuz theosio minore ãnis. xv.

Maximus epus nolanus ꝓphetie spũ claruit.

Ossa samuelis ꝓphete translata sunt cõstantinopolim ab archadio.

Donatus epus.

Ticonius afer multa scripta reliquit.

Epiphanius epus

Tholomatius mr

Sulpitius seuerus.

Sisinnius

Martirius

Alexander

Orosius

Melania

Dyocles

Ancilla

Nathanael

Dorotheus

Stulta

Ammon

Pachonius

Alexandria

Isidorus ꝑmꝰ

/archadius excõmunicat ab innocẽtio. eo ꝙ cõsensit.

Iohãnes chrisostomꝰ exilio dãpnat ab eudochia regina vxore archadij. ibiqz morit ardore solis. et/

Anno mundi. vm dciij. vm dcxiij.

Pape ꝑmꝰ Innocẽtius. ãnis. xv. m. ij. d. xx. Albanen

zozimus. annis. iij. m. viij. d. .ix. Grecus.

Anno xpi. ccccciij. ccccxiiij.

Iste innocentius statuit ꝙ nõ solũ presbri sed oms xpiani deberent vngi oleo infirmoꝝ. et sabatho ieiuniũ celebrari. ⁊ ad missaz osculum pacis dari. pluresqz regulas dei ecclesia et monasterijs et iudeis ⁊ paganis tradidit. vt patz. xxvi. ij. q. i. Nunq̃d ⁊c. obic dãpnauit ad instantiaz cõcilij affricani heresim pelagianã cum suis heresiarchis. vide. xxiiij. q. i. de hac materia.

In quãta reuerẽtia olim sancti doctores. patres. et ꝑncipes et concilia habuerũt apostolicam sedez. vt nichil auderet sine cõsensu dñi pape diffinire. De hac materia sunt plures epistole sancti augustini. ⁊ alioꝝ scripta.

Iste zozimꝰ statuit ne clerici tabernas teneãt aut vina vẽdãt ⁊ vt clericus bñdicat in sabatho sancto. ⁊ ꝙ seruus nõ fiat clericꝰ nisi ꝑius liberatus sit a dño suo Ipse misit legatos ad cõciliuz carthagicẽ. ꝑ roboratiõe eiusdez.

Talmud iudeoꝝ qd̃ sonat apud eos doctrina cõponit circa hec tpa anno dñi. cccc. a duobꝰ summis rabi scz rabina ⁊ rabasse. liber vtiqz grãdis ⁊ maior decẽ biblijs. In eo sunt inexecrabilia mẽdatia. turpia. fatua. abhoiabilia cõtra legẽ dei. legez nature. ⁊ legem scriptã. Videntes nãqz iudei legez suaz quottidie deficere. ⁊ fidez xpianã ꝓficere in toto orbe. etiã eũ gloria tpaliũ. hos duos deceptores instigarũt qtũs hũc libꝝ conponerẽt. et tanq̃ moysi scriptis firmã adhiberẽt fidez. ꝓhiberẽtqz sub pena mortis ne q̃s aliq̃d negaret de his q̃ in eo cõtinẽtur. Factũ est ita ad suaz infelicẽ exececationẽ ⁊ suoꝝ ꝑpetuã dãpnationẽ Ne autẽ simplices haberẽt occasionẽ recedendi a tanta falsitate inũterunt eis vt interrogati de difficilibꝰ. respondeãt. Nos hec nõ intelligimꝰ. sed rabi nostri poterũt rñdere vo/

Gansericus rex wandalorꝝ infinita mala fecit. p longū tēpus in diuersis mūdi partib⁹. tirānus pessimus et arrianus. pcipue religione xpiane et nobilitati infestus fuit. Romā cepit. affricā destruxit. sub quo augustinus moritur. anno dñi. cccc.xl.

Attila rex hunorꝝ. flagellum dei. tiranⁿ atrocissimⁿ. longo tpe perseqtur hūanuz genⁿ. tandē cōfossus moritur pessime more tirānorꝝ. Alibi dicit q ꝓ sanguine suffocatus fuit.

Iohānes cassianus heremita eiectus a crisostomo de cōstantinopoli venit marsiliaz. collationes patrū scripsit ⁊ alia. Et fuerūt infiniti sancti hermite et monachi.

Amanⁿ epūs aureliacen. ciuitatē suā liberauit suis meritis ab hunis.

Theodosiⁿ. iiⁿ. filiⁿ archadij. cū valen. an. xxvij.

Timotheus hereticus dicit xpm verū deū et hoiez qdez esse. sed addidit falsum. dicendo diuinā naturaz cōuersam esse in humanam.

Palladius epūs mittit ad scotos.

Hic theodosius totus catholicus fuit ⁊ deuotⁿ pnceps. nec tū valuit phibere barbaros. quin multas ꝓuitias vastarunt. pmittente deo. Grandis nanqz exercitus gothorꝝ totū romanū imperiū in partibus occidentis vastauit. sed in oriente tranqlla pax fuit et sanctitas.

Concilium carthagineñ. fuit. ccxviij. patrū cōtra pelagiū hereticū. in quo scūs augustinⁿ solemnis triumphator contra hereticos apparuit. cūctos vincēdo.

Saxones hoc tpe angliaz intrare ceperūt. et paulatim crescentes tandez totū regnum et dyadema obtinuerūt.

v^M ccxxiij.

pmⁿ Bonifacius. ānis. Romanⁿ viij. di. viij.

Romanⁿ primⁿ Celestinⁿ an. viij. d. ix.

cccc.xxiiij.

Iste bonifatius statuit ne mulier tāgeret pallaz altaris aut lauaret. Ipse habuit scisma cū eulalio. presbitero qui secū electus fuit. ⁊ pualuit. quia maior et sanior pars secū erat. et impator etiā cū vxore sua sibi magis fauebat.

Iste celestinus instituit dici psalmos ante missaz. et ex hoc exordiū sumpsit vsus quē post ecclesia seruauit de introitu et graduali ⁊ tractu. Tempore eius celebrata est sancta sinodus ephesina cōtra heresim nestorij epi constantinopolitani. qui negabat beatā mariā verā esse matrez filij dei.

Scisma quartū quod fuit inter bonifaciū et eulaliū. causa fuit discordia eligētiū. et obtinuit bonifacius. quia maior et sanior pars erat secum.

Predestinatorꝝ serpit heresis. q dicit nil p desse ad vitaz q sancti virtuose agunt.

Lupus trecassinus epūs floruit. qui attilaz mirabiliter a preda cōpescuit.

Cirillus alexandrinus epūs fuit in concilio ephesino

Hieronimus obijt. miraculis inauditis clarus.

Eusebius discipulus hieronimi claret post eum.

Nestorius epūs constātinopolitanⁿ. dicit xpm puꝝ hominez nō deū. heresis magna.

Nbis. Sic traditi sunt in reprobū sensuz vt plus his nugis credāt. q̄ moysi aut xpo. Verūptamē plures in diūsis mūdi ptib⁹ cōuersi crebro legūtur. ⁊ aliq̄ p fide magna fecerī. ⁊ vtilissima scripta reliq̄rt

Tota gallia etiã affrica.hispania ꝛc.interijt pmissiõe dina ab incursu barbaroꝝ quingẽtoꝝ milium.q oẽs pene ciuitates in terraꝝ pstrate fuerũt exceptis paucis.q̃ scõs epos habuerũt. ob q dinitus ptecte sunt.Et fuerũt tpa horrẽda Ciuitas metẽsis muros habuit insupabiles sed corruerũt ꝓpter peca ciuiũ.et sic exusta fuit.

Ecclesia dei isto tpe valde tribulat.et pcipue in affrica. Naꝝ augustino mortuo totũs clerꝰ aut martyrizat aut expellit a sedibꝰ suis in exiliũ. nec fuit similis psecutio ibi vsqꝝ tũc. ꝓpter gansericuꝝ regem wandalorꝝ et honericũ filiũ eius qui fuerũt arriani et ecclias clauserũt. Tandem eciã ipi male perierũt more solito. Hilarius epũs arelatẽn.claret in gallia.

Impatores

Merlinus de incubo geitus claret in britania spũ ꝓphetie.cuiꝰ instictu vortigonꝰ rex britonũ valde dilatauit fidez xpi. Huic successit vterpãdagoron frater eiꝰ.qui fuit pater arcturi de quo ꝓphetauit idez vter.i.caput draconis.q; per draconẽ in stella pnũctiatus est.

Synodꝰ iij. ephesina vniuersalis.cc. patrũ cõtra

Patricius filius sororis sci martini. mittit in hiberniã a celestino papa vir mirabilium operꝝ. Vixit ãnis.cxx.

nestorium hereticum.

Paulinus epũs nolanus vir scũs de quo loqt̃ gregoriꝰ in dyalogo suo.

Iudei plures submergũtur in mari. decepti p dyaboluꝝ qui eis apparuit in spetie moysi quasi vellet eos introducere in terraꝝ pmissionis. Quidaꝝ vero euadentes fidez xpi ceperũt

Anno mundi. vꝰ dcxxxiij.

Pape

.iiijꝰ. Sixtus. ãnis.viij Romanꝰ diebꝰ.ix.

Anno xpi. cccexxxiiij.

Iste sixtus vir sanctꝰ erat totus humilis et misericors ecclias sancte marie maiore edicauit. Habuti quẽdã emuluꝝ noie bassuꝝ qui eũ diffamauit De quo cũ se cõcilio purgassꝝ statiꝝ post bassus mortꝰ quez tamen ꝓpis manibus sepeliuit

Germanus epũs autisiodorẽsis tres mortuos suscitauit ꝛ etiaꝝ asinũ suum defunctũ

Oim pedes lauit sine exceptione

Eucherius lugduneũ epũs et doctor

Seuerus treuereũ epũs sanctus

Mamertinus abbas in monasterio sancti germani et allodius fuit ante eum

Septem dormientes euigilant quos detius ante.cc.annos in spelunca reclusit

Petronꝰ epũs bononieñ fecit vitaspatrũ vir sancte vite ab infantia

Marianus monachus et plures alij sancti et docti viri floruerũt

Eutropius presbiter scripsit plura

Victorinus massilieñ

Maruchas epũs filium regis psay a demone liberauit et multum ibi fides creuit

Terremotus maximꝰ apud cõstãtiopolim per quatuor menses et infans dixit vt cantarent. Sanctus ds scũs fortis sanctꝰ et imortalis miserere nobis et sic cessauit

Hoc postea in calcedonensi sinodo cõfirmatũ est

Festum sancti petri ad vincula institutur et stupenda miracula per eius catbenaꝝ fiunt

Celum ab aquilone efficit qi igneū. ⁊ fulgurātes hastē apparēt. Luna obfuscat.
Terremotus cōtinui. ⁊ signa plura fuerūt. Cometa apparet.
Codex edit. qui et liber theodosianus appellatur. qui omniū ⁊ p⁹ pauca apud
principū legitimoꝝ habet fines. tholosaꝝ gallie riuus sanguis longis-
Beatissimus iohānes baptista caput suuꝝ reuelat duob⁹ mo simus fluxit tota die.
nachis q̄ hierusalem venerant. Gothi autē qꝝ eūdem patronū sibi elegerāt inuicti pmāserūt diu.

Martia/ n⁹. cū va/ lētiniano annis. vij.

Undecimiliū virginū cohoꝝ apud coloniā agrippinā martyrizat ab hunis: et colonia statim etiā post destruitur

Iste martianus catholicus fuit. ⁊ cū valentiniano impauit. ꝗ post apud constātinopolim interemptus fuit cōspiratione suoꝝ. hic in sompnis vidit arcū attile cōfractū. ex hoc ipm intelligens mortuū. et sic factū est.

Synod⁹ iiij. Calcedoneñ vniuersalis. dcxxx. patꝝ

Ecbius patricius contra attilam pugnat. fugans eū. et cesa sunt ibi scꝝ in territorio aurelianeñ. clxxx⁹ pugnatoꝝ.

contra euthicen hereticū. qui fuit abbas constantiopolitanus. hic dixit vnā naturaꝝ esse verbi dei et carnis. Et dyoscorus olim epūs alexandrinus. defensor illius fuit.

v⁹ dcxliij. v⁹ dcliij.

primꝰ Leo ānis xxi. men. Tuscus. .i. diebus. xxviij.

cccxliiij. cccliiij

Iste leo sanctissimus longo tpe cū multiplici fructu pfuit eccle sie tunc infinitis piculis laborānti. ꝓpter tirānides pncipū. ⁊ he reses varias falsoꝝ doctoꝝ. Plures sermōes et eplas scripsit. ita egregie. vt inter oes doctores florem dictamis reportasse dicatur. et quecūqꝝ dixerit sic sunt approbata. vt nulli fas sit in mimo ab illis dissentire. Ipse suis meritis attilaꝝ a roma et italia auertit. manū sibi amputauit ꝓpter quēdaꝝ tēptatōes sed beata virgo ipaꝝ restituit. In canone addidit. sanctū sacrificiū imaculatā hostiam. Synoduꝝ calcedoneñ iussit celebrari mediāte martiano impatore. Tandem plures agones beata morte potit sepultus apud sanctū petrū. Festū eius agit in vigilia apostoloꝝ petri et pauli. quidam dicūt. xi. aprilis.

Genouefa virgo claret parisius. que fuit relata a sancto germano.

walleranus epūs sauctus

Marinus epūs epheseoꝝ.

Iuuenalis epūs hierosolymitanus. Anatholius cōstantiopolitanus epi hij duo fuerunt in cōcilio calcedonensi principales.

Tempore huius pōtificis misteriū beatissime trinitatis euidenti miraculo in partibus gallie declaratur. Cum eni quidaꝝ episcopus celebraret. Vidit super altare tres guttas clarissimas equalis magnitudinis cadere. que simul defluentes. et in vnum cōiuncte gēmaꝝ pulcherrimā effecerūt. Quā cū epus in medio crucis auree posuisset omnes alie ceciderunt.

Nicasius remeñ epūs mrio coronat cū eutropia sorore sua ab hunis truncatus ait. Domine viuifices me. sedm verbum tuū.

Arcturus rex britanie notatissimus in victoriis.cccclx.viros gladio suo interfecit. Ecclie dei subuenit.q fidem valde ampliauit.oesqz terras frantie.datie.norwegie.rc.sibi seruire coegit.Perdit tandem nec vsqz hodie scitur vbi manserit.

Anglia in flore tpe arcturi.cui ter dena regna seruierũt.sed tpe paruo.

Me retrix quedaz pepit infantes.vij.vno partu. et in piscinã piecit.et vnus factus est rex longobardorũ.

Ethicius senator in burgũdia tpe famis .iiij. pauperũ sustẽtauit.q celestis pmissionis voce audire pmeruit.

Helizei pphete ossa transferunt de samaria in alexandriam

Perpetuus epũs thuroneñ.

Pmus Leo. ãnis.xvij

Iste leo scdm quosdaz fuit verus catholicus. scdm alios aũt dicit q nimis imprudenter ymagies scõrũ iussit cõburi.pter qd a papa excõmunicatus fuit.Videt tã q hoc non leo pmus sed leo.iij. fecerit. tempore gregorij.iij.qr tũc fuerũt tẽpora turbulenta et inquieta

Zeno ãnis xij.

Iste zeno fuit arrianus.q totaliter crudelis contra catholicos fedus inijt cũ gothis et filiũ leonis interficere volens alter similis ei offertur.Ipse theodericum pueru.postea regẽ gothorũ a pre suo in obsidez accepit.

Venetiarũ ciuitas inclita condit aut potius ãpliat circa hec tẽpa ãno dñi.cccl.nõ a pastoribus sic roma.sz a potẽtioribus q ditioribus pnitiarũ aduenis.illic pter psecutionẽ attile confugiẽtibus.Mirũ est q summo laudis extollen

Anno mundi. vm dclxiij.

Pape

Primus Hilarius an.vi.m.

Sardus iij.d.vi.

Simplicius an. xv.m.ij.

Tibrtius d.viij.

Anno xpi. cccclxiiij.

Iste hilarius dedicauit ecclesiaz beati stephani iuxta basilicã beati laurẽtij. Hic cõstituit vt nullus põtifex sibi successorez cõstituat.vt habet.viij.q.i.Pleriqz. Sepelitur in monasterio sancti laurẽtij qd ipse construxit.

Iste simplicius diuisit vrbez in qnqz regiones.et plures ecclias dedicauit.Hic constituit vt clericus institurã ñ recipiat a laico q fuit post p alios mazis roboratũ vt patet.xvi.q.vi.per totũ.Sepelitur in vaticano.

dum pconio.potuisse a tot tãqz diuersis vrbiũ et oppidorũ populis conditam ciuitatẽ per annos mille cũ tali incremẽto ac glorie splendore vnanimiqz sagacitate conseruare.

Marci euãgeliste corpus transfertur ad venetias de alexãdria

Letanie maiores instituuntur a mamerto epo viẽnensi

Remigius remẽsis epũs qui post clodoneũ regẽ francie cõuertit

Prosper epũs vir clarus scia sanctitate vite de aqtanie terra.

Theodorus epũs sirie scripsit cronicã q plura alia

Cipanus amsiliensis epũs vir supra modum misericors totuz q habuit fratribus in necessitate dedit

Heresis acephalorũ fuit q inpugnauit cõcilium calcedoneñ.

Fulgencius epũs ruspensis claret laculentissimus doctor scia q fide plenus natione afer

Achatius epũs constantiopolitanus in heresim cecidit et dampnatus q famosus hereticus fuit

Bonifatius mr et alij multi martyres

Disputatio illa famosa facta ē apud carthaginē cōtra arrianos iussu honorici regis. cui scripta habent. sed ꝑualentibus catholicis rex impius arriana heresi plen eos vsquequaq; plectit. sed nō impunenam octauo ano regni sui pcussus a dño scatens vermib miserabiliter expirauit.

Eugenius epus carthagineñ. et Felix epus abritañ. cū alijs epis ⁊ clericis. et ecclie mēbris nūero. iiij vccccl.xxvi. miserabiliter tractant et in exiliu mittunt ab honorico rege wandalo. Et totus clerus affricanus fortiter ꝑ xpo agonizat vsq; huc.

Multi mres manibus et linguis abscisis recte loqbant.

Guntaramūdus rex wandalo qui p honoricū rexit eugeniū ab exilio reuocauit. sz castrimūdus q post. ix. anos ei succesit. itez ecclias claudit .ccxv. epos exiliando. erga quos symachus papa clemētissim fuit.

Theodericus q arrianus fuit. rex gotho. totaz ytaliaz possedit longo tpe. ⁊ quasdaz tirānides cōtra fideles fecit. ob qd fuit ꝓiectus post mortez in os vulcani per iohannē papam et symachū patriciū. quos iniuste necauit. secdm gregoriū in dyalogo suo.

Inuentio sancti michaelis in monte gargano facta fuit hic.

Dyonisia cū filio suo maiorico ⁊ germana datiua leōtia filia sci germani epi

Emilianus medicus.

Fames incredibilis facta ē q totaz affricaz vastauit et alias regiōes. occasione cui plures sancti et sancte facti credunt ꝓpter elemosinas suas.

Dictorian ꝓcōsul martir mirabiliter cruciatus est. et Dictoriana honorabilis matrona. et alij plures ⁊c.

vm dclxxiij.

Romanus iij. Felix an. viij. m. xi ex pie felice ex regiōe fasciole dieb. xix.

cccclxxiiij.

Iste felix sanctus est. vt patet ex sermōe beati gregorij vbi narrat de tribus sororibus matris sue. Fuit eni attauus eius. hic dāpnauit achaciū eo q ad cōmuionez recepat petrum alexandrinū epum. hic statuit q accusato dande sunt indutie. vt ad respondendum se parare possit. et q accusatores et iudices tales esse debeāt. q omni careant suspicione et macula. De ipso fit mentio. lvi. dis. orosius.

vm dclxxxiij.

Romanus Gelasius an. viij. m viij. die. Afer .xviij. .ij. Anastasius an. iij. m. xi. d. xiij.

cccclxxxiiij.

Iste gelasius canonē misse ordinauit. pfationez. hymnos. tractus. orones. sicut ambrosius fecit. et inter libros autenticos et apocriphos distinxit. xv. dis. Sacroscā. Ipse eciā imperatorem excōmuicauit. et excōmuicari posse ostendit. xcvi. dis. Duo.

Iste anastasius ꝑmo bonus fuit. sz postea seductus ab achatio et cōmuicauit ei. ⁊ ob hoc clerus separauit se ab eo Et qz voluit restituere achac ū occulte. licet nō potuit diuino iuditio pcussus est. intestina eiciendo. xix. dis. Anastasius ⁊c.

Et hic videt secundus infamis papa. de toto cathalogo pontificuz vsq; huc. quia ꝑmus scilicet liberius fauebat arrianis. iste nestorianis. vtrobiq; cōcurrente vesania impatorum.

Iohānes damascenus secdm quosdaz fertur his tpibus fuisse. Alij dicūt q post gregoriū. Manū iniuste sibi āputataz btā virgo sibi restituit. multa scripta subtilia reliqt

Solemnis eps caruoteñ. vir scūs insignis habet.

Paschasius vir scūs de quo facit mētionez gregorius in dyalogo q graue sustinuit purgatoriū. qz in scisimate ꝑtinacirer adhesit laurentio vsq; ad finem vite. sed ante mortem penituit.

Sancta brigida in scotia claret.

Clodoneus ꝑmus xp̄ianꝰ rex frantie circa hec tp̄a baptizatus ē a scō remigio. habuit eniz vxorem xp̄ianissimā noie clotildis.q̄ fuit filia regis burgundie q̄ sepius monuit eū vt relicta ydolatria in verū filiū dei crederet.sz nō acq̄euit.Postea cū bellaret aduersus regez almanie. corruere cepit exercitꝰ eiꝰ et infusis lacrimis ait.Ihesu xp̄e quē regia mea p̄dicat esse filiū dei .q̄ subuenis in tribulatiōe ⁊ das auxiliū in te sperantibꝰ.tuū deuotus postulo auxiliū ⁊c.et sic habita victoria venit cū.iij.M. ad baptismū.Et columba celitus āpullā cū crismate attulit.vnde reges frantie vsqz hodie inungi solent.exemploqz eius totū regnū fidem suscepit.et deinceps sp victoriosus fuit.⁊ gothos supauit ⁊c.cepitqz extūc deuotꝰ esse erga deū ⁊ scōs eius. et p̄cipue erga scm martinū. cui p̄ciosum equū cū alijs muneribus obtulit Cūqz vellet eū redimere.iussit dari.c.solidos argēti.sz nequaq̄ equꝰ se mouit. At rex. Date inquit adhuc.c. ⁊ tūc eqꝰ solutus abijt ad nutū regis. Tūc cuz letitia rex.d.vere.b.martinꝰ bonꝰ ē ī auxilio sz carꝰ i negocō Et hic videt q̄i.ij.cōstātinꝰ ⁊.ij.helena ī meorari.

Anno mundi. vM dexciij.

Pape Sardus

Simachus an.xv .mē.vij. d.xxviij.

Anno xp̄i. ccccxciiij.

Iste symachus vir bonus cleri et pauper amator fuit electus cum laurentio.et bis habuit cōtentiosuz scisma cū eodez.sz p̄ualuit iudicio ecclesie et theodorici regis.xvij. dis.Concilia.hic cōpleuit hymnū angelicū.Gloria in excelsis deo ⁊c.et cātari institutit.et multa vtilia statuit.Item cū laurenciū ex mia fecisset epūm micerinū·non reddidit sibi vice iuxta bōifitia p̄stita sed iterato erexit se cōtra eū.nec sic p̄fecit. q: cū symachꝰ se plene purgasset coram synodo de obiectis crimibus cū gloria restituit.et laurentius cū suis dāpnatus fuit.

Scisma q̄ntū qd fuit inter symachū et laurēciū. causa fuit discordia eligētiū.sz symachus obtinuit iuditio cōcilij.in quo theodericus rex p̄sonaliter fuit.q: maior pars erat secū.sz post annos q̄tuor surgit item altricatio in clero ꝓpter crimia obiecta symacho et factū ē scisma sextū ecclesie.sed cū symachus se purgasset coram cōcilio et rege.restituitur cū gloria ⁊ laurentius dampnatus fuit

Symachus patricius martir clarus habet vir scūs ⁊ strēnuus. q̄ rege theoderico iniusto sepe obsistit ob qd tandez ab eo martirizatus ē cū iohanne papa

Boecius vir consularis inconpabilis scie.et in omni virtute perspicuus. fuit gener p̄dicti symachi et post multa q̄ gloriose gessit tandez exul iugulat p iusticia a thodorico. sepultus papie. Dicūt q̄dam eū canonizatū sub noie seueri.Quanta aūt scripsit tota xp̄ianitas testis est habuit vxorem prudētissimā noie elphe.q̄ fecit hymnū.Oliue bine ⁊c.et Felix per omnes ⁊c.de petro et paulo.

Imperatores

Anastasius annis .xxvi.

Iste anastasiꝰ maluz habet testiōniū quia factus fuit hereticꝰ p achaciū cōstantiopolitanū ep̄m et cū a papa moneret p solemnes legatos vt ab arriana p̄fidia discederet.rndit.Nos cū simus imperator iubere volumꝰ.ñ aūt nobis iuberi.Qd arrogātie verbū eterne hūiliationis.licet inutilis subsecuta est vltio.q: parū post iusto dei iudicio fulmīe p̄cussus interijt sensatis p̄ncipibꝰ sue vesanie horridū relinquens exēpluz. Ipse eciaz miserabilis fuit.nec vnq̄ meruit victoriam.deo pariter odibilis ⁊ hoibus

Gerhardus ꝑmus epūs lauduneñ. vir sanctus habuit ꝑmo vxorez. quā dimittens et iterato admittēs genuit ex ea viꝝ sanctū latronē. qui ei in episcopatu successit. Mirabilem egit pñiaz

Siberanus scotus cū suis fratribus et sororibus claret sanctitate. Arnulphus epūs turoneñ.

Leonhardus louiocen. et liphardus discipuli remigij. Medastus atrebateñ.

Seuerinus abbas agaunensis qui clodoneuz regem frantie sanauit Euuodius t.tubensis epūs

Dignissimꝰ et gordianus et alij multi martyrizati sunt a laurentio scisinatico.

Cantianus rothonensis.

Marencius abbas pictauiensis.

ꝑmꝰ Justinus ānis. ix.

Conciliuz aurelianense celebrat iussu clodonei quod scūs melaniꝰ cōgregasse dī. Et nota ꝙ multa fuerūt cōcilia aurelianeñ.

Iste iustinus totus catholicus fuit. et omnia que anastasius cōtra ecclesiam fecit. retractauit. summū pontificem deuote requisiuit. scilicet venerabilez papam hormisdaz. et se libenter eidez obedire velle. intimauit. quod et factum est. quia cum sanctus germanus episcopus capuanus ad eum venisset ex parte pape vt episcopos de exilio reuocaret. statim fecit. cuz magna letitia eū suscipiendo. Ipse magis eciaz fecisset pro fide nisi eum tyrannidis theoderici regis impediuisset.

Carilephus vir valde sanctus. q̄ nunq̄ voluit videri a mulieribꝰ. nec a regina deuota frantie.

vꝰ dccij.

Campanꝰ hormisda ānis. ix. di. xvij

Tuscus ꝑmꝰ Johānes an. iij. m. ix. d. xviij.

diiij.

Iste hormisda vir misericordiarū fuit. ecclesijs multa ornamēta cōtulit. pauperez elemosinis intentus fuit. Ipse clerez composuit. et grecos reconciliauit. qui fuerūt excōmunicati ꝓpter heresim nestorianaz. Sepultus est apud scm petrū

Auitus abbas aurelian. q̄ orauit ꝙ filijs clobonei.

Elphes vxor boecij mulier
deuota mortē. que epitaphi
um suū met cōposuit dicens
Elphes dicta fui sicilie regionis alumpna.
Quam procul a patria cōiugis egit amor.
Porticibus sacris iam nūc peregrina quiesco.
Iudicis eterni testificata thronum.

Solinus sidonius doctor magnꝰ.

Melanius consularis regis floret.

Albinus vir sanctus cū alijs.

Victor. Marsus lantonus cū alijs pluribus illustribus viris. qui tunc floruerunt in gallia.

Iste Johannes sanctus est. et martirizatus a theoderico rege gothoꝝ arriano qui tunc iussu imperatoris in ytalia regnauit. Naz in custodia afflictus moritur cū symacho et alijs eque catholicis viris. cuius festum agitur. xxvij. mensis may

Theodericus gothoꝝ rex subito defunctus. a quodaz sancto heremita visus est a iohanne papa et symacho quos ipse occiderat. nudus et discalciatus in ollam vulcani demergi. Vide in libro dyalogoꝝ scī gregorij. Videant igit ⁊ intelligant hoc ꝓncipes ⁊c.

Germanus capuanus epūs claret.

Vigor boiacen. epūs qui mortuū suscitauit.

Cassiodorus gloriosus vir ⁊ doctor luculentꝰ fuit. ꝑmo senator. cācellariusq̄z regis theoderici. deinde mōchꝰ. plura scripsit.

Duo legislatores excellentissimi hoc tempore claruerunt. Benedictus videlicet pri maximus. et iustinianus impator. Horum primus totius ecclie fulcimentum. et norma religionis inclitissimos habuit discipulos. et plures numero. et obtinuit orbem terrarum. Ad cuius honorificentiam hoc etiam accrescit. quod non alius quilibet ex magistris ecclie vitam illius digessit. quod insignis ille disertissimus papa gregorius. quod totum quod fecit qui aurum fulget. Diuinitus enim dispositum est. vt cum isdem legislator excellentissimus in ceteris modis sit a deo decoratus. etiam hinc maiori auctoritate tam ipse quod legislatio eius roboret. quod eandem vitam summus apostolice sedis pontifex ordinauit.

primus Justinianus anis

Claudius epus viennen. nobilissimus inter doctores claret.

Impatores — xxxviij.

Iste iustinianus excellentissimus fuit per oia. Nam in ipo concurrerut tria quod principes gloriosum faciut. scilicet potetia. sapia. et religiosa mens ad diuinum cultum. Per primum hostes supauit. per secdm iustis legibus mundum ordinauit. per tertium deum glorificauit. eiusque ministris ecclias edificando opes plures donauit. Nota quod leges ciuiles que romane dicuntur ante istum insigne vium nimis plixe fuerunt. quas ipse admirabili breuitate correxit. et ad. xij. libros coartauit et de oibus unum codicem ordinauit. quem codicem iustinianum appellari voluit. Fecit etiam libum institutionum. quem in. iiij. distinxit libros. Nouas quoque leges quas ipse fecerat in unum volumen redactas. nouellas vocari statuit. quod communiter autentice appellant. et sunt per collationes distincte. Olim etiam magistratum et iudicum seu iurisconsultorum leges. quingentorum. librorum esse dicebant grandi labore abbreuiari fecit. et ad nu-

Anno mundi dccxiij.

Papa. — iiij. Felix an. iiij. m. ij. d. xiij.

Anno xpi. dxiiij.

Iste felix iussit infirmos inungi ante transitum. Unde patet quod vnum sepe instituit. quod non sp fit executio. et ergo necesse est sepe replicari. aut forte inoleuit quod prius statutum fuit. Ter. principaliter per xpm institutum est. quod oia sacra per xpm trad ita sunt ecclesie.

Ult prior ordinibus cunctis prestancior iste.
Sic erit in fine cunctis constancior ipse.

Sacer ordo benedicti. vtitur amictu miti. per suo velamine.
Albo nigro camelino. lana texta sine lino. put est religio.
Hic monarcha monachorum. patriarcha est cunctorum. qui ad se confugiunt.
Cenobitis prebet normam. et anachoritis formam. vias rectas ingredi.
Cuius regularis vsus. nunc vbique est diffusus. inter orbis climata.
Nam specus cultus diuini. locusque montis caffini. redolent virtutibus.
Hinc fuldenses cum feruore. claustra multa cum decore. regunt in almania.
Assunt et cluniacenses. simulque camedulenses. cum cisterciensibus.
Valumberni siluestrini. supsunt et celestini. sub diuerso habitu.
Montisoliueti patres. humiliatique fratres. sub eadem regula.
Vigent quoque iustinenses. cum canonice burffeldenses. hijs diebus vltimis.

Persecutio item in affrica fit catholicis a wandalis arrianis. epis quibusdam lingue abscidebantur. et tamen recte loquebantur. Anthonij abbatis corpus inuenit. et in alexandriam transfert

Totila rex gothoꝝ multas exercet tiranides. et pene tota italia destruit.

Bellisarius patricij comes iustiniani. mirabiliter de parsis triumphauit. Deinde missus ad affricam wandaloꝝ gentem deleuit. de hinc romā liberauit a gothis que per totuꝝ annuꝝ fuit obsessa. Regem eciaꝝ gothoꝝ cepit et ad imperatorem duxit. Et roma sepius capitur a gothis. et quasi in nichilum redigit

Arator poeta floret
Priscianus gramaticus
Nicetius treuereñ. epus
Cassius marnieñ episcopus
Maurus discipulus sanctissimi patris benedicti claret.
Romanus monachus q̄ sanctū benedictū pauit in spelunca

X merū libroꝝ. l. redegit. q ipm librū digestoꝝ seu pandectaꝝ appellari mandauit. Et debet scribi per dg. sed hodie mirabili errore apud oēs p duplex ff scribit q̄i p misterū dicat. qr cōmuis error faciat legem. Causa aūt ē. qr dg antiquitus quandaꝝ similitudiem in scribendo habebāt cū ff duplicato ꝗ his legibus totus mundus extūc et deinceps vsqꝝ nūc ordinat q regitur. paucis exceptis que per sacros canones sunt ꝓhibite tanq̄ mortifere qr cū lege diuina nō poterāt concordari. aut nō conueniunt xp̄ianoꝝ moribꝰ. Et hoc idem impator tanq̄ verus catholicus desiderauit ab ecclia fieri dicens. Non dedignant leges hūane sacris canonibꝰ obedire. Plurime eciā leges sunt canonizate. p qd ecclia summā ostendit exēplaritatem. hūiliter se submittens legibus hūanis. in q̄ntū nō impediūt cōsecutionē sui finis. qui ē vita eterna. quā ꝓmisit deus custodientibus legem siue mādata sua.

---

vM decxxiiij.		vM decxxxiiij.			
.ij. Bonifacius an. ij.	Romanꝰ diebꝰ. xxvi.	.ij. Iohānes an. ij. m.	Romanꝰ iiij. diebꝰ. vi	ꝓmꝰ Agapitus an. ij. m.	Romanꝰ xi. d. xviij.
dxxiiij.				dxxxiiij.	

Iste bonifacius statuit vt clerici sint diuisi a laicis in celebratione misse ꝗ hunc quidam libri dicunt electum in discordia cū dioscoro. q fuit scisma. xxxviij diebus. Sed mortuo tūc dioscoro idem bonifacius obtinuit. Alij dicūt q hoc fit factum tempore sysinnij vt infra patebit.

Iste iohannes cū iustiniano impatore magnam habuit concertationem. an videlicet in xpisto vna vel due essent nature. Prohante autē papa q̄ due. impator ait. Aut cōsenti nobis aut in exilium ibis. Tunc papa gaudenter dixit. Ego ad iustinianuꝝ imperatorem xp̄ianissimū venire desideraui. sed vt video dyoclecianū p̄secutorem inueni. tamen minas tuas in nullo timeo. Tūc impator humiliauit se ꝓstratus ante pedes pape.

Iste agapitus plene reuocauit iustinianū ab errore eutbicetis ꝗ hic constituit ꝓcessiones fieri diebꝰ dñicis. Moriꝝ constantinopoli et relatus est romaꝝ. et sanctus est. Cuius festum agit xxij. die aprilis.

Victor capuanus episcopus qui ciclos paschales subtili modo descripsit.
Gregorius epus lingonensis. de senatoribꝰ qui prius habuit vxoreꝝ
Germanꝰ parisiensis episcopꝰ
Theophilus qui omagiū dyabolo fecit sed per beatam virginē mariā recōciliatus est.
Benedictus iunior qui a totila multa passus est
Domicianus tungreñ
Medardus nouionen. epus
Gildardus epus rothomageñ frater sancti medardi
Clodoaldus filius regis frantie presbiter monasteriū cōdidit.
Eleutherius tornaceñ. epus

Signa horribilia apparuerũt. quedaz stella contra lunam veniens intrauit. vue de sambuco nascuntur. Hyems grauis fuit ita vt aues frigore labefacti manu caperentur. Fames tã validissima tũc fuit. vt in plerisqz locis matres ꝓpriõs pueros manducarent. Celum eciam ardere visum est in gallijs. Et sanguis stillauit a nubibus.

Theodebertus rex frantie fuit. qui beato mauro tũc abbati andegauensi plurima bona dedit ꝑ sustentatiõe monachoꝝ sub regula sancti bñdicti deo seruienciũ. Similiter ⁊ clotarius filij ei⁹. Magnis eni miraculis idez btũs maurus claruit. ꝑ oia sic bñdict⁹ mgr ei⁹ venerabilis.

Impatores

Radegundis francoꝝ regina vxor lotharij claret sanctitate que post monasteriũ intrauit

Ista synodus dãpnauit heresim theodori qui dixit aliũ esse deũ verũ et alium xpm ⁊ ꝙ beata virgo nõ sit dei geitrix sz hois tantũ ⁊c. satis cũ nestorio cõcordabat. Et nota ꝙ sepius hereses variãt nomẽ iuxta heresiarchas suos. qz hec dicta fuit inpmitiua ecclesia hebionitaꝝ. ⁊ sepi⁹ fuit destructa et itez machinatione diaboli resuscitata. et sic de alijs similiter est intelligendum Sepe tũ aliq̃d variãt aut apponũt vt non sit onio simile vt pz ⁊c. De hac vide. xxiiij. q. iij. c. q̃daz.

Synod⁹. v. Cõstantiopolitana cõtra theodoꝝ et

Hec synodus est similis auctoritate sicut quatuor. oẽs hereticos alios

Anno mundi. v⁹ dccxliij.

Pape

mr Silueri⁹. an. iij. m. — Campanus v. d. xi.

Vigilius ãnis. xvij m. vi. d. — romanⁿ xxvi.

Anno xpi. dxliiij.

Iste siluerius martir est quia ꝑ fide in exilio interfectus fuisse dicit ꝑcuratione theodore imperatricis. quia antheminũ epm destitutũ ⁊ cõdempnatũ ꝓter heresim restituere noluerit. Hic factus est papa per vim. Rex eni gothoꝝ theodatus corruptus pecũia minas clero et populo intulit. nisi in electione cõueniret. Eius festuz agitur. xx. iunij

Festũ purificaciõis gloriose virginis marie instituit apd constãtinopolim ad sedandaz pestem graue. Et nota ꝙ sepius legũtur eadem festa instituta a diuersis non sine causa. quia aut nõ sunt recepta. vel inoleuerũt. aut aliquid supaddit ⁊c. Dicit ꝙ eciam sergius ꝑdictũ festũ instituit vel forte supaddidit luminaria ferencia.

Iste vigilius male intrauit papatum sed tamẽ bene se rexit. et ꝑsecutionẽ sustinuit sicut siluerius. gothos superauit gloriose. tandem in exilio mortuus est post graues ꝑsecutiones in cõstantinopoli ꝑpessas a theodora et martyr creditur festũqz eius agit. xxvi. iunij. Ipse iussit cõcilium cõstantinopoli celebrari Et fuit ꝓmo archidyacon⁹ siluerij et cupidus ad papatũ Dedit moduz impatrici ꝓpter siluerũ ãmoueret. que eum postea peius tractauit et fune in collo eius misso. per totaz ciuitatem trahitur. a mane vsqz ad vesperaz ⁊c. Hoc ꝑdixit bellisarius patricius roman⁹ qui siluerũ inuitus exiliauit. sic inquiens Hui⁹ machinator sceleris nõ effugiet irã indicis cicta cernentis. Sed de omib⁹ postea penitens et fortiter ꝑ fide agonizans feliciter vitam finiuit.

Herculianus epũs parusinus a totila secto capite martyrizatur.

Templum sancte sophie maximũ inconstantinopoli extruitur per iustinianũ. Putatur q̃ a conditione mundi non sit tale opus ita cõplete factum. Inquo idem iustinianus gloriosus imperator honorifice sepultus est in pace xpi.

Tempora satis turbulenta. et mortalitas magna in italia. q̃diu fuit imperiũ biptitum fuerũt turbationes continue. Et beatus gregorius sepius facit mentionez de his.

Puer quidã iudeus circa hec tpa cũ alijs pueris xpianorũ cõmũionẽ accepit. quapropter pater indignatus ipm informacẽ piecit sed illesus exiuit dicẽs. mulier illa que in ecclia ẽ depicta puerum in brachijs tenẽs. pallio suo ignem excussit.

.ij. Justinus annis.xi.

Iste iustinus bonus fuit inprincipio ⁊ bene catholicus. sed suasu vxoris degenerauit in crudelitatez et auaritiam. ⁊ factus oibus odiosus amens efficitur. Et narses quidaz eunuchus vir strenuus et totus deuotus et misericors erat patricius eius qui merito sanctitatis sue vbiqz triũphauit. totilam interfecit. et omnes barbaros deuicit. totãqz italiam q̃etaz reddidit Sed dyabolus inuidens ei q̃ cũcta bene disponeret suscitauit cor impatricis sophie contra eũ. ita vt eciaz impator incõsulte alienaret se ab eo. et ob illaz ingratitudiez ⁊ iniuriã vltus se fuit. et introduxit longobardos et auertit italiam ne esset sub imperio. vsqz ad tpa ltaroli. Notabile exemplũ est hoc. ne principes audiant inuidas mulieres. q̃ quas dyabolus sepe solet facere qõ p se nõ potest.

ṽ dccliij.

.l. Romanus Pelagius. an.iiij.m̃ x.d̃.xviij.

dliiij.

Iste pelagius statuit q̃ heretici et scismatici debeant per secularem potestatem arceri. xxiij. q. v. Relegentes ⁊c. et plura alia. hic diffamatus et culpatus fuit de morte vigilij. sed coram omni populo tangendo crucẽ et euãgelium sacramẽto se purgauit.

Iudeus quidaz isto tempore ymaginẽ crucifixi telo trãsfixit occulte ⁊ sanguis exiuit. iudeũ extinxit. sed xpiani hoc cõperto ipsum lapidibus continuo obruerũt.

Stephani sancti q̃thomartiris ossa delata sunt romã. ⁊ in vna tumba cũ sancto laurentio locata.

Mons magnus in gallijs mugitũ dedit. discissus ab alio monte. et cũ homibus et ecclesijs in rodanũ precipitatur.

Gasimũda regina frantie vxor hilpici regis qui eam iugulauit nocte. sancta mulier miraculis claret.

Macbutes discipulus sancti brandani. mirabilia fecit.

Fortunatus poeta italicus et epũs pictauiensis. multa scripsit.

Columbanus pater venerabilis clarus habetur in hibernia. et post venit in burgundiaz. deinde in almaniam constituens monasteriũ luxouiense. et factus est in gentem magnam.

Leonbardus heremita sanctus cenomanensis fuit.

Agericus virdinensis epũs hoc tempore clarus habetur.

Acies ignee vise sunt in celo. de quibus gregorius in omelia. Et de vestibus quorũdaz verus sanguis effluxit Dom⁹ eciã cuiusdaz aspersa sanguie apparuit. et signa in vasis q̃ nõ potuerũt abluí.
Brandanus in scotia claret vir scũs. pi. iij⁹. monachoꝝ. de quo mirabilia legunt.
Pugna scã ortũ inter germanũ epm parisiensez et childebertũ regẽ frantie quoꝝ quilibet certabat ad subueniendũ debilibus et paupibus. Et q: vnus alium preuenit non modica concertatio erat inter eos O vbi manserũt hec.

Sampson epũs doleñ.
Ethbinus britãnicus.

Johannes elemosynarius clarus habetur epũs alexandrinus sic dictus propter elemosynas quas faciebat. Quid vltra. qd̃ habuit hoc totũ dedit.

.ij. Tiberi⁹. ãnis. vij.

Impatores

Similianus abbas.
Sindulphus presbi.

Iste tyberius vir sanctus fuit. misericordissim⁹. multas ecclias restaurauit. eratq; tam pfusus in mũeribꝰ largiendis vt vxor eius sibi diceret. q̃ dilapidator essz bonoꝝ imperij. Cui ille. Confido in dño q̃ fisco nostro non deerit pecũia. si de his q̃ dñs nobis contulerit elemosynas faciendo thezauros conq̃ram⁹ in celo. Et statim post cũ vidisset crucẽ sculptaz in paumito ait. Leuate tabulaz. q: indignũ est vt crux pedibus cõculcet. que debet cũ reuerẽtia in pectoribus ⁊ frontibus fideliũ poni. ibiq; maximũ repit thezauꝝ. Ipe persas vicit.

Hospicius et quidaz winnatus brito claret in gallia sanctitate.

Leander gothos cõuertit. post epũs hispaleñ. cui gregorius misit libros iob.

Anno mundi. vM dcclxiij. vM dcclxxiij.

Ioãnes

.iij. Johãnes an. xij. m̃ — Roman⁹ .xi. di. xxvij.

.i. Bñdict⁹. an. iiij. m̃ — Roman⁹ .i. d. xiij.

Anno xpi. dlxiiij. dlxxiiij.

Iste iohãnes restaurauit cimiteria martiꝝ ⁊ ecclesiaz beatoꝝ apostolorũ philippi et iacobi In diebus suis multa signa et pdigia insolita. significãtia cladez futuram qualis nunq̃ fuisse putat. Tandem post multa bona opera mortuus est sepultus apud sanctũ petrum.

Iste benedictus multas sustinuit psecutiones et vidit mala gentis sue pter famem pestilentiã et hostes. quia longobardi totã italiaz inuaserunt. in quibus laboribus mortuus est sepultus apud sanctũ petrũ.

Paulus leonensis epũs.
Annandus vir sanctus post epũs traiectensis.
Tungalotus presbi et alij sancti floruerunt.

Italia tempore huius pontificis absoluitur a iugo constantinopolitano. et ceperũt romani dominari per patricios. et fit regnũ italie habitatio longobardorum.
Retharedus rex gothoꝝ. quẽ historie tradunt virũ fuisse virtuosum cum esset arrianus in cõcilio tholetano. ãno dñi. dlxxiij. pmũ cõuersus ẽ ad verã fidẽ ⁊ cũ eo tota gens gothoꝝ. motu et industria leandri epi hispalensis. Magna gracia in populo barbaro qui hucusq; malam habuere famã. ⁊ nũc sanctos habere incipiunt.
Gregorius filius gordiani senatoris rome clarus habet. qui. vi monasteria in sicila fundauit. et vnuꝝ in vrbe in quo fit mõchus ex pretore. et post diuinitus papa eligit.
Gregorius thuroneñ. epũs expositiones sacre scripture fecit.

Maglorius epũs doleñ. sancti sampsonis successor.

Yste mauricius habuit filiam tiberij noie cõstanciã quã ei pĩ eius tradidit cum imperio dicẽs. Sit tibi imperiũ meũ cũ hac puella. vtere ea feliciter. et habe in mẽte equitatem et iusticiã pcipua esse insignia optimi impatoris. quib⁹ dictis pissim⁹ tyberius expiranit. Mauricius aũt sumpto imperio multũ vtilis fuit reipublice. Tandez cũ beato gregorio nimis detraheret et mortẽ cõminaret. cõtra se diuinã ꝓuocauit irã Meritis tũ beati põtificis hic punitus fuit. eo q̃ ꝑ se quotidie orasset. Fuit enĩ expulsus de regno fugatus ad insulaz quandaz. ⁊ ibi cũ vxore et duobus filijs per focam interemptus est. Si bene seruasset doctrinã soceri sui. illũ ante pedes suos habuissz ꝓstratum quez nũc super se sensit leuatũ.

Mauricij grecus ãnis. xx.

Tamẽ de eius saluatiõe bona spes est ꝓpter causaz dictam.

Anthiochia subuertit per angelũ dei. qui investe alba apparuit. et tantum vnus vir elemosinis vacans liberatus fuit. Quidaz dicũt q̃ medietas ciuitatis inbruta fuit. et aliam ei⁹ medietatez vir ille pcibus suis saluauit.

Tunica dñi incõsutilis reperta est iu saphat et in hierusalez posita.

Inundatio pluuiaꝝ maxima fuit ita vt secũduz diluuiũ crederet iteꝝ ventuꝝ. et per tiberim multitudo serpentũ cũ dracone magno in mare descendit. sed a fluctib⁹ prefocati et ad litus ꝓiecti totũ aerẽ sua putredie corrupeit. et secuta est mortalitas maxima in italia que dicit inguinaria ita vt eciã corpali visu sagitte celit⁹ venire et singulos quosqz pcutere videretur.

vm dcclxxxiij.

.v. Pelagij. an. xiij. m̃ Romanj dieb⁹. x.

dlxxxiiij.

Ysti pelazius ordinatus fuit absqz iussione pncipis. et longobardi obsederũt romaz ⁊ vastatio magna fuit. et qd̃ male inchoatũ fuit sub eo in peius ꝓficiebat ꝓpter tirãnidez barbaroꝝ et pestem. Ipse misit gregoriũ sanctũ viꝝ ad diuersa loca in negocijs ecclesie expertissimũ. Tãdem in peste inguinaria mortur sepultus aput sanctũ petrum.

Mirabilia quedã circa hec tpa cõtigisse narrant. Cometa apparuit. puer quadrupes. alter duos vertices habẽs nati sunt bisancij. sanguinee haste ⁊ lux clarissima per noctez totaz videbãtur. Puer nascit sine oculis et maibus. qui a lumbis infra erat sicut piscis. In nilo eciaz apud egiptũ duo aialia apparuerũt hũane forme vir et mulier horribilia aspectu. Quasi per vnũ diez sol a mane vsqz ad meridiẽ minoratus est de tertia parte. Que oia aliquid noui solent significare Quidaz putant q̃ pfigurarũt bestialez et monstruosaz sectam saracenoꝝ. que quasi terciaz partẽ xpianitatis in breui corrupit. et non longe post hec tempora surrexit.

Ohermigildis filius regis wisegotboꝝ et hispanioꝝ cõuertit de infidelitate arriana ad catholicam fidem a patre suo martyrizatus est.

Letania maior instituit a sancto gregorio. et angelus dñi apparuit supra castrū adriani. Regia celi cantarūt angeli pmū ꝛc. et grandis illa plaga cessauit.

Augustinus venerabilis mōchus vir sanctus cū iobane et mellito et alijs mittitur ad anglicos cōuertēdos Et nota q̄ sepe fit mētio de diuersis regnis et ꝓuincijs q̄ crebro cōuerse sint ad fidez. q̄ nō sp in eis pmāsit fides ꝓpter diuersas causas sic de anglia frantia pfia et iudea. Jn hoc singulariter roma priuilegiata fuit. q̄ ibi nunq̄ defecit fides petri.

Phara virgo sancta et nobilis et frater eius.

Pharo comes. et post meldeñ. episcopus. ꝛ frater eius.

Carnealdus epus lugduñ. claruerūt.

Desiderius epūs vienen mr.

Focas. annis .viij.

Jmpatores

Goar vir scūs sup renū claret. Et multi alij vtriusq̄ sexus hoies fuerī digne memorie. vide in registro gregorij

Jste focas tumultu militū factus impator dōm suū mauricium occidit et alios plures ꝛ q̄ male incepit. peius ꝓfecit. et pessime cōpleuit. q̄ romani grauissime contra psas ꝓliantes fugati sunt. et multas ꝓuicias pdiderūt. et tandez ipe superatus ab eraclio occisus fuit.

Furseus vir scūs filius regis hibernie. claret.

Gangericus cameraceñ. epūs.

Marculpus abbas borcaseñ.

Cosdras rex psarū hierusalez cepit et alias multas ciuitates et valde attriuit xpianos. occisis. xem. et crux cū zacharia patriarcha capit ꝛc. Post cū se deū putarz interficit ab eraclio. Dicit q̄ tante fortitudis eraclius fuit q̄ leones sepe ꝓstrauerit in arena.

Anno mundi. vm dccxciij. vm dccciij.

Pape Romanus pmus Gregorius an. xiij. m̄ vi. d. x.

Anno xpi. dxciiij. dc iiij.

Jste gregorius nobilis genere sed nobilior virtute. sed ꝛ sanctitate nobilissimus. ordinis sanctissimi pris benedicti monachus dignissimus. qui merito magnus dicitur ꝓpter plura que excellenter habuit. scilicet potentiaz. diuicias. virtutes. nobilitatez. sapiaz. scitatem. fama z expiencia z. Nichil eū in oñi statu latebat. puta q̄ pene in oñi statu exercitatus fuit. Sub eo paulatim mala pteritorū tpm quieuerūt De eius incōpabili vtilitate qua ecclie dei vigilantissime pfuit plures cōscripti sunt libri. Sed et ipe doctor ꝓncipalis vnus de q̄tuor quāta scripserit tota simul testis ecclia. Jpse deniq̄z solus cū beato fabiano post sanctū petrū diuinitus in toto cathalogo pontificū romanorū ad pontificatū est assumptus. Jpse plura instituit vt patet in eius registro. Jn canone addidit. diesq̄z nostros in tua pace disponas ꝛc. Deus in adiutoriū. ante initia horarū dici iussit. totū officiū ecclīasticū stilo pulchriori et ordiatiori et cōpendiosiori modo renouādo cōposuit. qd̄ pmanet vsq̄z hodie. Et dicitur gregorianū de oibus officijs tam eporū q̄ alior inferior plator siue subditorū. Quid vltra. Quanta gratia emicuerit. quāto scie lūie preditus fuerit. quātum ꝓtibus et futuris exemplo opis et scripturis pdesse studuerit. mortalis lingua aut vir aut oino non posset explicare.

Seruus seruorū dei. titulus tocius humilitatis summis pontificibus hic a beato gregorio instituit. et permanet vsq̄z hodie.

walbertus vir scūs frater pharois discipulus sci colūbani. ꝛ. s. blidethildis vxor pharonis. ꝛ plures discipuli eiusdez. s. colūbani floruerūt scz gallus. custachius. attila. valaricus ꝛc. Andoenus. hildemacus.

Ysidorus hispalen
epus inter doctores notabilissimus multa scripta reliquit. grauida sentencijs et auctoritate. Hic vir studiosissimus vltra.lxx.sectas hereticorum enumerat que contra ecclesias dei successu temporis surrexerunt et dampnati sunt a sanctis pribus vicissim vsqz ad tempora hec. Vide.xxiiij.q.iij.c. Quidam ne Ipse etiam machometū qui in hispaniam venit capi iussit sed admonitus a diabolo fugit.

Adalaoth rex longobardorum baptizatus est et fidem xpi suscepit.

Theudelina longobardorum regis xpianissima virū suū noie azisulphum ad fidem cōuertit. et cū romano impio pacē hēre fecit. ad quā greg. li. dyalogorum tāsimisit

Eraclius annis .xxxi.

Iste eraclius exparte bonā et ex pte malam habz in cronicis famā qz in quibusdā valde sce se habuit vt patet in legēda sce crucis quo miraculose ec vicit psas et cosdrā occidit sz p victoriā cōuersat cū priarcha iacobitarum cū ipo de fide disceptauit volēs eū ad rectā viā reuocare. sz pcdolor ab eo decept fuit et incidit i heresim monachelitarum in q et mortu fuit. vñ patet q stultū sit cuilibet xpiano excedere sibi cōstitutā a do regulā Quādo enim laici intromittere se volūt de illis et similib piculosis qōnib fidei. et qñ clerici bellis se vltro ingerūt. raro aut nunq bonū sortiū effectū. Maneat quilibet in vocatione sua. et exerceat se in his q sunt sui officij. alioqn si in ordiate pcedit. spus scus aufert se sino que nemo hcq boni potest pficere. Simile de ozia rege iuda vt patet. iij. palip. xxvi. et sunt exēpla plurima quotidie. Verū ista male

vm dccexiij.

Tuscus — Sauinianus.an.i .m.v. — Romanus — .iij. Bonifacius.m.viij d.xxviij. — Marsus. — iiij. Bonifacius an.vi m.viij.d.xij.

dcxiiij.

Iste sauinianus statuit pulsum campanarum ad horas diei. Et qz tenax fuit et sancto gregorio detrahere nō timebat ab eo pcussus interijt. Et hic est tercius de toto cathalogo pontificū qui formidabili morte et culpabili vita notatus est vsqz hic.

Iste bonifacius statuit vt nitidus pannus super altare poneretur.

Iste bonifacius consecrauit pantheon id est tēplū omniū deorum vbi xpiani pericli tabant a demonib. Et est pulchra similitudo quō spūsscūs ex malis institutis paganorum scit eligere scm exercicium deuotionis. qi medicina fiat ex veneno. Ubi enim impij colebāt demones ibi xpiani colunt omnes sanctos. sic ars deludit arte.

Machometus deceptor orbis. pheta falsus. nūcius satbane. precursor antixpi. cōplemētū heresum. ac tocius falsitatis pdigiū circa hec tpa vesaniā suam ostentare incepit. Fuit enim magus et mercator vilissimus et factus princeps latronū subtiliter arabes sibi attraxit. q tunc valde ab eraclio grauabant. Persas vicit et gentes alias multas quibus dedit legem suam dicēs se esse phetā sanctū. et a deo missum ꝛc. Hoc eum docuit quidam sergius apostata. tam a fide q a cōuersatione monastica. q ipsam legem cōposuit. Hic velut alter ieroboam decē partes abstulit domui dauid id est ecclie xpi. qz pene totū mundum decepit. Et nisi karolus et alij quidam pncipes iuuāte deo cultores eius coercuissent totaliter fidem exterminasset Sepius creuit et decreuit vsqz hodie. scilicet āno dñi. Mccccl.xxi. finē nouit deus.

Festū oim sanctorum instituitur a bonifacio quarto

Era machometi ipsa est albigera qua vtunt pcipue arabes ⁊ alij saraceni. est sedm campanu ano xpi .dcxxi.cu.xij. diebus post coceptioez eiusdez xpi dni nri. ita q inter xpi coceptione ⁊ hanc eram cucurrerut dies.ccxxvi⁹ dccccxxxij. incepit feria quita q: xpi coceptio erat feria sexta Et nota q sarace/ni vtuntur anis lunaribus quoꝝ quilibet cotinet.xij luationes equales hoc est.ccclxiij. dies saluo bisextili. Nam in.xxx.anis habet.xi.bisextiles quoꝝ quilibet habet.ccclv.dies⁊ tuc redit sicut a pncipio.

Nota luatio pcisa.xxx.anos habes luares.reducit medias luationes ad cosimile tpis inicium.

Cumbertus epus colonien. Austregisilus bituricen. Johanes tungren.
Sulpicius bitureñ. Salaberga mulier sancta. Magnobodus andegauen.

Impatores

Lupus epus senonen. Braulio eps cesaraugustan. Osualdus rex normanoꝝ. angloꝝ. scotoꝝ.britonu fuit vir valde scus et opib⁹ misericordie deditus et vndiq; triuphauit gloriose.et⁹ brachiu cu dextera manu qbus elemosina fecit integru pseuerat apud vrbez bembaburch. Fuit enj interfect⁹ a penda mertioꝝ rege.sz postmod osomi frater osualdi eudez penda interemit.et getez mertioꝝ ad fidez xpi couerti fecit.et pictos regno suo id e anglie subdidit.

✠ dictio venit sup eraoliu ꝓpter superbiaz suaz.q: post illam victoria paupes sibi subiectus nimis inhuaniter oppressit. qd deo semp displicet. Et fuit ecia post hec nimis infelix ⁊ plura perdidit. Morit tandem infeliciter hydropisi et heresi maculose infectus.

Dagobert⁹ vir oib⁹ bois moribꝰ copoit⁹.rex fratie fuit cui⁹ tpe ecclia.s.dyonisij pisi⁹ dinit⁹ dedicat

Anno mundi.

Pape	Deusdedit.anis.iij.d.xx.	Romanꝰ	.v. Bonifacius .an.	Campanꝰ v.d.xiij.

Anno xpi.

Iste deusdedit fuit vir scissimꝰ dum quedaz leprosuz oscularet statiz mudatus est.multa bona statuit

Iste bonifacius costituit vt nullus de ecclia extrahat.et vt acolitus no audeat reliqas leuare. vnde patz qnta fuit olim deuotio in xpianitate. hoc tuc clericis phibebat qd nuc mulieres ecia indifferēter faciut et ceteri quicuq;

Sigibertus filius regis dogoberti· cu baptizaret a sco amando traiecten epo.respondit a men clara voce infans adhuc xl diez

Alchoranus liber coponit a machometo et tribus magistris suis quib⁹ diabolus ⁊ auctoritate et industria mistrabat/Prim⁹ mgr erat quidaz iudeus astroim⁹ maxim⁹/secudus iohanes de antiochia/hereticus/tercius sergius arrian⁹/obij lege abhoiabilez cosinxerat/resecates quicqd arduu erat in credendo/⁊ difficile in opando/cocedentesq; oia ad q mudani hoies pni erat/sez gulaz/luxuria/rapina/⁊c/Unde factu e vt per potencia ⁊ dolu decipent in breui maxiaz multitudiez hoim bestialiu/Et q: lex ista nimis inhonesta et cosusa erat/qdaz huana verecudia pmoti plura retractaru.ac velud expositores rationabiliter interptabant aliqua nimis medosa. vnde quidaz xpiani ecia litterati hoc colludio decepti fuerut.qui historias transmarinas no viderut· Quare aut tam infamis homo legifer factus fit.et talez tradiderit legez duplex racio reddit. Prima q: ds non pmisit vt aliqs bone fame homo a dyabolo assumeret.et lege saltez huano modo ronabilez traderet.sic nec olim nisi serpente per missus fuit qui Eua teptauit.Secuda q: machometus summe arrogas fuit. ideo qcquid desiderabat carnales cocessit.iam sic.iam alitez dispesando. Et ex hac collisione doctrinaꝝ variaꝝ et contra ✠

Imperiũ romanoꝝ circa hec tpa vbiqz in orbe terraꝝ cepit deficere irrecupabiliter. Nã in oriẽte saraceni. et in occidente gothi dñia sibi assumpserũt et deinceps tenuerũt. Itez saraceni de exercitu imperatoris interfecerũt. clm. pugnatoꝝ. Et hic itez maximũ habem exẽplũ q̃ nichil stabile ẽ sub sole. qñ ecia tanta defecit potestas ⁊ prudentia. Causa huius diuersimode assignat. Quidaz dicũt q̃ hoc fecit insatiabilis romanoꝝ auaricia. qui sibi subditas nationes iugo seruitutis intolerabili oppmebãt qd̃ oibus pncipibus et plates timẽduz ẽ. qz q̃mdiu romani odiebant auaritiã et dilexerũt cõtatez. dominiũ orbis habuerũt. Alij dicũt q̃ heresis orientalium hoc fecit vbi cõmuiter impatores habitabãt et sepe cũ puersis puersi facti sunt. Nec est q̃cq̃m qd̃ ita neqat occasui subiacere q̃ vera religio. Sed

neqz in pncipe aliqd lucidius q̃ recta fides. Alij dicũt q̃ causa hui defectus fuit supbia dñoꝝ q̃ subiectos despitiebant. canes aut asinos nũcupãdo vel similiter. ꝓpter qd̃ pudore ⁊ dolore incitati erexerũt se et fecerũt qd̃ cernim. Forte omes he simul sunt vna causa. qz p qd̃ aliqd nascit. per el oppositũ destruitur. Et sic iam oẽs. iiij. monarhie defecerũt. ⁊ nõ restat alia nisi antixpi cui aduentũ deus nouit. Interim dñia diuersimode hincinde variant inparticulari.

Dogobertus rex frantie interfecit anglicos qui tũc saxones vocabantur. omes excedentes mensurã gladij sui. Putant quidaz q̃ hec crudelitas francoꝝ fuit causa eterne inuidentie ⁊ dissentiõis ãgloꝝ cõtra frãcigenas nõ sine dãpno vtriusqz vsqz hodie. Mittat pi dñs spũm pacis inter eos ⁊ a/

Aidanus epũs claret in anglia scitate. discipulus sci columbani /lios

vm dccc xxiij.			vm dcccxxxiij.		
pm honorius an. xij. m.	Campanus xi. d. xvij.	Seuerinus anno. i. m. viij. d.	Romanus xxviij.	iiij. Iohãnes ãno. i. m.	de dalmacia. ix. d. xvij
dcxxiiij.			dcxxxiiij.		

Iste honorius fuit vir largissimus. paupib quotidianas elemosynas dedit multas ecclias in argento ⁊ auro ordinauit. hic statuit apd scm petrũ fieri letanias. et clerũ erudiuit. et ipsiz honestissime ordinauit.

Iste seuerinus fuit vir benignus ⁊ scũs. amator cleri. erga paupes largus. erga regimẽ ecclie diligẽs. quã in pdijs ⁊ ornamẽtis mirabiliter ampliauit. Suo tpe q̃dam maurici cũ suis satellitib ecclie thesauros diripuit infelix sacrilega non veritus miraculũ grande. Nam cũ totam vrbem incitasset cõtra erariũ lateranen. nullus potuit ipm non dico infringere sz nec intrare quidez. qd̃ videns pace simulata tandem pfecit qd̃ intendebat. accipiẽdo qd̃ p sustentatione pupillorũ ac viduarũ et pauperũ xpianissimi impatores illic posuerãt. sz oia infeliciter perierũt. Eraclius fuit particeps sacrilegij hui factus. cui misit partem de pecunijs elatis. Sed o q̃ multipliciter p huiusmodi dãpnificati fuerũt.

Iste iohãnes multa milia hoim de seruitute redemit ecclie thesaurís. pia motus intẽtione per histriã ⁊ dalmatiam. hic fecit adduci relias sanctorũ vincencij ⁊ anastasij et aliorũ martyrum. ⁊ rome reuerenter collocauit.

Eligius artifex scũs vir pi fuit spũalis istoꝝ qui multa monasteria fundarũt in frantia. oẽs sci. Tepuit fides in oriente et feruet hic in occidente. Aurea scã abbatissa parisi clarz. pfuit. iij m. puellis iussu Eligij viri sancti.

Erubertus rex anglie pm ibi idola destruxit.

Ꝑriarũ totus liber cõfusus est nec aliquo modo cõcordabilis. Demũ idez q̃i coact rñdit. q̃ .xij m. verba essent in alchorano que mendaciũ continerent. cetera in veritate persisterent.

Iste constantinus fuit filius cōstantini filij eraclij. qui quarto mense imperij sui a nouerca sua veneno extinctus fuit. et ideo q̃ breue tempus rexit non fit mentio de ipso. Iste aūt constantin⁹ successit ei. et nouerca illa cū suis est exiliata. et fuit pessim⁹ tirān⁹ ⁊ heretic⁹. dolosus. totus inuidus et catholicis infestus. nec martino pape pepcit. contra longobardos exercitū ducens supatus est. et romā veniēs cū reuerenter esset a vitelliano ⁊ ciuibus susceptus. non retribuit iux̃ bñficia sibi inpensa debitā vicissitudinē sicut decet p̃ncipez. insup ⁊ tirānidez magnaz et sacrilegia perpetrauit. oīa pulchriora deficiendo ⁊ transportādo. quare tandez in balneo a suis militibus q̃ eius malitiā noluerunt diucius tollerare interfectus fuit. et sic miserabiliter viuēs infelicissime mortuus est solito more sacrilegoꝝ et tirānorum. deo iuste iudicante suos.

Impatores — iij. Cōstātin⁹ an. xxvij.

Rodoaldus eps treuereñ.

Hierusalem capta fuit a machometistis quibus hunarus p̃fuit qui in loco antiqui templi nouū erexit. supstitiosuz et ꝓphanū ablata prius cruce.

Nota diligenter q̃ multa mala seqũtur qñ dñiuz pturbatur. hoc supius de assirijs et medis ⁊ partis clare patuit. et grecis ⁊ alijs similiter et crebro de romanis sed hic p̃cipue. Naz saraceni affricaz et siciliā inuadentes cū nō esset q̃ tirānidi eoꝝ resisteret eciā hispaniā sibi subiugarūt. vndiqz xp̃i anū nomē delendo. in qua turbine multi martires effecti sunt qui cōstantes pmauserūt. et fuit tri/

Anno mundi. vm dccexliij.

Pape							
	.i. Theodorus. ānis	Grecus vi. m. v. d. viij.	.i. Martin⁹. an. vi. m.	Tuscus i. d. xxvi.	Roman⁹	p̃m⁹ Eugeni⁹. an. ij. m.	viij. d. xxij.

Anno xp̃i. dcxliiij.

Iste theodorus sup oñes miserior fuit et largiter benign⁹. pauperū amator. Iste statuit cercuz bñdici iu sabatho sancto. ⁊ paulū cōstātiopolitanū ep̃m qui apte catholicos cruciauit anathematthe perculit

Iste martin⁹ scūs ē et fortiter p̃ fide agonizauit. Tum q̃dazz eū extracto gladio interficere vellet adhuc ante altare constitutū statim cecus efficit. Ipse cōuocata synodo in vrbe dāpnauit sirū. alexādrū. sergiū. pirrū ⁊ pauluz hereticos. quare cōstantin⁹ eū in exiliū misit. Eius festū agitur. x. nouēbris

Iste eugenius sanctissime vite fuit. oib⁹ amabilis et benignus. sepultus apud sanctū petꝝ

Iodocus filij⁹ regis britanie heremita sanctus claret.

Londoalus vir sanctus claret qui beatū lambertū docuit

Ragiulpha virgo scā claruit i gallia

Arnolphus vir beate vite pater pipini. dux lothoringie. demū heremita post epūs meteñ. ei⁹ vxor scā doda treueris inclusa xp̃o vacabat

Severa abbatissa ibidez sororeius

Et sanct⁹ clodulphus ei⁹ filius epūs metensis

Bertrudis cognata eoꝝ

Dicūt q̃dam q̃ fuit auus karoli magni sed hec mens nō admittit nec ratio tpis cōsonat/sed karolus marcellus fuit pater pipini illius qui erat karoli magni pater

Forseus cū foillano ⁊ vlcano frib⁹ suis/oñes filij regis hibernie/venerunt in gallijs et sunt oñes sancti

Sigibertus rex francoꝝ. xij. mōasteria fundauit Et fit magn⁹ fructus in frātia ⁊ anglia p̃ viros scōs.

Nauta quidaz negando pauperi panem hac pena percutit. vt oēs eius panes in lapides cōuerterent. sicut idem pauper ei inprecabatur.

Ignis cecidit de celo. ⁊ iris magna apparuit. vt putarēt hoīes cōsumatiōz seculi aduenisse. ⁊ signa ingentia fuerūt. ita vt arescebāt viuētes p̄ tiore ꝓter tonitrua et fulgura et ictus coꝝ maximos. ⁊ aqruz inundationes incōpabiliter excessiuas. ⁊ perijt innūera hoīm ⁊ aialiū multitudo. ⁊ seqt pestilētia grauissima cū signo ire dei Cūctis eñ visibiliter appuit q̄ vnꝰ ãgelus bonꝰ ⁊ vnꝰ malus romã nocte circuiert. ⁊ quot vicibus domꝰ aliq̄ pcutiebat. tot ex ea sequēti die interiebāt. Tot tunc moriebant. vt eciam parētes cū filijs. frēs cū sororibꝰ vnaniter in feretro positi ad tumulu po. tarent. Sepe huiusmodi signa ostendit dñs pijssimꝰ ad terrorez peccatoꝝ. Sed vtinã exēplis alioꝝ terreremur vt a peccatis desisteremꝰ. Dicūt tamē quidaz q̄ hec pestilentia facta sit tpe benedicti secūdi.

Ꝓbulacio magna turbato eni dñio mali hoīes assumūt audaciã malefaciendi. et se ⁊ alios deprauandi in vita et doctrina. et ad populos ⁊ ad p̄ncipes corrūpendos. Et est reuera horrēduz spectaculum qualiter miserabilis iste mūdus agitat sine intermissione. An nō satis durū esset post laborez et erūpnas. tādez mortis dñio subiacere. nisi eciã tot cladibꝰ et terribilibus plagis cōtinue laniari. Non sufficit hūano generi semel a deo dāpnacionis dirã accepisse sentenciã. nisi et plurimas sibi peccādo supaddat. Soluz igit peccatū ē causa miseriaꝝ hoꝝ. diuina seueritate iuste se vindicante. Ideꝝ nemo sic cogitet q̄i hec digna sit retributio p tātis piaculis. sz respectu futuroꝝ q̄ peccoribꝰ debent. ista sunt q̄i q̄dazꝝ suauia p̄ludia. O q̄s finis illoꝝ q̄ nō credunt. si eciã tanta hic patiunt electi.

Sanctus claudius archiep̄s bisuntineñ. ⁊ post abbas monasterij sancti eugēdi. claret in burgūdia

vꝰ dccclij.	vꝰ dccclxiij.				
Vitellianus ānis xiiij. m. vi	Campanus dieb'. ij.	Adeodatus annis iiij. m. ij.	Romanꝰ d. v.	Demus an. iij. m. ij. d. v.	Romanus	Romanꝰ	vi. Bonifacius an. iiij	ij. m.
dcliiij.		dclxiiij.						

Iste vitellianus cātuz romanoꝝ conposuit ⁊ in organis cōcordauit. ipe eciaz habuit graciam impatoris qui suis predecessoribꝰ offensiuꝰ fuit. tamē postea nō sic pmansit nec vsqz huc non potui inuenire q̄ vnq̄ ecclia romana habuit plene post mortē cōstātini magni dñiuz vrbis et alioꝝ q̄ ipe cōtulerat. nisi forte tpibꝰ quorūdazꝝ pijssimoꝝ p̄ncipū paucoꝝ. vmo iste vitellianꝰ pro magna gratia accepit q̄ impator iste pessimꝰ p̄uilegia ecclesie confirmaret. et tamē de post infregit.

Iste adeodatus tante fuit benignitatis vt oez hoiez a magno vsqz ad minorē a se cōsolatū dimittez. sepultꝰ apd sanctū petꝝ

Corpꝰ sciissimi p̄ris benedicti ⁊ corpꝰ sororis eiꝰ scē scolastice transferūt de mōte cassino ad monasteriū floriacense. hoc gallici dicūt. sz italici omio cōtradicūt. q̄ adhuc sit in cassino monte. Maneat pietas. ⁊ reuelabit veritas.

Iste demꝰ decorauit illū locū añ basilicaz sci petri q̄ dicit padisus sepultꝰ ibidem.

Iste bonifaciꝰ non bētur in q̄busdaz libris ⁊ sequēs dicit boifaciꝰ. vi. hic dī scōm quosdaz pfecisse padisuz apd scm̄ petrū. Rationē huius diuersitatis nō reperi

Forseꝰ latiniacū. ⁊ foillanꝰ fossense cenobiū erexit. dono scē gertrudis. vbi idez martyrizatus q̄iescit.

Clodoneꝰ rex francoꝝ irreuerenter corpus sancti dyonisij discooperiens. et os brachij eius fregit ⁊ furiue deportauit. ob quod in amenciam versus fuit.

Iste constantinus fuit catholicus ⁊ bonꝰ. zelosus p oia contra hereticos. Ecclesias repauit. et greciaz romane ecclie reconciliauit. Synoduz sextã cõgregauit. in qua pmissum est grecis ꝑ biteris vxoribus legittimis vti ac ceteris orientalibꝰ. sz occidentalibꝰ nequaq̃. qz celibatũ volũtarie te pore gregorij et ante susceperũt Et est hic mature aduertẽduz q̃ntũ bonitas principis valeat ad bonũ et quietũ ecclie statũ ⁊ fidei pmotionẽ. Et ecõtra quãtũ malit a p̃ncipis noceat. hoc isti duo cõstanti ni scilicet pater ⁊ filius clarissime ostendũt. Verũ pmittente deo saracenis et bulgaris resistere nõ valuit szcũ eis pacez fecit ãnua tributa soluendo. ita inualuit illa maledicta secta

Tandez bona potitus morte trãsiuit ad xpm. sepultus in cõstantinopoli.

.iiij. Cõstãtinꝰ ãnis xvij. — filius cõstantini

Nota q̃. vi. sunt synodi principales quaꝝ auctoritas est par euãgelijs. qz euãgelica veritas p eas declarata est cõtra sex p̃ncipales hereses. que nimis inualuerũt contra ecclesiaz. ꝓpter hereticoꝝ subtilitatez ad decipiẽdum simplices. et tirãnidez ad affligẽduz cõstantes. et terrendũ pusillanimes. Ista autez. vi. dãpnauit heresim monechelitaꝝ. qui vnã voluntatez ⁊ opationẽ in xpo dixerunt.

Synodꝰ. vi Costantiopolitana. cclxxxix. patrum.

Ista synodus par in auctoritatibꝰ ꝗtuor p̃ncipalibus p̃habitis condẽpnauit heresim monechelitaꝝ.

ꝗnq̃ ꝗtuor

vM dccclxxxiij. Anno mundi. vM dccclxxxiij

Roma

Pape — Agatho annis. ij. men. vi. — Siculus — .ij. Leo an. iij. m. x. d — Siculus xvij. — .ij. Benedictus an. ij — m. x. — nns — .v. Iohãnes an. vi. d. — Gilinus xvij

dclxxiiij. Anno xpi. dclxxxiiij.

Iste agatho vir sanctus fuit q̃dum leprosuz quẽdaz osculare tur statim mũdatus est Ipse reconciliauit ecclias reuẽnataz que diu fuit rebellis. et nũc ad obedienciãz romane ecclie redijt. e docta q̃ nou ẽ bonũ contra stimuluz calcitrare. Ipse eciã de cõsensu principis iussit celebrari sextã synodum. vbi greci redierũt ad obedientiaz apostolice sedis post plagas varias. qz tale vnusquisqz repit suũ inferius. qualez se suo exhibet superiori. Qui bene obedit deo et prelatis suis. ille similiter bonã in subiectis suis inuenit obedientiaz. et ecõuerso. hec est lex diuine iusticie.

Iste leo vir seũs fuit greca ⁊ latina ligua sufficiẽter eruditus. Eloquẽtie quoqz singularis erga paupes non solum mẽtis pietate sz eciã studij labore sollicitus hic cõstituit pacẽ dare post agnus dei. et vt p vsu pallij. archiepũs nichil psoluere teneat Eiꝰ festũ agit. iij. iulij. sepultꝰ in ecclia sci petri.

Iste bñdictus fuit per oia virtuosus et vita eius cõcordabat cũ nomine Eius tẽpore fuit maxia pestilẽtia. hic ab impatore pijssimo factus est papa Sepe enĩ iste honor factus est impatoribus ab ecclia ꝓter cãs varias p tpe occurrẽtes

Iste iohãnes fuit vir strẽnuus moderatissimꝰ et scia redimitus de anthiochia.

Casaria regina persaꝝ clam ad costantinopolim venit et se baptizari fecit. qd̃ rex audiens mandauit vt rediret.. sed illa noluit. donec pacifice reniẽs cũ xl militibus baptisma susciperet. Nouit dominus qui sunt eius. Maluit mulier sancta gloriam tantaz abijcere. q̃ xpi pauptate non insigniri. Quis eam hoc docuit in medio nationis praue.

Hyspani circa hec tpa magnifice cõtra saracenos bellare incipiũt. Diuinitus adiuti terraz paruaz respectiue cõcra totam affricaz defensarũt. gloriosoapostolo iacobo eos adiuuante vsqz in pñs. Vide generalem historiaz hispanie. reperies solemnẽ cathalogũ militũ xpianoz.

Stella magna apparuit in oriente. et magna pestilentia sequit. Et mõs q̃daz in campania eructauit ignem. Callinitus marinũ ignẽ inuexit. ⁊ romani saracenoz naues cõbusserũt

Bulgaroz regnũ exorit. qd valde attriuit imperiũ. ⁊ a scithia egrediẽtes traciã inuaserũt.

.ij. Justinianus an. x

Iste iustinianus fuit filius constantini. vir bonus. prudens. ⁊ largus. ⁊ romanũ impiũ nõ modice ãpliauit. ecclesiastica officia ꝓplurimũ honorauit. multas leges cõdidit sed postea deprauatꝰ cũ sextã synoduz infirmare voluisset. et ecclesiaz turbare. decimo ãno sui imperij a leone patricio et tiberio ⁊ gallinito priarcha captus fuit. priuatusqz naso et lingua regno expellit et apud crisonã exilio religat. et fit magna turbatio in ecclia ꝓpter scismaticos et hereticos. Nota q̃ qñ in summis dñis fiunt violentie tũc errores multiplicant. qz non est qui corrigat errantes ⁊ a malo cohibeat. hoc valde sepe experta ẽ ecclia. vnde facta est altricatio inter leonem et tyberiũ. et pualuit tyberiꝰ. et leonẽ abscisso naso exiliauit ãno tertio imperij sui. ⁊ regnauit p eo Justinianꝰ fugit ad saracenos ⁊ bulgaros qui eũ istituerũt. occisis leone et tyberio q̃ hereticis fauebãt. et tũc recõciliauit se gremio scẽ mris ecclie. ⁊ valde peituit. Sz qz nimis crudelis vidicauit se cõtra ad usarios. ita vt eẽ inocẽtes pueros vellz occidere. iõ interfectus fuit cũ filio a phillippo quẽ exulauerat.

vꝰ dccccxcij.

Romanꝰ Seno annis. ij. m. xi. d. ix.

Syrus pmꝰ Sergius an. ix. m. viij. d. xiiij.

dcxciiij.

Kylianꝰ vir scũs. natione scotus. in franconia fidez xpi pdicauit. Gosbertũ eius dez regionis ducẽ cõuertẽs. vt seilaz fris sui vxorẽ quaz illicite tenebat. dimittere psuasit. quapropter ipa iubẽte secrete cũ socijs suis occisus fuit ⁊c.

Pipinꝰ pmꝰ dux francoz multas victorias habuit. ⁊ frisones supãdo ad fidem pduxit. fuit eni fide catholicꝰ ⁊ ecclie dei specialis defensor. vxorẽ in vno excessit q̃ adulteriũ cõmisit ad tẽpꝰ ⁊c.

Rex adiulfridꝰ fit mõchꝰ. post eps ludifridẽñ.

Leodegarius augustudunensis epũs claret.

Iste zeno fuit vir valde sanctus q̃ uec vnquã se causis actibusqz secularibꝰ imiscuerat erat eniz aspectu angelicꝰ. canitie venerãdꝰ. moribꝰ q̃etus. religiose vite. szmõe veridicus. aio simplex. hic electꝰ fuit cõcorditer eẽ laicis cõsenciẽtibꝰ. magna eni dissencõ erat qz clerus intẽdebat i petꝰ archi pslbãm. ⁊ exercitus in theodoruz pslbãm. sz spũsscũs oia tãdez vota cõcordauit ĩ istũ dignissimũ.

Iste sergius magne scitatis ⁊ cõmẽdabilis vite fuit. et in electiõe eiꝰ magna dissensio fuit. nã vna pars cleri elegit theodoz archipresbãm. altera paschalem. sed volẽte dño tãdez in hũc venerabilez viz cõueneri. hic corpꝰ sci leonis pmi transtulit wirezburg reuelãte sibi deo. Ipe eẽ inuenit magnã ptez scẽ crucis in loco obscuro. regẽ anglie q̃ ⁊ saxonũ baptizãs stati ad celũ trãsmisit Agnꝰ dei ter cãtari iussit ad missam. Et idez reduxit ad vnitatẽ synodũ aq̃ leigeñ. q̃ noluit recipe sextã synoduz cõstantiopolitanã. ⁊ fuit grãde scisma in ecclia dei. qz duo vniuersalia concilia cõtra se dissentiebãt. tandem mortuꝰ sepelitur apud scũ petrũ.

Ediltrudis regia ãglie tribꝰ viris nupta virgo pmãsit. Et alij plures sci. Vide in speculo.

westphalia incipit cõuerti ad fidez circa hec tpa. vbi ꝑmũ duo edualdi scz alb⁹ ⁊ niger presbi sancti de anglia veniẽtes ꝑdicauerũt. Qui ibidẽ in villa q̃dam laer dicta suis ꝑcib⁹ fontẽ de rupe traxerũt. ⁊ cãpũ scm̃ sic dictũ vsqz hodie cõsecrãt in vsus pauper. vbi sepe mira cõtigerũt cõtra testamẽtũ scõr volentib⁹ facere. et horribiliter plagati sunt. Tandez martyrizati sunt in comitatu de hoya ꝓpe bremensez ciuitatẽ. Corpora aũt eor translata fuerũt ad coloniã.

Beda venerabilis presbiter et monach⁹ ac pater grauissime auctoritatis claret in anglia multa scripta ⁊ historiã valde famosaz reliq̃t Fidelis laborator in ecclia vsqz insenectã ⁊c.

Impatores

Sancta oda ducissa aquitanie claret.

Sanctus lambertus filius apri comitis. post multa opa sanctitatis mrio cõsumat⁹ ẽ a dodone duci arauie. q̃ dixit q̃ soror eius alpaida nõ essz legitima vxor pipini. q̃ eaz duxit contra fas viuente adhuc plectrude. ⁊ hic est zelus helie et iohãnis.

Sanctus hubertus transtulit sedez eꝑalez. cũ corpore sci lamberti ad leodium

.ij. Leo ãnis. iij.

.iij. Tyberi⁹ ãnis. vij.

Justinianus ãnis .vi.

Isti duo inuaserũt impiuz Romani multos saracenos interfecerũt hoc tempore Duo eciã reges anglie venũt romaz et fiũt mõchi immortali dño deinceps militãtes. Frisia cõuertit ad fidez xpi. vbi ꝑmũ ꝑdicauit scũs willibrordus eps traiectẽ. et postmoduz scũs bonifacius.

Ysdez qui sup̃ iterato videlicz fili⁹ cõstãtini

Anno mundi. v⁹ dccccij.

Pape

.iij. Leo an. .ij. m̃. xi.

Romanus

.vi. Johãnes ã. iij. m̃. ij

Grec⁹ d. xxiij

.vij. Johãnes ã iij. m̃ vij

d. xxij.

Sysinni⁹ diebus. .xx.

.i. Cõstãtin⁹ ã. vij d. xv

Anno xpisti. dcciiij.

Iste leo factus fuit papa ꝑ patrocinium romanor. ⁊ nõ ponit in cathalogo pontificum. forte ꝓpter malũ introituz. et seq̃ns dicit Leo. iij. nichil tamen male egisse scribit. nec papa fuit.

Iste iohãnes vir scũs fuit. ⁊ mrio coronatus ẽ. sed a quo. aut ꝓpter quaz causaz nõ inuenit in historijs. Putat tũ a ducib⁹ lũbardor sez beneuentano aut spoletano ꝑ defensione iurũ ecclie. vterqz enĩ istoruz vexabat ecclias et terras ei⁹ quia vicini fuerũt et multos ceperũt. Tandez sepelit ꝓ̃ scm̃ sebastianũ ad catbacũbas.

Iste iohãnes cloquẽtissimus fuit facũdia. ⁊ erudit⁹ scia. oratoriũ btẽ marie construxit in quo sepultus est.

Iste sysinnius parũ supuixit. et habuit scisma cõtra discociũ. ⁊ cõtinuat nichilominus post inter bonifaciũ ⁊ discociuz. Tandez mortuo discotio. q̃ ꝑ vim tenebat papatũ. bonifacius restituit. Nec fit hijs memoria. q̃ forte ꝓpter scisma in dubiuz veit an essent veri successores bti petri. Et fuit tribulatio in ecclia vndiqz. intus pugne. foris timores. ⁊ ecõtra. Et sic. vij. scisma cõtinuat ⁊c.

Iste constantinus fuit vir mitissim⁹. ⁊ ita benignus. q̃ ab oib⁹ amabat. Iste fuit vltra mare constãtiopoliz ad iustinianũ impatorẽ. et cũ magno honore receptus fuit. ⁊ philippũ tang̃ hereticũ excõmunicauit. q̃ ymagines scõr deleuerat. sepultus apud scm̃ petrum.

Michaelis sci archangeli templuz in mari constituit sicud in gargano.

Aripertus longobardor rex. vir pi⁹. micoris. ⁊ iustus hic secrete ꝑ regnũ suũ solit⁹ erat ire ⁊ de singulis inq̃rere. q̃lez iusticiã sui vasalli populo faciebãt. Bonũ exẽplũ

Karolus marcellus filius pipini. inmēsas victorias habuit cōtra infideles diuinitus adiutus. fuit victor gloriosus p oia. sz q: bona ecclesiastica sibi vsurpauit ꝓpter necessitatē bellorꝫ. ideo i penis infernalibus aia eiꝰ visa ē ab eucherio viro scō cruciari. O que pena erit illis q̄ his nouissimis diebus tot auisati exēplis. ptinaci animo. nō ꝓ fidei saltiz defensione. ymo pompaꝫ iactantia vana ecclesijs eiusqz ministris. cōtra diuinaꝫ hūarūqz cōminaciones legu. taxationes exactionesqz grauissimas inponere ñ formidant. Credant hij a deo imutabilez sentēciā suā dicto karolo oñsaz ipos similiter expiendaz

Philippꝰ anno. i. men. vi.

Anastasius annis .iij.

Iste anastasius fuit vir bene fidelis ⁊ catholicus. et q: philippū excecauit ideo theodosius cōtra eū pugnans deuicit. et ordinatus ē presbyter quiete viuendo.

Theodosius āno vno

Iste philippus fuit hereticus. ⁊ p̄fuit modicis diebꝰ. ⁊ q: interfecit dñm suū ipe eciā male perijt. ⁊ sicut fecit factū est ei.

Iste theodosiꝰ totus catholicus ⁊ hūilis fuit. ⁊ p̄cise sicut fecit factū ē ei. q: leo eū deposuit ⁊ i presbr̄m ē ordinatꝰ

Heresis ymaginū serpit. q̄ sic dī. q: imagies scōꝝ q̄ sunt libri laycoꝝ auferre voluerī q̄ ydolatrie cultum. videt ꝓ moti fuerūt ex instinctu saracenoꝝ. ⁊ sic patet quō ecclia exercetur cōtinue.

Magnus archiepūs magūtie
Eucherius eps aurelianen.
wolframꝰ eps zenonen.
Agilolphꝰ eps colonien.
Egidius abbas scissimꝰ clarus habet.
qui ex grecia in galliaz venit.

vm dccccxiij.

.ij. Gregoriꝰ ā. xvij. m

Syrus viij. d. xx

dccxiiij.

Iste grezorius fuit vir castus diuinis scripturis eruditus. loquela facūdus. cōstans aio. rectꝫ ecclesiasticaꝫ defensor sollicitus. ⁊ hostiū ecclie impugnator fortissimꝰ. Et nota ꝓ circa hec tpa incepe rūt dñi pape plꝰ solito ec̄ in tpalibꝰ se opponere impatoribꝰ ꝓter pfidiā eoꝝ. ⁊ ec̄ trāsferre impiū de gēte in gentē. ꝓ vt tēpus postulabat. hic leonē anathematizauit eo ꝓ ymagies scōꝝ exureret. Idem nāqz leo iussit isti grezorio vt ec̄ cōburerz. sz ñ curauit. ymo cōtra eū audacter iussit oppositū. Et sic patet ꝓ destructiois imperij p̄ncipalis causa fuit heresis. nam ob hoc fideles populi vnaniter cū prelatis suis adheserūt dño pape. et coegerūt impatores cessare a tyrānide heretica.

In orientalibꝰ regioibꝰ circa hec tpa valde defecit vera fides ꝓt ipiaz pfidi machometi legē ⁊ per cōseqns oīs virtꝰ. sapia. ⁊ honestas De q̄ lege execrabili tot turpia ⁊ carnalia ꝓdiert fictitia. vt nulli vnq̄ sapiētes in rebꝰ diuis ⁊ hūanis exercitati a p̄ncipiio ei credidert. sz hoies bestiales in deseritis morātes. eis doctrie ꝓsus ignari. ꝓ quoꝝ multitudez aliquos armoꝝ violentia in suā legē pestifer ipe coegit. vt dicit doctor scūs thomas in summa cōtra gētiles li. i. c. vi. Nulla ec̄ diuia oracula p̄cedentiū ꝓphāꝫ ei testioniū phibet. neqz documēta veritatis attulit. nisi q̄ de facili naturali ingenio cognosci possunt. nec signa supnaturaliter facta adhibuit. quipocꝰ vera q̄ docuit fabulis ⁊ falsissimis doctris imiscuit carnales voluptates pmittēdo. ⁊ eisdez cōformia p̄cepta tradēdo. Et quia voluptati carnali habenas relaxauit. idcirco mobile rusticale vulgus facile post se traxit summo deo ipsis irato. qui talem legislatorem occulto suo sed semper iusto iuditio super eos constituit. Verū versutus ille pessimꝰ astuto cōsilio libros veteris ⁊ noui testamēti. suis seqcibꝰ nō reli-

Bonifacius archiep̃s magũtineñ.bochoniã.franconiã.bauariã thurigiã.hassiaz.sclauoniã.frisiã.cũ reliquis almanie ꝓuincijs catholice fidei subiugauit. Urbez eciã herbipolensez ep̃atuz de voluntate dñi pape fecit cui scm burchardus prefecit. Anno vero xxxvi. sui ep̃atus cũ multis xp̃ianis mrizatus ē in frisia. Cũqz ad fuldense mõsteriũ qd ipe in bochonia cõstruxerat corpus ei⁹ reduceret sepelienduz oes cãpane vbiqz dina virtute sine motu alicui⁹ bois sonuerũt. Theodolus epus seduneñ.

Constantiopolis a saracenis obsessa fuit. sz p btãz virgiem liberat. et cuidaz heremite visio mirabilis oñsa est de ioseph q̃ dñm sepeliuit. Et post paucos ãnos xxx^M hoim in pestilencia obierũt ibidez ꝛc. Egbrecb scus de hibernia venit in gallíaz.

Imperatores

.iij. Leo cum costãtino

Filio suo ãnis.xxv.

Iste leo cũ essz potes theodosiũ deposuit. ꝛ p ipo regnauit. Et fuit seductus p quedaz apostataz vt oes ymagies scõꝝ auferret ꝛ exureret. quare eciã tã bellis q̃ pestilencijs ac alijs diffortunijs punitus fuit. Et qz correptus a gregorio tercio ptinax mãsit. ideo totũ regnũ occidentis ab eo abstuilt. mãdans ne sibi obediret aliqs. vectigalia interdicẽdo Et qz heretice vixit. sancti viri ei cõtradixerũt. ꝛ martyrizati sunt ab eo plures Tandez in pfidia miserabiliter defunctus est.

Pelagi⁹ rex hispanie grandi miraculo regnũ illud cepit recuperare.

German⁹ exulatur.

Johermin⁹ eps lobieñ

Petr⁹ eps damascenus.

Rachbodus dux frisonũ maluit esse cũ plurib⁹ i inferno. q̃ cũ paucis in celo. Non eni nouit pressuras eius. Malus iocus. Sed filius morte ei⁹ subita territus. cõuersus fuit.

Anno mundi. v^M dccccxxiij. v^M dccccxxxiij.

Pape Roman⁹ .iij. Gregori⁹ ã.x.m.vij d.xxiiij.

Anno xp̃i. dccxxiij. dccxxxiiij.

Iste gregori⁹ digne successit p̃dicto ꝛ noie ꝛ ope eiusdez zeli ꝛ cõstãtie. ꝛ aiose cõtra impatorez pcessit ꝛ obtinuit intentũ. Conciliũ generale celebrauit in vibe ãno põtificatus sui p̃mo. cõtra hereticos. in quo ymaginũ scãꝝ veneratio approbat. ꝛ cõtradictores excõmũicant. Karolum eciã vocauit in subsidiũ ecclie cõtra longobardos. in canone addidit. quoꝝ hodie solemnitas ꝛc. Uliene archiepm instituit.

Monasteriũ sci benedicti reformat in mõte cassino. aquodaz ciue brixiano

In almania quedaz monasteria ditissima fundant ꝛ magnifice dotant. scz fuldense. herffeldeñ. ꝛc.

Saraceni pficiũt in peius. ꝛ totã hispaniã sibi subiciũt. ꝛ nisi karolus marcellus occurrisset. galliã similiter inuasissent. Et nota q̃ pluries eos deuicit. ꝛ semel. ccc^M. et vltra de ipis occidit de suis. M^D. tantũmodo pstratis.

Lebuin⁹ presbiter scus anglic⁹ p̃dicat i velua ꝛ post in saxoia ãtiq̃.i. westphalia Eius. corpus i dauẽtria colit

Ⲭquit legẽdos. nec eẽ disputationẽ pmisit iniquã faciẽdã. ne hac occasiõe sua falsitas detegereẽ. q̃n/ pocius se dixit in armoꝝ potẽciã missuz. nõ in signis aut miraculis aut doctria supnaturali. qd vtiqz leonũ. feraꝝ. latronũ. ac tyrãnoꝝ rabiei magis ē ꝓpum q̃ spũali legislatori. Sic heu terra olim fructifera atqz illustriũ viroꝝ fecũda. nũc tribulos pfert et spinas eternis incẽdijs exurẽdas. Quãuis eni vi/qz hodie saraceni infinitis diuicijs abundent. et pompis inestimabilib⁹ atqz delicijs vacẽt. tamẽ ita pueriliter desipiũt. ꝛ ptiaciter adherent his q̃ sunt cõtra rationẽ. vt ois vir doctus ac timorat⁹ eoꝝ cõsortiũ fugiat. et eos velud caninos ac bestiales cũ summo tedio abhomiet atqz deuitet.

Pipinus filius karoli marcelli fit rex francie per papā zachariā. et fuit vir valde catholicus. et per oia victoriosus. et ecclie romane specialis defensor et in nullo degener a paterna strēnuitate.

Karolomānus frater dicti pipini diuino tactus timore. dimisso regno fit monachus

Rachis rex longobardorum p zachariā admonitus vt a persecutione romanorum cessaret. acquiesuit. insup et monachus efficitur.

Iste constantinus totus puersus ⁊ hereticus pessimus fuit ita vt eciā demonijs immolaret. ecclesiam psequebat. et nichil dignū memorie egit. ⁊ sic pmittente deo ecclia longo tpe afflicta est more solito. qz in hoc mūdo pressurā habebit. et agros cū psecutionibus.

.v. Cōstātinus an. xxxv. hereticus

Mirabilia cōtigerūt circa hec tpa. nam terremotus mirabilis fuit. et ciuitates quedaz montane diuisis montibus vna cū illis transmigrarūt ad loca campestria vltra. vi. miliaria. et nō sunt fracte. In mesopotamia terra dirupta est ad duo miliaria. Et aīal mulinū loquit hūana voce. Cinis de celo cecidit. In mari pontico glacies fuit in spissitudie. xxx. cubitus habens per. c. miliaria. ⁊ nix. xx. cubitorum sicut mons cecidit sup illud. tam grande frigus fuit. Stelle ceciderūt de celo id ē asub. et territi sunt homines estimātes finem mūdi adesse. Vide in speculo. Quaz mirabilez immutationē hec signa preostentarūt. sequētia declarant.

Sanctus scurinus primus abbas fuldensis monasterij. clarus habetur in bochonia.

Trāslacō. s. marie magdalene de ciuitate aqueñ. ad versiliacū scā est. a gerbardo duci burgūdie.

vm dccccxliij.

zacharias an. x. m. ij dieb. xv Romanus

Romanus .ij. Stephanus. ā. v. d. xxviij.

dccliiij.

Iste zacharias vir fuit benignus ⁊ omni virtute ornatus. omibus amabilis ꝓpter mititatem suā. Ipse regez francorum scz hildericū deposuit. ⁊ in locū eius pipinum instituit qz vtilior fuit. Et hic patet potestas ecclie q̄nta fuerit hoc tpe. qui regnū illud famosissimū transtulit de veris heredibus ad genus pipini ꝓpter legitimaz causam. vt habetur. xv. q. v. Alius.

Hildericus rex monachus efficitur. Forte motus fuit ꝓpter horrendaz illaz dāpnationē karoli marcelli. qz periculosuz est esse in potestate. et pauci euadunt securi. Quanta fecit pro fide idez karolus. et tamē ꝓpter vnaz illaz causaz eternaliter dampnatus est.

Remigius rothomageñ archiepūs claret sanctitate.

Lullus vir sanctissimus. et successor beati bonifacij in archiepiscopatu maguntinensi. miraculis claret.

Iste stephanus per oia vtilis fuit ecclie dei tam in verbo q̄ in doctrina. spūlia et tpalia strēnue gubernādo. paupeꝝ amator ⁊ defensor erat. Hic pipinū vnxit in regez francorum et contra longobardos misit. vt eos cōpelleret ad restituēduz ecclesijs. qd multo tpe minus iuste detinuerant. qd et factū est. Ipse eciaz transtulit imperiū de grecis ad francos vt patet ex de electi. Venerabilem ⁊c. quā leo tercius post executioni demandauit.

Cenobiū in caturcēsi territorio dedicatur a dño. pūte stephano papa et pipino rege.

Caput sancti iohānis baptiste in aquitaniam venit. et plures amici pipini in bello interfecti. rediuiui subito resederunt

Corpus sancti siluestri transfertur monaculum. fundatū ab ancelmo.

Turci q̃ de mõtib⁹ caspijs exisse dicunt. armeniaz maiorez infestant ⁊ vastãt. ⁊ cũ pestilentia eos attereret suasi sunt a xpianis vt in modum crucis se tonderẽt. et sic cessauit. et extũc illuz ritũ seruauerũt.

Tempora sanguinolenta et multũ turbulenta fuerũt vndiqz. q: saraceni et pagani. et eciaz xpiani inter se plurima bella gesserũt. quoꝝ karolus magnus diuina virtute adiutus ꝓncipalis actor fuit et triũphator gloriosus. licet non sine magna strage suoꝝ per longa tpa. Vide in gestis eius.

Horribile factũ cõtigit thuronis. q: cũ monachi ecclesie sancti martini delicijs ⁊ põpis vacarent. omnes vno excepto ab angelis suffocati sunt. Et alcuinus illud reformauit plene.

Imperiũ bipartitũ circa tpa ista. q: Stephan⁹ papa trãstulit italiaz ⁊c̃ in karolu ad

Impatores

huc iuuenẽ. quẽ leo tercius postea infeudauit. Constantinus aũt greciã cũ alijs regionibus transmarinis laboriose retinuit. Karolus adhuc iuuenis sed egregie indolis incipit regnare sup francos. et fuit filius pipini. mater ei⁹ berta vocabat.

Martires infiniti facti sunt a constantino illo pessimo heretico, Putat q̃ vix fuerit aliqs impator eciã paganoꝝ qui tot trucidauerit.. et afflicta est ecclia valde. Et satis p̃ciose emit. veneratione ymaginũ sanctaꝝ ꝓter sanguinẽ effusum largiter. Verũ impator impijssim⁹ non mansit inpunitus. Nam completo misterio iniquitatis prefinite. horribiliter clamans. igni sum inextinguibili traditus. spiritũ exalauit.

vm dccccliij	Anno mundi.		vm dccccliij.		vm dccccliij.		
Papa	.i. Paulus an. x. m̃. i	Roman⁹	Roman⁹	.ij. Cõstãtin⁹ an. ij. m̃. i	Gracus	.iij. Stephan⁹ an. iij.	v. d. xxviij
dccliiij.	Anno xpi.		dcclxiiij.		dcclxiiij.		

Iste paulus vir sanctus fuit et mitissim⁹ Fecit constitutionẽ de diuino officio seruãdo in. xl Ipe nulli malum ꝓ malo reddebat. sed cũ paucis familiaribus suis de nocte per cellas infirmoꝝ ⁊ paupeꝝ incarceratoꝝ circuiuit eis necessaria mistrando. viduis et pupillis et alijs egenis papale debitũ exhibuit. opem ferendo tanq̃ verus imitator sancti pauli apostoli.

Iste constantinus fuit laic⁹ et subito factus presbyter tyrãnice papatũ inuasit. et magno scandalo prefuit q̃ huis parũ. sz zelo fidelium eijcit ⁊ oculs priuat. Et iste videtur fuisse quitus infamis papa inter tot vsqz huc. ita spũssanctus illam sedez sanctam apostolicã in omni honore ⁊ sanctitate custodiuit.

Iste stephanus oia errata constantini emendauit. degradatis his quos ille ordiauit in synodo generali. sepultus in vaticano.

Gengulphus mr̃ claret miraculis. In gallia fontẽ emit quẽ in burgũdia orizi fecit. Fuit itaqz sepatus ab vxore sua adultera. cui⁹ anus cantauit. eo q̃ videret miracula eius. Sanguis de ymagine xpi emananit et oẽs sanauit. et iudei qui ipaz pupugerũt cõuersi sunt. Pulchre pius dñs ostendit miraculuz grande tempore isto ꝓ cõfutacione heresis. et cõfortatione fidei.

Ludgerus vir scũs velud alter moyses ab vtero matris sue dño cõsecrat⁹. innũeras gẽtes ad fidez cõuertit. frisonũ ⁊ saxonũ aplũs. ⁊ pm⁹ eps monasterieñ fuit. plurib⁹ miraculis claruit. ⁊ cenobia fundauit. Obijt tãdez in b̃llerbelre. et sepultus est in werdena. anno dñi. dccclx.

Sergius epũs a deo plagatus est. eo q̃ indignũ papatui cõsecrauit. q: os et man⁹ ei⁹ aruerũt.

obscuratus non apparuit.xviij.diebus.Signũ crucis apparuit in vestibus hoim.Et sanguis de celo in terram pfluxit. Lamina aurea inuenta est in constantinopoli sup corpus cuiusdaz defuncti in quodaz sepulchro.in qua sic erat scriptũ. xpũs nasceť de virgine maria. et ego credo in eum O sol iterũ videbis me sub constantino et hirene.

.iiij. Leo. annis.v.

Iste leo eciã puersus fuit.min⁹ tñ q̃ pĩ ei⁹.hic cupiditate vict⁹ coronã quãdaz cuiusdaz ecclie abstulit et capiti suo im posuit statimqz febre corripiť et spũm exalauit.habuit vx ore pijssimã noie hirenã.q̃ regnauit statim post eũ cũ filio.

.vi. Cõstãtin⁹ annis.x. cũ hirena

Iste cõstantin⁹ bon⁹ ⁊ pi⁹ fuit..⁊ matrẽ suã amouit a regno.vt suis negocijs feminis intẽderet.sz illa simulato rãcore postea ipz exoculauit.⁊ eĉ filios ipi⁹.⁊ itez regnauit.iij.ãnis. Demũ cũ greci perciperẽt q̃ karolo magno nubere voluisz.ipaz ceperũt ⁊ in quodaz monasterio recluserũt. nicheforo assumẽtes. Ista synodus.vij. celebrata fuit contra heresim ymaginũ.in qua iteruz greci recõciliati sunt post plagas solitas cõfitẽtes spũm scm̃ ex pre pcedere.

Synod⁹.vij Cõstantiopolitana cõtra he.imaginũ

vⁿ dcccclxxxiij.

pm⁹ Adrian⁹. an.xxiiij. Roman⁹ ñ.x.d.xviij.

dcclxxxiiij.

Iste adrianus fuit vir preclarissim⁹ et nobilissim⁹ genere et potentissim⁹.et multa magnifice patrauit et vt videtur ante eũ nõ fuit similis sibi in gloria temporali ac diuicijs. Diruta reedificauit.turres et muros extruxit.regnũ longobardoz cessare fecit per karoluz magnũ.Synodos duas solemniter celebrauit.ecclesias ⁊ monasteria multa instituit.et ius karolo super ordinatione sedis apostolice.et institutione episcopoz.abbatũ. ⁊c̃.in generali cõcilio dedit.pter violentias tyrãnoz cohercendas.vt patet.lxiij.di.per totũ.Tandez hic beatus pontifex post laudabilez vitã sepelitur apud sanctũ petrum.

Saxones conuertũtur ad xpm.populus olim duriss⁹ et galloz inimicus perpetuus. sed a karolo superati colla submiserũt. Et est mirabilis dispensacio iudicioz dei.et inperscrutabilis.quomõ pficit fides ⁊ deficit p diuersitate locoz ⁊ tẽpoz.Jam egiptus et affrica ⁊c̃. a saracenis vastate fuerũt.⁊ ecce q̃i fides volasz ad podulũ paganũ pueuit.⁊ hui⁹ simile sepe repitur.

Frantia in flore et tota gallia simul vbiqz triũphatrix.eciã vltra mõtes ⁊ mare sic̃ olim roma

Studiũ vniuersale quod olim fuit trãslatũ de athenis ad romã circa hec tpa p karolũ trãsferť parisi⁹

Et gothoz regnũ et lõgobardoz cessare facit.quod incepit ãno domini.ccl.vel circa

heresis feliciana a felice auctore condempnatur. hec dicit xpm esse filium dei adoptiuum.

Ogerus dux de danamarchia princeps xpianissimꝰ floruit. Hic tpe karoli magni xpianitati obtinuit fere omnes partes transmarinas. a hierusalez vsqz ad arbores solis deo sibi ꝓpicio. ⁊ aptis et magnis miraculis exercitū cōfortante. Et in supiori india ordinauit imperiū. cui pr: fecit iohānē filiū regis frisonū dictū priester iohan. ꝓpter deuotā et sēz vitā quā duxit. et subiecit ei. xiiij. barones cognatiois suc. qui alia dnia circūquaqz tenebāt. vt sic ibidez xpiana religio pmaneret.

Hierusalez circa hec tpa recuperatur per karolus cū tota terra sancta. et saracenorūz secta vbiqz vastatur atrociter. quia tempꝰ miserationū venit.

Imperatores

Nicheforus annis .ix.

Iste nicheforus auarus fuit. pluresqz lesit. fuitqz ad imperiū per grecos sublimatus sz non pfuit. quia eius tpe imperiū orientale quasi ad nichilum redactū est. et romani ad karolum magnū se vnaniter cōtulerūt.

Aquisgrani instituitur pegrinatio septēnalis solemnissima. ꝓpter reliquias preciosas quas karolus ibi apportauit.

Michael annis. .ij.

Iste michael vir catholicus amabilis oibꝰ. ⁊ vniuersos sane doctrine aduersantes nitebatur extinguere. ac oēs quos leserat auaritia nicheforī cōsolatus est ipsos ditando.

Spinea corona dni floruit in manu karoli. ⁊ transferē de cōstantiopoli parisius. Et in translatione reliquiarum mortuus est resuscitatus aquisgrani.

Anno mundi. vꝰ dccccxciij. viꝰ iij.

Pape

Romanꝰ

iij. Leo ānis xx. mn. v. d. xvi.

Anno xpi. dccxciiij. dccciiij.

Iste leo fuit vir valde sanctus. totus mitis ⁊ scientia plenus. cum in die sancti marci letanias cū clero pageret. a quibusdaz peruersis capit. lingua priuatus et oculis effossis in carcerē mittit. Sed pius dns seruū suum non dereliquit. quymo per oia eū sanauit. mēbra ipsa plene restituendo. Deinde ad karolus pretū in franciam. singula narrans que sibi illata essent. a quo ecia honorifice susceptus fuit. ⁊ statim rex cū eo romaz reuertit et vltionē de inimicis eius fecit. diademaqz imperij ab eo suscepit. romanis acclamantibus. karolo augusto a deo coronato vita ⁊ victoria de celo submistret. Tandez post laudabilem vitaz idem pontifex sepelitur apud sanctū petrum.

Tuellinus rex vngaroꝝ. alias ꝓnceps auerroꝝ. se et patriā suaz karolo dedit. et baptizatus est.

Aaron rex psarū misit karolo corpus sancti Cipriani et sperati. et caput sancti panthaleonis.

Amelius comes aluernensis gener karoli martir.

Corpus sancti bartholomei transfertur beneuentum de lipertania.

Amicus et bericanus martires occisi sunt in campania.

Isuardus möchus iussu karoli collegit oīnes legēdas et actus sanctoꝝ de toto orbe in vnū volumē post hyeronimū. bedaz. et florū. Et omni die cōcurrebāt vltra. ccc. festa. Et ideo institutū est vt dicat in martirologio. et alioꝝ plurimoꝝ mīm confessoꝝ nē.

Paulꝰ diaconꝰ iussu karoli collegit lecōes cuilibet festiuitati cōueniētes. ex optimis dictis scōꝝ pīm.

Translatio imperij facta est per sanctum leonem papam tertiū de grecis ad francos. cū vnanimi cōsensu romanorū iuitis ⁊ n cessariis causis post longā paciam ecclie dei. q̄ diu grecorū emēdationē expectauit. sz quia nimis defecerūt a primorū pietati dimissi sunt.

Signū rubeū dñice crucis. et multe haste apparuerūt. Et sequitur strages magna xpianorum. In ronciuallo occisi sunt multi reges duces et comites de exercitu xpianorum vltra. xv^m. pugnatorū deo pmittente

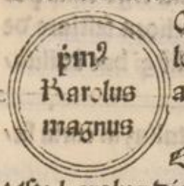

Milo de angler. dux exercitus karoli pater rolādi cū multis xpianis occisus est in bello ab aygolando.

annis. xiiij.

Sol stetit spatio triū dierū vt karolus vinceret.

Berhardus dux bauarie in pannonia cōgressus martyrizatur.

Iste karolus dictus magn^s. cū iam regnassz in frantia. xxxiiij. ānis. assumptus est in impatorem romanorū. et impauit annis. xiiij. Quāte prōgatiue hic fuerit in oibus q̄ principem laudabilem faciūt. q̄s digne laudare sufficiet? Hoc vnū p nūc sufficiet q̄ a principio vsqz ad finem in tanta rerū tempestate sic laudabiliter se habuit. vt nō sit inuēt^s q̄ cū in aliquo reprēdere potuissz. Reuera q̄d possit fragilis homo in illo causari. quē diuina virtus cōtinue direxit et ptexit. Sic ergo recte laudam^s cū si in dño opera eius magnifice glorificem^s ⁊c. Tandem morte sancta potitus. sepelitur aquisgrani. anno vite sue lxxij. Eius legendam scripsit emardus.

vi^m xiij.

Roman^s

iij. m. vij.

dccc xiiij.

Refert turpinus archiepūs q̄ karolus erat corpore decorus sed visu ferus. statura ei^s pedum octo. et facies eius palmū et dimidiū in longitudine possidebat. barba vero eius palmū vnū. frons erat vnius pedis. Militem armatū sup equū sedentem a vertice simul cū equo ictu cū spata scindebat. Quatuor ferraturas equorū simul facile manibus extendebat. Militem armatū recte stantē sup manū suā sola manu velociter eleuabat. Leporem integrū aut duas gallinas vel anserem edebat. modicū vinū et limphatū bibebat. Tam parcus in bibendo erat q̄ semper in cena raro plusquā ter bibere solebat.

Iste stephanus multos captiuos redemit. ⁊ ludouicum impatorē coronauit. Mortuus rome sepultus in ecclesia sci petri

Compestelle ecclia ⁊ patriarchalis sedes ordinat. ⁊ extruit in honore sancti iacobi. et impletur petitio marie zebedei. q: iohānes a dextris apud ephesum. et iacobus a sinistris. Roma in medio. nota misterium.

Episcopatus quiqz dotant p karolum in almania maguifice. scilicz Magūtineñ. Colonieñ. Treuereñ. Salezburgeñ. et Seduneñ.

Signa multa pcesserūt mortem gloriosi ⁊ sancti imperatoris karoli. Nam eclipsis solis ⁊ lune vltra solitū fuit. Apparuit per. vij. dies macula nigri colōris in sole. Porticus pciosus aquisgrani cecidit funditus. Pons maxim^s magūtie tribus horis conbustus est. Cernens aūt pissim^s impator mortem sibi iminere. omnes thesauros suos prelatis cōmisit ecclesiis distribuēdos. et lodouicū primogenitū cōstituit impatorē. alium theutonicis siue almanis. terciū vero hyspanis prefecit.

apparuit valde singularis et terribilis. vnde impator attonitus cũ egmardo philosopho cõtulit dicẽs. q̃ mutationẽ regni mortẽq; ꝓncipis ꝑtenderet. Ille ruz phũs nolebat eũ cõtristare sz verbuz ꝓphetie allegãs ait. A signis celi nolite timere ꝛc. At impator deuotus nõ aliud inquit timere debem⁹ nisi illũ qui nr̃i et hui⁹ creator est fideris. sz eius clemẽtiã laudare tenemur. q̃ nr̃az inerciã cũ pccores sim⁹ talibus admonere dignat̃ indicijs. Quia ergo talia portenta cũ apparẽt oẽs cõmuitez tangũt. oẽs ꝓ posse ad melioza festiare debem⁹. vt miaz in illo dñante cõsequi valeam⁹. ⁊ pie credit̃ q̃ hac hvilitate dñm placauit. qz nõ sup eũ tũc plaga puenit. sed sup italiaz in cursu saracenorum.

Impatores

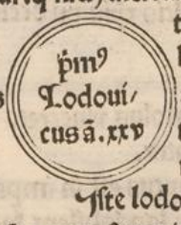

Iste lodouicus fuit filius karoli et magne clemẽtie. ꝓpter q̃d dictus est pius. habuit duos frẽs quos supauit. et ambo maluz habuere finẽ. In aduersis pacies erat. ⁊ in fine sp vincebat. qz erga deũ ⁊ ecclias eius deuotus pmansit. Eciaz filij eius persequebant̃ ipm. quos benigne ad penitẽciaz reduxit. Tandez bene singulis dispositis bona morte diez clausit extremũ. Et qz hũana infirmitas delicias diu ferre nõ potest. filij eius ad miseriã declinarũt Et ẽ bene infelix conditio quã tociens sine cessatione expimur. et in his qui ante nos fuerũt id tociens factũ legim⁹. vt scilicet cõmuniter paucis exceptis. felicitas generationis vni⁹ raro pareat felicitatem subsequentis.

Anno mundi. vi⁹ xxiij. vi⁹ xxxiij.

Pape Roman⁹ pm⁹ Paschalis an. vij Roman⁹ d. xvi. .ij. Eugeni⁹ ã. iij. m. ij Roman⁹ Valentinus diebus. xl. .iiij. Gregori⁹ ãnis. xvi. Roman⁹

Anno xpi. dccc xxiiij. dccc xxxiiij.

Iste paschalis magnã adhibuit diligẽciam reliquijs sanctoꝝ. et innumera corpa sacra leuauit. et honorifice recondidit. sicut in visione sancte cecilie mãdatũ sibi fuit

Iste eugenius vir preclarus ⁊ magne scitatis fuit. ⁊ simplcitatis. mũdi cõtemptor. ⁊ sola q̃ xpi sunt sapuit. hic mrio coronat⁹ ẽ ꝓ laicos romanos sepult⁹ ad. s. petruz

Iste gregorius mortuo valentino q̃ breuiter post electionẽ e medio sublatus fuit eligit̃. ⁊ multa bona fecit. viditqz tristia tpa ꝓter varias plagas grassantes in populo. hic multoꝝ sanctoꝝ corpora leuans de terra honorifice reposuit in altaria. Eius peticione lodouicus et guigo marchio lumbardie saraceons de italia fugarunt. Moritur tandem post innumerabilia bona opa codẽ tpe quo et impator sepultus apud sanctum petrum.

Raban⁹ poeta et monachus. post abbas fuldensis. deinde archiepũs magũcie. doctor magnus claruit ⁊ plura scripsit. ⁊ strabus discipulus eius eciam notabilis in scientia ⁊ virtutibus eodez tpe fuit

honoldus rex danoꝝ circa hec tpa baptizatur maguntie cum vxore et. filijs. cui imperator frisiaz dedit.

Translatio plurimoꝝ facta est hoc tpe. Sebastian⁹ ⁊ gregorius papa suessionen̄. Sanctus marcellin⁹ et petrus de roma in galliaz trãslati sunt. ⁊ scũs vitus in saxoniã. et sanctus genesius in angliam transferuntur.

Karolus monasteria solenia tot fundauit. quot in alphabeto lre habent̃. et cuilibet vna ꝓponebatur.

Scisma octauũ erat inter eugenium et zisinniũ ꝓpter discordiaz eligencium. sed eugen⁹ obtinuit. qz pars maior erat cũ eo.

Tempora cruenta item surgūt. causa est debilitas imperij. quia mortuo lodouico filij ei⁹ mutuo se cōtriuerūt. Nō audiētes saraceni ⁊ saxones ⁊ alij occidētales erexerūt se cōtra eos. ⁊ fcā ē plaga grauis

Annona de celo pluit in vasconia frumēto similis. habens tamē grana breuiora.

Tempestas maxia orit in gallia et terremotus. et multe ville ⁊ dom⁹ celesti igne cremant. ⁊ boles et iumēta ictu fulminū exanimant. et cū grandine lapides inmensi ponderis cadunt. et fragmen glaci ei descendit. cui⁹ latitudo. vi. pedu3. longitudo. xvi. altitudo duo⁹ fuit. et pestilentia magna sequebat

Puella quedam. xij. ānor post sacram cōmunionē. vi. mensibus in pane et aq̄ ieiunauit. deinde p triēniū omnino abstinuit ab omni cibo ⁊ potu.

.i.
Lothari
us an. xv

Iste lotharius mortuo patre imperiū sumpsit. habuitq3 duos frēs scilicet lodouicū et karolu3 quos nitebat excludere ab hereditate paterna. sed illi cōtra eū hoc bellum mouerūt in qua tot ab vtraq3 parte ceciderūt q̄ simile non ē factū in gente illa. et lotharius fugit. Quidam aūt magnates eos cōposuerūt regna diuidendo. nec valuerūt resistere aduersarijs suis ꝓpter hanc ruinā militū. et ideo vndiq3 fines eo⁹ inuaserūt hostes. Sicsic qū vult nimiū. fit minimū. Qui hucusq3 alios defenderūt. iam seipsos defendere nequeūt. Quid faciet hūilis herba deserti. si stare nō valet alta cedrus libani. Oia fac cū cōsilio. alioq̄n peitebis p⁹. sz tarde. Nota exēplu3. Tādem lothari⁹ renūciās seculo mōch⁹ effect⁹ ē. in cui⁹ obitu fuit magna cōcertacō inter ãgelos ⁊ demōes. sz orātib⁹ mōchis demōes fugati sunt.

vi⁹ xliij.

.ij.
Roman⁹ Sergius
ã. ij. m. ij

dccc xliij.

Iste sergius vocabat antea os porci. et quia nomē erat inhonestum et tante dignitati incōueniens. ideo mutato noie sergius vocari elegit. et ab isto in antea omnes ꝓpum nomē mutauerūt. Sed hoc quibusdam non placet. sz dicūt q̄ hoc faciūt exēplo xpi qui apostolis noia imposuit ⁊c. similiter ⁊ de pziarchis. Et hec videtur melior ratio huius variationis.

Dyonisij sancti doctoris libri sunt translati de greco in latinū. quos michael impator misit lodonico. et. xix. egroti sanati sunt.

Festiuitas oim sanctor⁹ est translata ad kalendō nouembris per gregoriū. iiij. et galli et germani inceperūt eciam ipsam celebrare hoc tpe. et habet sermo rabani de eodem datis pulcher.

Plaga horribilis sup romā et totā italiam facta est. Nam quidam pfidi xpiani miserūt clam ad soldanū saracenor⁹. vt cito veniret. Et roma capit. et ecclesia apostolor⁹ stabulum equor⁹ efficitur. sz lodouicus cū gallis ⁊ lumbardis totā illam infinitam multitudiem fugauit nō sine multa sanguis effusione xpianor⁹. Et sicilia⁹ et apuleā eciā hoc tpe saraceni vastarūt. et tuscia in solitudinē redacta ē.

Gallia pene tota vastatur a normādis et frisonib⁹ et alijs. circū citca concrematis ciuitatibus ⁊c. ⁊ hic item nota mutabilitatem tēpor⁹. q̄ per longa tpa galli triūphatores in orbe fuerūt hic ꝓsternātur. nec vnq̄ postea ad pristinā redeunt potestatem et gloriam. Dñabant enī quondam in italia. hispania. germania in saxonia vmo vltra mare ⁊c.

Saraceni de affrica veniẽtes iterũ romã inuadunt. ⁊ ecclesias apostolorꝝ deboneſtãt ſpoliantes vndi
q; ⁊c. Redeuntes autẽ cum ſpoliis ſubmerſi ſunt in mari.

Duodecim duces bohemorꝝ ſunt baptizati. ꝑcuratione lodouici fratris lotharij.

Fames magna in germania fuit. ita vt pater filiũ deuorare vellet Magumtia
circa hec tpa in magna afflictione fuit per triẽniuꝫ. Demon publice apparuit. et domos incendebat
et ſacerdotes lapidauit. qui aquã benedictaꝫ aſpergebant. et hoies fugiunt.

Octaue aſſumptiõis beate marie in ſtituũtur a leone papa.

.ij. Lodouicus ã. xxi

Aymundus rex anglie vir ſanctus mrizatus ẽ. ⁊ ãgliaꝫ deuaſtauit.

Imperatores

Iſte lodouicus filius lotharij fuit a ſergio papa in regẽ coronatꝰ Magniradus heremita mrizatur.
et ad tempus cũ patre regnauit. et poſt ſolus annis. xxi. Hic habuit filiũ noie karoluꝫ. qnẽ diabolus
inuaſit. et vexauit coraꝫ patre. qnia contra eũ conſpirationẽ tractauerat. eius tempore multa mirabi
lia contigerunt. Sancta helena impatrix tranſfertur a roma in franciam.
Gloria laus et honor tibi ſit rex ⁊c. conponitur a quodaꝫ epiſcopo captiuo in feſto palmarũ. ꝓpter qd
ab imperatore dimiſſus fuit et reſtitutus. Colonie horribilis tempeſtas
orit. ⁊ fulmẽ ecclíaꝫ. ſ. petri ſcidit. et. iij interfecit hoies. ⁊. vi. ſemiuiuos reliqt. habuit formã draconis
Radulphus epũs biturienſis. claret ſanctitate.

.Anno mundi. vi^m liij. vi^m lxiij.

Pape .iiij. Leo ãnis viij. m. iij Romanꝰ d. vi. .iij. Benedictus an. ij Romanꝰ m. vi. ꝑm^ꝰ Nicolauſ an. ix. m. Romanꝰ ij. d. xx.

Anno xpi. dccliiij. dccclxiiij.

Iſte leo vir ſanctꝰ fuit. in quo et ſerpẽtina prudẽtia. ⁊ columbina ſimplicitas habitauerunt. in monaſterio educatus. ꝑmo in ſcia et ſancta conuerſatione tanꝫ verus monachus ꝓfecit. Hic factus papa ſtatim repare ſtuduit eccleſias quas ſaraceni paulo ante deſtruxerant. Collectaꝫ Deus qui beatũ petrũ ⁊c. et Deus cuius dextera beatũ petrũ am ⁊c. fecit contra ſaracenos. Fuit ſcriptrarum feruentiſſimꝰ ꝑdicator et perſcrutator. orationibus et vigiliis iugiter intẽtus. ſepelitur tandeꝫ poſt ſanctaꝫ mortem in eccleſia ſancti petri. cuiꝰ feſtuꝫ xvij. kalend augusti agitur.

Leonina ciuitas iuſſu leonis edificat ad defenſionẽ. ſ. petri ꝓpe romaꝫ.

Iſte benedictus nomine et re ab oibus eſt beatiſſimꝰ dictus Hic ſtatuit vt clerici ordinate incederẽt et honeſte.

Iſte nicolaus tante ſanctitatis extitit. vt poſt magnum gregorium papã vir vllus in ſede romana apparuit illi compandus. In eius ordinatione lodouicꝰ preſens fuit. tandeꝫ poſt multa bona. morte ſanctiſſima potitus ſepelitur in eccleſia ſancti petri apoſtoli.

Germanꝰ Iohãnes

Iſte iohãnes anglicus cognomine. ſed natione maguntinꝰ
circa hec tpa dicit fuiſſe. et erat femina habitu veſtita virili
ſic in diuina ſcriptura ꝓfecerat. vt par ei non inuenirẽt. et in
papaꝫ eligit. Sed poſt inpregnata cũ publice in ꝓceſſione p
geret. pepit et mort. Et hic ſextus videt fuiſſe papa. qui no
men ſcitatis ſine re habuit vſqꝫ huc. et ſimiliter ſic alij a do
plagatꝰ fuit. nec ponit in cathalogo põtificũ. Nugãtur aliq
hac de cã nullũ almanũ in papã eligi. q falſuꝫ eſſe conſtat.

Sanguis pluit de celo in italia tribus diebꝰ. Et locuste innũerabiles galliã deuastant. senas habentes alas. sex pedes. duos dentes lapidibꝰ duriores. vt castroꝝ acies turmatim volantes spacium diurni itineris. q̃tuor aut q̃nq; milibus extendentes. tandem vsq; ad mare brittanicũ puenientes ventoꝝ flatu submerse sunt, sed estu occiani ad litus reiecte. ex putredine sua aerem corruperẽt. vnde mortalitas maxia ꝛ fames ꝓualida subsecuta ē. ita vt pene tercia pars hoim ibi cõsumpta sit. Et sic addit dolor sup dolorem gallicis. q; bellis laceffiti. iam fame eciã peunt.

In saxonia villa quedam cũ oibus penitus absorbet in momẽto.

.ij. Karolus ã. iij. m̃. ix

Caput sancti gregorij. et brachiũ sci leonis ad senoneñ. eccliam sunt trãslata p iohãnez papã

Bulgaroꝝ rex cũ gente sua ad xpi fidez cõuertit. q̃ cciã in tantũ ꝓfecit vt dimisso regno mõchus efficeret. Filius aũt eiꝰ apostatauit. quare resumpto regno ipm cepit. et oculis effossis ipm incarcerauit. et alium substituit. ac sacrũ habitũ reassumpsit.

Mimenꝰ rex britonũ a scõ maurilione interficit dum franciã vastaret.

Iste karolus dictus ē calnus. et habuit frẽm q̃ dicebat lodouicus. et erat rex germanie qui bellum instituit cõtra ipm. sed karolus intoxicatus obijt ante cõgressum. ⁊ hic multa monasteria fundauit.

Synodus constantiopoli celebrat q̃ octaua ē in ordie grecoꝝ. et quita constãtinopolitana.

Iohãnes diaconus scripsit vitã beati gregorij in. iiij. libris. et misit iohãni pape opus laudabile.

vi^ꝰ lxxiij.

.ij. Adrianꝰ annis. v. Romanꝰ

.viij. Iohãnes an. x. d. ij

dccclxxiiij.

Iste adrianus excõmunicauit lotharium frẽm impatoris regem lothoringie ꝓter adulteriũ. sed cũ ille romã veniens. vt excusaret se et cõmũicassz indigne cũ optimatibus suis. omnes infra ãnũ mortui sunt. et rex in via mortuus ē cũ venissz placenciam.

Iste iohãnes vnxit karolum impatorem. et iniuriã passus fuit a romanis. q; dicto impatori nõ fauebat. et in custodia positus fuit. Ipse formosuz portueñ. epũm eiecit et degradauit. q̃ fuit occasio mali.

Cirillus vir scũs pene oim sclauoꝝ doctor et apostolus. corpꝰ sci clemẽtis pape reppit in crisona mari exsiccato. et romã transtulit. et in sua ecclia reconditur.

Iohãnes scotus doctissimꝰ in scripturis in franciã venit. et rogatu lodouici hierarchiam dyonisij de greco transtulit in latinũ. et post a discipulis confossus stilis mortuus est. Et nota q̃ sepius libri dyonysij translati sunt.

Caritas refriguit valde circa hec tpa in omni statu. et iniquitas plus solito cepit abundare. Iaz enim gladius et heresis ex magna parte cessarũt. sed ambitio et auaritia et cetera vitia frena laxantes amplius q̃ ille heresum psecutiones xpistianaz fidem psequebantur.

Normãnia cõuertitur tertia generatione. post hec robertus nascit qui apuliã. calabriaz. siciliam acquisiuit. venetosq; et alexium imperatorem grecoꝝ superauit.

Ungari gens inculta oritur. Exit a sicilia. ⁊ a pincernatis ꝓpulsa in pānoniam venit. ibiq; manēs expellit incolas. Carnes crudas comederūt. et hūanū sanguiez bibe/runt sicut phalangi. obij postea romaz ⁊ alia bona ecclie p longum tēpus inuaserūt sicut olim gothi. / et sic cōtinuatur tribulatio.

Flandria efficitur comitatus. er balduinus primꝰ comes ibidem fuit. Gallia aūt fuit nimis vastata ante fedus rollonis. qz germani videntes coloniā. treueriz ⁊c. exustas. iūxerūt se frācis. et sic rollo dux normānoꝝ baptizatur accipiens gillam filiaz regis in vxorez con/firmata sibi regione normānie.

Impatores

Sonderoldus epūs maguntie a normānis martyrizatus est.

.iij. Karolus ānis. xij.

Iste karolus dictus est grossus siue iunior. qui galliaz et germa/niam pacifice possidens. a iohanne papa in imperatorez coronatur. Tandez post gloriosaz victoriā normānos ad fidez pduxit qz iam francis resistere vltra non valuerūt. Et quatuor annis super francos regnauit. et factus inutilis abijcitur.

Sanctus martinus translatus fuit de thu/rone autisiodoꝝ et curauit leprosum. Deinde reportatus curauit paraliticū et cecuz cō tra voluntatez eoꝝ. et frutecta regionis vestita sunt folijs supnaturaliter ⁊c. Vide pul/chram historiaz in legenda ipsius.

Anno mundi. vimꝰ lxxxiij. vimꝰ xciij.

Pape

.ij. Martinꝰ ā. i. m. v.

.iij. Adrianꝰ a. i. m. iij

.v. Stepha/nus ānis

Romanꝰ. vi. d. ix.

Formo/sus an. v. men. vi.

Anno christi. dccclxxxiiij. dccc lxxxiiij.

Iste martinus parū p fuit. similiter et adrianus. Et iste adri anus statuit. vt imperator nullo mo/do se intromittat de summi pōtificis electione. Sed apparet q̄ hec consti/tutio parū obtinuit. ymo leo octauus directe cōtrariū statuit postea. Et for/te pro varietate tempoꝝ sic oportuit statuta huiusmodi variari. vt patz ex de spon. Non debet.

Corpus sci calixti transfert in franciā

obuius stephani tempore corpus sancti martini translatum fuit ꝓpter timorem normānoꝝ. Et nota q̄ libri satis discordāt de tē/pore hoꝝ pontificū cū linea impa/torū. Et forte hoc factuz fuit ꝓpter scandalosas contentiones et intru/siones que in vtroq; statu fiebant. ⁊c. sed non ē vis. Sufficit eniz no/bis debita tpa distinguere. et que digna sunt memorie cōmendare.

Iste formosus fuit primo episcopus portuensis. et a iohāne ꝓpter inobedientiā pri uatus erat et degrada tus vsq; ad laycalem statum. sed per marti/nū restitutus est. et con tra iuramētum non so luz romā venit. sed eci am papatū suscepit. ꝓ ter qd̄ facta est altrica tio magna. Scisma nonū ecclie et scandalosissimū fuit. secm̄ quosdaz inter formosuz et sergiū. Naz sergiꝰ a formoso repro batus. a papatu fugit in frāciaz. ⁊ tādez papa scūs reūtit romā secrete ⁊ xpoferū cepit. ⁊ formosi cor pus effossuz dehonestauit. Fuit ec̄ in scisimate isto aliud minꝰ ⁊ breuissimū inter leonē ⁊ xpoferū pdic/tuz. nā xpoferus primꝰ rapuit papatū leone incarcerato. sz statiz eciā ipe p sergiū captus ē tanq̄ inua/sor. Quidaz enī dicūt q̄ mōchus effectꝰ sit. ⁊ multiplicata sunt mala sup clerū et ecclias totaz.

quasi stella matutina in medio nebulose tẽpestatis huiꝰ et scãdalose. in magna humilitate et feruore rutilare cepit atqz ꝓficere.ꝑ odonẽ monachũ viꝝ sanctũ. ac ceteris ꝯ pluribus eqz perfectis. hij ꝑmi ordinis scissimi patris benedicti.qui iam in plerisqz locis cecidit reformatores extiterũt.. Et nota ꝙ diuitie fuerũt sepiꝰ causa casus huius ordinis sacri.et pauptas reformationis. Deuotio nanqz peperit diuicias.sed heu filia suffocauit matrem. O abissus inpscrutabilis iuditioꝝ dei. ecce tam in imperio ꝯ in papatu altricatiõe scandalosa tenebrescente.exortũ est hic intenebris lumen rectis corde ꝛc.

Arnulphꝰ annis .xij.

Iste arnulphus plene cõpescuit normãnos.qui iam vltra.xi.ãnos galliã vastarũt.tandem a medicis despatꝰ mirabili infirmitate. ita vt a pediculis cõsumeretur.defecit et mortuus est.

heu heu heu dñe ds.quõ obscuratũ est auꝝ.mutatus est color optimus. qualia contigisse circa hec tpa eciã in scã sede apostolica quã vsqz huc tanto zelo custodisti legimꝰ scandala. Quales contentiones.et emulationes.secte.inuidie.ambitiones.intrusiones.ꝑsecutiones. O tẽpus pessimũ in quo defecit scũs.et diminute sunt veritates a filijs hoim. Clerũptamen post hec tpa fuerũt multi sci pape.sed non sic cõtinue et in tanto nũero sicud in ꝑcedentibus.Eia quis cõuentus.que congregatio. q̃s homo iam securus erit.si sic defecit scitas ꝑmitiua.

viꝰ ciij.

.vi. Bonifacius.d.xv.

Stephanꝰ.viꝰ.ã.i.m.iij.

Romanꝰ ꝑꝰ.m.iij. d.xxi.

Theodorus.ijꝰ. d.xx.

Johãnes ixꝰ.an.ij. dieb.xv

Bñdictꝰ iiijꝰ.ã.iij. m.ij.

dccciiij.

Isti octo pontifices successiue sequentes breui tempore sederũt. Nescio aliquid notabile de ipis dicere.quia nõ nisi scandalosa de his repperi ꝑter inauditã in sancta sede apostolica cõtentionẽ.vnus cõtra alium. et simul contra se mutuo. Nam stephanus confirmans facta iohãnis octaui.formosum dampnauit.ꝛ eius facta irrita decreuit. et corpus eius mortuũ dehonestauit.digitis duobus abscisis.manũ in tyberim proijci mandauit. omnino ingratus cõtumeliã ꝑ gratia reddens. qꝛ formosus ipsum ãtea epũ anagnie fecit.Sed breue tempus finez imposuit negocio. Rursus post hec theodorus oẽs actus stephani reprobans.facta formosi approbauit.similiter ꝛ iohãnes.ix seqns in cõcilio rauẽne corã.lxxiiij.epis dampnauit facta stephani.ꝛ formosuz confirmauit. Sergꝰ aũt directe contrariũ sensit. et formosum dampnauit.

Cluniacuz monasteriũ famosissimũ ac sanctissimũ construitur.a bernone duci aquitanie. dono eciaz aue comitisse.ac guilhelmo pio principe burgundie.quod postea btũs hugo abbas eiusdem cenobij mirabili ampliauit opere. Vide circa annũ. Mxciiij

Imperiũ item transferr ⁊ diuidit. Naz franci non iuuabãt ecclias quas pies eoꝝ extruxerãt. sed diffi pabant. nec romanis ꝓbebant auxiliuz cõtra longobardos qui multũ infestabãt eos. ideo de cõmuni consensu exclusi sunt ab imperio. et italici in italia. et almani in almania ceperũt impare vsqz ad otthonem q̃ vtrobiqz regnauit. Franci aũt cogunt nũc manere intermis suis. expientes oim rex esse periodum. sicut alij rotaz fortune ascenderũt et descenderũt.

Comitatus blesensis orit ex nobili stirpe normãnoꝝ. Bello primus.

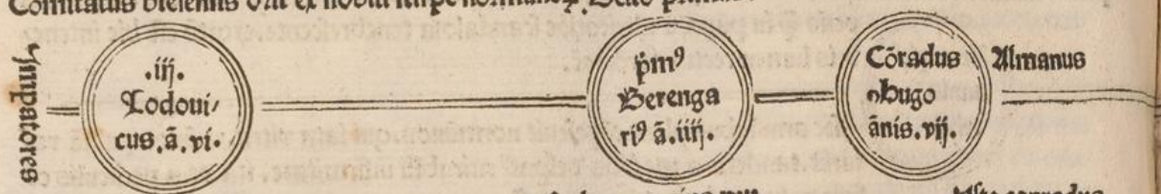

Iste lodouicus nõ habuit papalez bñdictionez ꝓpter insolencias eoꝝ q̃ in italia dñabant. ⁊ berengariũ conabat expellere. sed cũ ꝑ ipõ regnare cepissz. verone capit et excecat et berengarius restituit. Iste berengarius prudens in armis fuit. et belluz habuit cũ romanis et eciaz cũ lodouico ꝑdicto. nec fit aliq̃ mẽtio de isto ⁊ sequẽtibus vsqz ad otthonez apud vincẽciũ in speculo historiali.

Iste conradus filius lodouici inter impatores nõ cõputat. qz non regnauit in ytalia sed in almania tantum ⁊ hugo. qz in italia tãtum.

Anno mundi. vi⁹ cxiij.

Anno christi. dccccxiiij.

Monstrũ habens caput caninũ. et cetera mẽbra sicut homo. pũtatur lodouico. et bene potuit monstruosuz statũ significare hui⁹ tpis. vbi hoies sine capite quasi canes latrãdo hicinde vacillabant.

Iste sergius cũ romã redidisset auxilio franco ꝝ christoferꝝ cepit et sedit ꝑ eo et in vltionẽ sue repulse corpus formosi extraxit de sepulchro. ⁊ indutũ sacerdotaliter in pontificali sede decollari fecit et in tyberiz ꝑijci. Piscatores aũt in ecclesiaz ipm importarũt. sacris ymaginibus se inclinãtibus ⁊ salutantib⁹ eũ venerabiliter cũctis videntib⁹ q̃ aderãt. Omia insup que ipe formosus fecerat irrita decreuit.

Anastasius et laudo paꝝ prefuerũt.

Odo vir sanctus. primus abbas cluniacen. feruorez monasticã in monasteriis resuscitauit. et plura scripsit. dyalogũ beati gregorij ipo ãnuente coartauit sub vno volumine. hic pater multoꝝ monachoꝝ fuit.

Elphredus rex anglie vir totus virtuosus. viij. horis in orãdo. legendo. ⁊ scribendo expendit. viij. in negocijs regni. viij. in cura corporis. redditus eciã optime dispensauit.

Stephanus epũs leodiensis claret sanctitate et scientia. Fecit historiã sancti lamberti cũ notis et alias plures scilicet de trinitate et inuentione sancti stephani.

Ungari incipiũt romã et cetera bona ecclie vastare. ⁊ totaz rusciaz destruũt interfectis maribꝰ ⁊ feminis. oia spolia secũ portantes. Taxis eoꝝ rex fuit. qui decẽ modios nũmoꝝ recepit a berengario. et post singulis ãnis redeũtes fines romanoꝝ inuadere solebant p multa tpa. causa huiꝰ mali fuit ingratitudo romanoꝝ. qꝛ pdictũ marchionẽ expulerũt. ⁊ ideo vltus se fuit hoc modo. vocãdo barbaros. sicut narses olim fecit tempore iustini secũdi. postea interfectus est.

Saraceni qui dñabanꝫ circa hec tpa in ytalia deuicti sunt a iohãne papa. ⁊ marchiõe alberico.

Fons sanguinis fluxit ianue. significãs cladez statiz sequẽtez p saracenos q̃ eã cepe rũt. ⁊ occisis cũctis spoliarũt.

.ij. Berengariꝰ ã. viij.

heinricꝰ annis xviij.

Sanctus wibertus q̃ cenobium gemelatẽ. fundauit claret in lotharingia.

De isto brengario nõ est consonãtia i libris qũ regnauerit. Quidaz dicũt post berẽgariũ pmũ. Alij pꝰ hugonẽ sed nõ est curanduz. tpa ista satis cõfusa fuerũt. quia qui plus potuit plus fecit.

Iste heinricꝰ dux saxonũ fuit. et totus inclytꝰ. nec ipe inter imperatores cõputaꝫ. qꝛ tantũ in almania regnauit. Ipse habuit vxorez scissimã noie mathildaz. ex qua genuit duos filios. otthonẽ et heuiricũ. et ottho successit ei in imperio. et heinricus in almania habuit plures terras. Terciũ filiũ brunonẽ. qui eciã scũs fuit. et. xiij. ãnis archiepũs colonien. vir magne perfectionis. qui eciaz monasteriũ sancti panthaleonis fundauit.

viꝰ cxxiij. viꝰ cxxxiij.

Johãnes xiꝰ. ã. xiij. m. ij. d. iij — Romanꝰ

Leo viꝰ. m. vi. d. xv. — Romanꝰ

Stephanꝰ viij. ã. ij. m. i. d. ij. — Romanꝰ

Johãnes xiꝰ. ã. iiij. m. x. d xv — Romanꝰ

Leo viij ã. iij. m. v diebꝰ. x. — Romanꝰ

dccccxxiiij. dccccxxxiiij.

Ipse iohannes fuit filius sergij pape tam carne q̃ moribus. eciã rapuit presulatũ. et tandem miserabiliter occiditur a militibꝰ guidonis. posito puluinari super os eiꝰ dux in carcere teneretur. Post eũ quidaz aliꝰ iohannes intrusus fuit. sed statim eiectus est. ⁊ ideo nõ ponit in cathalogo summoꝝ pontificum. quia non fuit.

Adamarus vir scũs successor sci odonis abbatis cluniacen.

Theodardus abbas sancti helye calret sanctitate.

Regino abbas pruniensis cronicam scripsit elegantet etc.

Dunstanus epũs cantuariensis sanctus plura monasteria fundauit. et didicit in die mortis ab angelo. O rex gencium dominator omniũ. et vidit beatam virginem mariam ⁊c.

Bohemia cõuertit ad fidez xpi. et in praga ecclesia cathedralis erigitur.

Siptincus dux bohemie ad fidez conuersus est. vir vtiqz fidelissimus.

Boleslaus filius eius. sed peruersus qui postea fratrem suũ sanctũ wenzelaũ occidit. scilz. ãno pmo otthonis. i. ⁊ ob hoc ab otthõe cũ tota boheia supatꝰ fuit ⁊ vastatꝰ p ãnos. xiis

Almania circa hec tpa plus solito cepit insignes habere psonas in vtroqz statu ⁊ sexu. domosqz eiusq̃ principales scz saxoie. bauarie. austrie. hassie. ac ceteras fidei lumẽ valde illustrauit. sq̃ ⁊ i sapia pbitate plures clarueꝫ gloriose ⁊ noiati sunt i orbe. Sicsic dux vna gens cecidit altera succreuit. vt nõ glorieꝫ omis caro nisi iu pre luinũ. o quo est omne bonũ optimũ ⁊ omne donũ pfectũ. Ipsoẽ qui ad samuelez oliz loquebatur. Ego glorifico glorificantes me. et qui me contẽpnũt erũt ignobiles.

Dani ydolatriam postponũt. Usqz ad hec enĩ tpa xp̃m colendo ecĩã ydolis sacrificabãt. dicentes q̃ dij essent antiq̃ores et potentiores eo. Sed clericus q̃dam scz ansgarius contradicẽs. ignitũ ferrũ portauit illesus. et sic fuerũt pleni informati.

Elthelscanus rex anglie · vir mire deuotionis floruit ex matre bũilis nationis. scz filia pastoris que vidit ex se ꝓdire lunã que totã angliam illustrabat. q̃d et factũ est. q̃ iste rex tantam habuit deuotionẽ ad diuinũ cultũ. vt nullum monasteriũ dimitteret indotatũ

obesis antropomorfitam i ytalia repullulat scz raberius eps ⁊ ceteri exstirpant eã.

Impatores — .iij. Berengari ã. viij. — .ij. Lotharij ãnis. ij. — Iste lotharij

Iste berengarij impauit in ytalia. cuij tpe fuit magnũ scisma. et heinricus moritur. et ottho in almania cepit regnare. moriẽs q̃ ottho regnauit in almania reliq̃t vxorem noie daluidam. q̃ postea eidem ottoni nupsit.

Karolus rex francorũ a comite hyberto exulat ⁊ mrizat paronam.

Sancta mathildis regina vxor heirici claret scitate. ⁊ sup̃ modum humilis ⁊ misericors. que totã stirpẽ saxonũ sua nobilitauit virtute. obiit post obitũ viri diu in viduitate pmansit. et monasteria et hospitalia plura fundauit. In aduersis patientissima. in oromibus ita pugil vt totũ psalteriũ ante matutinas exsoluere solita fuerit. Tandem spiritu ꝓphetie mortẽ p̃dicẽs. migrauit ad xp̃m. scãm sobolem relinquẽs in consolationẽ totius ecclie.

vi^m cxliij. Anno mundi. vi^m cliij.

Papa — Stephanus viij. ã iij m iiij d — Germanus xv. — Martinus iij. ã. iij. m. vi. d. — Romanus xiiij — Agapitus ij. ã. viij. m vi. d x — Iohãnes xij. ã. vij d. x. — Romanus — Bẽdictus q̃ntus. m. ij diebus. v. — Ste

dccccxliij. Anno christi. dccccliij.

Iste stephanus a q̃busdã romanis mutilatus fuit. Istius agapiti tpe scũs odo ꝓmus abbas cluniacẽsis. in dño obdormiuit.

Iste iohãnes venator fuit. ⁊ totus lubricus Felias publice tenebat. q̃prop ter depositus fuit p otthonẽ. sed nõ curauit. Tandem cũ vxore cuiusdam se oblectans. a dyabolo in tempore pcutit. et sine pnia subito moritur. Eya os eterne. q̃ dispares sunt illi p̃oribus. O abissus iuditiorũ dei. quis inuestigabit ea. Nec fuit iste digne electus. sed per patrem suum intrusus quoiam potens erat Scisma. x. ec. lesie fuit inter iohãnem. xij. et leonem octauũ. q̃ iohãnes cũ male intrassz et peius vixisset depositus fuit et leo subrogatus. sz tũ leo obtiũuit auxilio impatoris licz bis fugatus fuisset.

Iste benedictus a romanis eligit contra leonẽ. sed ab otthone deponitur. et in exilium apud saxones missus ẽ malum p̃ncipiũ raro habz bonũ finem. Time eruditus periculo alterius. Sanctitas papae dimisit. et ad impatores accessit hoc tempore. sicut clare apparet ⁊c.

Maiolus vir scũs. qui fuit tercius abbas cluniacẽsis. eximij feruoris ⁊ abstinẽtie. ⁊ repator monastice discipline claret.

Wenzelaus p̃nceps bohemie de bono pie melior filius. martyrizat ab iniquo frẽ suo. Iste vir sanctus fuit. humilimus et misericordissimus.

Bruno archieps coloniẽsis. vir scũs. frater otthonis p̃mi clarz i almania. vtrũq̃z gladiũ strẽnue gubernãpo. ⁊. s. pãthaleonis mõsteriũ fundauit iu colonia. ⁊ episcopio ducatũ cõtulit. reliquijsqz pluribus ornauit

Imperiũ transfertur ad almanos. Hij enim secũm nois ipor interptationẽ dicũt qi oes viri. in armis vtiqz strẽnuissimi. catholice fidei feruẽtissimi defensores. Al enim ligua eor oes. ⁊ man vir sonat. inde almani. id ẽ oes viri ⁊c. Nec potest infelix homo informari vt illũ scopuluz declinet. in quo tot iaz vidit eciã potẽtes periclitatos.

Monstruz in ytalia. mulier habẽs duo capita. et cetera mẽbra vsqz ad vmbilicũ. vna comedente vel dormiente. alia qñqz neutrũ faciebat. diu vixerũt. ⁊ pariter tandez obierũt.

.iiij. Berengarius. ã. xi

Eduin rex anglie. q̃ oes mõchos expulit a regno. ⁊ scm̃ dunstanũ in flandriã trusit ⁊ tñ eiusdez sci meritis ab iferis liberat.

Etgar rex anglie pene omni ãno monasteriũ fundauit.

pm Ottho. ãnis. xij.

Iste berengarius magna tyrãnide pmebat ytaliaz q̃re dompn papa ⁊ alij romani vocauerũt otthonem vt liberaret eos. qd ⁊ fcm̃ ẽ. et capto p vim berengario. bis exulauit eũ. et relictam lotharij sibi vxorez accepit. quã tyrãnus incarcerauerat.

Iste ottho pmus erat impator almann. tot victoriosus ⁊ velut alter karolus ecclesie dei defensor sollicitus ⁊ pmotor singularis. ob qd meruit dignitatẽ impialez. Multos infideles cõuertit Benedictũ papã inuasorẽ ecclesie duxit secũ ad saxoniã. ibiqz moritur in exilio. Omib tandez pacatis obijt plen opib bonis. diuicijs et gloria ditissim. et ple digna. sepultus magdeburg in ecclesia sci mauricij. quam pretiose fundauit.

vi M clxiij. vi M clxxiij.

.viij. Leo ã. i. m. iiij

Iohãnes xiij ã. vij m. xi. d. v

Bñdict vi. anno. i. m. vi.

Bonus ãno vno men. vi.

Bonifacius viij. m. vi. d. x.

dccccl xiiij. dccccl xxiiij.

Iste leo cõmuni voto elegit deposito iohãne. hic statuit vt nullus papa fieret sine cõsensu imperatoris pter maliciã romanor q̃ suos intrudebãt. hic oes donationes factas ecclesie a iustiniano ⁊ karolo ⁊ alijs. ottboni cõcessit ⁊ suis successorib vt ytaliã ab inuasoribus defenderet.

Iste iohãnes graue iniuriã passus fuit a rõanis capt ⁊ exul factus sed ottho durissime hanc pculit nobilib occisis. et quibusdaz in exiliuz missis ⁊c.

Nota q hic occidunt sicut in pmitiua ecclesia. sed nõ fiũt martyres sicut illi. Par pena. sed dispar causa.

Iste bñdictus capt fuit. et in castro sci ageli strãgulat Et iste bon qui alio nomie dict ẽ donn parum sedit.

Iste bonifaci p romanos stranglato bñdicto in papã exigit. ⁊ de pdata ecclesia fugit in cõstantiopoliz. post reuersus. iohanni dyacono cardinali oculos eruit. et ipe deinde subito extinctus est.

Scisma. xi. fuit inter bñdictũ qntũ. ⁊ leonẽ. viij. sz leo obtinuit

Sanct odo epus cantuarien. et scus bruno coloniensis transferũt corpora scor. Elisij. patrocli. priuati. gregorij cum baculo sci petri. de roma ad coloniam.

Osualdus reuerẽd vingornie eps p eboraci archieps. ramesie monasteriũ fundauit.

Acheluoldus reuerẽdus eps vintoniensis multa fecit.

Ecclia magdeburgen. glõse extruit et dotat per otthonẽ pmũ. ⁊ archiepus ei fit pmas almanie. Et nota q tp e otthonis tercij fuit in ea qdaz archieps noie vdo. q p btaz virgiez pmotus fuit. sz post pter malã vitã horribiliter dãpnatus est ⁊c. Cessa de ludo. qr satis lusisti vdo.

Vngaria incipit hoc tpe ad fidez cõuerti. vbi ꝑmo ꝑdicauit vir dei adelbertus epũs pragensis. Adelbertus vir scũs claruit natione bohem⁹. ⁊ ꝑm⁹ epũs prageñ. reuelante deo pãnoniã veniẽs. sanctum stephanũ ꝑmũ regẽ vngaroꝝ cũ multis baptizauit. deinde polonos in fide confirmauit. tandem pruthenis in inferiori almanie regioni ꝓpe mare cõmorãtib⁹ ꝑdicans. ibi mrio coronatus est.

Stephanus ꝑm⁹ rex vngarie xpianus scũs vir fuit. et fit gratia magna in populo barbaro. et ydolatrie cultui hucusqz dedito.

Annona pluit de celo. ⁊ pisciculi parui in asbonia.

.ij. Ottho annis. ix.

Imperatores

Karolina stirps efficitur de rego frantie. et comes parisiensis arripuit regnũ circa hec tempora.

.iij. Ottho ãnis. xviij

Iste ottho fuit filius otthonis ꝑmi. ꝑ oia fidelis ⁊ strẽnuus defensor ecclie. plura bella contra infideles habuit. sed in vltimo pene totũ exercitũ amisit in calabria. Ipe tamẽ dum tota mẽte scm̃ petrũ inuocasset. mirabiliter liberatus fuit. Ipse habuit filiaz impatoris constantiopolitani de sanguie romanoꝝ in vxorẽ. et fuit coronatus a bñdicto. vij. Morit rome. sepultus in ecclia sci petri honorifice.

Iste ottho ꝑ oia impi ⁊ noie dign⁹ iux paternã ꝓbitatem. Fidelissim⁹ ecclie fuit. multa bella ꝓspere gessit. do ⁊ scis deuot⁹ extitit. reliqis scoꝝ maxiaz fuerẽciã exhibuit ⁊c. Tandẽ post multas labores. rome vitã finiuit.

Anno mundi. vi^m clxxxiij. vi^m cxciij.

adam	.vij. Bñdictus ã.x.m̃.vi	.xiiij. Iohãnes m̃.viij.	.xv. Iohãnes m̃.iiij.	.xvi. Iohãnes ã.x.m̃.x.	d.vij. Saro	.v. Gregori⁹ ã.ij.m̃.vi	.xvij. Iohãnes men.vi.

Anno xpisti. dccccl.xxxiij. dccccxciij.

Iste benedictus coronauit ottho nez. ij. ⁊ fecit capi plures romanoꝝ. cõgregauit eciaz cõcilium remẽse cõtra regẽ frãtie. vbi gilbertus nigromanticus deponitur ⁊ rodolfus restitui ꝗ i gradũ ꝓstinũ.

Iohãnes ꝑm⁹ in castro sancti angeli fame afflictus ꝑ iiij. menses defecit ⁊ morit. et alter parũ supuixit.

Iste iohãnes fuit i armis eruditus. et plures libros composuit. Huic crescencius patricius in tantũ afflixit ꝙ vrbẽ exiuerit. ⁊ ꝑ impatore nũcios mitteret. qd̃ audientes romani ipm̃ reuocãt. et vsqz ad terrã ꝓstrati veniã petũt. Iã eni aliquot annis expti fuerũt luduz almanoꝝ. Vilis conditio hoim. nolle obedire nisi cũ non potest resistere. Tandem pace facta rome mortuus est.

Iste gregori⁹ factus fuit papa ad instanciaz impatoris otthonis tercij. vir venerabilis ⁊ ipsi⁹ otthonis cõsanguieus. dict⁹ fuerat antea bruno. et cũ paꝝ sedissz. ⁊ iaz impator ab vrbe recessisset. placentinus intrudit a crescẽtio cõsule ꝓpter pecuniã. et iohãnes. xvij. vocat̃. et factum ẽ scisma deib⁹ paucis. Nam impator reuersus crescẽciũ cepit. et capite trũcauit. Iohãnez aũt antipapã exoculari. et ceteris membris mutilari fecit. nichil eũ iuuantibus ducatis suis. Quia eni fecit ꝙ non debuit. passus est qd̃ meruit. Et nota ꝙ iste gregori⁹ cuz otthone ꝑdicto ordinauit electores imperij in almania. qui deinceps ꝑmanserũt vsqz nũc. nec potuerũt franci aut alij infringere.

Comitatus sabaudie inclitissim⁹ oritur. ex nobilissima ducũ saxonie sanguine. qui eciã hoc tpe imperium tenebant. Vbi ꝑmũ beroldus vir in armis strẽnuus. multis tyrãnis expulsis dñare cepit.

Electores imperij post otthonē terciū instituti fuerūt. non ꝓpter aliquā culpā saxonū. sed ad ꝓcauēdum picula futura. Hij sunt septem principes in almania potentissimi. Primi tres spūales. scz archiepi. Maguntinen. Treueren. Colonien. Et tres seculares. scz Palatin⁹ qui est comes reni. Marchio brandeburgen. Dux saxonū. Rex bohemor est mediator ꝛc. Unde habētur versus in speculo vincencij.

Maguntinensis treuerensis coloniensis.
Quilibet imperij fit cancellarius hor
Et palatinus dapifer/dux portitor ensis.
Marchio ꝓpositꝰ camere/picerna bohemꝰ.

Hey vt quidaz dicunt. hac occasione aquila multas pennas amisit. ꝛ in fine totaliter nudabitur.

Hij statuūt dōm cūctis p secula summū

Electores Imperij

ꝑmꝰ Heinricꝰ ānis. xx.

Illa virgo prudentissima soror heinrici impatoris. post nupsit scō stephano regi vngarie. et multum iuuit ad plenam cōuersionē vngarie

Heribertus archiepus colonien. vir scūs clarus habet.

Iste heinricus vir sanctꝰ fuit dux bauarie. cōcorditer electus ꝓpter legalez et scāz famā quā habuit. Habuit sororem eque virtuosaz quā scō stephano regi vngarorꝝ dedit. ꝛ totā vngariā ad plenā fidem pduxit. Uxor eiꝰ fuit scā Rōnegundis. cum qua in virginitate ꝑmanēs celibem vitā duxit. Plura bella tam in almania ꝙ in ytalia cōtra rebelles iuste et ꝓspere cōfecit. ecclias ēmplurimas et monasteria fundauit. ꝛ magnifice dotauit. Tandez btō fine ꝙeuit. sepultus in ecclia bambergen. quā fundauit ꝛ cathedralez fecit fieri. miraculis choruscas. In vita sancti laurencij exēplum ponit de ipo ꝛ vxore.

vi M ccij.

.ij. Siluester ā. iiij. m. i

Gallicus d. viij.

.xviij. Iohānes m. v. d.

xxiv.

.xix. Iohānes annis. v.

Romanꝰ

M iiij.

Iste siluester factus est papa auxilio dyaboli. cui omagiuz fecit. vt cuncta ei ad votū succederet. dictus fuit gilbertus. et graciā regis frantie inimicus sibi ꝓcurauit. vnde factus est archiepūs remensis. tamē eiectꝰ statim fuit per cōcilium iubente benedicto septimo. Deinde graciā impatoris acquisiuit. et fit epūs rauenne. post papa. sed finem solitū cito habuit. vtputa qui spem suaz fallacibꝰ demoribus cōmisit. Speratur tamē de eius saluatione. ꝓpter certa iuditia sepulchri ipius. et penitenciā quā in fine fecit grauissimaz. membris abscisis et auibus datis ꝛc.

Isti duo iohannes pꝰ se mutuo sederut. ꝛ ꝑmꝰ paz ꝑfuit. alter annis quinqz sepultus apud sanctum petrum.

Adelboldus episcopus traiectensis hoc tempore clarus habetur.

Fulbertus episcopus carnotensis similiter.

Elphegus epūs canthuariensis. qui post martyrizatur a danis.

Odilo vir scūs. abbas cluniacen. successor sancti maioli. Hic diez aiaz instituit post festuz oim scōꝝ

tpe iohānis. xviij. quod postea per totam ecclesiaz approbatū est.

Medericus abbas eduensis. vir clarus habetur

Berhardus ep̄s cameracen. mrizat ab vngaris. ligatꝰ sup bigā. de mōte currit.

Herigerus abbas lobiensis. Et Albo abbas floriacensis. et plures alij.

Translatio gloriosa sanctorum martyꝝ. Landoaldi. Adriani. Amantij. facta fuit gandani hoc tempore ꝛc.

Hierusalez itez capit a saracenis pmittente deo. et gloriosuz sepulchrum
dñi ab infidelibus possidet. Et iudei multis in locis metuentes baptizantur.
Luna in sanguiez versa apparuit. ⁊ terremotus magn⁹. facula ardens et fulgur instar turris
cecidit cū maxio splendore. Sequit fames valida. In lotharingia fonticulus aque in sangui
nem versus ē. et multa signa circa hec tpa contigerūt. Mortalitas fuit maxia pene per totuz
orbem. vt sepeliencium tedio adhuc viui spūm trahētes obruerent cū mortuis. Siccitas mag
na et ardor sequitur.

Symeon vir scūs firasz mōch⁹ claret treueris
Gnoto ep̄s leodiceñ. spū sapie ⁊ scie claruit.

Impatores

Chorisantes q̄daz fuerūt circa hec tpa qui p totū ānū saltabāt ꝓpter pcēm insolentie. q̄ in vigilia na
tiuitatis xp̄i in cimiterio quodaz chorizando impediebāt quēdaz sacerdotē in ꝑma missa quā deuote
faciebat. sz q̄ nolebāt cessare maledixit eos cū imp̄catiōe dicēs. Utinā sic p ānū saltaretis. Et factuz
est ita. Fuerūt tandez a btō heriberto absoluti. ⁊ q̄daz eoz valde penituerūt ita vt sci effecti fuerunt.
et miraculis claruerūt. Secdm̄ quosdaz cōtigit in villa saxonie in ecclia sci magni. ⁊ filia sacerdotis cu
iusdaz auulsis brachijs saltauit. Fuerūt aūt nūero. xix. q̄z tres semie erāt. oēs breuiter obierūt.
Sancta hōnegūdis vxor heinrici impatoris. et virgo ꝑpetua claret operib⁹ bonis. postea mo
nasteriū ingressa. obijt miraculis choruscans.

Chaimericus rex vngarie vir
go cū sponsa sua obijt miraculis choruscando. fuitqz filius sancti stephani regis

vi⁹ ccxiij. Anno mundi. vi⁹ ccxxiij.

Pape	.iiij. Sergius ā. ij. m̄. vi	Tusculan⁹	.viij. Bñdict⁹ ā. xi. m̄. xi	d̄. xxi.	Roman⁹	.xx. Iohānes annis. ix.

M xiiij. Anno xp̄i. M xxiiij.

Iste sergius fuit scē vite et exēplaris cōuersa/ tōis. sepult⁹ in ecclia. s. petri

Iste benedictus habuit scisma maximū. q̄ eiect⁹ fuit ⁊ q̄daz alter subro/ gatus. Hunc post mortez vidit q̄daz ep̄s in miserabili specie. dicentē se grauiter afflīgi. et ꝓ nichilomi⁹ sparet de mia dei. ⁊ nichil sibi ꝑdesse qd̄ p se factū esset. q̄ de rapinis fuit. misitqz eū ad iohānez papā vt de tali theca summā pecūie accipet et paupib⁹ daret. qd̄ ipe fideliter implens ep̄atui cessit. et timore pculsus sibi ꝑuidens in futuz. monasteriū intrauit

Iste iohānes bel luz habuit cū romanis.

Scisma. xiij. ecclie fuit inter bñdictū octauū et quēdaz aliuz intrusuz. sed post benedictus ob tinuit. eiecto itez intruso.

Robertus rex frātie. composuit sequēciaz. Sancti spi ritus assit nobis ⁊c. Et responsoria. O iuda ⁊ hieru/ salez ⁊c. Cornelius centurio ⁊c cuz notis. et Alleluia. Eripe me ⁊c. Ipse fuit vir misericordiaz.

Rogerus ep̄us beluacensis tot⁹ inclitus claret.
Durādus ep̄s leodiensis. obscuro genere nat⁹.
Adelbertus scūs ep̄us metensis.
Elbertus abbas gemelateñ.

Campanus doctor insignis et deuotus. mari musqz astronim⁹ claret. Hic inuenit errorem paruū incalculatione ptolomei. quo ad medi um motū lune. videlicet ꝓ in. ij⁹ clx. ānis lūa ribus deficit vna dies. et in q̄busdaz alijs si/ militer. Excusat aūt tantū viz ꝓ hoc nō ꝑue/ nerit ei ob defectū ingenij. sz ob penuriā tpis. maxie quo ad motū octaue spere. ad quē lon gum tēpus req̄rit. Eiⁿ theorica et cōput⁹ sunt optima.

Tempus effeminatū incepit circa ānos dñi.M. in quo fides xpiana valde cepit deficere et declinare a pstina virilitate. vt patz in ꝓphia scē hildegardis. Et in multis regioib⁹ xpianitatis nec sacra. nec ecclesiastici ritus sruabant. auguriis et maleficiis intendentes. et erat sacerdos sic populus. Sed miseri cors dñs cōtra hec mala itez plures apostolicos viros suscitauit. q̄ hāc aridítatē bonis exēplis et predicatiōib⁹ irrigarēt. dño cooperāte ⁊ symonē cōfirmāte seqntib⁹ signis. Et multi ordines maxio feruore succreuerūt. vt piculosuz tēpus illustrarēt. de q̄b⁹ p⁹ cōsequēter fit mētio. Et qz iā sepe huiusmodi reformatōes facte fuerūt pter spem. ⁊ seqntibus future sunt. iō satuū ē determiare q̄ antichrist⁹ tūc vel tūc veiet ꝓpter malicia tpis qd pleriqz attentarūt. quos oēs fefellit sua

pm⁹ Cōradus annis.xx

opinio. ⁊ euāglica derisit sanxio. ⁊ ipa tpis reprobauit expientia. ohoz erroz inmensus est numerus.

Yste conradus fuit dux de franconia q̄ est pars almanie. ohic multas leges edidit. ⁊ pacē districtissime seruare sub pena capitis iussit. sed comes lupoldus accusat⁹ de terra sua fugit. cupiēs magis rusticane viuere q̄ solempniter mori. cui⁹ tñ fili⁹ mirabiliter ad impiū pueit nutu dino. cōtra voluntatez conradi. accepta filia eius in vxorem.

Egelmotus archiepūs cantuariēn. misit brachiū sci augustini in angliam Eius epistolare habetur

Guilhelm⁹ dimonēsis.
Richarbus virduneñ.
Popo stabuleñ.
ohelyas colonieñ.
Ostertus leodiceñ.
Stephan⁹ leodiceñ. ohij oēs abbates venerabiles circa hec tpa floruerūt.

vi^M ccxxxiij.

.ix. Benedictus ā.xij. Tusculan⁹

.iij. Siluester die.xxvi.

.vi. Gregori⁹ ā.ij.m.vi

Alman⁹

.ij. Clemens mē.ix.d. vij.

Mxxxiiij.

Yste benedictus fuit nepos benedicti octaui totus lubric⁹. ⁊ ideo dampnatus apparuit cuidaz in specie mōstruosa ⁊ horribili Caput et cauda erant asinina. reliquū corp⁹ sicut vsus et ait. Noli expauescere. scito me hoiez fuisse sicut tu es. sz sic me repūto sicut olim existēs infelix papa bestialiter vixi. Tempore eius scisma scandalosuz nimis fuit quia ipe eiect⁹ erat et itez restitutus. et iterū eiectus.

Yste siluester electus fuit expulso bñdicto sz econtra eiecit ⁊ bñdict⁹ restitnit. quo itez eiecto gregori⁹ substituit. Qui cū esset rudis lrazz. altez papaz ad ecclíastica offitia exeqnda secū eōsecrari fecit. Qd cū multis nō placeret tercius supinducit. q̄ solus vices duozū adimpleret. Quib⁹ dimicātib⁹ inter se. heinric⁹ impator supueniēs oēs deposuit. ⁊ clemētez.ij. substituit. a quo statiz se coronari fecit. pmittētibus romanis sine ipius consensu se numq̄ papaz electuros. et sic quiqz cedentib⁹ sext⁹ institut. Ulez de isto grego. gilbertus dicit q̄ fuit vir scūs. et cōtra heinricū bellū hūit ⁊ raptores sci petri extinxit. ⁊ cū magno miraculo sit sepultus ⁊c.

Yste clemens dictus fuit ante sindegerus bambergensis eps qui fact⁹ fuit papa p impatorez ꝓter vnionez recupandam vt iam dictum est supra ⁊c.

Scisma.xiiij. ecclie scādalosuz ⁊ cōfusiōe plenū fuit inter bñdictū.ix. ⁊ alios. vt pz infra Causa fuit mala vita bñdicti aut iniqu⁹ introitus. ohic notat ptolome⁹ q̄ fastus summoz pōtificū habuit sp maluz exitū. ⁊ fuit occasio. ⁊ est causa multoz scisimatū. notabile est.

Fulbert⁹ carnoteñ eps. i infirmitate visitat a btā virgie. ⁊ de ei⁹ lacte sactissimo recreat⁹ est. oheila auguriatrix in anglia fuit. quā demon de ecclesia extraxit horribiliter.

Corpus gigantis rome inuenit inmēse magnitudinis. incorruptū. cū lucerna q̄ ñ pot erat flatu extīgui.

Statua marmorea erat in apulia. cuī caput ostendit thesaur subtiliter.

Monstruz. duc mulieres in gallia oia mēbra singula vsqz ad vmbilicū. et diuisim opabant. vna mortua alia supuixit. triennio mortuā portans.

Palumbus presbiter rome fuit nigromāticus. contra quē dyabolus orauit. et obijt.

Sanctus theobaldus vir nobilis de francia. reclusus heremita hoc tempore claruit.

Karolphus mertion regis filius mrizatus fuit a matertera.

Edmundus rex vir sanctus. a danis martyrizatus est.

Impatores

.ij. heinricī an. xvij.

Iste heinricus fuit gener conradi. in silua natus. et bis ad occidendum traditus. sed tamen do ptegēte illesus euasit adhuc puer. Cum aūt imperator esset effectī. in loco natiuitatis sue nobile mōsteriū edificauit. qd vsqz hodie vr sania noiatuz est. Vide pulchraz hiōriā in crouica martini et vincencij ꝛc. hic oēs ioculatores a curia sua remouit. et q̄ his dari consueuerāt. paupibus erogauit. hic victoriosus fuit. ꝛ ytaliaz intrans pandulphuz cāpanie pncipem cepit. Abbatez fuldensez sedauit qui tūc potentissimī fuit. bochoniensibī atqz exercitu eiusdez impatoris se mutuo interficientibī in ecclia maguntinen. in die scō penthecostes. dyabolo in aere vociferante ꝛ cantante. hunc diez bellicosum fecisti. quē eciā increpauit.

Bardo vir sūs. archiepūs magūtie claret.

vi^M ccxliij. Anno mundi. vi^M cclij.

Pape

.ij. Damasus. diebī .xxiij.

.ix. Leo an. v. mn.

Almanī ij. d. vi.

Almanī

.ij. Victor ā. ij m. iij

Mxliij. Anno xpi. Mliij.

Iste damasus fuit inuasor ecclie. et subito defunctus ē. ꝛ statim romani pecierūt sibi dari pontificē sed nō theutonicū siue almanū. ad hoc enī non poterāt inclinari ex mala cōsuetudine indurati. Tunc istū leonē viz scm ad hoc inclinauit vt papatū accipet. sed postea de hoc fecit consciam. ꝛ resignauit. et denuo est electus. hic xpm in specie leprosi nocte in lecto suo collocans. mane ipm non inuenit. Tandez post laudabilez vitā sancta morte potitī miraculis claret. Ipse multa scripsit et fecit. Erat antea epūs tulensis. ꝛ audiuit angelos dicentes. Ego cogito cogitaciones pacis et non afflictionis dicit dominī. ꝛc.

Iste victor vir bonus ꝛ venerabilis timore impiali factus est papa. sic enī disposita fuit aplica sedes hoc tpe q̄ sci viri duplici tiore se subtraxerunt scz dino ꝛ hūano. qr tāto offitio se indignos arbitrabant. ꝛ tyrānidez romanorum quotidie sustiere teduit. sz cōpellēte impatore. Quidaz uichilomī accesserant similiter duplici timore. timebant enī deū offendere sic vocati. eciā offensaz pncipis. Iste idez victor multos symoniacos deposuit in concilio florentino. et eciam fornicarios.

Nota

De pluralitate benefition que circa hec tpa nimis inualuisse videt. ꝛ deinceps continuata. multūqz dolenda ambitione prelation. ꝛ symoniaca labe. q̄mplurima scripta scōn patrū habent detestantia abusiones istas. Et nota q̄ facile inuēti sunt paupes clerici et doctores. q̄ pluralitatē bnfition. ꝛ pompam ecclīasticon reprehēderūt. donec offerret se occasio participādi. qua accepta cōmūiter auaritia excecauit eos. Fertur de quodaz mgro magne lrature. qui valde sublimiter disputauit cōtra diui-

Ciclus magnꝰ annoꝝ finit hoc tpe. scilicet anno dñi. Mlxiij. coutinēs annos. dxxxiij. q̄ ad rationē omnez paschalis cōputi vtilis est. et ab eno in euū in semetipm sine errore reuoluit. et sequenti anno siclus magnus annoꝝ. dxxxiij. a natiuitate dñi exactus incepit. in cuiꝰ fine erit laboz ⁊ doloz. et vt quidam dicunt. terminabitur. anno domini. Mdxcv.

Eduardus vir scūs rex anglie claret spū ꝓphetie. nec repperi plures aliquos reges in aliquo regno ita iustos et sanctos q̄ in anglia.

Mathildis comitissa triumphatrix inclita. normānos expugnat. et impatorez debellauit. ꝓ ecclia gloriose laborauit. et tandem totū suū primoniū super altare sci petri obtulit.

Berengarius eps thuronensis. erronee dogmatizauit de sacramēto altaris. ⁊ post informatus retractauit et sancte vite fuit. sed discipulos cōuertere nequit. Et sequit heresis magna q̄ satis afflixit ecclesiam longo tpe. Ipsa negat verꝝ corpus ⁊ sanguinez xpi esse in sacro. sed figurā tantum. Vide de con. di. ij. Ego berengarius ⁊c.

Elburga virgo sancta filia eduardi regis.

Etgitha edgari regis filia. virgo sancta claret.

waltburga virgo sancta et abbatissa fuit.

Lantfrancus epūs cantbuarien. mgr ancelmi. scripsit librū p moduz dyalogi de sacro. et alia.

Petrus damianus doctor grauissime auctoritatis. et religiosus valde claret.

Ancelmus vir scūs. epūs canthuarien. doctor excellens. et beate virgini deuotus.

Adrianus cronographus ⁊ monachus fuldensis. vir clarissimꝰ florez et.

vimꝰ cclxiij.

.ix. Stephanꝰ. m. ix. Almanꝰ ex lothoringia d. xxviij.

.x. Bēdictus men. ix.

.ij. Nicolaus an. ij. m. Burgundus vi. d. xxvi.

Mlxiiij.

Iste stephanus parū supuixit. et sequēs benedictus cū per vim papatū rapuisset ⁊ nouem mensibus sedisset. cessit.

Iste nicolaus cōciliuz celebrauit contra berengariū. q̄ errore deceptꝰ contra fidez dogmatizauit. sed plene correctus reuocauit. vt patz de con. di. ij. Ego berēgarius. In eodez concilio factū est decretum. de electione pape. In noie dñi. di. xxiij.

Ꝓcias prelatoꝝ et fastū eoꝝ. quasi omnio sic viuere nō liceret ⁊c. hec cū nūciata dño pape fuisseut plausibiliter rndit. Demꝰ ei bonā ppositurā. et hec et illa benefitia. ⁊ bene pacatus erit. factum est ita. et ecce protinus sententiam mutauit. dicens. Nunq̄ intellexi materiaz hanc pter modo. Quippe q̄ de inope diues. de contēptibili repēte gloriosus apparuerat. hos. b. hieronymꝰ velut pestes q̄sdā contagiosas vitādos pnuntiat. Dixit q̄dā notabile verbū. Qui hz vnū bñficiū conpetēs. ⁊ eo legitime vtitur. recto calle ad patriā tendit. qui vnū supaddit vno. oculo conscie priuat. Qui aliq̄d adhuc plus acceptat. eciā altero lumie pnatus totaliter excecat. ⁊ deinceps quecūqz poterit coaceruat. hanc maledictionē insatiabilis auaritie. olim presignabat hieroboaz rex israhel. qui licet diuinitus ad regnum puenerat. statim tamē a cultu dei recessit. Fecitqz duos vitulos aureos ne populus israhel ad tē pluz dñi ascenderet. Factū aūt est hoc verbū inpeccatū. ita vt oēs sequētes reges hūc cultū sacrilegū obseruarent in destructionē regni. Ita de ecclesiastico statu timēdum esse sci viri cōmūniter asseueraut. et iaz in pluribꝰ mūdi partibꝰ cōpletū cernimꝰ. Clerici qui nichil possidere deberēt ꝓter rationabilez competenciaz. neqz se de tpalibꝰ intromittere. oia possidere. oia volunt gubernare. Idcirco vt beatus Ꝓcias

Gotfridus de bulion. dux lothringie. victor gloriosus. pro ecclia velut alter karolus vndiq; dimicat. qui tandem hierusalez cepit factus ibi rex. habuit frem eq; victoriosuz balduinũ noie. qui ei in regno successit. et erat totus inclytus. miraculosa bella gessit.

Finitur successio regũ anglie. Et wilhelm⁹ dux normãnoꝝ interfecto araldo regnat pro eo. De quo fit mentio in historia concepcionis beate marie.

Parisius horribile factũ contigit. de quodaz mgro magni nois. qui ter exclamando dixit se damnatum. quapropter multi solemnes viri seculo abrenũtiarũt. et diuersas religiones instituentes. celebre nomẽ posteris reliquerũt et exemplum.

Imperatores

Mures infinite cõueniũt quendaz potentẽ. circũuallantes in quodaz cõuiuio. et non poterant abigi. donec deuorassent eũ. Idez cuidaz principi polonie cõtigit. Mirũ valde.

Syracusana ciuitas magnũ terremotũ sustinuit. ⁊ maior ecclesia cecidit dñica die oib⁹ oppressis. quatuor exceptis miraculose

Ursinarius presul scũs ecclesiaz sancti petri fundauit. ipso sibi reuelante in flandria.

Maurilius epũs rothomagensis

Scisma. xv. ecclesie fuit inter alexandrũ et codulum epũm parmensez. sed alexãder obtinuit. licet impator cõtradiceret iudicio concilij. et maior pars fuit secum. Diu stetit.

Anno mundi. vi⁹ cclxxiij.

Pape Mediolaneñ. .ij. Alexãder ã. xi. m. vi d. xxv.

Anno xpisti. Mlxxiiij.

Iste alexander fuit vir scũs. ⁊ statuit. vt nullus missam audiat presbi quẽ scit habere concubinã sub pena excõmũicatiõis. vt patz. xxxij. di. Preter hoc. Et habuit scisma cũ quodaz codulo. sed postea purgauit se in mantua coraz cõcilio de symonia. ⁊ codulus tanq̃ symoniacus ⁊ inuasor repudiatur.

Ordo grandimonten. inchoat hoc tpe p scm virum stephanũ nobilem. auernoꝝ stipite pgenitũ.

Ꝑ bernhardus dicit q; ordinez nulluz seruant. illuc perant. vbi sempitern⁹ horror inhabitat. Olim pharisei cõtra auaricia disputantẽ dñm deridebant. ⁊ insanũ iudicabant. sz nũc dñs sublannat eos. Caueas lector qui multa occupas benefitia. ne idem patias. neq; eadem patiaris.

Ordo canonicus cepit florere in beluacesi ecclia. q̃ primo ab aplis. postea a btõ augustio regulariter institut⁹ sub mgro yuone ꝓposito. p⁹ carnoten. epo.

De⁹ nõ irridet. sz que seminauerit hõ hec ⁊ metet. Noli sequi cõsuetudinẽ piculosaz. noli te p pape dispensationẽ excusare. Ad oculuz vides q̃ vitulí aurei adorant. sz ceteri mactant. Sed q̃ necessitas. q̃ reuerẽtia ẽ in hoc deo exhibita. q̃ de nũero mistroꝝ ei⁹ premoduz medietas est resecata. Si enim cuilibet bñfitio pmitteret dari suus possessor. nũer⁹ szuoꝝ dei esset duplex. q̃ modo ẽ simplex. Sequere cõsiliuz eoꝝ q̃ deo igz in celestib⁹ cõiuncti sunt. ne cũ vitulis aureis eterno igni conflerís. Quid pdest vltra phibitos beneficioꝝ titulos coadunare. quãdo eciã simplices cõmũiter videm⁹ in frugali honestate amplius habundare.

Solita pericula plura contigerũt circa hec tpa. scilicet inũdatio aquarũ nimia cũ dãpno imenso. Aues domestice siluatice fiunt. pestilentie maxie. Et plures sacro igni consumpti sunt exesis carnibus et mẽbris instar carbonũ. Terremot⁹ in anglia. vt edifitia eminus resilirẽt. et furor ventorũ qui. dc. domos laudonie confregit. Fames et ictus fulgurũ vltra modum ꝛc. Et fons sanguis. xv. dieb⁹ emanauit. et dyabolus palaz locutus est homib⁹ in pago quodã visibiliter apparendo ꝛc.

Translatio sancti nicolay de mirrea ad barenses. et corpus sci clemẽtis ꝑmi epi metensis inuẽtuz est metis. quẽ epi ibi ordinarũt. et. xm. peregrini occisi sunt hierusalez p arabes.

Arnulphus abbas sanctus. post archiepũs lugdunen. ordinẽ regularis vite instituit.

Cono epũs treuerorũ. cui⁹ tpe multa corpa martyrũ inuenium̃t. quos oliz rictionarus occidit.

Hugo vir sanctissime ꝛ castissime vite claruit. epũs gratianopolitan⁹ qui in. liij. ãnis nullius femie facie vidit. vna paupcula excepta. q̃uis quotidie plurib⁹ consiliuz et auxilium dederit. cõfessiones eciaz recipiendo. Hic sancti cartusiani ꝓpositi p̃cipuus cooperator fuit. et postea eciam habitũ a sancto brunone sumpsit. insigneqz exempluz prebuit.

Scisma. xvi. ecclesie fuit. inter gregoriũ septimũ ꝛ archiepũm rauẽnen. Causa fuit tyrãnidis impatoris. et dissensio quorũdaz episcoporũ. Maius fuit omnibus ante habitis. ꝛ durauit vsqz ad vrbanũ secũdum.

---

vim cclxxxiij.

Cluniacen. .vij. Gregori⁹ ã. xij. m̃. i d. iiij.

M lxxxiiij.

Iste gregorius fuit vir scũs. et multas psecutiões ꝑ iustitia perpessus ẽ. Hic antea dicebatur hildebrandus prior cluniacen. et fuit legat⁹ in gallia. et dure ꝓcessi contra symoniacos. Quẽdam eciã epm miraculose vicit de symonia. qr nõ potuit dicere spũi scõ. Fact⁹ aũt papa synodũ celebrauit. in q̃ cõtra eos simili zelo ꝓcessit. ꝛ cõtra p̃sbros prorogatos amouẽdo eos a dino offitio. Fuerũt enim tpa satis arida. Et qr iusticie rigorẽ nisus ẽ tenere. solito mõ cõtra eũ multi insurrexerũt. ꝛ ꝑmo cinthius p̃fecti fili⁹ eũ cepit cũ ꝑmã missaz i nocte natiuitatis celebrarz. ꝛ i turri sua posuit. ꝛ romani turriz destruũt ꝛ papã liberãt. ꝛ cinthiũ ex vrbez eiciũt. Deinde impatorẽ excõmũicauit ꝓter discidiũ. q̃ p⁹ veniẽs ad ipm. ꝛ pluribus dieb⁹ nudis pedib⁹ sup glaciẽ stans. vix absolutionẽ impetrauit. Sed impator nõ pseuerauit in hũili obedientia quã cepit. quiymo in wormatia contra eũ ꝓtensuz cõciliũ celebrãdo. aliũ loco/

Ordo cartusiensium sanctissim⁹ incepit hoc tpe per brunonẽ viz sanctũ. natione almanũ de colonia agrippina. mgr̃m in theologia. et sex alijs venerabilibus viris. in dyocesi gratianopolitanen. Hic ordo teste btõ bernhardo inter oẽs ecclias̃ticos ordines ꝑmatũ tenet. nõ rõe tpis. sed rigorositatis. Vlude ip se vocat euz speciosissimã colũpnaz ecclie. Vlez qr ꝓt̃ nimiã abstinẽciã paucis portabilis erat. ꝛ ne diu paru⁹ manerz poste a ab ecclia moderatus fuit. nec vnq̃ a scõ ꝓpito cecidit. singulariter a spũ scõ preseruatus vsqz hodie.

Terra scā hoc tpe ex magna parte recu/
perata ē. ⁊ hierusalez et sepulchrū dñi gloriosuz cū anthiochia ⁊ alijs ciuitatib⁹ multis de maib⁹ sara
cenoꝝ. Credunt trāsfretasse vltra. cc⁹. xpianoꝝ. Quāt⁹ aūt zelus fuerit in omni populo ad hoc opus
pficiendū. ⁊ qnō ex oi statu senes ⁊ iuuenes. diuites ⁊ pauperes confluerēt neie cōpellente. vix aliq̄s sine
lachrimis aut dicere vel audire posset. Passagiū enī istud fuit beate virgis marie. q̄ mirabiliter dux
it et pterit ꝓpugnatores suos sicut ostensum fuit in visione. Principes fuerūt plures. sez godefrid⁹ de
bulion. q̄ eciā leonē interfecit. ⁊ frēs ei⁹ eustachius. ⁊ balduin⁹. boemūd⁹ dux apu/
lie. hugo frater regis frantie. et plures alij. q̄ p fide se discrimini dantes. et gloriose

Impatores

.iij.
heinric⁹
an. xlviij.

vicerūt. et nomē eternū sibi acq̄sierūt. in oib⁹ magnifice a dño delectati. Vide hi/
storiam in speculo vincencij.

Iste heinricus videt fuisse hō multū inquietus. ⁊ satis afflixit viz scm̄ gregoriū. vij. papā. et
pmo q̄dez veniā petens absolutionē meruit. sed non pseuerauit. q̄nymo de nouo quēdaz antipapā cō/
tra eū tanq̄ ydoluz erexit. ⁊ itez greg⁹. eū excōmūicauit. et electores imperij ducē saxoie p ipo elegerī
quē heinricus cruēto bello supauit. et tūc romā veniēs cū antipapa suo gregoriū ⁊ cardiales pseq̄tur.
sed statim robertus rex apulie eū fugauit. et papam cū cardinalib⁹ liberauit. Fuit nichilomin⁹ vir ele
mosinis dedit⁹. et sexagesies et bis acie collata dimicauit. tandez miserabili morte vitā finiuit in car
cere a ꝓpo filio detentus. Sicut fecit factū est ei.

Anno mūdi. vi⁹ xciij.

Papē

.iij.
Victor ā
i. m̄. liij. d̄

Abbas cassineñ
iiij.

.ij.
Urban⁹.
.ā. xiij. m̄

Cluniaceñ.

Anno xpisti. Mxciiij.

Iste victor per somniū vidit deū sue dignatiōi in solitudie cartusie habitaculum cōstruentē. ⁊ dicit q̄ spū ꝓphetie pollebat. fuit extictus per venenum in calice missuz

Iste vrban⁹ antea dictus ē odo. et fuit monachus cluniaceñ.. multū laborauit in ec clesia dei. regē frātie excōmūicauit ꝓpter adulteriū. Cōciliuz pmo celebrauit apud clarūmontē. in quo statuit horas btē marie dici quotidie. et in sabatho solemniter officiū fieri. Dicit q̄ hoc btā virgo frib⁹ in cartusia reuelauit. Aliud cōciliuz turonis celebrauit p recuperanda terra scā. ⁊ ꝓuocauit populū occidentalez ad trāsfretādū. q̄ tūc in lancea dñi triumpharūt. hic habuit mgrm brunonē pedagogū. q̄ fuit pm⁹ poz cartusie quē eciā lateri suo sotiauit. in papatu. ⁊ multū pfectū in ecclesia fecerūt.

Ordo cistercieñ. incepit per robertū abbatē et albericū successoreꝝ eius. et vident q̄i secūdarij reformatores ordinis sci benedicti cui⁹ regulaz habēt. et multas curiositates ⁊ abusiones abdicaiit et simpliciter sedm̄ scm̄ simplicē regulā viuere cepert. ⁊ mirabiliter in breui tē poze creuert in oib⁹ habuit viros scissimos. et plures nūero.

Qui elegi fecit ad epīz. et fit scisma lōgo tpe. Iusup adhuc in castro sci angeli ab impatore videlicet heirico tertio cū cardinalib⁹ incarcerat. sed p regentē apulie liberat. Tandez in apulia mozitur miraculis choruscans.

Soles duo apparuerũt. terremotus magn⁹ fuit. stella per diem fulgurauit. In yta lia pluit sanguis. In anthiochia terra absorbuit plura edificia. et porcellus nascitur cũ capite hũano. Pullus nascit quadrupes. Et mulier quedaz enixa fuit mõstrũ. ante sicut homo. retro facies canis et cetera menbra.

Lancea dñi reperta est in anthiochia a quodam rustico. cui btus andreas apparuit. et locũ ostendit. ⁊ q̃daz pcurrẽdo ignẽ. xiij. peduz cũ ea totũ exercitũ letificauit ⁊ certificauit. eo ꝓ minime lederetur. sicut dñs sibi apparens mãdauerat.

Helimandus laudunen. epus clarus habetur.

.iiij.
Heinric⁹
ãnis. xv.

Tholetũ ciuitas hispanie nobilissima tollitur hoc tpe de manibus saracenoꝝ. p adelfonsum regẽ. octauo anno obsessionis.

Iste heinricus satis excessiuus fuit in q̃busdaz. et ꝓmo erga patrẽ suũ quẽ cepit. et in carcere eũ mori fecit. Eciã contra pontifices romanos. eo ꝓ deberet resignare inuestituram epoꝝ et abbatũ. et nollet sicut nec pater eius. Tandem ad cor rediens obediuit. et multa dãpna ecclesijs illata fideliter restituit. Moriť tandẽ sine prole iusto dei iudicio. q; patrẽ suũ dehonestauit. Quod valde sepe cõtigit alijs similibus. Sepultus est in ecclia spirensi ꝓpe renũ cũ alijs regib⁹. in cui⁹ epitaphio versus iste fuit inscriptus. Filius hic. pater hic. auus hic. pauus iacet istic.

vi⁹ ccciij.

.ij.
Paschalis ã xviij

Tuscus

Mciiij.

Iste paschalis diligenter laborauit ꝓ ecclia contra impatores et reges. sup resignatione inuestiture epoꝝ et abbatũ. et satis ꝓfecit. Multa eciã ppessus ẽ a falsis fratribus. eciã impator eũ cepit cũ cardinalib⁹. ⁊ per. ij. mẽses in vinculis tenuit. ⁊ scisma habuit. In omnibus tamẽ triũphauit. et gloriosuz et pacificũ finẽ habuit. sepultus rome in ecclesia sci saluatoris. Et ecclesia rectissime conpať lune que crescit ⁊ decrescit. et quasi deficere videť. sed tamẽ ad plenũ reuertitur. ꝓter illuminationẽ solis eterni. qui est xpus dñs sponsus eius.

Scisma. xviij. ecclie fuit inter paschalez. ij. et tres prelatos scilicet albertũ. arnulphũ. et theodericũ. qui fauore impatoris erexerũt se. sed mala morte perierũt. et paschalis obtinuit. quia iuste electus fuit. et deus fuit ꝓ eo.

Iuo carnoten. epus abbreuiãdo cõpilauit decretũ apostolicũ p⁹ Isidoꝝ. ⁊ post eũ hugo catalaunen. post quẽ gracianus ⁊c.

Ordo cistellensis incepit sub berdingo abbate. Et nota ꝓ nõ eqꝝ ordies inceperũt.

Hugo cluniacen. abbas vir scus et pietatis visceribus tot⁹ affluens. reuelatione diuina tẽpluz monasterij cluniacen. virtute dei nõ arte virili venustissime ampliauit sicut hactenus cernitur. Hic multoꝝ monasterioꝝ pẽ extitit. qui tũc in diuersis mũdi partib⁹ constrnebanť. et ecclie cluniacen. subiciebantur. ꝓter famã scitatis scõꝝ monachoꝝ qui tũc ibidez cõuersabanť. Hic eciã inclitissimos habuit discipulos inter quos vdalric⁹ monach⁹. ad almaniã ꝓ reformatione regularis vite directus miraculis claruit. Monasteriũ Rubeimõtis fundať ab incolis loci illi⁹. ⁊ p willeriũ comitẽ gruerie dotať

Tyrus capitur a xpianis. et leodium multis plagis atterit. terremotus ꝛc. Et balduinus rex hierusalez capit. Acies in celo apparuerūt. Mosa suspendit. et alia multa monstra fuerūt. que forte tartaroꝝ tyrānidez ꝓxie futurā signarūt. Ventus maximꝰ fuit. turres ꝛ edifitia subruit.

wilhelmꝰ rex anglie pessimꝰ. obijt a deo pcussus. qꝛ nullus cōuentū fieri pmisit

Petrus alfonsus doctor notabilis fuit. iudeus natus. sed cōuersus postea scripsit aliq̄ eleganter.

Extra romā in monasterio sci laurencij. mōchus q̄das admirās quō ꝛc. cingulo soluto audiuit. Sic potuit christus clauso prodire sepulchro.

Impatores

Malachias vir scūs archiepūs hibernie claret. qui totā illaz gentē reformauit. Eius vitā beatus bernhardus scripsit. Flandria ex parte submergitur.

Hugo de sancto victore claret parisius. natione almanꝰ de saxonia. doctor magnꝰ. qui alter augustinus. dicebatur tempore suo. Sanctus gerhardus bitureñ. epūs. et scūs anselmꝰ laudunice ciuitatis epūs. qui glosas interliniares in psalmis ordinauit.

Bernhardus incipit clarescere adhuc iuuenis. qui post intrauit ordinē cistercieñ. deinde factus abbas clarāuallem fundauit. Hic creuit in doctorē magnū et apostolicū viꝝ. Tot miracula fecit. et tantuz honorē habuit. vt similis ei in his nunq̄ credit fuisse. Vide vitaz eiꝰ ꝛc. Pater. clx. monasterioꝝ fuit. et velut alter moyses habitus est vbiqz

Anno mundi. vi^{m} cccxiij. vi^{m} cccxxiij.

Pape — .ij. Gelasius ā. ij. d. v. — Campanus — Burgūdus — .ij. Calixtus an. v. m x — d. xi.

Anno christi. Mcxiiij. Mcxxiiij.

Iste gelasius timore heinrici impatoris cū cardinalibus gaietā accessit. ꝛ deinde p mare veniēs in burgūdiaz. apud cluniacū mortuꝰ ē ꝛ sepultus. Idez impator scisma contra eū fecit. erigēdo quēdaz bñdictū hispanū. qd̄ eciā postea cū calixto cōtinuatū est.

Scisma. xviij. ecclie fuit hoc tēpore. qꝛ benedictus q̄das fauore impatoris erexit se contra gelasiuz. ꝛ eciā contra calixtū cōsequēter. Ij miserabiliter perijt. et qui iuste electi fuerūt. obtinuerunt more solito.

Ordo tēplariorꝝ incepit hoc tpe. q̄ prius albis vsi sunt mantellis. post rubeā crucē suppositaz portauerūt. et hugo et ganfredus fuerūt primi fundatores eiꝰ. et btūs bernhardꝰ regulaz cōposuit.

Ordo premonstratensis. incepit per viꝝ dei notbertum. ꝛc

Richardꝰ de scō victore. pietate plenꝰ. ꝛ doctor floridissimꝰ claret.

Iste calixtus fuit filius comitis burgūdie. et electꝰ fuit in locū gelasij. et duz rediret romā. ptensum bñdictū cepit. et eq̄tare ante se fecit sup̄ mulaz ignoiose. ita vt versa facie cauda p freno vteret. ꝛ vsqz ad vrbez ageret. vbi trusus fuit in carcerē. Et papa cū impatore pacē fecit. Hic tholose synoduz celebrauit. in qua dāpnauit fictos quosdaz religiosos q̄ plures hereses secrete et publice seminabāt. cōtra sacra ꝛ bona ecclia. Fecit libelluz de miraculis sci iacobi. Statuit eciā historiā karoli descriptā a btō turpino remensi archiepo. Fundauit monasteriū boniuallis cistercij ordinis.

Stephanꝰ vir venerabilis abbas cistercij tercius. qui beatū bernharduz cū fribꝰ suis ad ordinem suscepit.

Tartari pmissione diuina circa hec tpa montez exisse putãtur. in quo clausi fuerũt in mag na miseria et fame. qz nimis multiplicati erant. Gens vilis et sterilis. et plagarũt post mũduz oia su bijcientes. iuxt illud moysi. In gente stulta irritabo illos. Mirũ valde quõ illi q̃ in maxia seruitute fue/ runt. iaz nõ armis sed pellicijs et baculis oia psternũt. ⁊ dñant vniuersis. Hec iudicia tua dñe. Sic olim assyrij. medi. et psi. greci ⁊ romani. gothi. huni et wandali. saraceni ⁊ arabes. bulgari. affricani. franci. almani. turci. hispani. ⁊c. flagella iracũdie tue fuerũt. quilibet in tpe suo. eo q̃ homo noluerit o bedire tibi ⁊c

Siccitas magna fuit vt fluia. lacus. fontes. putei siccarentur. ignis interra subintrans biẽnio nõ potuit extingui aqua. ⁊ fuit plaga hor ribilis. et quedaz mulier. iiij. masculos peperit.

.ij. Lotharius annis. xij

Iste lotharius fuit dux saxonie. et erat vir bonus et fidelis ecclesie. et co/ ronatus ab innocentio. ij. quẽ eciã fideliter iuuit contra petr̃ leonis. Hic beatũ bernharduz in maxia reuerẽtia habuit et alios viros religiosos. quor̃ eciã meritis magnas victorias se gloriabat̃ obtinu/ isse. et p̃cipue cõtra rogeriũ inuasorez regni cecilie quẽ fugauit. et aliũ substituit de cõmissione dñi pape.

Petrus abaelardus insignis fuit doctor. sed in heresim cadens ab innocẽtio condempnat̃. Hic preciũ redemptionis euacuauit.

Sethzelo vir scũs in dyocesi treuereñ. fuit. q̃ eciã brunali tpe in medijs niuib̃ totaliter nudus incessit.

Richardus de sc̃o victore. pietate plenus. et doctor floridissim̃ claret.

vi̊ cccxxxiij.

Bononieñ. .ij. Honorius an. v. m̃ ij d̃. viij.

Romañ .ij. Innocẽcius. ã. xiiij m̃. viij. d̃. viij.

Mcxxxiiij.

Iste honorius in graciam recepit rogeriũ et inuestiuit eũ in ducatu apulie facto homagio q̃ fuit rex sicilie. et magna post p̃ fide fecit. Hic duos patriarchas deposuit. a quilegieñ. et venetuz qz repperit eos fauisse scisma/ticis. Mortũ tandez rome sepul/tus in ecclesia lateraneñ. et idẽ rogerius post ab innocentio re mouetur. qz sibi cõtrarius fuit.

Iste innocencius fuit vir valde deuo tus. et tales suo lateri sociauit. Hic habuit. scisma p. viij. ãnos. contra pe trũ leonis qui se anacletuz noiauit. ⁊ per vim papatũ rapuit adiutus a suis amicis. qd̃ videns innocẽci̊ cũ duab̃ galleis fugit in galliaz. vbi fuit gloriose susceptus a beato bernardo q̃ tũc oẽs reges ⁊ p̃ncipes in manib̃ suis habuit. ⁊ p̃uo cauit eos vt reducerẽt dñm papaz ad sedez suã. et plura de eo nar ranẽt in vita sci bernhardi. Tandez pacatis oib̃. et horribiliter di/uino iuditio aduersarijs cõsumptis. pacifice et vtiliter ecclie presedit Sepelitur in laterano gloriose plenus operibus sanctitatis ⁊c.

Ordo sancti iohannis baptiste hierosolomitani inchoatur hoc tpe a venerabili raymundo vi ro opibus misericordie dedito ⁊ valde creuit. hij vouẽt se pau peribus seruituros.

Udalricus p̃i scũs. natiõe almañ de ratispona. vtile vas in domo dñi positus. cõsumateqz religiõis mõchus cluniaceñ. multis clarus miraculis. a scõ hugone ad schuiceroz fines direct̃. p̃mo mosteriũ mõtisrotgerij q̃d̃ a berneñ. oppido q̃i duob̃ miliaribus distat. do/ no lutoldi de rumlingen nobilis viri fundauit. et secũdũ in nigra silua vbi nũc q̃ escit. Hic p̃mũ almanie monasterijs consuetudines cluniaceñ. ecclesie inuexit.

Johānes de tpibus mortī. q̄ vixerat. ccclxi. ānis. Fuit eni armiger karoli ⁊ vsq; ad hec tpa durauit.

Passagagiū magnū cōtra saracenos factū est. et lotharius et lodouicus crucē susceperūt. et btūs bernardus diuino doctus spū crucē pdicando plures puocauit. sz nō cōtigit sicut spabant. qz greci doluz magnū fecerūt. cum calce farine mixta intoxicātes exercitum.

Visiones tondali facte sunt in hibernia horribiles ⁊c.

Visiones sancte elizabet hoc tpe facte fuerūt.

Visiones scē hildegardis virgis. ⁊ ppheties plurime apud treuerim facte fuerūt.

Rogerius rex sicilie grecos vastauit vsq; constātiopolim. et lodouicū regē frantie a vinculis liberauit.

Imperatores

.ij. Cōradus ānis. xv.

Johānes de pino scripsit libz ligua gallicana p moduz visiōis. mādeuie dictū.

Iste conradus fidelis et inclitus princeps fuit. ⁊ qz hoc tpe bonū regimen fuit in ecclīastico statu. ideo pncipes pmpte obediebāt pter exēplaritatez platorū. Unde iste rex cruce signatus erat a btō bernbardo et transfretauit cū multis. ⁊ miraculosa bella gessit pro dilatatione dominij xpiani in terra sancta. passus est eciā magna dispendia pte doluz grecoz.

Lodouicus pius rex frantie claruit. q̄ magna p fide fecit. et a btō bernbardo cruce signat. et vltra mare transiēs capt⁹ fuit et multa mala passus. multaqz prelia gloriose gessit. Et heinricus frater ei⁹ mōch⁹ efficit. post epūs.

Edissa q̄ olim dicebatur rages medoz. sp inuicta ⁊ scā hoc tpe destruit.

Anno mundi. vi⁷ cccxliij.

Pape

.ij. Celestin⁹ m. v. d. x.

.ij. Lucius m xi d iiij

.iij. Euzeni⁹ ā. v. m iiij

Anno christi. Mcxliiij.

Scisma. xix. ecclie fuit inter innocēciū. ij. et petrū leonis. pter discordiaz eligenciū. ⁊ innocēci⁹ obtinuit. qz maior pars erat secū. et btūs bernbardus p septem ānos laborauit p vnione fortiter.

Isti duo pazz prefuerūt. qz ambo in pestilentia obierunt. Et sunt sepulti in ecclia lateranā.

Iste eugeni⁹ āte fuit mōch⁹ bti bernbardi in claraualle. et missus ab eo romā cū alijs pro instauratione monasterij sci anastasij. et ibi abbas efficit. ⁊ nō longe post ex insperato in papaz electus est. ⁊ hic cuz esset simplex. ds eū mirabili gra ⁊ eloquētia psudit. btūs eciā bernbard⁹ illū solemnē libz de consideratiōe ad eū scripsit. Romani aūt solito more feruescētes seditiōez faciūt. q̄ propter vir scūs dedit locū ire. et in gallijs veniens pstinū locū dilecte clareuallis būiliter benigneqz visitauit. Alloq̄t frēs nō sine lacrimis. meor pstine et taz pulchre q̄tis iā pdite. miscēs sznonib⁹ auulsa a corde suspiria. hortat et cōsolat. et se inter eos frēm ⁊ sociū non dōm vel mgrm ⁊c. Rem difficilez agens. diuersaz in vno homine pietatem exhibēs psonaz. sagmēta ei circūferebant ⁊ puluinaria. lectus eius pallijs opert⁹ cortina ambiebat purpurea. sed si reuolueres opimēta inuenires laneis cōplosa stramia et paleas cōglobatas. ⁊ homo in facie. ds videt in corde. Ipe vero bona corā deo ⁊ hoibus puidebat. eternū oibus monachis et pontificib⁹ exēpluz relinquēs. Demū valedicēs frib⁹ cū multis lacrimis. solitis inquietudinib⁹ reddit. romāqz reuersus gloriose suscipit clamātibus vniuersis. Benedictus q̄ venit in noie domini. Obijt tandez in magna sanctitate suis meritis illustrādo romā miraculis plurib⁹. sepult⁹ in basilica sancti petri. Moritur statim eciā beatus bernbardus eodez anno.

Pestilentia sacri ignis fuit. Et puer quidaz liberatus ab igne. omnem historiam mūdi. textū euangelij. actus apostolorū ꝛc. tanq̄ in libro legeret alijs ꝓnunciauit.

Hugo de scō victore doctor insignis hoc tpe moritur. Cui cū iaz in extremis laborāti frēs hostiaz simplicē ꝓ corpe dñico darēt. eo qd cibū retinere nō posset. Ille p spūm cognoscens dixit. Misereat vēi ds frēs. Quare me deludere voluistis ꝛc. Quib stupētib ꝛ vex corpus xpi afferentibus. ille videns q recipere nō valeret eleuatis in celuz manibus sic orauit. Ascendat filius ad patrez. et spūs ad dūm qui fecit illuz. Et inter hec verba spiritus exalauit. et corpus dñicū ibidez disparuit.

Petrus tharētasiensis eps vir itegerrime religiois.

pm. Frederic an. xxxiij.

Guilhelm puer in anglia crucifigit a iudeis in die scō parasceues. Et erat tūc puer ibidez qui vidit infernuz.

Iste fredericus fuit vir magnox opex ita vt quidā dicāt q post karoluz magnū in gestox magnificentia orbis similez non habuit. Et nota q huiusmodi cōpatiōes sunt cū moderamie accipiende nō simpliciter. sic solet dici de salomone. Potest eni esse qd aliqs simplex miles in aliquo negotio ita magnifice se habeat q vere dici poterit de eo q nunq̄ similez habuerit in illo sed nō in oibus ꝛc. Ulex iste idem fredericus in vno crimē glorie sue iutulit q cū alexādro papa altricauit. et cōtra fas scismaticos fouebat longo tpe. Verūptamē post penituit. et veniā petens crucē ꝓ satisfactione suscipies vltra mare iuit. et post magnos triūphos in quodaz fluuio submersus fuit inprouise.

vi cccliij.

Roman

.iiij. Anastasi ā. ij. m iiij d. xxiiij.

Mcliiij.

Iste anastasius fuit abbas sancti rufi valentiniensis dyocesis. pmo quidez in cardinalem. et post in papā assumitur. Hic construxit palacium nouū apud sanctaz mariā rotundaz. Moritur. sepeliturq̄ in laterano.

Gratianus monachus hoc tēpore decretuz cōpilauit. ꝛ ab eugenio papa. iij. approbatur. et ipe fit episcop in tuscia in clusiua vnde oriundus fuit.

Petrus lumbardus epūs parisien. frater gratiani libx sentēciax edidit et glosas psalterij. et epistolarū pauli. ec plura alia.

Petrus comestor frater gratiani et petri lumbardi historiaz scolasticā composuit. et alia.

Comes murienſis factus est humilim cōuersus in cartusia.

Theobaldus comes campanie vir totus misericors.

Wilhelmus heremita sanctissim circa hec tempora claruit. q olim dux aquitanie fuit et comes pictauien. Hic primū totus discolus fuit. Ad quē cū beat bernhardus vt eū recōciliaret directus fuissz. et ille modis oibus reconciliari rēnueret. vir dei ad altare celebraturus accessit. ipo duce tanq̄ excōmunicato pre foribz expectante. Cum aūt pax dñi ꝛc. dixit. corpus dñicū sup patenā ponit et secū tollit. atq̄ ignea facie et flāmeis oculis foris egredit dicēs ad ducez. Rogauim te inquit et spreuisti nos. Ecce ad te pcessit virginis filius q ē dñs ecclie quā tu psequeris ꝛc. Statimq̄ velut alter paulus tremēs cecidit ꝛc. qui post lorica sup nudo vestitus.

Hugo folieti scripsit libx de castro aie.

Sol obscuratus fuit
hoc tẽpore. fames magna facta est. Terremot⁹ insuper maximus fuit. Anthiochia cũ tripo/
li et damasco ceciderũt. l⁷. hominũ submergunt̃. et mare retrogradus versus est. Tres lune
apparuerũt in celo. et in medio signus sancte crucis. Et tres soles visi sunt. et statim post sol
iterũ obscuratus fuit ab hora sexta vsqz ad horaz nonam.

Visio horrẽda facta est ep̃o lingoneñ. a quodã heremita iam defuncto. dicens ꝙ
.xxx⁷. hoim decesserãt secum. inter quos beatus bernhardus statim euolasset. tres
in purgatorũ descenderant. oẽs alij in inferno ꝑpetuo cruciandi submersi fuerũt.

Impatores

Bohemia fit regnũ. antea ducatus fuit.

Noruegia que est inferior regio almanie cõuertitur ad fidez. vbi ꝓimũ predicauit Adrianus legatus
et cardinalis albanensis postea papa.

Sanctus thomas cantuariensis archiepũs martyrizatur hoc tpe in anglia ꝑ ecclesia. in ecclesia
in loco sancto. et in tempore sacro. inter man⁹ sacerdotũ et religiosoꝝ ꝛc̃. Ad cui⁹ exequias dum cler⁹
ꝑ introitu misse Requez ꝛc̃. inciperet. statim angelorꝝ chori astantes voces cãtanciũ interrũpunt. mar/
tyris missaz intonãt Letabit⁹ iustus ꝛc̃. Hic multis claret miraculis. Et heinricus rex anglie misit so
lempnes ambasiatores et excusauit se de nece eius. et crucez suscepit post triẽniũ. Sanctus vero tho/
mas non longe post canonizat̃ ab alexandro.

Anno mundi.

Pape

Anglicus

.iiij.
Adrianus
annis. v.

Anno xpisti.

Iste adrian⁹ natione anglicus fuit. epũs albaneñ.
vir magnanim⁹. et verbi dei cũ zelo ꝓdicator egregius. Regem sicilie et romanos cõpescuit cũ censu/
ris. ipe ante legatus fuit in noruegia. et gentem illaz barbaricã conuertit et instituit. Post elect⁹ in pa
pam officiũ suũ honorificauit. Et dicitur ꝙ ꝓmus papa fuit qui cũ curia in vrbe veteri morã contrax
erit. Hic fecit gironẽ in radicafano. et turrib⁹ muniuit. et multa compauit a comitibus circa locũ sc̃e
christine. Sepultus est in vaticano.

Heresis waldensiuz

seu paupeꝝ de lugdumo incepit. cuius inuentor fuit waldensis ciuis lugdumeñ. Qui cũ diues esset relic
tis omib⁹ paupertatez euãgelicam seruare voluit. et scribi fecit aliquos libros biblie in vulgari. cum
nõnullis sanctoꝝ auctoritatibus. que minus sane intelligens. suo inflatus sensu apostolorꝝ officiũ vsur
pauit predicando vbiqz. et suos ad predicanduz mittendo errores ꝑ plures seminauit. Moniti autez re/
sponderunt deo magis obediendus ꝙ hoibus. prelatos et clericos aspnendo. Tandez cõtumaces ex/
cõmunicati sunt et expulsi a patria. et post in concilio heretici denunciati sunt. Et factum est in gran/
de malum et laqueũ magnũ simplicib⁹ ꝛ deuotis psonis scãdalnz inmensuz. et vtinã hodie esz finis.

Olim sancta fides ca/
tholica ꝑ potentes principes ꝑ argutos philosophos. per subtiles hereticos. ac ceteros viros spec/

Almani qui apud tusculanũ
p impatore morabantur. romanos apud montez portũ inuadunt. et tot a nona vsqz ad vespas occi
derunt vt nunq̃ ex romanis tot milia occisi leganť. licet tempore hanibalis tot occisi sint vt tres co/
phinos anulor quos de digitis peeror occisor idez hanibal extrahi fecit carthagine destinauerit ꝛc
ohor multi apud sanctũ stephanũ et sanctũ laurenciũ sepulti sunt ꝛ habẽt hoc epitaphiuz. Mille decẽ
decies sex decies quoqz seni.

Sanctus Richardus fuit hoc tẽpore qui a iudeis martyrizatus fuit parisius. et
iudei expellunť a regno.

Corpora sanctor triũ regũ hoc tempore trãsferunť de mediolano ad coloniam agrippinaz.
per venerabilem Raynoldum archiepũm colonieñ. Fueruut namqz hec corpora sacratissi/
ma ꝑmo p helenaz cõstantini matrez rapta. et de india ad constantiopoliz pducta. que po/
stea eustorgius epũs mediolanũ transtulit. vbi vsqz ad hec tẽpora pmanserũt. Sed cũ frede
ricus imperator q̃i cũ innũerabili almanor exercitu mediolanũ obsedisset et tandem cepissz
predict⁹ archiepũs q̃ tũt in comitatu impatoris erat eadez corpora vix magnis p̃cib⁹ impe
tranit. et coloniã secũ pduxit ꝛc. ꝛ extũc colonia floruit. Scũs bernhard⁹ canoizať
p alexãdrũ. ꝛ ꝓpter cõcursuz populi ꝓhibuit eũ abbas ne plura miracula faceret. ꝛ obediuit mortuus.

vi^M cccl xiij. vi^M cccl xxiij.

.iij.
Alexãder
an. xxi. m̃ xi. d. xix.

Mclxiiij. Mclxxiiij.

Iste alexander vir strẽnuus fuit. et habuit longũ scisma. xvij. annor. et quatuor scisma
ticos vicit successiue et excõmunicauit eos. qui omnes mala morte perierũt. Preualuit eciaz cõtra im
peratorem. et ad vnionẽ reuocauit. Duo cõcilia celebrauit. vnũ turonis. aliud in vrbe. Tandez omni
bus non sine graui labore cõpositis. puta qui aduersus talez regẽ dimicauit. gloriose romã reuertitur
et eos qui ꝓter pseuerancias electi fuerũt restituit. Moritur post sepultus cũ patrib⁹ suis in pace xpi.

Iste idem papa ordinẽ cartusiensiuz confirmauit cũ subscriptione oim cardinaliũ. sus/
cipiens eũ sub ꝓtectione sci petri et sua. dando ꝓuilegia aliqua. quibus lucius et alij numero
.xi. plurima supaddiderũt. et monasteria extruxerũt. Scisma. xx. ecclesie
grande fuit inter alexandrũ et. iiij. scisma ticos. sed alexander obtinuit. Durauit ãnis. xvij.

Stabiles impugnata fuerat. diebus aũt istis per vilis
simos ydiotas ac laycos pauperrimos extitit nõ modi
ce tribulata. Quasi dicat ecclesia. Jam vtiqz debeo af
fligi. si nec isti a tribulatione cessant. qui vita ipsa vide/
bantur indigni. quor cõuersatio deo et hominibus odibi
lis est. qui ad nichil q̃d est valent. nisi quod menciunť me zelare vt sic efficacius nocãt. Fuerũt nichi/
lominus posta quidaz subtilissimi heretici qui istaz heresim waldensiuz defendere conabanť. et plura
regna et populos deceperũt. cũ quibus tendez miserabiliter exterminati perierũt

Ordo wilhelmitar a sancto wilhelmo he
remita. olim duce aquilegiensi nomẽ et ori
ginez traxit. Eius discipulus fuit sanctus al
bertus heremita. qui ordinez istũ educauit.

Berchtoldus dux de zeringen. filius conradi impatoris olim secūdi. q̄ dñabat ab argētineñ. ciuitate vsqz vallesieñ. multas munitiones ⁊ oppida fundauit. cōtra insolentias tyrānorū q̄ hoc tpe vulgū opp̄mebāt. Edificatoqz friburg in brisgauzia. secūduz friburg in nochtlandia cōtra sabaudos oppiduz inexpugnabile extruxit. āno dñi. Mclxxix. et post. xij. ānos bernaz.

Leodiuz capit. depredatur. vastatur. et mulieres ac virgies oppmunt. Religiose tamē ac timorate mirabiliter liberate fuerūt. nec alicui pollutiōis cōtagiū passe sunt. sicut dñs ostendit sancte marie de ogniés. vide in vita ipsius.

Impatores

Hierusalem itē pmittente deo capitur a saracenis. et gloriosuz sepulchrum cū scā cruce ꝓpter peccata xpianorū. et precipue luxurie et crapule. Naz rarus erat in monasteriis. rariorqz in seculo quē non morbi luxurie infecisset. Et qz tota terra sordescebat facinoribus ideo piecit dñs populuz suū. inducēs multas tribulatōes sup ipm. vt vel sic ad eū contriti rediret.

Passagiuz grande ordinat hoc tempore. quod factū fuit tpe clemētis. iij. et fredericus impator crucē accepit. ⁊ multi pncipes cū eo. et factus est concursus maximi. sed pax pfecerūt. nec aliq̄d recupauerūt p̄ter solaz acbos.

Sancta alpiadis virgo scissima claret. que būiliter nata subulca erat. in terra senoneñ. cibo spūali vtebat sed nullo corpali. tamē venusta facie. Multas habuit reuelationes

Anno mundi. vi M cccl xxxiij.

Pape	Tuscus	.iij. Lucius ā iiij. m. ij	Lūbardus d. xviij.	.iij. Urbanus ā. i. m. x.	d. xxvi	.viij. Gregorius men. ij.

Anno christi. Mclxxxiiij

Iste lucius fuit eps ostieñ. qui post verone mori habēs tale epitaphiū. Luca dedit lucē tibi luci pontificatū. Ostia papatū roma verona mori. Immo verona dedit vex tibi viuere roma. Exiliuz. curas. ostia. luca mori. Pulchri versus. q̄ quoddaz apologeticuz ⁊c.

Iste vrbanus fuit oriūdus de ciuitate mediolaneñ. Ad eū venit ioachim de calabria. Hic cū audisset captam hierusalez a saracenis. nimio dolore tactus obijt. sepultus in ferraria.

Iste gregorius natione beneuētanus. magnū zelum habuit p terra scā ⁊ cepit petiere de modo recuperādi eam. sed statim obijt pisis.

Sanctus bertoldus carmelici montis hermicolis ab aymerico anthioceno patriarcha in priorez assignatus fama celebri multis inotescit. Hic inter cetera preclare suc sanctitatis indītia. anias q̄mplurimū fratrū quas saracenorū absumpsit gladius cū corona martyrij ab angelis in celuz deferri vidit.

Abbas ioachim fuit. q̄ plura predixit et scripsit. et in quibusdaz errauit. vt patet in principio decretalium. Scisciitantibus eciam principibus an ire deberent ad terram santam. respondit non. qz tempus nondum adueuisset.

Sanctus hugo epūs lincolniensis. ordinis cartusiensium in anglia innumeris claret miraculis hoc tēpore.

Sanctus ancelmus epūs blesinensis. ordinis cartusiensium claret bona vita.

Prodigia magna apparuerũt inter clarũ montez et compendiũ.q: lapides quadrãgulares.ad quantitatez ouoꝝ cadebant.⁊ fulgura crementia villas.et corui in rostris carbones ignitos portantes.incẽdentes domos ac villas.et multi ictibus fulminis perierũt.Vide in speculo vincencij.

Regnũ thartaroꝝ incepit.et creuit valde.et vsqz hodie est maius in vrbe.et fecerũt plagaz in mundo maximaz.

Liuonia regio septentrionalis magna cõuertit ad xpm pro parte.

.v. Heinric⁹ ãnis.viij.

Iste heinricus fuit filij⁹ frederici.⁊ accepit constãtiã filiaz regis sicilie in vxorez.occasiõe cui⁹ subiugauit sibi totũ regnũ apulie.fugatis illis qui illud tenebant.

Philipp⁹ ãnis.xij.

Scisma orit post mortẽ heirici. Nã q̃daz elegerũt philippũ ducem sueuie frez eiusdez heirici. Alij otthonẽ filiuz ducis saxonie.Et facta ẽ altricatio magna.⁊ bella in almania.Tandez ottho p̃ualuit. q: papa Innocẽtius tenuit cũ eo.Philipp⁹ enĩ statiz p⁹ pacẽ quã cũ otthone fecit interfect⁹ ẽ dolose. a lantgrauio.et sic ottho obtinuit.et romã veniẽs ab innocẽtio coronatur.contra consiliuz multoꝝ et voluntatem.Et versa ẽ bñdictio in maledictionẽ. q: eodez die fracto iuramẽto contra ecclesiaz cepit tyrãnizare stolidissime.quare statim excõmũicat.⁊ deponit.et tandez in cõtumacia morit.

vi⁹ ccccxciij.

.iij. Clemẽs. ãnis.iij. Romanus. dieb⁹.xvi.

.iij. Celestin⁹ an.vi.m. Roman⁹ viij.d.xi.

Mcxciiij.

Iste clemẽs ordinauit monasteriũ extra murũ quod dicit sci laurentij.et quedam alia edifitia.Eius tpe factũ ẽ passagiũ magnũ cotradicẽte abbate ioachim.q: nõduz veiiz tẽp⁹

Iste celestinus in die scõ pasche coronatur.et die sequẽti coronauit heinricũ impatorez. Ipse eciã fecit fieri palatiũ apud scm petrũ.

Ordo theutonicoꝝ dompnoꝝ incepit circa hec tpa in prusia.sub celestino papa tertio. Ortũ habuit ex ordine sancti iohãnis hierosolomitani.

Ordo sancte trinitatis circa idem tempus incepit.

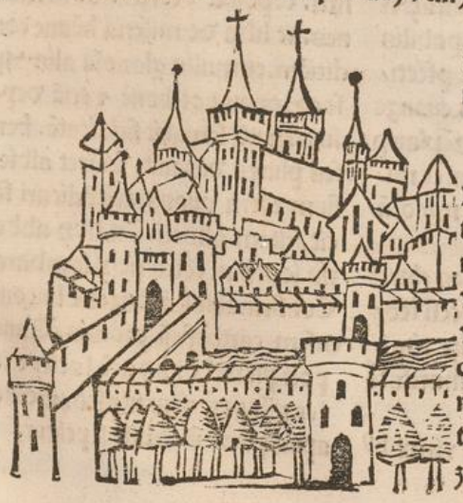

Berna ciuitas impialis conditur.ãno dñi.Mcxci.Berchtoldus nanqz dux de zceringen inclytissim⁹. iã plurib⁹ monasterijs ac munitiõib⁹ edificatis. denuo hũc locũ nemoꝝ vastitate condensuz.hũanis habitatiõib⁹ aptuz plustrans. vrsum quendaz venustissimũ arte venatoria ibidez cepit.a quo p̃dicto loco nomẽ imposuit. Naz vrsus.lingua theutonica ber sonat ꝛc. Unde hec ciuitas robustissimos viros. tanq̃ vrsos enutrire cõsueuit.q̃ p̃ ceteris cõfederatis iustitie zelatores.multoꝝ tyrãnoꝝ colla de virtute calcarũt.

Constantiopolis recupatur a xpianis. et balduin⁹ comes flandrie impator ibi efficitur.

Crux pdicatur quiqz vicib⁹. Et hoc in aere ostensuz fuit. qz cruces diuersoz coloz quiqz nuero. in aere patenter resplenduerũt

Cruce signati plures gloriosissime euolarũt ad celuz. et quidaz diuinitus punit⁹ fuit. eo q̃ crucez predicare noluit.

Rex aphrice xpianis bellũ intulit. et fugatus est. perierũtqz amplius q̃. c⁹. saracenoz.

Impatores

.iiij⁹. Ottho. ãnis. ij.

Nota q̃ circa hec tpa legunt miracula gloriosa. q plurie reuelatiões facte sunt de iniq̃s mercãcijs q vsuris. Et in vita scẽ marie de oegnies fit mẽtio de q̃daz vidua optime vite. cui btã virgo cũ scõ petro q multitudie angeloz astitit i agonia et vix demões abegerũt. et tandez dñs met aduenit. q funeris obritiũ adimpleuit. Nec tñ ꝓter hec penas purgatorij euasit. Marit⁹ eni ei⁹ mercator fuit. q q̃daz p fraudez acq̃sierat. Quosdaz eciã de familia ducis louanie hospitio recepat. q̃ de iniuste acq̃sitis in eius domo multa expendebant. de q̃b⁹ nõduz pfecte restitutiõez fecerãt. ideo aia hui⁹ tam scẽ vidue purgatorij ignib⁹ exurebat. Nota leõr grosaz ꝓuidentiã dei. Quãdo hec mulier erat in statu mutabilitatis. ne ex vehemẽtia doloris vel timoris in pcẽm decideret. consolata ẽ a btã virgine et scõ petro. qñ aũt per mortẽ euasit periculuz amplius peccandi. iusticie rigorez experta est. Pena eni eius erat dilata. non soluta q̃c.

Anno mundi. vi⁹ ccccliij.

Pape .iij. Innocẽti us. ã. xviij Campanus. m. iiij. d. xxiiij.

wilhelm⁹ parisien. icepit ordinẽ augustineñ. q̃ dicũt mẽdicãtes Albertus pãiarcha hierosolymitan⁹ ordinẽ carmelitaz instituit in monte carmeli.

Anno xpi. Mcciiij.

Iste innocẽtius magnis laudibus extollitur. qz vtilis valde fuit ecclesie dei. qd̃ opa eius testantur. Nam fecit fieri hospitale sci spũs. et renouauit ecclesiam sci sixti. cõposuit decretales. sermones. ac libz de miseria hũane conditiõis. et multa gloriosa alia. Ipse coronauit ottbonẽ q eciã deposuit. qz nõ seruauit fidelitatẽ. heresses plures dãnauit. scilicet albinsium cõtra quos crucẽ pdicari fecit. Item almerici. et libz abbatis ioachim cõtra petz lombardũ Confirmauit scm̃ bugonẽ linconiensem carthusieñ. ordinis. Tandẽ post plura bona pacẽ faciẽdo inter pisanos q ianuenses. moritur apud parusũ q ibid̃ sepelitur.

Dominicus hispan⁹ vir scũs apostolice pfectionis emulator. mirabili zelo pseq̃t hereticos. miraculis clarz. q ordiez iacobitaz siue pdicatoz instituit.

Francilcus italicus. vir incõpabilis seruoris ac summe pfectionis. paupertatis euangelice q̃si quoddaz exẽplar p lucidũ. multis claret miraculis. et ordinẽ minorũ instituit.

Maria de oegnies claret miraculis in dyocesi leodiensi. et multe alie virgines. vidue. q scẽ maritate fuerũt ibidem.

Scã clara fulget virtutib⁹

Pueri de almania.xx^{m}.et amplius diabolica machinatione decepti cruce signantur quasi ds p eos vellet recuperari terrā scām scdm illud.Ex ore infanciū ꝛc.Sed cū ad mare venissent a piratis dolose in nauib^{9} rapiunt q̄i eos ad hierusalem ducere pmittentib^{9}.Ilex multos submersérūt.alios vēdiderūt saracenis.Et sic patz q̄d de similib^{9} in futur faciēdū sit si similis casus occurreret

Pastores pecor similiter de hispaia cōueniētes cū turba grauí parisi^{9} venerūt.ꝛ oia bona clerí vastarūt inuidis plebib^{9} gratulantib^{9}.sed cū eciā laicor bona cepissent deuorare stati expugnati fuerūt et pempti.ꝛ sic patz quō diabol^{9} eciā suas cruces p̄dicauit.

.ij. Frederícus.ā.xx.

Iste fredericus fuit filius heinrici p̄dicti.ꝛ elect^{9} fuit contra ottbonē vt eū expugnaret.q̄d ꝛ fecit.Et extūc incepit ecclias laniare.q̄re excōmūicat ꝛ deponit p honoriū q̄ eū coronauit ꝛ multa mala fecit.ꝛ cōtumax diu pmāsit. et morte p̄uētus sine sacris a ꝓpo filio suffocat. Sic item multa exēpla hic sunt de psecutoribus ecclie q̄ miserabiliter peūt.Ipe eciā filius suū heinricus suffocauit.q̄propter ab alio filio suo cū egrotaret suffocatus fuit tpe innocencij pape quarti.

Symon comes mōtisfortis velut alter harol^{9} mirabiliter triūphauit cōtra hereticos habēs secū epos ꝛ abbates scos.p̄cipue scm dñicus. Fugauit alí qñ.c^{m}.hereticorus. cū paucis puta .viij milib^{9} catholicis.

Cōciliū lateraneñ.in vrbe.Mcccxv. prelatorus

vi^{m} ccccxiij.

.iij. Honorí^{9} an.x.mē

Roman^{9} viij.d.xxviij.

Mccxiiij.

Iste honorius multos honorauit.ꝛ canonizauit plures scos Fredericū coronauit.ꝛ eciā deposuit ꝓpter rebellionē.Ecclesias sancti laurencij extra muros.et basilicam que dicit sancta sanctor renouauit.Decretales cōposuit.ordines p̄dicator et minor confirmauit.Tandes mort et sepelit rome in ecclesia beate marie maioris

Ordines.iiij. mendicanciū.videlicet p̄dicator. minorum.augustineñ.et carmelitar.confirmant ab honorio ꝛc.Preponūtur tamē p̄dicatores minorib^{9} in lris papalibus.q.vi.mensib^{9} ante ipos cōfirmati fuerūt.

Lodouicus filius regis cecilie.frater minor vir sanct^{9} hoc tempore clarus habet.

Ordo cruciferor circa hec tpa renouatus ē p innocenciū terciū āno pontificatus sui.xviij. ias deuicta heresi albiensiur p cruce signatos. Fertur beatū quiriacū hierosolimor epūm olim hui^{9} ordinis p̄mīcerīū extitisse.statim postea q̄ sancta helena crucē inuenit. sed iulian^{9} apostata eundes quiriacū cum fratribus occidit.et sic longo tpe ides ordo abolitus fuit. Tempore aūt innocencij.iiij.apud lugdunū creuit.et priuilegijs dotatus est ab eodem.

Guilbelm^{9} niuerneñ. epūs vir scūs et doctissim^{9} claret. qui duo milia paupes tpe famis quotidie pascebat.

Hierusales destruit vsqs ad solum.excepto tēplo ꝛ ciuitate dauid.a coradino filio staphadim.

Stephan^{9} scūs p̄. et prior dom^{9} portar ordinis cartusieñ.et post epūs digenūs.

Lapis grandis cecidit in mōsterio sci gabrielis. habēs signū scē crucis. ⁊ ymagiez xpi expressaz. et de sup aureis lris scriptū. Jhesus nazarenꝰ rex iudeoꝝ. Et cecū illuiauit.

Frisia tota pene submergit fluctibus marinis. in qua pierunt plusqm. cꝰ. hoim. ꝓter irreuerenciaz factā sacramēto a quodaz pugille. sicut postea reuelauit btā virgo maria. et constructa est ecclesia in eodez loco vbi hostie ceciderūt. et cessauit quassatio.

Tartari deuastant horribiliter vngariā et poloniaz. et fit ingens terror in xpianitate. sed pcibus scōꝝ impediti sunt ne pcederent.

Vacat imperiū multo tpe pꝰ depositiōez frederici ⁊ eciā pꝰ eiꝰ mortē. ⁊ ideo plures

Jmpatores

āni ascribunt frederico. licz paucis iuste in ecclie obia regnauerit. qr ñ stati aliꝰ in locū eius electus fuit.

Mons quidaz maximꝰ in burgūdia imperiali diuidit. et currit p multa miliaria. ⁊ quiqz milia hoim suffocauit. et tandez ad alios montes accessit mirabiliter.

Decretales cōpilantur per raymunduz ordinis predicatoꝝ. de mādato gregorij. ix. et ad studia mittuntur.

Sancta elizabeth filia regis vngarie vidua. omni virtute plenissima claret et scā vita.

Thomas de aquino doctor sanctus claret.
Albertus magnꝰ eps ratisponeñ. de quo mira dicūt.
Eustachius qui ⁊ bonauentura doctor deuotus
Alexander de halis doctor irrefragabilis.
Vincencius speculator. oēz materiā scibilez collegit.

Anno mundi. viꝰ ccccxxiij. viꝰ ccccxxxiij.

Pape — Campanꝰ — .ix. Gregorij ānis. xiiij — Mediolanꝰ — .iiij. Celestinꝰ d. xvi.

Anno christi. Mccxxiiij. Mccxxxiiij.

Jste gregorius plures canonizauit. et contra fredericū constanter ecclias defendit. ⁊ romanos corruptos pecunia facta pcessione solemni a laterano vsqz ad sanctū petꝝ cū capitibus apostolorꝝ mirabiliter reuocauit. ita vt contra fredericū pene oēs cruce signarent. quapropter idez fredericus ab vrbe recessit longius. Ipse librū decretalium per raymūduz cōpilari fecit. Tandez plenꝰ tribulatiōibus ꝓter tyrannidem frederici et aliorꝝ moriens migrauit ad christum.

Jste celestinꝰ vita sci encia laudabilis senex et debilis mortꝰ. sepultꝰ i ecclia sci petri. Fuit eps sabineñ.

Sanctus angelus hierosolimitanꝰ carmelita. vir sanctioribꝰ adnūerandꝰ. nois sui vere speculuz. velut nubes imbrifera pdicando circūquaqz discurrens. inumeras xpiani lucrefecit aias. cui eciā tandez post plura miracula effusione pprij sanguinis mortis vicem reddidit.

Sanctus Cirillus grecus melliflui carmeli prior doctorqz. tum vite scitate. tum ꝓbie spū cōspicuus. multa conscribit posteris ꝓfutura seculis. et copiosis miraculis deo ꝓcurat gloriaz mūdoqz stupoez.

Petrus de tharentasia postea papa ⁊ plures alij sci ⁊ literati floruerūt in diuersis mūdi partibꝰ. quos diuina bonitas misit p fidei defensione. alioquin tota pene fides perisset ꝓter hereticorꝝ multiplicitatez et subtilitatem. simul et potenciam.

hugo cardinalis. q̄ totā biblia postillauit
Magister iordanꝰ scūs ⁊ doctor mirabilis
Magister vlricus discipulus alberti.

Judeus quidaz in hispania apud tholetū fodiēdo inueit lapidez. in quo erat liber retustissim⁹. in quo sic scriptū erat. In tercio mūdo filius dei nasceť de virgie maria. ⁊ p salute hoim paciet. Et q liber deberet inueniri isto tpe sez ferandi virginis castelle. Et statim iudeus baptizať cū omi domo sua.

Lodouicus rex frantie vir scūs crucē accepit ⁊ transfretauit mare et capit. et multa de ipo laude digna scripta inuenies. Vaticiniū quoddaz sacrilegū de cessacione euāgelij xpi et euacuatione sacramentoz ecclie. ante ānos dñi. Mcclx. qd expientia tpis exsufflauit. Plura talia totaliter mendosa reperies facta et dicta.

Lantgrauius — .vi. Heinric⁹ annis. iiij — thuringie — Comes — Guilhelmus. — holādie

Bonus xpianus mozit in turchia miraculis clarus.

Ysti duo fuerunt electi ex mandato dñi pape contra fredericū successiue. sed non preualuerūt tyrannidem ei⁹ supare quia potens nimis erat. nec fuerūt coronati morte pueniente. Vltim⁹ hoz interfectus fuit a frisonibus. qui fuit ante comes holandie ⁊c.

Peregrinus quidaz beate marie occiditur clam in dyocesi andegauensi. Et statiz cultellus homicide non cessauit stillare sazuinem donec suspenderet interfectoz ipse ⁊c.

Edmundus archiepūs cantuariensis canonizatur ab innocentio.
Petrus nouus martir ab hereticis occiditur multis clarus miraculis.
Stanislaus epūs craconiensis ab iniquo pncipe intersectus est

vi⁹ ccccxliij. — vi⁹ ccccliij.

Janueñ. — .iiij. Innocēcius. ā. xi. — m. vi. — Alexāder iiij⁹ ā. vij. m iij. diiij

Mccxliiij. — Mccliiij.

Iste innocencius plures canonizauit. fredericū p sententiaz diffinitiuā deposuit et anathematizauit tanq̄ hostez ecclie anno sui pontificatus adiutus a ianuensib⁹. Tandez mortuo frederico idez papa cū maz no exercitu apuliaz ingredit. ⁊ p⁹ paululū neapoli mozit.

Iste alexander quendaz manfreduz pseudo regez cecilie excōmūicauit. duos falsos libzos cōdemnauit. loquētes contra mēdicitatē et euangeliuz xpi ⁊c. mozit tandez viterbij. et ibidez sepelitur.

Sedes cardinaliuz diu vacue restaurant de personis ex diuersis mūdi partibuz electis p innocencium

Martinus qui cronicā abbzeuiauit.

Alexander de villa dei ozdinis minorum. qui doctriale cōpilauit. vir scūs ac theologie sacre professoz claret.

Ob frequēs saracenoz insult⁹ fratres ozdinis deifere marie de carmelo. a transmarinis partib⁹ vbi in plurib⁹ locis multiplicati fuerāt. in cismarinis venerunt paulatiue. diuersas ozbis reziones incoluerunt. teste vincentio in speculo historiali.

Sancta clara canonizať ab alexandro quarto. circa ānum dñi. Mcclliij.

Nota

Contra pluralitatez benefitioz facta est illa solemnis disputatio parisius. āno dñi. Mccxxxviij. in qua determiatuz est p scōs doctozes. q nemo sine periculo peccati mortalis tenere pozest duo benefitia. quoz alter sufficeret ad sustentationez suaz ⁊c. Et quidaz quos auaritia excecauit aliter o pinati fēcerūt contrariū. quos diuina iustitia horribiliter dāpnauit. De hoc sunt plura scripta ⁊ exēpla in di-

Superiores almani qui sebuiceri vocantur pauci q̃dez nũero. plures nobilinz tyrãnos qui eos iniustis exactiõibus opprimebãt. diuino suffulti suffragio de finib⁹ eorum potenter expugnãt. et se deinceps fraterno federe conglobantes. multa bella ãmiratione digna ecclias. orphanos ac viduas defendendo gesserũt. et noiati sunt in orbe.

Alphõsus

Era alphonsi famosissima apud astronomos. Et est ãno xpi. Mccli. Quod nota diligenter. quia ad multũ deseruit in astronomia.

Passagiũ grande factũ est. in quo sanctus lodouicus rex frantie fuit. pay ꝓsecit.

Ymperatores — ãnis. xv. simul

Richardus

Post longaz imperij vacationẽ electores in duo se diuidentes. hos duos videlicet Alphonsuz regẽ castelle et legionis. ⁊ Richarduz comitẽ cornubie frẽm regis anglie. elegerũt. Et fuic scisma ãnis multis tandẽ mortuo richardo. alphonsus corã gregorio. x. intuitu pacis voluntarie cessit omni iuri si qd̃ haberet. Erat eni vir prudens ⁊ maxim⁹ astronom⁹ ei⁹ tabule famose sunt quas fecit. quia cõpendiose.

Festũ venerabilis sacramẽti instituitur per vrbanũ. iiij. cum indulgencijs.

Cõciliuz luz dunense. v. epoy. et. xl. abbatuz. ⁊ alioy prelatorũ circa. M. celebratur ꝑ gregoriũ. x. vbi greci et quidaz tartari solemnes baptizati fuerunt.

Anno mundi. — vi⁹ cccclxiij.

Pape — Gallicus .iiij. Urban⁹ ã. iij. m. i. d. iiij. — Prouincialis .iiij. Clemens ã. iiij. m. ix d. xxv — Lombard⁹ .x. Gregori⁹ ã. iiij. d. x

Anno christi. — Mcclxiiij.

Iste vrbanus fugauit exercituz sarecenoy ꝑ cruce signatos quẽ manfredus contra ecclesiaz miserat. et contulit regnũ sicilie comiti ꝑuintie qui fuit frater regis frantie. vt fugaret manfreduz. Tandez moritur parusij et ibidez sepelit. ⁊ manfredus postea vita et regno ꝓuat ꝑ karoluz

Iste clemẽs sanct⁹ fuit ⁊ ꝓphetico spũ predixit hostes ecclesie tanq̃ fumus perituros. vnde creditur ꝙ deus eius meritis tribulatões plurimas extinxit. obiit habuit ãtea vxorẽ ⁊ liberos.

Iste gregorius satis accidentaliter venit ad papatũ. qr cũ essz archidyaconus leodicẽ. et iussset vltra mare causa deuotiõis. ibidez existẽs in papã eligit. Versus. Papatus munus tulit archidyaconus vn⁹. obiit hunc patrem paty fecit concordia fratrũ. Vey hoc a spũ scõ factũ nõ dubium est. qr valde bene se habuit. nõ intendens pecuniay lucris. sed elemosinis paupey. Fecit eciã ordinationẽ vnaz quinqz epoy cardinaliũ q̃mplurimũ laudabilem. qr honestas et valentas psonas assumpsit. Moritur tandem aretij. sepultus ibidez honorifice.

Benedictũ sit dulce nomẽ dñi nostri ihesu xpi. et gloriosissime virginis marie matris ei⁹. in eternũ et vltra. amen. Nos cum prole pia benedicat virgo maria. amen. Quicũqz hec legerit tociens quociens. habet tres ãnos indulgẽtiay. quos clemẽs concessit. ob rogatum lodouici sancti regis frantie solemniter.

Speculũ historie vincẽcij hic finit.

Ꝑuersis locis ⁊c. Dicit quidam scũs doctor. ꝙ medietas ministroy dei est quasi resecata ꝑ hoc gen⁹ auaritie. ꝙ vnus plura benefitia ꝓmittit habere. Sed q̃s vel vnũ potest digne administrare. aut ꝓprijs ꝑ peccatis satisfacere.

Piscis marin⁹ in similitudinē leonis captus fuit ānō p̄mo martini pape. et dabat planctus horribiles. et adduct⁹ in vrbē veterē cunctis ostensus ē. Quoniā monstrum hoc vulgo interp̄tante esset signū futuri discidij. Quod et factū ē. q: statiz post sicilia interfectis alienigenis. et fetib⁹ in materno vtero occisis. crudeli ter ab obedientia karoli sui regis. et p consequens ecclie recessit. et petrū arragonū regē assumpsit. et multa mala secuta sunt. Et in vrbe parcialitas surrexit. q: vrsini contra hanibaldos. cū multa sanguinis effusione pugnarūt. Ytē et inter saracenos multa milia occisa fuerūt. Et ideo non miz q̄ patrimoniū ecclesie patitur solito more

Rodulphus annis. xviij.

quia tempus est vt iuditiū incipiat ab ecclesia dei. Verū karolus non longe ante martinū obijt. bene dispositis singulis. ⁊ deuote sacramentatus. Petrus vero inobedientie filius infeliciter mortu⁹ ē. ex vulnere qd̄ in bello suscepit. sicut solent mori p̄secutores ecclesie quia duz est fragili homini contra stimuluz calcitrare.

Iste rodulphus fuit comes de habchburg. prob⁹. i armis strēnuus ⁊ prudens. elect⁹ apud basileaz. obhic oppiduz paternīacēsi obsidens. auxilio bernēsiuz cepit

Post aliquos vero ānos. p certos nobiles inimicos pacis cōtra bernenses p̄uocat⁹ bernaz diu inanīter obsedit. Qnan⁹ aūt q̄daz quē secū ducebat cū iā ab obsidiōe recederet bernā inspiciēs. ipāz dñandam toti patrie spū p̄phetico p̄dixit. Tandez idez impator crucē suscepit p terra sancta.

vi⁹ ccccl xiij. vi⁹ ccccl xxiij.

.r. Innocētius. m.v. — Lobard⁹ ō ij — .v. Adrian⁹. m.i.d.ix. — Januen. — .xxi. Iohānes m.viij. — Christian⁹ — .iij. Nicola⁹ ā.i.m.ix. — Roman⁹ — .iiij. Martin⁹. ā viij.m.i — Gallic⁹

Mcclxiiij. Mcclxxiiij.

Iste innocēti⁹ fuit de ordine p̄dicator⁹. famosus doctor. antea vocatus petrus de tharētesia. mor̄it statim rome. et sepult⁹ ē in laterano

Iste adrian⁹ fuit nepos innocencij q̄rti. et eciā statiz mor̄it viterbij. i/biqz sepelitur.

Iste iohēs fuit in sciencijs diuersis famosus. ꝫ moribus stolid⁹. oib⁹ tū cōmunis. obhic cū diceret se diu victurū. statim cū camera noua corruit. et mortuus est viterbij.

Iste nicola⁹ magnificus fuit in edificijs extrūdis et bene rexit vrbem dieb⁹ suis. et ordiatiōez cardinaliū fecit. anno p̄mo pontificatus sui. ⁊ secundo mor̄it. vnde sequit turbatio romanor̄. p̄ter patriā vrsinor̄ ⁊ banibaldeū. ⁊ homicidia.

Iste martin⁹ fuit religiosor̄ amator. et pijs operib⁹ valde intentus. obhic excōmūicauit imperatorez cōstātiopolitanū. eo q̄ nō redierat ad fidez sicut p̄misit in cōcilio lugduneū. p̄t qd̄ multa passus fuit. ⁊ tota ecclesia simul. similiter et petr̄ regez arragonie inuasorez regni silie excōmunicauit. Tandez post multa bella que instruxit contra p̄fidos iudeos et tribulatiōes. moritur parusij. miraculis clarens.

Iordanus theutonicus doctor solemnis. et mgr̄ secūd⁹ in ordine predicator⁹. clarus habet et scūs.

Cometa visus est signũ mali. q̃ plura secuta sunt afflictiua xpianitatis Tarthari inuadũt regnũ constantinopolitanũ. multasq̃ terras imperij occupant. stragez indicibilem de hominibus facientes.

Tripolis capitur a saracenis. et xpianitatis nomẽ ibidez deletur. Achon illa fortissima et inexpugnabilis ciuitas capit a soldano a saracenis. ꝓter discordiã vitiaqz nationũ in ea cõmorantiũ. et deleta fuit. et consequẽter tota simul terra scã occupat a saracenis. ꝓter nimia peccata xpianorꝝ. qui ibidez morabantur. hoc eciã tpe xpiani pdiderũt cũ achone. xv. ciuitates nobiles. et. xij. castra. occisis. cccm.

Imperatores

xpianorꝝ. qd̃ maxie cuenit ꝓter diuersuz dñiuz. et regentes ciuitatẽ non cõcordabant. et eciaz ꝓter stulticiã crucesignatorꝝ.

Belluz maximũ et graue inter ianuenses et pisanos. occasione insule corsice. Tandez in mari pisani victi sunt. et capti plu quaz. xij m. hoim. qui interfecti sunt. et pdiderũt. xlviij galeas. exceptis alijs nauigijs. et preter illas qui submerse sunt in mari. Terremotus eciã magni fuerunt. in tuscia. signantes mala multa. que secuta sunt ibidez.

Franciscus petrarcha poeta et heremita. hoc tpe claret. qui scripsit plura eleganti stilo.

Anno mundi. vim ccccl xxxiij.

Pape.

iiij. Honorius ãnis. ij. Romanus.

iiij. Nicolaus ã. iiij. m. i Lombardus

v. Celestinus m. v. d. v

Anno christi. Mcclxxxiiij.

Iste honorius fuit homo temperatus et magne discretiõis libenter habẽs pacẽ. nulli lesiuus. hic p dicari fecit crucez contra petrꝝ inuasorez regni sicilie.

Carmelite huius tpe dimissis mãtellis varijs. cappas albas sumpserũt.

Iste nicolaus fuit dictus frater hieronymus minister generalis in ordine minorꝝ. q̃ licet bonus hõ in se fuerit. tamen multa infelicia ecclesie suo tpe acciderũt. Naz multa bella orta fuerũt i vrbe ipsius occasiõe. q̃ nimis adhesit vni parti. Post hũc vacauit sedes annis. ij. mensibus. vi.

Iste celestinus totus scũs fuit et ob hoc cũ p annos duos cuz medio cardinales cõcordari non possent. ipm tandẽ de heremo vocãtes elegerũt. Et statim ꝓter onus papatui resignauit. et ab eo dictus est ordo celestinorꝝ. Canonizatus ẽ pmus per clementem. sub noie sci petri confessoris. cuius festũ ẽ. xiiij. kalendꝰ. Junij.

Ordo celestinorꝝ incboatur per vizꝝ sanctũ celestinũ. q̃ in papã elcũs ẽ. Nec vnq̃ a ꝓposito sancto cecidit vsqz hodie.

Nicholaus de lyra. doctor theologie. clarus habetur parisius. hic fuit iudeus natione. Cõversus aũt valde pfecit in ordine minorꝝ. et scripsit sup totã bibliaz et alia. Vel fuit ãno dñi. Mcccxx. Vide in libris suis. Alij dicũt q̃ fuit de brabantia. de parẽtibus xpianis. sed ob pauptatẽ visitauit scolas iudeorꝝ et sic didicit linguaz illaz. Vel iste nicholaus a iudeis informatus est in puericia.

Cometa apparuit. et sequitur statim bellum flandrense. vbi ce-
cidit flos militie gallicane. anno dñi. Mcccij. Terremotus etiam magni fuerũt
nec ausi fuerunt homines manere in ciuitatib⁹. ⁊ papa bonifacius descebat in prato
wernberus puer sanctus rusticanꝰ martyrizat a iudeis. requiescit in beraco.
Eodem tpe scz anno dñi. Mcclxxxvij. quidam alius puer nomine Rodulphus similiter a pfidis iude
is martyrizatus est in berna. qui multis miraculis claruit. Iudei vero sceleris huiꝰ ppetratores
a bernenensibꝰ mortis sentecia plectuntur. Hac occasione rodulphꝰ im
pator bernam cũ. xxxᵐ. pugnatorꝫ obsedit. sz tamẽ pax pfect it.

Adulphus annis .vi.

Iste adulphus fuit comes de anaxone. et nõ fuit coronatus per papã q̃
obijt in bello qd̃ cũ alberto duce austrie habuit.
Nobilissima aconen. ciuitate a saracenis destructa. demũ deifere marie in carmelo monasteriũ ad
.iiij. milliaria ciuitati vicinũ ab eisdem igne cremat. fratribꝰ inuentis in eo pfidorꝫ gladijs trucidatis. et
tũc pchdolor ordo carmelicus mellifluũ locũ ex toto pdidit. in quo a tępore helye et helizei pphetarũ
ijᵐ ccxxi. annis perstiterat.
Sanctus lodouicus olim rex frantie. canonizatur hoc tpe per bonifaciũ papã octauũ.
Alanus doctor vniuersalis. claret in burgũdia. hic ad tępus penã taciturnitatis incurrit coram pluribꝰ
eo quod in principio sermonis. diuinũ auxiliũ more solito non inuocasset.

viᵐ cccxciij.

.viij. Bonifacius ã. viij. Campanꝰ m. ix.

.xi. Bñdictꝰ m. viij. d. xviij.

Mccxciiij.

Iste bonifacius fuit vir in bijs que ad curiam pertinent. experientissimꝰ. Et quia parem non habuit prudentie sue. vltra modum in tantam arroganciam erexit seipm. vt dñm tocius mundi se diceret tam in temporalibus q̃ in spiritualibus. Et multa magnificece fecit que in fine miserabiliter defecerũt. Deditqz exemplum cũctis prelatis ne alta saperẽt. sed forma facti gregis. magis studerent amari a subditis q̃ timeri. Hic est de quo dicitur. q̃ intrauit vt vulpes. rixit vt leo. et moritur vt canis ꝛc. sepultus ẽ rome

Iste benedictus vir sanctus fuit. de ordine predicatorꝫ et parum superuixit. et obijt parisij ibidem sepultus in ecclesia predicatorum miraculis chorusicans. Hic suborta discidium inter regem francorꝫ et bonifaciũ sedauit. et priuilegia restituit. et libertates quibus rex priuatus erat. ⁊ vacauit sedes per annũ sequentem. et plus propter discordiã cardinalium qui tunc fuerunt.

Iubileus instituitur a bonifacio de centesimo in centesimũ sp duraturus. Et fuit primꝰ iubileꝰ ãno. Mxxx.

Iohannes scotus doctor subtilis claret.
Iohãnes andree iurista maximus claret bononie. qui plura scripsit sollemniter.

Liber sextus decretalium publicat. et fuit missus ad studia vniuersalia p bonifaciũ octauũ.
Festũ. iiij. euangelistarꝫ. et. iiij. doctorꝫ instituitur. scilicet hieronimi. Augustini. Ambrosij. Gregorij.
Sanctus albertus de tarpano carmelita siculus. vir meritis. signis. doctrinaq̃ clarus. ac to
tius perfectionis exemplar. viij. Idus augusti migrauit ad dñm.

Rodus insula capitur de manibus turcorum per dompnos ordinis sancti iohannis hierosolimitani. cū quibus adiacentibus. Et fuit bellatū ānis. iiij. ⁊ finaliter xpiani obtinuerūt. Templarij destruunt subito mirantibus vniuersis quō tanti dñi sic insperate perimunt. mgr ordinis comburit parisius Causa aūt publicata fuit postea que fuit vana pfessio cū abnegatione xpi. et expuicione supra crucē in opprobriū crucifixi. put plures eorū cōfessi fuerūt. Et stetit ordo iste annis. clxxxiiij.

Iudei expelluntur de regno frantie. oibus eorū bonis cōfiscatis. illic minime reuersuri.

Impatores

.i. Albertus annis. x.

Iste albertus fuit dux austrie filius rodulphi pdicti. hic pmū a bonifatio reprobatus. deinde ab eodem cōfirmatus pter regem frantie tūc nimicū ecclesie. cui eciā alberto idem papa regnū francie subiecit sicut et alia regna. sed nichil pfuit. tandem occiditur a nepote suo ⁊c.

Concilium Viennense in quo presedit Clemēs.

In isto cōcilio multa statuta fuerūt p salubri regimine ecclesie. ⁊ hēsum exstirpacōe. Et minores intra se tumultuātes cōcordati fuerūt. pars vna dicta fuit spūalium. alia vtiq nō habuit. vocabulum hoc.

.vij. heinricus annis. xv

Iste heinricus fuit comes lutzenburgensis. in militaribus actibus strēnuissimus. pacem per terrā ⁊ aquā tenere cupiuit. victor gloriosus ⁊ bella /

Anno mundi. vi^m viij.

Pape

.v. Clemens ā viij. m̄ x

.xxij. Iohānes ānis. xviij

Anno xpisti. Mcccxiiij.

Iste clemens fuit tāte progatiue in expediendis negocijs ecclesie q tunc pluria fuerunt vt eciā absens eligeret. hic cōcilium celebrauit viēnense. ⁊ libr. vij. decretalium. q vulgariter clementinam dr cōpilari fecit. inquisitores contra tēplarios misit. venetos supauit. regulā minorum declarauit. tēplarios dāpnauit. et ordinem sci iohānis hierosolitani exaltauit. tandē p multa q laudabiliter egit morit. sedes vacat ā. ij. m̄. iij.

Iste iohānes totus gloriosus fuit quo ad ea q in actiua vita exercēda sunt. cōstitucōes clementinas publicauit. ⁊ ad vniuersalia studia misit. multos scos canonizauit. Epātus pingues diuisit. contra pluralitatē bēficiorum multa bona instituit. et hereticos plures pcipuo zelo dāpnauit ⁊c. An aūt saluatus sit an nō. dns eciā suis deuotissimis reuelare noluit. Ipe eciā fundauit domū boni passus ordis cartusien. sup durēciam pe auinionem.

Scisma. xxi. inter iohanē. xxij. et quēdam petrum de carbario de ordine minorum. Causa fuit tyrānidis lodouici. q scindere nitebat vnionem ecclie. eo q iohannes papa eū excōmūicauit. et ideo istum petrum in ydolum erexit ⁊ veneratus est eū sed nichil pfecit. quia statim succisum est. et petrus venit ad pedes iohānis veniā petēs ⁊ obtiuit. tū fuit cōsuat vt hostis oib diebus

Dulcius heresiarcha nouariē. cum margaretha vxore sua heretica. et cōplicibus suis cōbusti fuerūt. sed prius mēbratim concisi fuerūt. Crux eciam tūc pdicata fuit.

Gerardus de bononia ordinis magne marie de carmelo doctor. parusij sapie et doctrie opiniōe celebris. post pluriū librorum editionē. in auinione vitam exiuit.

Pauperes de lugduno qui se dixerũt de tertia regula frãcisci tanq̃ heretici dãpnati sunt ⁊ cõbusti plu ribus locis et ricib⁹.cũ suis articulis erroneis. Unus articulus fuit q̃ xpũs et apostoli nichil habuerũt in ꝓpo vel cõmuni.et q̃ nullum ius habuerũt in his que scriptura dicit eos habuisse ⁊c.

Beguardi multi conbusti sunt parisius ꝓpter he resim paupeꝝ de lugduno.q: sub specie boni mala suscitare conabantur. Et michabel generalis mi noꝝ fuit cũ sibi adherẽtib⁹ ꝓbat⁹ hereticus. Numerus cõbustoꝝ tam de ordine codez q̃ alioꝝ.cxiiij.

Thomas de aquino doctor scũs canonizatur.l.ãno post obitũ suũ.

.iiij. Lodouicus ã.xiij

Lodouicus tholosanus eps fili⁹ regis sicilie ordinis minoꝝ canonizat.

Iste lodouic⁹ fuit dux bauarie et cõtempsit coronationẽ dñi pape.q̃ propter ab eo depositus est.⁊ multus sibi labor ⁊ pericula successerũt. Nisus est eciã scindere vnitatẽ ecclesie.et fredericũ ducẽ austrie contra se electũ vicit. In tribulacione et cõtumacia vsq: ad finẽ durus pmansit.grande periculuz aie sue reportãdo. Tandem karolus contra euz eligit qui ꝓualuit.et lodouicus de equo cadens subito moritur. Mitor inuictus extitit.et fuit coronatus a clemẽte q̃nto. Tandem in toxicatus fuit sumẽdo eucharistiam. Hec legũtur in libris ⁊ fama ferũt p quendam de ordine ꝓdicatoꝝ facta. scilicet frẽm bernhardinũ de mõte politiano ⁊c. Sed tamẽ ordo excusat de his p quasdã lras testioniales q̃s apud se habet. Cui placz req̃rat huiusmodi apd ꝓfessores eiusdẽ ordis.⁊ plene informabit de his ad oẽz copiã.

vi⁹ dxiij. vi⁹ dxxiij.

Clemẽtinaꝝ liber publicat.et ad studia vniuersalia dirigit p iohãnez papam.xxij.

.xij. Bñdict⁹ ã.viij.m. iij.d.xvij

Mccexiiij. Mccexxiiij.

Declaratũ ẽ p iohãnẽ.xxij.edicto ꝓpetuo hereticũ esse cẽsendũ assere re xpm et aplos nichil habuisse in ꝓpo nec in cõmuni. Item affirmare q̃ in xpo eiusqz aplis in his q̃ eos habuisse sacra scriptura testatur nequaq̃ ipis vtendi cõpetierit nec illa donãdi.aut ex ipis alia acq̃rendi erroneũ et hereticũ idem papa iohãnes declarauit.

Idem papa iohãnes collegit de libris ꝓdecessoꝝ suoꝝ ex ordine btissimi patris benedicti scos canonizatos ⁊ plates plures nũero q̃ cõprehẽdunt in seq̃ntib⁹

Mitis et inuicte xpi verna benedicte. In celo sisti tot frẽs ꝓmeruisti.
Quingẽtos/quiqz/quinqgita/milia q̃nqz. Ad te trãslatos p⁹ oẽs canonizatos.
Pape sunt bis duodeni.cardinales bis milleni.in mũdi hierarchia.
Archiepiscopi dati.septẽ milia creati.in fide catholica.
Quindeciz milia digni.pietateqz benigni.scribunt episcopi.
Ac milleni qniqz deni.abbates septuageni.cũ quaterno numero.
O q̃ plures sine mitra.refulsere inde citra.prelati ecclesie.
Quotquot scimoniales.consorores ⁊ sodales.degunt socialiter.
Non est nostre facultatis.cõpensare dicta factis.ac stilo disserere.
Sed quis alter confessoꝝ.secũ ducit talez choꝝ.per celi palatia

Iste bñdict⁹ fuit mõchus mõsterij bolleñ.ordis cisterciij ⁊ vocabat iacob⁹ de furno ab ifantia bone vite et mgr i theologia.factus aũt papa reformauit ordinez sci bñdicti ⁊ cisterciẽ.qd̃ necesse fuit. In largiẽdis bñficijs dur⁹ fuit. et ne indignis cõferrerẽtur decretalẽ edidit q̃ sic incipit. Bñdictus d̃s in donis ⁊c.et multos ꝓuauit erat feruid⁹ fidei cũ seueritate zelator.⁊ ob hoc multis min⁹ carus.tante rigorositatis fuit. q̃ vix cognoscere voluit cõsanguineos suos.dicens papã eos sanguineos nõ habere.

Ventus magnꝰ fuit. qui terras mouit et vndas. et edifitia plurima subruit.

Spiritus guidonis multa reuelat in ciuitate alexij ꝓpe romaz. et de hoc pulcher liber est scriptus.

Aquaꝝ inundatio fuit maxia. non ex pluuijs. sed scaturienciũ terre venaꝝ. Dampna fecit infinita toto orbe.

Iohãnes mandeuil. doctor in medicinis ⁊ miles in armis. natione anglicus fuit circa hec tpa. et mirabilez pegrinatione quasi totius mũdi pfecit. ⁊ scripsit eã tribꝰ linguis.

Astronomi maximi fuerunt parisius hoc tpe. videlz iohãnes de lignerijs. iohẽs de saxoia. iohẽs de muris. ⁊ buridanꝰ maximꝰ phũs q̃ inuenit viaz modernoꝝ.

Impatores

.iiij. Karolus ãnis xxxi

Iste karolus fuit rex bohemie. vir prudens et astutus. ohic iussu clemẽtis fuit elecus adhuc viuente lodouico cõtumace. et quia humiliter sci petri bũdictione ac pape coronatione expecijt. more alioꝝ bonoꝝ regũ ideo in ombiꝰ bene directus fuit. et ꝑualuit cõtra oẽs aduersarios suos. Ipe multa statuit. et ꝑcipue legez fauorabilem ꝓ personis et rebus spũalibꝰ. que adhuc karolina dicit. Tandez mortuus est plenus et gloria. sepultus prage.

Bellum maximũ inter philippum regẽ frantie et eduarduz regez anglie fuit. ⁊ tanta strages vt mare flandrense aliquot diebꝰ tinctum sanguine videretur.

Pestilentia grauissima fuit ita ꝙ vix viui sufficiebãt ad sepeliendum mortuos. Item multe ville deserte diu manserũt.

Anno mundi. vi^M^ dxxxiij. vi^M^ dxliij.

Pape

Lẽmonicen

.vi. Clemens ã. x. m. vi d. xvi.

Anno xpisti. Mcccxxxiiij. Mcccxliiij.

Iste clemens fuit noie et re totus virtuosus. multaqz ꝓ benedictũ rigorose facta mitigauit. ⁊ quosdaz ꝑuatos restituit. Laudabilis fuit rigor seueritatis bũdicti. sed multo amabilior fuit benignitas clemẽtis. ohic erat sermocinator egregius. et sermones multos collegit. Nulluz inconsolatũ a se abire pmisit. Electus fuit ãno xpi. Mcccxliij. vt in bulla quadaz repperi.

Declaratũ ẽ ꝓ bũdictũ ꝙ aie scẽ que nichil habẽt purgabile. ꝑmo statiz vt decedũt facie dei vident. aliter sentire aut dogmatisare est hereticum.

Iudei ꝓ totã almaniã fuerũt cõbusti quia fontes et puteos intoxicarũt. sic plures eoꝝ confessi fuerunt. id esse verum.

Ordo nouoꝝ militũ ihesu xpi instituit in portigalia. per iohannem. xxij. contra saracenos

Anno xpi. Mcccxxxv. fundata est domus scẽ barbare ordinis cartusieñ. in colonia agrippina. illo in loco vt pie credit. vbi olim btus serꝰ sci martini aiaz in celum deferri conspexit. angelico cũ concentu.

Odericus vir scũs de ordine minoꝝ in asia ⁊ india enãgelizãdo discurrit miraculis clarus. et. iiij. scõrum martiꝝ corpora sui ordinis de ciuitate hormes transtulit ꝓ mare ad superiorez indiã in ciuitatez carrã nõ sine miraculis. Et descripsit pegriationẽ suam.

Ludolphus cartusieñ. prior argentineñ. qui vitam ihesu compilauit egregie et alte.

Pugna apud Lauron.

Multitudo ꝓcez q̃ louppen castrũ cũ. xxx^M^. peditũ. ⁊. Mcc. equitũ obsederũt ꝓ. iij^M^. sbuiceros fugant. interfectis. iiij^M^. pugnatoꝝ ⁊. iij. comitibꝰ. ãno xpi. Mcccxxxi.

Portentū ignis in celo visum est. qd a philosophis vocat candela rotūda. Et eodem āno surrexerūt. Mcccli. cruciflagellatores. hec secta pestifera surrexit in superiori almania. et ad inferiores descendit. demū ad partes gallicanas. Confluebant huiusmodi ex diuersis. doctis et indoctis. nobilibus et ignobilibus. Flagellabant autē se cū flagellis nodosis acubus insutis ꝛc. et nisi papa prohibuisset multa mala attēptassent.

Sanctus yuo brito doctor iuris canonizat. quia fuit aduocatus pauperū et sancte vite. hic solus inter omnes iuristas modernos sanctus cōputatur.

Taliarandus cardinalis sci petri ad vincula. platus deuotus. et amicus religiosorū et promotor bonorū fuit.

Visio flebilis facta cuidam heremite in prōcia dñi Innocencij pape. vi. dum adhuc cardinalis esset. vnde aiebat. Vidi aias in infernū descendere sicut niues densissimas. in purgatoriū sicut niuē rarissimā. sed ad paradisum tantū tres vidi introire. scilicet illius cpi. ac illius vidue romane. et illius prioris cartusien. q̄ oia sic post repperit vera. et extūc maximā deuotionē erga viros religiosos habuit. et pcipue cluniacenses et cartusienses. hos enim duos ordines specialiter pceteris priuilegiauit. et ab omni priarcharum archiepōrū eporū et quorūcūq principū ꝛc iurisdictiōe visitatione taxatiōe et qualicūq vexatiōe ꝛc. exemptos esse decreuit. sub anathematis vinculo ꝛc. eosq sub sci petri ac romane ecclesie protectione suscepit. Sibertus de belre almanus. et iohānes wolfigram anglicus carmelici ordinis illustribus cōnumerandi ad salutis sciam verbis scriptisq ꝯplures erudiunt.

---

vi⁹ dliij.

Lemonicen.

Mccliiij.

Jubileus mutatur per Clementē de quinquagesimo in quinquagesimū ꝓpter breuitatem humane vite.

Idem etiam clemēs monasteriū et ordinem cluniacen. multis et maxis priuilegijs dotauit. et ab omibus inquietudinibus exemptū sub btōr petri et pauli apostolorū tuitione imppetuū suscepit.

Johānes de bachone carmelico theologice sapie canoniceq scie princeps parisius et demū p angliam clarus cognoscitur.

Guido de pirpiniatio ex prori generali carmelice religionis. primū maioriceñ. ac demū clueñ. pontifex doctor inter pcipuos cōmēdatus. et vt alter helyas p domo dñi seriosius post correctoriū iuris. et alia ꝯplurima volūia pcōmēdata libr cōtra oēs hereses scribit. quē dño gancellino cardinali albañ. ptitulauit.

Iste innocenci⁹ amator fuit religiosorū. et fecit fabricari in regno frantie ꝓpter sanctū andream ex opposito auinionis monasteriū ordinis cartusien. et multa priuilegia eidem sancto ordini cōcessit. ibidemq sepelit. Fuit etiam canonista maximus.

Johāna regina francie virtuosa et hūilima. et vt pie creditur sancta. obijt anno dñi. Mcccxlix

Studium prage instituitur. et priuilegijs dotat ab innocentio. vi. intuitu karoli impatoris.

Lector quidam paulus noie negando beatam virgiem concepta fuisse sine peccato originali. coram toto clero et populo in cracouia cecidit et expirauit. sermone nōdum finito. vt testatur magister heinricus de hassia. Quod factū plures terruit in hac materia scribentes Fatuū ē enim pe secretis dei nimis curiosi⁹ inuestigare.

Terremotus maximi fuere per diuersa loca. et basilea tota cecidit cū multis castris in circuitu. Tunc boies velut bestie in siluis cōmorant. nec ciuitates intrare audent. Bella eciā plura et pestilentie ⁊ fames fuerūt. Terraqz in multis locis aquā albaz et fetentē euomuit. que castra ⁊ loca fortia casui tedit. Tpa insup piculosa ꝓter hereses ⁊ sectas plures. ⁊ supbia ⁊ iniqtas nimis inualuit. et populus curiosus ⁊ leuis nimis. Unde in libro beate brigitte. i. capitulo. xlv. dicitur ꝙ secdm̄ rigorē iusticie mūdi merito deberz pire. qz peij ē ꝙ tpe diluuij. ſz ꝓcibꝰ scōꝝ mia parcit ei.

Eclipsis solis fuit in ꝓncipio marcij et durauit ꝗi duabꝰ horis.

Impatores

Circa hec tpa pmisit Karolus. iiij. electoribus thelonea et vectigalia imperialia q̄ sita fuerūt in terris ipōꝝ. Et surgit disputatio grandis pro et cōtra. Nam vna positio ꝓbare cōtendit ꝙ hoc nō liceat neqz expediat sic exossare imperiū vt nullas vires cōtra aduersantes retineat. Alia ecōtra putat racionabiliter hoc factū ne ipōꝝ electoꝝ regiōes grauent stante ꝓnūc tot ꝓncipū violenta incursione. nichilqz curanciū de impialiuz fulmiatiōe ꝓceptoꝝ. Quare ergo ipi electores ꝓceteris exactionari deberēt. cuz non esset qui defenderet. aut manū adiutricē afflictis porrigeret. Que aūt istaꝝ firmior fit videāt quorum interest. Quid vero de his eneas poeta laureatus senserit. in historia bohemoꝝ plenius cōtinetur. hoc ꝓ certo scimꝰ ꝙ siue sic siue aliter disputatio cōcludat. mūdus iste cursuz suuz solita vanitate et instabilitate nō retrahet. Nichil stabile sub sole. ſz cūcta subiacēt vanitati. vt sapiens dicit.

Anno mundi. vi^M dlxiij.

Pape

.v.
Urbanꝰ
ānis. viij.

Anno xpisti. Mcccl xiiij.

Iste vrbanus fuit abbas massilien. ordinis sancti benedicti decretoꝝ doctor et scūs reputat. Fecit crucē ꝓdicari contra thurcos et passagium ordinauit. Ad ipm beata brigitta fuit missa a xpo ꝓ confirmatiōe regule. tandez intoxicatus obijt.

Brigitta vidua scissima de regno suetie clara habet multas reuelationes habuit informatiuas ad omnez statū ecclesie. et ordinē instituit cuiꝰ ipa patrona ē. eiꝰ. festū agit /xxiij. iulij.

Ordo saluatoris q̄ vulgariter dicit ordo scē brigitte. circa hec tpa incboat. cuiꝰ regulā ipe saluator met dictauit

Constitutione in vinea. pubicat contra symoniacā prauitatez primo āno vrbani pape quīti. in vrbe apud sanctuz petrum.

Katherina de senis virgo incōpabilis scitatis fuit. cuiꝰ vitam scripsit mgr iordanꝰ ordinis predicatoꝝ cōfessor eius. Obijt aūt āno Mcccl xxx. Multū iustificauit parte vrbani sexti. dicēdo ipm esse veꝝ papaz et de scisimate ꝓphetauit ⁊c. habuit eciā secū virgiez sanctaz katherinaz filiaz btē brigitte. et alias plures vtriusqz sexꝰ psonas venerabiles.

Iohānes de rupescissa de ordine minoꝝ multa ꝓdixit. mox futura de duobus antixpis et desolatione terraꝝ. et generali cōculcatione cleri. et reductione tociꝰ orbis ad fidez xpi. Pluraqz alia ante annū dñi. Mcccl xx. q̄ dixit sibi reuelata a domino ihesu. ſz nō euenerūt. Et diu in vinculis tentus grandia scripsit de futuris. Et nota ꝙ pene ab initio fidei huiusmodi ꝓnoticatores fuerūt. ⁊ quotquot tēpus determinatū ꝓdixerūt de huiusmodi archanis que pater posuit in sua potestate decepti sunt. et ideo nō est huiusmodi reuelationibꝰ fides amplius adhibenda.

Anglici cū britonibus et multis alijs populis barbaris plusquā.xl^{m}.alsacie sungaugieqz fines inuadūt.castra ēmplurima cū vrbibus vsqz ad soluz euertūt.virgines et mulieres violenter oppmūt. ecclias cū monasterijs igni succendunt. Tandez post multas tyrānides cū bernensiuz terminos similiter depdare attemptassent.maxia multitudo cū duce eoz a berneñ. interfecti sunt in frouwenbrun. reliqui vero p schuiceros aggressi miserabiliter ceciderē ano xpi.Mccclxxv.in die natalis sancti stephani pthomris

Secta chorizanciū transiuit anno dñi
Mccclxxiij.Et fuit renus magnus incompabiliter.

wenzelaus annis xxiiij.

Bartholus. et. Baldus. fuerūt hoc tpe maximi legiste.

Iste wenzelaus filius pdicti lzaroli regis bohemie.et adhuc pre viuēte electus est in regez cū adhuc puer esset. sed nō curauit de imperio.et ideo post multas admonitiones depositus fuit. Nobilez eius indolez libidinosa vita polluit.et fuit finis eius sine honore. Numis eni degener erat a moribus ⁊ virtutib^{9} sui genitoris.nec vnq̄ impiali diademate coronat^{9} é.Paterna aūt pbitas in sigismūduz frem ei^{9} transisse ferē vt infra patet.

Petrus de casa ex priori generali carmelitan^{9} eps vasioneñ.ac hierosolimitan^{9} patriarcha virtutis forma.doctrineqz speculum clarus habetur.quem ēmplura miracula deo conregnare predicant.

vi^{m} dlxxiij.

.xi. Gregori^{9} ānis.viij.

Scisma pessimū oritur.qd̄ duraūit annis.xl.

Urban^{9} sextus ānis.ix.

Clemens septi^{9}.ānis.xv.

Mccclxxiiij.

Iste gregorius fuit dictus petrus de bellaforte leninonicen.diocesis diacon^{9} cardinalis obijt rome in pace xpi. Post eū sequitur tribulatio quaz dñs bte brigitte preostendit ppter pcca cleri.

Stigmata xpi mulier qdaz in manibus ⁊ pedibus habuit. ⁊ morabat in oppido delft.in partib^{9} holandie.

Iste vrbanus electus fuit in vrbe ppter vim romanoz. sed cardinales hoc metu fecerūt ⁊ nō ex animo.Quapter fugientes ad ciuitatē fundoz dixerūt eū nō esse papā. et elegerunt loco eius dompnū robertuz de gebennis.eodez ano quo dictus clemēs septimus.et hic oritur scisma pessimū.

Scisma.xxij.

oim scismatū que ante fuerūt pessimū et subtilissimū.Adeo eni pplexū fuit. vt eciaz doctissimi et consciencioſi viri non valerēt discutere cui esset magis adherēduz. Et fuit cōtinuatū p ānos.xl. cum grandi scandalo toci^{9} cleri.et grandi iactura aiaz ppter hereses et alia denia que tūc pullularūt. eo p non esset disciplina in ecclesia contra huiusmodi.Et ideo ab isto vrbano.vi.vsqz ad martinum quintū.nescio quis fuit papa.

Alexandria egipti ciuitas opulētissima a xpianis capit

Causa humane malicie a doctis viris multiplex assignat. inter que non minima est p parentes filios non educant disciplinate.sed pmittūt eos ad placitū delicijs affluere. Petulantia igit cū ex cōsuetudine in naturaz transierit. nec erubescere nec timere potest. Fitqz ceruix dura donec paupertate.bellis.laboribus et alijs tribulationibus mollescat attrita.Flagelluz ergo sibi ppparat.qui filios nō castigat.

Pugna apud Sempach.

Luppoldus dux austrie cū maximo comitatu militaris exercitus. nobiliuz delusus consilio. confederatos qui schuiceri vocant apud sempachū potenti prelio inuasit. Verū illi licet pauci id est. Mdc. deū qui ꝓtector eoꝝ ē inuocantes. maximā hanc multitudiē effugarūt. ipo duce interfecto. cum. viij. comitib⁹. cxx. militib⁹. iiij^M. pugnatoꝝ. et pluribus nobilibus qui de austria. alsacia. sungaugia. et brisgaugia. ꝛc illuc ad pugnā cōuocati erant. De schuiceris vero tantū. cxxij. interfecti sunt. āno dñi. Mcccl xxxvi. die. ix. mensis Julij.

Et post duos ānos nobiles qui remanserūt itez cū. vi^M. pugnatorū reuertentes per. cc viros de glarona in fugam versi sunt. occisis. ij^M cccc.

Rupert⁹ annis .ix.

Impatores

heinricus oyta sacre theologie ꝓfessor famosus

heinricus de hassia eciā doctor theologie fuerūt in wienna. duo lūinaria ecclie.

Gerhardus groet claret scitate vite et sciencia. et incepit cōgregationē fratꝝ in dauentria. et plura scripsit.

Johānes rusburch clarus habet. vir admoduz deuotus ꝛ illuiat⁹. eciā multa scripta in theutonico reliqt

Vincēcius de valētia alias de ferra vir scūs claret miraculis multis. Canoizatus ē p⁹ a calixto. iij. qd ꝛ sibi pdixit spū ꝓphetico bernhard⁹ discipulus eius.

Iste rupertus alias robertus dictus fuit dux bauarie. et comes palatin⁹ reni. vir iustus ꝛ catholic⁹ coronatus a bonifacio. ix. hic cū grandi exercitu almanoꝝ intrauit ytaliaz cōtra iohannē ducez galiase. sz cū iactura graui redijt. dign⁹ habitus vt ꝓ iusticia pateret.

Anno mundi. vi^M dlxxxiij. vi^M dxciij.

Bonifacius non⁹. ānis. xv.

Pape

Bēdict⁹ xiij⁹. ānis. xxi.

Anno xpristi. Mcccl xxxiiij. Mcccxciiij.

Iste bonifacius eligit rome loco vrbani. dictus fuit petrus de thomacellis. et cōtinuatur scisma

Festum visitationis beate marie instituitur ab vrbano. vi. scdm̄ formā sacramēti eucharistie ꝓter impetrādaz vnionē meritis beate marie ꝑpetue virginis.

Iste benedictus fuit elect⁹ in auinione in locū clemētis et dicebatur petrus de luna. et pdurauit vsqz ad concilium constanciēse. sed nec tūc quidez obedire voluit. sz semp permansit ꝑtinax. Moriens tandez in regno aragonie iussit cardinalibus suis ꝙ statim aliuz loco sui elegerēt. qd et fecerūt. et ydoluz eleuantes clementē octauū vocauerunt. sed tamen nichil profecerunt.

heresis puersa iohānis wicleff in anglia. et iohānis hus in bohemia. hieronimi de praga pullulauit et multos infecit. ꝛ sub habitu ouino lupinā feritatē abscōdentes. totū eccliasticū statū subuertere nitebant. Adiuuit eos tēpus pessimū ꝓter scandalosuz scisma.

heresis adamitaꝝ pullulare cepit in bohemia. sz statiz extincta ab hereticis fuit scilicet hussitis. Erat eni nimis grossa et inuerecūda. Naz nudi incedebant. ꝛ indifferenter cū feminis luxuriabantur.

Sanctus petrus thome ex carmelita pacten. epūs ꝛ pīarcha constantiopolitan⁹. doctor precelebris suꝝmiqz regis signifer bellicosus. post innūeras q̄s habuit nedum cū spūalib⁹. sz et corpalibus crucis inimicis victorias. postq̄ plures conscriptos libros ac patrata miracula. in famagusta regni cipri ciuitate. corpus exiuit in festo epiphanie.

Cometa apparuit qui veru appellat satis singularis. cū coma ⁊ radijs sursuz erectis. capite deorsuz pēdente. in occidente transiēs versus septentrionē. hanc inter ceteras cometas que apparere solent. astronomi pessimā esse dixerūt. Sed qr nō mane sz tpe vesptino apparuit. ideo significabat tarde euenire illa que cōmūiter minat ⁊c.

Raro vidi pnostícationes de influencijs celi factas veritate fulciri. Naz de futuris cōtingentibus nō est determiata veritas. ac sapia hui mūdi stultitia ē apud deū vt salomō et apostolus testant. Insup qui ex nichilo oia creauit. ille p electos suos amicos potest ea faciliter imutare. dicente ꝓpheta. ps. ci. Opera manuū tuaꝝ sunt celi. ⁊ sicut optoriū mutabis eos ⁊ mutabuntur. Et licet stelle et planete causent generationes et corruptiōes in istis inferioribus. vtz. hj. phisicorū hoc se non extendit ad actus et opa hoim sicut sunt prelia. dissensiōes. pressura genciū ⁊c. Ad talia teni licet p influencias celi homines aliqū inclinent. nō tamē necessitant. alias arbitriū hois non esset liberū. Ideo ptolomeus dicit. Vir sapiens dñabit astris. scz resistendo influencie celesti.

Francia ante hec tpa diu in flore, hic in merore et conculcatione fuit iuxt morē variabilitatis tpaliuz Et nota q̄ franci eciā extra patriaz suā scz in thurcia hoc tpe miserabilissime ceciderūt in bello. qr noluerūt audire consiliū sigismūdi regis devotissimi ꝓpter arrogāciaz ipōꝝ. et captus fuit dux burgundie interfectis plusquaz. cm. xpianorꝝ. āno dñi. Mcccxcvi. Lodouicus dux aurelianeñ. frater regis francie occisus ē parisiis insidiose. āno xpi. Mcccccvij. Et fuit occasio infinitorꝝ malorꝝ.

vi⁹ dciij.

Gregorius xij. ānis. xij. — Iohānes xxiij. an. iiij

Innocen cius septimus. an. ij. — Alexāder q̄ntus an. i.

Mcccciiij.

Iste innocencius fuit electus rome in locū bonifacij. et dicebat antea cosmarus de parusio.

Iste gregorius fuit electus rome loco innocencij. ⁊ vocabatur ante angelus corarius cessit cōstancie.

Iste alexāder fuit electus in concilio pisano. dicebat petrus de candia. et sic additū ē scisma scismati. qr tres gerebant se ꝓ summis pōtificibus.

Iste iohānes successit alexandro et ꝓmū quidem bene inchoauit. ꝓ vnione. ⁊ fuit in cōcilio constāciensi. et obtulit cessionē papatus. sed post deprauatus latenter fugit. et tamē nil ꝓfecit ei. capit tandez ⁊ sic tessauit coactus. factus item cardinalis. sepultus florencie

Iohānes balestarij carmelita et doctor egregius. multa scripsit.
Petrus de eliaco theologus.
Iohānes gerson discipulus eius eciam doctor theologie. clarēt parisius.

Trifarius cursus tpm repit q̄ se miro ordine alternat. ⁊ sedm hūc ois status. ois cōdicio se gubernat. Primus ē abūdancie. secūdus indigēcie. tercius tpancie. Cū enim tpaliū abūdancia arridet hoies fit fiūt aiosi ⁊ grādia attēptāt. plesqz velut futuri sublimes delicate ⁊ pompose educūt. Seqtur ex his faciliter discordia. qñ nullus alteri cedere didicit. donec apta bella cūcta ad pauptatē deducāt. Indigētes igit effecti prudenciā addiscimus moleste experti q̄ nō vt volumus sz vt pmittimur opamur. tpate deinceps vivere ac meticulose solemus. Generat deniqz tpanitia divicias. que item vt pus animū tumidū reddūt. et eū in circuitu sempiterne instabilitatis ambulare cogūt. Iuxta cōmune igit pnerbiū. divicie pariūt aiositates. aiositates bella. bella pauptatē.

Leodienses a duci burgūdie occisi sunt in bello plusquā.xl.milia. Et ciuitas ipa conbusta fuit cū eccle sijs et monasterijs solēpnissimis. interfectis eciā sacerdotib⁹. femis et pueris ꝗmpluribus. āno domini Mccccviij. Causa hui⁹ mali fuit. q; epūs eiusdez ciuitatis illustris quidē genere. sz scia dei ⁊ morib⁹ ig nobilis. dignitatē ⁊ nomē epi sine sacerdotio ac sacris ordinib⁹ dispensando vsurpauit. Quapropter a ciuib⁹ expulsus ducē burgūdie cōtra ipos ꝓuocauit ⁊c.

Dompni prutheni cōtra regē polonie bellātes supati sunt. occisis. xl⁹.

Sigismūdus āns xxvij.

Iste sigismūdus rex vngarie et fili⁹ karoli. vir xpianissim⁹ ⁊ būilim⁹. adeo de uotus vt merito canonizari debuissz iuxꝫ quorūdaz pioꝝ vota. ohic afflicte ec clesie et pene desolate sua mirabili sapia ⁊ industria succurrit. nec in aliquo si bi ac suis pepcit donec plena vnio fieret. Cōtra thurcos. ix. bella habuit vbi qz triūphando. Quid vltra. Que de con stantino. theodosio karolo. otthone. cete risqz impatorib⁹ laude digna scribuntur hunc secure possunt applicari. eligitur an no. Mccccix. cū iaz. xxiij. ānis regnasset in vngaria. Coronatur ab eugenio.

Conciliū Cōstanciense magnū āno Mccccxvi.

In hoc sacroscō cōcilio fides xpiana que iaz multis ānis q̄ titubare videbat fortiter exurrexit. ibi scisma pessimū. xl. ānoꝝ termiatū ē. Ibi hereses dāpnate. et duo heresiarche scz iohēs hus ⁊ hieronim⁹ con busti fuerūt. ⁊ plura bona instituta. Determiauit eciaz eadem scā synodus ꝓ ✠

Anno mundi. vi⁹ dcxiij.

Pape Roman⁹ .v. Martin⁹. ānis. xiiij

Anno xpisti. Mccccxiij.

Maxima multitudo auiū satis ignotaꝝ in magnitudine q̄ passeres de gallia venientes ꝓpe bernaz. spacium itineris ferme vni⁹ miliare theutunici in longū. et quartaz partez vni⁹ miliare in latū volando occupabāt. Et statim post sigismūdus cū glorioso comitatu illuc aduenit.

Iste martinus electus fuit ꝑ conciliuz constanciense depositis alijs contendentibus q̄ diu scisma habuerūt. et sic redijt vnio diu desiderata et necessaria ꝓ fidei defensione ohic fuit papa potentissim⁹. snp oēs diues ⁊ iusticiarius magnus. Plateas ⁊ stratas publicas securas reddidit. ohereticos delet uit. multa bona patrauit. adiuuante sibi in clito principe sigismūdo. Pro terra sancta recupanda. multos thesauros congregauit sed morte ꝓuent⁹ res impedita fuit. ⁊ cōcilīū breuitet aū morte cōgregari iussit in basilea.

Michael de auguauis carmelita. tocius xpianitatis luminare. post editionē multoꝝ voluminū terras liquit.

Consciencia pura sdm timorez dei olim in prelatis vigens ecclesiaz xpi laudabiliter vita et exēplo rexit ⁊ prouexit. Dehinc successu tpis cū iaz ecclesia in tpalibus abundare cepisset. oblita quodāmodo con de conscientia. scia que inflare solet multos in ecclesia presidere fecit. qui sacraz scripturaz diuersis versuciis palliantes. iusticias dni rectas que cor letificare consueuerunt ꝓpter delicias carnis falsificare nō timebāt. multas hereses ⁊ sectas seminabāt ⁊ plu ✠

✠ pauptas mediocritatē. mediocritas diuicias. diuicie itez aiositates ⁊c. ohoc ē, qd psalmista notat dicens. Incircuitu impij ambulant.

Bohemia vastatur atrociter p sigismūdus et pncipes almanie. ꝓpter heresim hussitaꝝ. et fuit crux data et pdicata contra eos.

Regnū frācie florentissimū miserabiliter supra modus vastat p heinricū regez anglie. qui ecia nō valens q̄tos dies in delicijs sufferre. postꝫ alios afflixit. non sine grandi iactura suorū infelicissime morbo pessimo vitaz finiuit. Item iohānes dux burgūdie idez regnū eqz lacerauit. et ipe ecia post occidit. qd fuit infinitoꝝ malorū occasio. Tandez dñs cardinalis scē crucis ordinis carthusieñ. pacis modus inter eos reppit. sj anglici noluerūt recipe sed burgundi tantū.

Iohēs dux burgūdie atrociter occidit in cōspectu regis francie. statiz post treugas initas. cū scrm diuisim ambo sumpsissent. ⁊ sequuntur multa mala longo tēpore.

Ꝑ conciliū legittime cōgregatū repūtat eccliaz vniuersalez. potestatez habet a xpo inmediate. cui oīs status ecia papalis obedire tenet in his que sunt ad generalez reformacionē ecclie scilicet in fide et moribus. tam in capite q̄ in mēbris. Item q̄ deinceps cōciliuz de decēnio deberet celebrari. et plura alia bona.

Duo amantes in pūcia sigismundi fatuo amore conglobati. cū se ad libitū frui non possent horribili infirmitate pcussi sunt. ita vt mulier expiraret. vir eciaz vix curari poterat. vnde apparet quantū sit hoc malum vitanduz. q̄ nullo consilio acquiescere potest.

vi⁹ dcxxiij.

Venetus

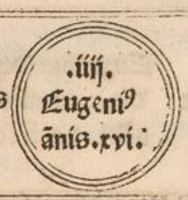

Mcccexxiiij.

Iste eugenius fuit electus pacifice in vrbe mortuo martino. et indubitatus papa nabitus. sed postea breuiter expulsus de roma fuit vt nudus fugeret. Item a concilio basiliensi citatus et ecia depositus sed nō cnrauit et obhoc item scisma orit qd stetit vsqz ad mortē ei⁹. Qui fauebāt sibi multa laude digna de eo dixerūt. Ecōtra q̄ ei aduersabant plura enormia sibi imposuerūt ⁊c. vt moris ē. Tamē quicq̄d ē ante susceptā dignitatē fuit vir abstracte vite. puta fratricella ⁊ bone fame. Qd postea ferē fecisse diuino iudicio relinquo. Ipe eciaz romā recupauit adiutus a venetis. et maiorē obedienciam habuit.

Ꝑra beneficia pinguia p papā dispēsando cumulabāt. Verūptā aliqui licet pauci con cū scia retinētes. conscia pura ⁊ scia sancta illūiati multos ad iusticiā erudierūt. qui iā quasi splendor firmamēti in eterna felicitate rutilare credunt. Sed heu nephandis his tpib⁹ iaz con cū sci de consciēcia abrasis. solum encia sponsaz xpi guberuare videm⁹. psonas videlicet conscia sciaqz carentes. et velut encia insensibilia deū nec sanctos eius verentes. benefitia sup beneficia sibi vsurpare. Et q̄ plus est videm⁹ vilissimos quosqz laycos parochias et monasteria. et q̄ nephas est dicere oblacōes altarioꝝ amodiare. Hinc patrimoniū xpi solis ministris eius deputatū et pauperib⁹ distribuenduz. in vsus deuenit tyrannoꝝ et meretricū. ecclie et monasteria sacra in loca deserta redigunt. Hinc guerre mortifere. destrutiones ciuitatū et regnoꝝ. mortes innocenciū lamentabiles. et mala infinita nū⁹ facta cernim⁹. Que oia ex pōpa eporꝝ ⁊ insaciabili auaricia prelatoꝝ detestanda pcessisse cognoscim⁹ ⁊c.

Tres soles visi sunt in celo. et sequitur statim triplex regimen in ecclesia scilicet Eugenij. Concilij. et neutralitatis. Multa dicunt ꝛc. Item ventus maximus fuit ano xpi. Mcccc.xxiiij

Lyduit virgo sancta in holandia fuit. que mirabili infirmitate diu detenta vbiqz patiſ. id est in toto corpore iux nomē suū.

Bernbardinus frater minor qui nouā reformationē inchoauerat. et multa bona in ecclia fecit. moritur miraculis fulgens innumeris.

Johānes de capistrano frater minor. discipulus bernbardini. statiz p obitū ei p fuit re formacōi noue. clarz miraculis. Moriſ āno Mcccclvi. habita victoria cōtra thurcos.

Albertus anno vno

Iste albertus fuit dux austrie ꝛ gener sigismūdi. et ideo assumptus fuit in regē bohemie et vngarie ꝓpter filiaz scilicet eius qꝛ aliū.

Impatores.

Concilium Basilieñ. in spūscō legitime cōgregatū.

In hoc concilio multa bona instituta fuerūt ꝓ reformatione ecclie in capite et in mēbris. habuit ꝓncipiū glorio suz sz finē hūilez ac tribulacōe plenū ꝓpter scisma. Mirabilis rex euentus. ꝓualuit cōciliū constañ. cōtra tres papas eos deficiēdo ꝛ ōrtū instituēdo cū tot hꝛet aduersitates. ꝛ a nullo cōfirmatū fuisz. illud aūt tanta auctoritate collectū. et firmatuz. nec vnū potuit vel in modico reducere ad normaz sui ꝓpositi. imo ecōtra ꝓcessus eius impeditus fuit ab vno. Ibi debile ꝓncipiū ꝛ finis gloriosus. hic ecōtra ꝓcise.

Anno mundi. vi^M dcxxxiij.

Pape

Eugenius depositus fuit āno xpi. Mcccc.xxxix. die. x. mensis iulij. et felix eodez āno. xvij. nouēbꝛ. ꝛ oriſ scisma vsqz ad ānū. Mcccc.xlviij.

.v. Felix annis. ix.

de sabaudia

Anno xpisti. Mcccc.xxxiiij.

Iste felix fuit dux sabaudie. princeps devotus et senex. vidit filios filiorum suorum. hic cū iam celibem vitaz duceret electus est in papaz a concilio basiliensi deposito eugenio. et fuit scisma longo tpe. et non habuit magnaz obediencia qꝛ neutralitas subintraui. Tandez defuncto eugenio cessit nicolao ꝓpter fauorez vnionis factus legatus francie. et cardinalis sabinianus. hic monasteriū ripaleñ. ꝓe lacū lausanneñ. magnifice instaurauit. ibiqz sepultus est in pace christi.

Scisma. xxiij. inter eugeniū et felicem et durauit ānis. xvi. Causa fuit satis noua nec ante hec tpa visa. qꝛ cōciliū basiliense deposuit eugeniū vnicū et indubitatū papaz. ideo q nō seruaret decreta concilij constanciensis vt dicebatur. nec obedire curauit concilio basiliensi. asserens magis econtra debere fieri. Unde oritur grandis altricatio scribenciū de hac materia ꝓ et contra. nec poterant concordari vsqz hodie. Nam vna pars dicit concilium est supra papaz. Alia pars econtra dicit. non. sed papa est supra concilium. Deus super oia benedictus. det pacē suā in ecclesia sancta sponsa christi semper.

Lodouicus alamandi epūs arelateñ. cardinalis. vir scē vite ac mire pacie. singularisqz columpna cōcilij basilieñ. cui diu presedit. multis choruscat miraculis. Prohibitū fuit in sacrosco cōcilio basilieñ. ne ꝓncipes seculares. cōsules. sive cōmūitates ꝛc. ecclias ꝛ viros ecclesiticos talijs sive collectis ꝛc. aggrauare presumerēt sub anathematis vinculo.

Constantinopolis ciuitas impialis capit ab infidelib⁹ thurcis. tradita p quendaz ianuensez. q̃ p triduũ cõstituit rex iuxta ꝓmissuz. et die q̃rto decollat. Et fit planct⁹ in tota xp̃ianitate ⁊ timoz grãdis. Multi xp̃iani trucidati sunt. ⁊ innũerabiles venditi. Impatoris corp⁹ iam mortuũ decapitatũ fuit ex liuore thurci. et perijt pene totaliter fides in gretia.

Bella plurima in diuersis locis diu cõtinuata. p̃cipue ni saxonia. westphalia. flandria. pruscia. sueuia. bochonia. et specialiter in anglia strages grandis.

.iij. Frederi/cus

Iste frederic⁹ dux austrie elect⁹ fuit in regẽ almanie. ⁊ diu distulit coronari a papa ꝓter scisma. tãdez facta vnione a nicolao cũ magna gloria imperiali diademate extitit in vrbe coronat⁹. Vir vtiqz pacificus ⁊ q̃etus. ⁊ pacie singularis. nec odiẽs clez. Filiaz quoqz regis portigalie sumpsit in vxorẽ. Anno aũt. Mcccclxxi. magnã fecit cõuocatiõez p̃ncipũ in ratispona ꝓter incursuz thurcoz. ponens eis q̃ iã infra. xx. ãnos xp̃ianitas diminuta essz ad. c. leucas vel quasi. et monuit vt ad resistenduz se pararẽt.

Here/dez nõ reliquit. hic elect⁹ fuit francfordie in regem almanie. ãno dñi. Mcccxxxviij. die. xvij. marcij. sz statiz intoxicat⁹ obijt. Alij dicũt q̃ ꝓfluuio vẽtris Vir vtiqz totaliter virtuosus ⁊ adeo pi⁹ vt tota plebs dicerz q̃ mũd⁹ ei⁹ p̃sidentia nõ essz dign⁹. Reliq̃t vnũ filiũ paruulũ cui simile cõtigit. et duas filias.

vi⁹ Dcxliij. vi⁹ Dcliij.

.v. Nicola⁹ ãnis. viij. Ianuensis

.iij. Calixtus ã iij. m. vi Cathalanus

Mcccxliij. Mcccliij.

Iste nicolaus elect⁹ in vrbe ãno. Mcccxlviij. loco eugenij adhuc pẽdẽte scisinate. paulatiz vbiqz obtiũit obediẽtiã miranti bus oib⁹ q̃ vir hũilime natiõis sic p̃ualeret contra ducẽ sabaudie. q̃ fuit q̃si affinis cũctis p̃ncipib⁹ xp̃ianitatis. ⁊ tñ dimissus ab oib⁹. Sz statim sequenti ãno vnio redijt cedente felice. qz placuit dño p abiecta mũdi glorificare nomẽ suũ. hic fuit magister in theologia tot⁹ actiuus. et in cõceptib⁹ locuplex. multa diruta reedificauit. ⁊ grãdez muz rome in circuitu palatij cõstruxit. et totũ muz romanũ reintegrauit ꝓt timorẽ thurcoz. Itez versus in vrbe publicat⁹. Lux fulsit mũdo. cessit felix nicolao. Videlicet ãno. Mcccxlix.

Iste calixtus vir valde senex elect⁹ fuit ãno domini. Mcccclv. et continue infirm⁹. nec potuit zelũ suũ pficere quẽ contra thurcos cõcepit impediente senio morteqz p̃ueniente. Mozit anno Mcccclviij. ipo die sancti fixti in quo festũ trãsfiguratiõis dñi instituit ãno vno elapso.

Iohãnes de capestrano frater minor discipul⁹ bernhardini. statiz post obitũ ei⁹ p̃fuit reformatiõi noue. claret miraculis. Mozit ãno. Mcccclvi. habita victoria cõtra thurcos.

Iubileus cũ magna deuotiõe p totã xp̃ianitatẽ celebrat. et ingens multitudo ad limina scõz cõfluit. Dãs eciã papa rosaz in dñica Jetare cõsecratã. inclyto principi lantgrauio hassie transmisit multis virtutib⁹ redimito. qui ab elizabet scã matre sua fuit ꝓlis sexta.

Festũ trãsfiguratiõis dñi instituit a calixto ꝓ grãrumactiõe illius victorie miraculose facte cõtra thurcũ in vngaria.

Victoria miraculosa celit⁹ dat xpianis in vngaria trans danubiũ cõtra thurcũ magnũ. ⁊ pdidit multos. ⁊ fugit turpiter timore hostiũ pculsus. cũ nemo eũ psequerẽt. Sola manus dei terruit eũ. in die sci sixti ãno xpi. Mcccclvi. Sanct⁹ iobãnes de capistrano pũs fuit ibi. ⁊ ꝓuocauit populuz trepidantez ad psequẽduz infideles fugiẽtes. ⁊ facta ẽ vltio magna. Dixerũt enim thurci ꝙ taz inmẽsus nũerus armigeroꝝ inseqbat eos ꝙ vix ausi fuerũt respicere. ⁊ ideo fugissent relictis oib⁹. Ipi fuerẽt sci angeli.

Pueri sci michaelis pegrinant cũ magno feruore p turmas viã longã ad mare. et fit timor cũctis ne spũs neq̃ agitaret eos. sz statim cessauit ꝓpter tediũ itineris. ⁊ famẽ quã paciebant ãno. Mcccclviij. Et ãno ꝑcedenti fuit maxim⁹ terremot⁹ in neapoli. et perierũt. xl⁷. hoim.

Imperatores.

Libroꝝ impressionis scia subtilissima oib⁹ seculis inaudita. circa hec tpa repitur in vrbe maguntina. ohec ẽ ars artiũ. scia sciaꝝ. p cui⁹ celeritatis exercitatiõez thesaur⁹ desiderabilis sapie et scie quẽ oẽs hoies p instinctũ nature desiderãt. q̃i de ꝓfundis latibulaꝝ tenebris ꝓsiliẽs. mũdũ hũc in maligno positũ ditat pariter et illuiat. Virtus eteni iufinita libroꝝ. q̃ quondaz athenis vel parisi⁹ ceterisqz studiis siue bibliothecis sacris pauciſſimis q̃busdaz studiosis manifesta fuit. p hãc in omni tribu. populo. nationes et lingua vbiqz diuulgatur. ita vt verissime impletũ cernim⁹ illud qd̃ dicit ꝓuerbioꝝ. i. Sapia foris ꝑdicat. in plateis dat vocẽ suã. In capite turbaꝝ clamitat. in foribꝰ portaꝝ vrbis ꝓfert verba sua dicẽs. Vsquequo paruuli diligitis infantiã ⁊c. Quãuis vero porcos spnere margaritas sciam⁹. nichil in hoc prudentis ledit opinio. quo minus oblatas comparat margaritas.

Anno mundi.			vi⁷ delxiij.		
Pape	.ij. Pius annis. vi.	Thuscus de senis	.ij. Paulus. ãnis. viij.	Venetus	
Anno xpi.			Mcccclxiiij.		

Iste pius electꝰ ẽ ãno dñi. Mcccclviij. et vocabat eneas vir eloquẽs ⁊ orator magn⁹. poetaqz laureatus. impatoris ambasiator ante fuit. ⁊ in cõcilio basilieñ notabilez tractatũ scripsit ꝓ auctoritate eiusdez. Ipe eciã canoizauit scãz katherinã de senis. Mcccclxi. ohic passagiũ ordinare cupiẽs cũ plures ex almania venissent romã. ipos cũ bñdictiõe remisit ad ꝓpa eo ꝙ nõ sufficissent. et statim ipe post moritur anno dñi. Mcccclxiiij. die. xiiij. mensis augusti.

Thurci dolo quidez et fraude obtiũerũt regnũ bossenoꝝ. et ducatũ de spotis seruie. ec plura loca ⁊ regna in partib⁹ orientis. achaiaz ꝓuintiaz. ⁊ insulaz nuthylene ãno. Mcccclviij.

Iste paulus elcũs ẽ anno dñi. Mcccclxiiij. ⁊ statim approbauit celebratiõez festi pũtatiõis btẽ virgis gloriose sic̃ pi⁹. ohic in signãdis petitiõib⁹ maturus fuit ⁊ iusticie tenax. q̃i meli⁹ foret pauca cõdonare ⁊ ea firmiter servare. q̃ plura signare et statim reuocare. Grãde palatiũ cõstruxit. apd̃ scm̃ marcũ. ãte cõpletiõez moritꝰ ãno. Mcccclxxi. xxi. iulij.

Iubileus mutat in fauorẽ aiaꝝ ꝓ paulz de. xxv. in. xxv. ãnũ. vt q: abũdat iniquitas. supabũdet et gratia.

Reformatio magna plurimoꝝ mõsterioꝝ in diuersis mũdi ptib⁹ fit. Et nota ꝙ huiusmõi reformtiões crebro legunt fcẽ. sz pene nulla remãsit. quin solito more ꝓ successuz tpis ad ꝓstinũ relaberet languoreꝝ post venerabiliũ patrũ mortem

Maguntia capit ãno. Mcccclxi.

Iohãnes soreth prior generalis. ac reformator carmelici ordinis. vir scẽ vite. ⁊ singulariter xpo fructificus postcaq̃ carmelũ totũ. xx. rexerat ãnis andegauis obijt. vbi q̃pluris nũc miraculis choruscat.

Eubea ciuitas vulgo dicta nigroponte capit ab infidelib⁹ thurcis. anno. Mcccclxx.

Cometa apparuit in ꝓncipio ãni. Mcccclxxij. Circa festuz agnetis transiuit. sup coloniã in opposito libre. ⁊ caudaz longã q̃i graduũ. xxx. misit ad occidentẽ. In festo sci blasij stetit in ariete. et misit caudaz q̃i ad pliades versus orientẽ. Haga nimis erat. alba q̃q̃z ⁊ flãmea crinitaqz valde. Sequunt bella ⁊ epidimie in diuersis partib⁹. Et ãno sequẽti fuit estas feruẽtissima ⁊ siccitas inaudita. ⁊ in quibusdaz terris ignis sub terra succensus vsqz ad arenaz fuit. Heremita q̃dam deuotus in partib⁹ schuiceroꝝ ꝓpe vnderwalden. in magna hũilitate. solo corpore dñico singulis mẽsib⁹ refect⁹. a. xiiij. ãnis ⁊ vltra. absqz corpali cibo viuit

Karolus dux burgũdie. ꝑmũ meõrabile bellũ cũ francoꝝ rege habuit in loco dicto amolieri. de quo fugatis hostib⁹ nobilissime triũphauit. ãno. Mcccclxv. Post. ij. insup ãnos dinant. et paulop⁹ leodium ciuitates potẽtissimas totaliter destruxit. Anno eciã. lxxiij. itrauit terrã gelrie ⁊ obtiũit eaz. totũqz ducatũ lothoringie. Sicqz ꝑ multa bella victoriosus sp ꝑmanẽs. cũ nusciã sup renũ q̃i ꝑ ãni spaciũ inauditer obsedisz. tãdez potẽti cũ exercitu ad schuiceroꝝ fines castra mouit. Vbi statim a. xij^m. aggressus ꝓpe grandisonũ. cũ graui dampo terga vertit. Eodez tũ ãno rediens. de oppido moreti q̃d obsidebat itez relictis oib⁹ potẽter fugat⁹ ẽ cũ suis. occisis. xx^m. anno. Mcccclxxvi. ipo die. x^m. mrm. Nouissime in obsidiõe ciuitatis nanseie. a cõfederatis atroci plio trucidat⁹ ẽ victoriosissime. ãno Mcccclxxvij Epitaphiũ c⁹ editũ tale extat. Te pigult pacis teduitqz q̃etis in vita. Hic iaces karole iãqz q̃esce tibi.

vi^m dclxxiij.

.iiij. Sixtus. annis Januensis

Mcccclxxiiij.

Hic ante cardinalatũ fuit generalis in ordine minoꝝ. electus anno dñi. Mcccclxxi. Vocabat antea franciscus de sauona ꝓpe ianuaz. bone fame ⁊ moꝝ. Fuit eciaz vocatus ad cardinalatũ absqz scitu suo. Eodez ãno orator bernhardus iustinian⁹ venetoꝝ recitauit coraz eo. q̃ thurcus abstulisz xp̃ianitati. ij. imperia. iiij. regna. xx. ꝓuintias. et. cc. vrbes. populũqz absqz numero vtriusqz sexus. hortabat quoqz vt ad resistenduz se disponeret.
Puella noie stina in partib⁹ westphalie in oppido q̃d hamo dicit. apte ac verissime stigmata dñice passionis habuit in manib⁹ ⁊ pedibus ac latere. virgo nouiter cõuersa. ãno scz. Mcccclxiiij. Post spacium aũt. xv ebdomedaꝝ circa festũ venerabilis sacri. coraz. xij. testib⁹ ostendit ea. et ꝑdixit q̃ post duas horas redirẽt qr tũc nõ inuenirẽt ea. et sic factũ fuit. qr loca illa sanata erãt.

Chronica que dicit fasciculus tpm edita in alma vniuersitate colonie agrippine sup renũ. a quodaz deuoto cartusiensi finit feliciter. Sepi⁹ quidez iaz impressa. sed negligẽtia correctoꝝ in diuersis locis a vero originali min⁹ iuste emẽdata. Nunc vero non sine magno labore ad ꝑstinũ statũ reducta. cũ quibusdaz additionib⁹. per humilez viꝝ frẽm heinricũ wirczburg de vach monachũ. in prioratu rubeimõtis. ordinis cluniacen. sub lodouico gruerie comite magnifico Anno dñi. Mcccclxxxi. Et anno ꝑcedenti fuerũt aquaꝝ inũdatiões maxie. ventusqz horribiles. multa edifitia subuertẽtes

[illegible] singula rata et grata habere et tenere perpetue pater atq firma. Et contra eadem premissa aut aliqd eisdem seu contra pacem hanc in futurum non facere vel venire p nos vel alium quemcumq; in dampnum nel detrimentum in Judicio nel extra nec consentire alicui contra hanc volenti vel bona facere aut nel consensu. In quo premissorum omnium robur et testimonium. Nos Agnetta Jacobus Richardus Johannodus et Richerma predicti Contrasigillum Communitatis Friburgi et Sigillum decanatus ejusdem loci roganimus et apponi fecimus hunc scriptum. Et Nos Advocatus Consules et Cives Friburgi Contrasigillum nre Civitatis Friburgi. Nos qq decanus ejusdem Friburgi Sigillum decanatus ejusdem loci ad preces et requisitionem Agnetis Jacobi Richardi Johannodi et Richerme predictorum nobis oblatas fideliter et relatas per Johannem Cudrefin Juratum nrum. Cum quibus ad hoc bonos nostre amisimus et eidem super hoc fidem plenariam adhibemus presentibus litteris duximus apponendum in testimonium et robur firmum omnium et singulorum premissorum. Datum Friburgi in vigilia die veneris Decembris Anno Domini millesimo Quingentesimo Nonagesimo Nono. Insuper nos Agnetis et Johannes Burgi et Nicholaus Cudrefin omnes Jurati Civitatis Friburgi testibus fidedignis ad premissa vocatis specialiter et rogatis. Quadruplicatum [illegible] per nacem nry et [illegible] quilibet [illegible] quilibet [illegible] habet [illegible]

Jta expeditum est per me Cudrefin Jurat predictum